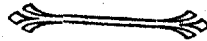

זֶה הַשֵּׁעַר לְהַיְצִיָּקִים יְבוֹאוּ בּוֹ

ספר

מאורי ציון

אֲנִכִּי כַּמַּעֲשֵׂי בְּרֵאשׁוֹן כֵּן בִּשְׁנֵי עֲשִׂיתִי
וְלִקְוֵשֵׁי בֵּתֶךָ לִקְוֵשֵׁי בְּרֵאשׁוֹן כֵּן בִּשְׁנֵי עֲשִׂיתִי
רְאוּיִים לְמִי שְׂאֵמֶרן מִמֶּנּוּ יִרְאוּ וְכֵן יַעֲשׂוּ
יֹדְעֵי בִּינָה בְּזֶה סֵפֶר יַחְזִיקוּן מִוִּבְתֵּי
חֻקֶּיךָ בְּדַפּוּס לְמַעַן רַבִּים לְאוֹרוֹ יֵאוֹתוּ
זְכוֹת עוֹלָם תְּהִי לִי כִּי זֹאת נַחֲמֵתִי
קְבוּצַת צוּף נוֹעַם אֲשֶׁר לְאַחֲדִים קִרְבֵּתִי

מִזוֹה"ק וּמִזוֹ"ח וּמִתִּ"ז וּמִתּוֹ"ח וּמִפּוֹרְשֵׁיהֶם
הֲלֹא הֵמָּה סֵפְרֵי אֹר הַחֲמָה זֵהְרֵי חֲמָה
מִקְדָּשׁ מֶלֶךְ כְּסֵא מֶלֶךְ וְאֲנִי מִשְׁאֵר סֵפְרִים

נ ד פ ס

בַּעֲה"ק יְרוּשָׁלַם תּוֹכְבֵּי'

שְׁנַת תַּרְע"א ל'ע"ק

בְּדַפּוּס הַרְיָד פְּרוֹמֶקִין ה'י"ז

אם אמנם שאין ראוי לדפוס ס' בלי הסכמה וכפרט בזמנינו
 זה אשר בעוה"ד המתפרצים רבו והדפיסו ספרים והכניסו בהם
 דברים אשר לא כדת המה. אמנם הנותן ספר לדפוס צריך
 להסכמה עבור ג' טעמים. א' שיעידו עליו שאיש כשר הוא
 ולא ח"ו מהמתפרצים ולכל א' כפי מעלתו. ב' להעיד על הס'
 שדברי תורה הוא וראוי להעלותו על הדפוס. ג' שלא לגרום
 היזק להדפיס שלא ברשותו. אמנם הג' טעמים הנ"ל אינם
 שייכים אצלי. טעם א'. כבר נדפס ע"י ס' פתורא דאבא והוא
 ס' מנהגי האר"י ז"ל נלקח מהשמונה שערים של רח"ו ז"ל והעיד
 עלי הגאון מבערזאן שליט"א שאינני ח"ו מכת המתפרצים.
 ב' הלא הם' הזה ליקוטים מדברי רבותינו חז"ל ומה שייך בזה
 הסכמה. ג' לא הדפסתי ס' זה למסחר ומי שירצה להדפיסו
 שנית תבוא עליו ברכת טוב וזאת למודעי כי ההתנצלות
 והמודעה שנרפס בריש ס' פתור"א שייך ג"כ לכאן.

שערי ציון

אות א'.	איזוב מ"ס.	איזוב ס"ס.
א"י א' ב' כ"ו כ"ז ע"ז ע"ט.	אונאה מ"ו מ"ז.	אמונה ע"א.
ארץ כ"א כ"ב ל"ט ע"ב.	אהבה ויראה מ"ח.	אברהם ע"ג ע"ד.
אדם כ"ג כ"ד כ"ה כ"ח	אהבת סט"ו מ"ט.	אבן סת"י ע"ה.
ס"ו ס"ט.	אירח נ' כ"א.	אדמתו ע"ו.
אהר"ש כ"ו כ"ז.	אורייתא כ"ב כ"ג.	אות ב'.
איש כ"ט ל' ל"א.	אמירה כ"ד.	ברכה א' ב' ג' מ"ב מ"ג
אשה ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה.	אמן כ"ה כ"ו כ"ז כ"ח כ"ט	מ"ט כ"ג.
אימ"ה ל"ו ל"ז ל"ח ע"ח.	ס"ז ס"ח.	בנים ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'
אבני ציון מ'.	אייר ס'.	י"א י"ב י"ג י"ד ע"ו.
אר"י מ"א.	אב ולאס ס"א.	בני בנים ע"ז ל"ז.
ארוץ מ"ב.	אילן ס"ב.	בוקר י"ז י"ח כ'.
אוהב ושונא מ"ג מ"ד.	אמת ס"ד ע"י.	בב"י י"ט.

שערי ציון

בית כ"א כיצ כיצ כ"ד כ"ד. גזל נכרי כ"ב.
 בשר כ"ה כ"ו. גם ח כיצ כ"ד.
 ברקים כ"ז. גוף של לדיק ל"ו.
 בגדיו הסמודות כ"ח. גלגול ל"ז ל"ח מ"ג מ"ט מ"כ"ב.
 ברה"ז כ"ט. גולם ל"ט.
 בלעם ל"א. גזירת הקב"ה מ"א.
 ב' ה' ל"ב. גדול מ"ב.
 בעל תשובה ל"ג. גזירה מ"ו.
 ברית מילה ל"ד. גוים מ"ז.
 בשחון ל"ה כ"ו. גניבה וגזילה מ"ח.
 בעלי מצות ל"ו. גלוי שמו כ"א.
 ביהבנ"ם ל"ח מ"ח. **אות ד'.**
 ברכת יצחק ל"ט. דוד א' ב' ג'.
 בציעת הסח מ". דיון ד' ה' ו' ז' כ"א כ"ב כ"ג.
 בונה בית מ"א. דקדוקי מצות ח'.
 ברית שבת מ"ג. דבור מ' ו' י"א י"ב י"ג.
 ברכת כהנים מ"ד. דרך י"ד ט"ו ט"ז מ"ז י"ז י"ח.
 בלק מ"ו. דורש אל הממסים י"ט.
 בן לדיק מ"ז. דגים כ"ו.
 ברית שקודש כ"א כ"ב. דל כ"ד.
 בית ד' כ"ה. דוד המדבר כ"ה ל"א.
אות ג'. דבש כ"ו.
 באולה א' ב' ג' כ"ה כ"ו כ"ז. דוד המע"ה כ"ז ל"ב.
 גלות ד' ה' ו' כ"ח כ"ט. דין של מעלה כ"ח.
 מ"ד מ"ה. דם סברית כ"ט.
 גן סדרים ז'. דברים נעלים ל".
 גבאי לדקס ח'. **אות ה'.**
 גבריואל ט". הרהורים א' ב' ג' ד' ה' ט"ז.
 גיהנם י' י"א י"ב י"ג י"ד ט"ו. הזכרת השם ז'.
 ט"ז י"ז ל"א ל"ב ל"ג מ' כ"ב. הולדה ז'.
 ג"ה י"ח ל"ד ל"ה. הסתכלות פני לדיק ח'.
 גסות כוח י"ט כ"ו. הסתכלות פני רשע ט".
 גוי עוסק בחורש כ"א. הובח תוכיח י' י"א.

הנפת סלויס י"ב.
 הכרת פניסס י"ג.
 הון י"ד.
 הכל ציד"ש ט"ו.
 היום י"ז.
 הקב"ה גוזר י"ח.
 הנדגת כ"ב י"ט.
 הכנה למצוה כ"ו.
 המון העם כ"א.
 הכנסת אורחים כ"ב.
אות ו'.
 וידוי א' ב' ג' ד' ה'.
 וחרן ו'.
אות ז'.
 זכות תלמיד לרבו א'.
 זכות רבו ב'.
 זהירות ג'.
 זמנין וחגין ד'.
 זכירת יל"מ ה'.
 זוה"ק ו' ט".
 זיוג ז' ח' י"א י"ג.
 זכירה י'.
 זיגות י"ב.
אות ח'.
 חידושא לאורייתא א' כ"ז.
 חמץ ב' ג' ד'.
 חבלי משיח ט'.
 חבם ו'.
 חופה ז'.
 חברון ח'.
 חסיד ט".
 חזן סכנסת י'.
 חלום י"א י"ב.

שערי ציון

חיבוט הקבר י"ג.
 הצות י"ד ט"ו.
 חמה ט"ז.
 חכמה י"ז כ"ח.
 חטם י"ח.
 חציפות י"ט.
 חמי חזא כ"י.
 חודה כ"א כ"ד כ"ה ל"י.
 חביבה מלוס כ"ו כ"ז.
 חו"ל כ"ג.
 חורבן זיבסמ"ק כ"ו.
 חלק זאלקי יזראל כ"ט.
 חלה ל"א.
 חלום ל"ב.

אות מ'

שוב אי זי ג' ז' ח"י.
 טהור ד'י.
 טבילה ה"י.
 טינוף ו'י.
 טעם ט"י.

אות י'

יהושע א"י.
 ישראל זי ג' ט' ט"ג ט"ח.
 יעקב אט"ה ד' ה' ו' ז' ח"י.
 יצה"ר י"א אט"ט מ"ד כ"ז.
 יוה"כ כ"י.
 יציאה לזבא מן סדך כ"א.
 ירושלים כ"ב כ"ג ל"ח.
 יום כ"ד.
 יסוד המזבח כ"ה.
 ידים להרים זחנס כ"ו.
 ישמעאל כ"ז.
 ילד כ"ח.

יונה כ"ט.
 יראה ל"י.
 יוצא לדך ל"א.
 יו"ט ל"ב.
 יתרו ל"ג.
 יראת עונש ל"ד.
 יראת חטאו ל"ה.
 יר"ש ל"ו.
 ימות המשיח ל"ז.
 יעאע"ה ל"ט ט"י מ"א.
 יעקב ישראל מ"ב.
 ידים לזרכס מ"ה.
 ייחודים מ"ו.
 יין מ"ז.
 יוהכ"פ מ"ט.

ימי זחרות כ"י

יסודין ממרקון כ"ג.
 יראת חטא כ"ד.

אות כ'

כיבוד אב אי כ"ח.
 כעס זי ג' ז' ל"י.
 כסף ד'י.

כישוף ה' י"ח כ"ד כ"ה כ"ו.
 כלים ו'י.
 כוונה ח' ט' עד י"ז י"ט
 כ"א כ"ט.

כבוד רבו כ"י.
 כבוד ח"ח כ"ב.
 כבוד אביו אביו כ"ג.
 כוס כ"ד.
 כל הסחלות קשות כ"ד.
 כהן כ"ז.
 כריעה זמודים ל"א.

אות ל'

לימוד אי זי עד י"ח מ"ה
 מ"ו מ"ז.
 לץ י"ט.
 לאה כ"י.
 לילה כ"א כ"ב מ"ב מ"ג.
 ליקוי לזכס כ"ג.
 ל' זדוקים כ"ד.
 לחם כ"ה.
 לו"י כ"ו כ"ז ל"ב.
 להר"ע כ"ח כ"ט ל"ג.
 לימוד ל"א ל"ד ל"ה ל"ט ט"י
 מ"ד מ"ה מ"ו מ"ז.
 לאה ורחל ל"ו.
 לבן ל"ז.
 לב מ"א.

אות מ'

משיח אי זי ג' ד' מ"ב
 מ"ו ע"ח ל"ז.
 מקום המקדש ה"י.
 מעיל קטן ו'י.
 מהש ז'י.
 משנה ח' ט' ס"ח.
 מערת המכפלה י"י.
 מכות מזכרים י"א ע"א ל"ג.
 מקוה י"ב כ"ח כ"ט.
 מצוה י"ג י"ד ט"ו כ"ב ל"ה
 מ"ה מ"ו מ"ז מ"ט פ"א פ"ד פ"ה.
 מחשבה ט"ז כ"א ס'י.
 משיב רעס י"ז.
 מקשה לילד י"ח.
 מציצה כ"י.
 מטה אלקים כ"א.

שערי ציון

עצבות ג'.	מזל לישראל י"ו.	מגיפה כ"ב כ"ג כ"ד.
ע' שרים ד'.	אות נ'.	מרעים כ"ג.
עינא מבא סי ל"ב.	נשמה א' ב' ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'.	מורא רנך כ"ד.
עונש ממון ו'.	נשמתה ו'.	מצה כ"ה ע"ה.
עשו ז'.	נפלאות ז'.	מבול כ"ו.
עובר עזרה ח'.	נשיאים ט'.	משה ס"ז פ"ט ז' ל"ה.
עון פ'.	נסיון י'.	מקוה כ"ח כ"ט.
ערב רב י"א.	נם י"א י"ב י"ג.	מעשה לו ס"ב פ"ג ל"ד מ"ח.
ערוה י"א.	נבול פה י"ג.	מלאכי' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה.
עבר ועטוד י"ב.	ניאוף י"ד.	מעט"ו ל"ו.
עקידה י"ג ס"ו ס"ז.	נמ"י בלילה ס"ו כ"ו.	ממר ל"ז מ"י.
עין רע י"ד י"ט כ' כ"א.	נמ"י לברכה ס"ז.	מה"מ ל"ח ס"ג ס"ד.
עמלק י"ז י"ח.	נכרים י"ז.	מילה מ"א מ"ז ל"ב.
עיהר"ע כ"ב.	נוטר ברית כ' כ"א.	מצרים מ"ג מ"ד.
עניים כ"ג.	נמ"י לסעודה כ"ב כ"ה.	מחלוקת כ'.
עני כ"ד כ"ה כ"ו.	נוי מצוה כ"ג.	מלבושי לדיקים כ"ב.
עצות כ"ז.	נהנין ונזונין כ"ד.	מתים שבחול"ל כ"ה.
עבירה כ"ח כ"ט.	נאמנות כ"ז.	מדהג"ע כ"ז.
עמידה שחיקס ל'.	נשיאת כפים כ"ח.	מסירת נפש כ"ח ע"ו.
ערב ל"א.	אות ס'.	מצות כ"ט פ'.
ענו' ל"ג.	סעודת ח"ח א'.	משניות ס"א.
עזות ל"ד.	סעודה ג' ב'.	מלבושי אדם וחוס ס"ה.
עלמא דאחי ל"ה.	סודות התורה ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'.	מלכה ס"ו.
עונש של מעלה ל"ו ל"ז ל"ח.	סלע ו'.	מחיבתא ס"ט.
עץ הדעת ל"ט.	ס"ט ז' ח' י"א.	ממון ע"י.
עניינא עוס"ז ל"ט.	סוכה ט"י.	מזוזה ע"ג.
עומר מ"י.	סעודה י"י.	מלך ע"ד.
עבירה צפרהסוא מ"א.	סלסול שערות י"ב.	מים אחרונים ע"ז.
עמי הארץ מ"ב.	ס"ת י"ג.	מטריבין לקטן ע"ט.
אות פ"א.	אות ע'.	משכיל פ"ב.
פקדון א'.	עבירה מכבס מלוה א'.	מום פ"ו.
פטירת הלדיק ב' כ"ו.	עשרת הדברות ב'.	מוספין פ"ח.
פטירה ג' ד' ה' ו' ז' ח' ט' י'.		מוציא ש"ר ל"ד.

שערי ציון

שלד' מ"ז מ"ז מ"ז י"ח כי ל"ב.
 ש"ץ כ"א מ"ט.
 שירה כ"ב.
 שונא כ"ג ל"ח ל"ט.
 שנאת חנם כ"ד.
 שם כ"ה.
 שינה כ"ו.
 שינוי ס"ס כ"ז.
 שמש כ"ח.
 שמחה כ"ט.
 שקר ל"ב.
 שכר מלוי ל"ג ל"ה.
 שבץ ל"ד.
 שליח גיהנם ל"ה.
 שבועה ל"ו.
 שמירת הכרית ל"ז.
 שאר עמו מ".
 שינה ביוחדי מ"ז.
 שלש מ"ח.
 שיר כ".
אות ת'.
 תפילין אי ב" מ"ח.
 תשובה ד' ה' ו' ט' מ"ט.
 ת"ח ז' ח".
 תורה י' עד י"ח כ"ז כ"ח.
 תפילה י"ט עד מ"ז כ"א כ"ב
 כ"ג כ"ה כ"ט ס"א.
 תחיית המתים כ".
 תמים כ"ד.

קבורת רחל מ"ו.
 קלופות מ"ז.
 קבלת פני רבו מ"ז.
 קבלה י"ח י"ט כ".
 קול כ"א.
 קשת כ"ב כ"ג.
 קדושה כ"ד.
 קמצן כ"ה.
 קידוש של שבת כ"ו.
 קשין מזוטתיו כ"ח.
 ק"ש כ"ט ל".
אות ר'.
 רפואה א".
 רעש ב".
 רע"מ ג".
 ריח ד".
 רוח ה".
 רעידת הארץ ז".
 רשעים ז' ח' ט' י"ח י"ט
 י"ג י"ח י"ט.
 ר"ה י"ד מ"ו.
 רשע מ"ז כ".
 רחל מ"ז.
אות ש'.
 שבת א"י עד א"ת י"ד י"ט
 ל"א מ"א מ"ב מ"ג
 מ"ד מ"ה מ"ו.
 שלחן מ"ו.

פושעים ז'.
 פרס ח' ט' י' י"ב י"ד.
 פיתוי יכרעו י"א י"ב.
 פינחס מ"ז.
 פני ד' מ"ז.
אות צ'.
 צדיק א"י ב" ג' ד' מ"ז
 ל"ו מ"א מ"ד
 צדיקים ה' ו' ז' ח' ט' י'
 י"א כ"ד כ"ה ל"ז ל"ח מ"ב
 צדקה י"ב י"ג י"ד מ"ו מ"ז
 כ"ט ל' ל"א ל"ב ל"ג ל"ד ל"ה
 מ"ג מ"ה.
 ציצית מ"ז י"ח י"ט כ"י כ"א
 ל"ט כ".
 צעקה ושועה כ"ב.
 צניעות כ"ג.
 צפרנים מ"ו.
 צער מ"ז.
 צאן מ"ט.
אות ק'.
 קריעת י"ס א"י ב" כ"ז.
 ק"ש ג' ד' ה' ו' ז' ח'.
 קרבן ט'.
 קרבן מוסף י".
 קבורת משה י"א.
 קרבנא דכביא י"ב.
 קמורת י"ג.
 קול באהס ערוה י"ד.

לקבל מהם. באמ"ח שמוח גי' י"ז בסופו :
 ה א"י זכאח חולקוי מאן דנשמחיי
 נפקא ברשו קדישא כו'
 מאן דנשמחיי נפקח בארעא קדישא
 אי אתקבר בהוא יומא לא שלטא
 עליי רוח מסאבא כלל. זוכייק תרומה
 דקמ"א ע"א. וכתב בספר אוהמ"מ
 ריש פי' בא בשם הרח"ו ז"ל א"י אין
 רשות לסמ"א לכנס בה אמנם לאיזה
 סבה יש לו רשות לשוט בחוכה כגון אם
 רוצה להמית גוי בא"י או אם איזה מה
 נשאר בליטה בלחי קבורה אזי יש לו
 רשות לשוט בארץ לא לעשות דירה קבע
 כמו בשאר ארצות :

ו א"י כל המתים בא"י אינם מחים
 עיי מה"מ כו' שאר מחי א"י
 אינם עיי השכינה אלא עיי מלאך רחמים
 כו', ספר זכר"ח פ' חיי שרה על דקב"ה
 ע"א ודכ"ס דכ"ס ע"א ועיין מ"מ סו"פ נח
 טל דע"ה וז"ל ואפילו המיתה בא"י אינה
 עיי מה"מ הטמא אלא עיי גבריאל. ועיין
 בזוהר תרומה דקמ"א מפורש שם בארעא
 קדישא לא מחין על ידוי אלא עיי מלאכא
 דרחמי דשליט בארעא קתא. לריך לעיין
 במס' שבח ד"ל ריש ע"ב :

ז א"י כד הו זכאין אתקרי ארעא
 על שמא דא א"י כד לא זכו
 איקרי ארעא על שמא אוהרא ארץ כנען
 זוכייק פי' נח דע"ג ע"א :

ח א"י בזוכייק פי' אמור דל"ד ריש
 ע"ב אמאי איקרון ששה ימי
 החול אמאי חול אייר יוסי השתא אחכביג
 עלמא עיי דשלווחתיסו בג"כ ימי חול
 איקרון. וכתב שם המ"מ עיי דשלווחתיסו
 הוא מנ"ט וקי' דלירס כו' כמ"ש הרב
 שבששת ימי החול יום אי דאלילות מחלבש
 בחסד דברי' וחסד דברי' בחסד דיני'
 ומשפיע בא"י ובחז"ל מחלבש דלירס
 בחסד

א א"י ארעא קדישא יסיב חיון
 וכפרה ליחבסא בהסוא
 עלמא. זוכייק פי' תרומה דקמ"ב ע"א
 ועיין בזוהר וילא קמ"ג אי' בזמנא דהו
 ישראל בארעא קדישא אינון הו משכין
 ברכאן מלעילא לתתא זכד נפקו ישראל
 מארעא קדישא עלו תחות רשו אחרא
 וברכאן אתמנעו מעלמא. וכתב שם בזכרי
 חמה שהוקשה לו כו', לז"א כי אינו
 מדבר סתם למי שמשתמד כו' אלא
 מדבר על אותם היוצאים מא"י לחוץ
 לארץ, ואינם יודעים שעוזבים את
 הי המשכין שכינתו בארץ דוקא
 ובזה הם עוזבים את די שנכנסים תחת
 רשו אחרא כו'. ובזוהר ויחי סוף דרכ"ד
 אר"ש כד אלא בין אינון חברייה דבבל
 כו' דהא אוירא קדישא ורוחא קדישא
 אתעדי מנייבו וינקי מאוירא ורוחא
 דרשותא אחרא כו'. ובזוהר ואתחנן רביז
 ב' מאן דשרי בארעא אחרא יניק מרשותא
 אחרא וכאלו לא שריא במהמנותא בג"כ
 אובדין אקרונ אובדים אינון בכל סמרון :

ב א"י ארעא קדישא דישראל דינא
 בירושלם וכזיון לכל דבר
 דכל א"י בכלל ירושלם היא, מדכ"ע פי'
 וירא דקיי"ד ע"א. עי"ל ערך הי' אות נ' :
 ג א"י הדר בא"י שקול ככל המלות.
 שלים הקי' שער האותיות
 בשם ספרי. בזוהר אמור דל"ג עייב בירושלם
 דלתתא יקרון ישראל אחד ממיל דכתיב
 גוי אחד בארץ ודאי בארץ הם גוי אחד
 עמה אקרונ אחד כו' :

ד א"י במעלות א"י בקדושת האורות
 אשר בה כו' והאוכל מפריה
 בכוונה הראויה ולכויה לפני יוצר כל
 ובהכנעה ובשבירות תאוותו ובאימה
 וביראה כו' ודאי אשר פירות א"י אין
 שיעור להפלת האורות שיוכל אדם השלם

מאורי ציון

דאמרו ואתגזר זכיה לדרי דרין דכיוול
 כיון דאפיקו על ארעא קדישא כאילו
 אפיקו עליה בניי קני קבי"ה על דא כו'.
 זוש"ק פ' שלח ריש דקס"א. ועתה בעוסי'ר
 יש ויש שדברו סרה על אה"ק ולא ידעו
 כי בנפשותם הוא וכן במפיק שום זיש
 על ישראל אין הקבי"ה מוחל לו כמ"ש
 בזוהר מאורע דכ"ג עיי"ל בעי לי אוח ל"ו :
יב א"י ארעא דכנען וארעא דמלרס
 מכלה גופא ומרקב לי
 לזמן זעיר מכל שאר ארעין כו'. זוש"ק
 ויחי סוף דף ר"כ :

יג א"י כל אינון נשמחין דשאר
 עמין דדיירי בארעא קדישא כד
 נפקין מהאי עלמא לא מקבלי לון ודחי לון
 לבר כו' עד דנפקו מגו ארעא קדישא כו'
 זוש"ק תרומה קמ"א א' :

יד א"י כל מאן דזכי למיסיק
 נשמחיה בארעא קדישא
 אחכפרו חוביו כו' שנאמר וכפר אדמחו
 עמו. זוש"ק פ' אחרי דע"ב ע"ב ועיין
 מד"ר פ' עקב פ"ג אות ז' ועיי"ש עוד
 דכל מאן דזכי לה זכי לאנגדא מטלא
 דשמיא כו' זכי לאחקשרא לבתר בארעא
 קדישא עילאס כו' זכי לאחקשרא תחת
 גדפוי דשכינתא ובזוהר וישלח דקס"א
 ע"א שכינתא. לא שריא אלא באחסנתיה
 ודאי לא שריא (פ"י בחו"ל) בנין דינקין
 מינה אכל לאגנא שריא :

טו א"י כי בספר חרידים דע"א
 ה'דיק הושב בא"י מייחד
 העוב"ב שנברא ביו"ד והארץ עד לרקיע סי'
 מאות שנה רמו לה"א ראשונה של שם
 האדם הושב עליה רמו לוא"ו הארץ אשר
 יושב עליה רמו לה"א אחרונה ובאלהו לחו"ל
 מפריד והאבות לא ילאו אלא עפ"י הדבור :
טז א"י הגם שאני אומר לכם
 להוליא אחכם מאמ"ל לחת
 לכם

בחסד דעסיה ומשפיט לחו"ל לפי שא"י
 יונקה מלידה וח"ל מעסיה וז"ש ע"י
 דשלוותיה ולכן נקרא חול. ובזוהר וירא
 ק"ח ע"ג קב"ה פליג כל עמין וארעאן
 לממין שליחן וארעא דישראל לא שליט
 בה מלאכא ולא ממנא אחרא אלא איהו
 בלחודוי כו' קב"ה יהיב מזוכא תמן
 בקדמיהא ולבחר לכל עלמא. בה שריא
 מהימניהא בה שריא ברכהא דלעילא ולא
 באחר אחרא. ועיין בספר אוה"מ פ'
 אחרי על דס"ט ע"א אחר שמפרש ענין
 הגלות וס"ט ועתה חידש גבירתה כו' והיא
 מחלקת לישראל כרענא שהם תחת רשותה
 ועכ"ז יושבי א"י אין מזוכס על ידה :

יז א"י יחיו מהיך בקדמיהא אילין
 אינון מהים דארעא דישראל
 נבלתי יקומון אינון מהין דשאר ארעין
 כו' ולא לגופי דשאר עמין דאסתאבא
 ארעא מנייהו כו' דזמין קב"ה לנערא
 לון מארעא קדישא כו' כמאן דמנער
 עליהא מזוסמא דילה. זוש"ק פ' וישב
 דקפ"א ע"ב וכ"א בזוהר חיי טרה דקל"א
 ע"א כל אינון מהין דא"י יקומין בקדמיהא
 כו' נבלתי יקומון אילין אינון דבגו ארעין
 אחרתין וכן איהא בה"ז ח' מ' ריש
 דפ"א :

יח א"י כל מאן דאעבר זינין בישין
 כו' ארעא אסתאבת ווי ליה
 ווי לנפשיה דהא ארעא לא מקבלת ליה
 לבתר. זוש"ק פ' אחרי דע"ב ע"ב. עוד שם
 זמין קב"ה לדכאס לארע"י מכל מסאבותא
 דעכו"ס דסאבו לה כהאי מאן דאחיד
 בפליחיה ואנער טופסא מניה וכל אינון
 דאחקברון בארעא קדישא למשדי לון לבר :
יט א"י אר"ש ועל כלא מחל קב"ה
 בר מלישנא בישא כו' ת"ח
 כמה עבד הסוא לישנא בישא גזר על
 אבהתנא דלא ייעול לארעא ומיתו אינון

לכם ארץ כנען לא לאכול ממנו ולשבוט מפריה הוא החלית לא להיות לכם לאקים הוא עיקר הארץ ואמז"ל בה"כ וז"ל כל יושב צ"י תקבל עליו עול מלכות שמים אוס"ח פי' בהר פסוק ל"ה בסופו:

יז א"י בזוהר חרומה קט"ג ע"א כד רמש לילה ואחשך כל אינו רוחין ביטין כ"י משפטי בכל עלמא כ"י כיון דהאי סמ"א אהער כל בני עלמין עממין פטמא דמוחא כ"י מלאכין עילאין כד בעאן לאחחדא במאריהון לא יכלין פד דרחין לה לצר מה עבדין נחתין ס' רבוא דמלאכי קדישא ואפילו שיכחא על כל בני עלמא כ"י כדין איבו שלמי עליהו ומקבלין מסאבו מינה בר בארעא דישראל בלחודה דלא שלטא חמן ופירש שם בספר אוס"ח נחתין ס' רבוא והם קדושים ויש להם שליטה בשינה ולזה השינה נמלאת צ"י מפני שהיא נעשית במלאכין קדושים כ"י טועמין שינה חמנס החזונים אינם שולטים בה אמנס יש קליפה דקה שהיא שולטת בהם וע"כ מסמאין בני א"י בשינה עכ"ל ועיי"ש בשם הרמ"ז זל"ה:

יח א"י חומרות המצות אינו כ"א בארץ כי שם קונת המצות סגולה נפלאה. ספר זכרי חמס פי' שמת על ד"א ע"כ וד"ס ד"ז סוף ע"ב והוי פעין שכתב שם בספר הכ"ל על דפ"ע ע"א וד"ס נ"ט ב' שמלות הנעשות בשבת יש בהם חוספת קדושה כי קדושת היום גורם וכן כח קדושת המקום גורם ומזה אתו יכולים ללמוד להיפך ח"ו בעשית עבירה צ"י או בשבת ומשנה שלימה שנינו פי"ד דדמאי שואל בשבת ואוכל על פיו כי אפילו ע"ה אימת שבת עליו ואפשר שלזה נחאה משרע"ה לכונס לארץ

חז מה שארז"ל לקיים המצות החלויות בארץ כי אף המצות שאינן חלויות בארץ אין ערוך לעשיתן בארץ ואפשר זה המעס שהדר בחז"ל דומה רמ"י שאין לו אום כיון שהמצות אינם במעלות המצות שנעשים צ"י. ואפשר שלענין זה כל המצות חלויות בארץ נקראים ע"כ אחז"ל על משרע"ה שנחאה לקיים המצות החלויות בארץ כי כל המצות הנעשים בארץ אין ערוך למעלתם. להבין זה עיין בש' מאמרי רז"ל על מס' פסחים על גמרא ע"ה מותר לנותרו כ"י ששבת ווי"ט ככללים העולמות ואז הפגם שפוגם ע"ה בעולם העשיה עולה למעלה כ"י עיי"ש:

יט א"י משרע"ה כיון דלא עאל לארעא קדישא וסדר בחז"ל כמ"י שאין לו אוק ע"כ אמר לקיך שהם יכנסו לארץ. זוה"ק פי' יתרו דע"ט ע"ב ובזוהר בראשית דכ"א ע"א איחא על דא אמר ד' לקיך ולא אמר לקינו בנין דמשש בהסוא נסורא חוורא דלעילא הוה כ"י ע"ל בערך ח' אות כ"ה ועיין זוהר ואחשך רס"ה א' בנין דאיבו אחאחיד על כלבו בהסוא קול דרגא עילאה הוה אמר להו לישראל ד' לקיך איבו דרגא דאיקרא שכינתא דשרי"א בגווי"הו:

כ א"י אמר ר' אלעזר כל הדר צ"י שריו בלא עון. סוף מס' כתובות ובמס' פסחים דק"י ע"ב הדר צ"י מנחלי עו"ב. במדרש פי' וישב פי' ע"ו איחא דיע"א ע"ה ירא מעשו אמר כל השנים הללו הוא יושב צ"י האמר שהוא בא עלי מכח ישיבת ארץ ישראל:

כא אר"ן. תורה נקרא ארץ שנאמר ארוכה מארץ מדה. מד"ר פתיחא

מאורי ציון

שם צתי"ז ועוד כי אחד קראתיו:

בו אדם הראשון חטא שרש
להקריב כל האומות תחת
כנפי השכינה וגרם לו כל הרעה הבאה
עליו ועליו בזה הגלות. שער הספוקים
יש פי אחרי סימן עי"ז וכ"כ עוד בספר
הליקוטים על תהלים סימן ס"ח ע"פ
גער חית קנה :

בו אדם הראשון. אר"ש גזירה
נגזרה על אדם קודם
(פי' קודם החטא) למוח על שללקח מן
האדמה בו שאלמלא לא חטא היו לו
חיים ארוכים בו וזו ראיה שהגזירה הייתה
קודם למוח שאלמלא כך כשעשה תשובה
היה לו לבעל הגזירה אלא אר"ש עשה
השובה וביטל את הגזירה ביום אלכך
ממנו והאריך לו ימים שנתן לו יומו. מלשון
בז"ח בראשית יש ד"ח. וז"ל מלשון
הזוכר פי נח דסי"ג ע"כ לא אחייש

עלמא בו עד לקיימי ישראל על עורא
דסיני בו ואלמלא דהדרו וחצו לא הוו
מתין לעלמין ועיין לשון הזוכר פי חיי
שרה סוף דק"ל"א ועיין זוכר נח סוף ד"ס
וז"ל הזוכר פי בשלה דמ"ב ע"ל דאלמלא
כעיר אדם פקודא לא יכיל לקיימא
חדירא ולמחוי חדירא תמן. אחד כך
מלאתי בזוכר שלה קמ"ט זי' וז"ל
אלמלי לא חב אדם לא יעסע עמא
דמותא ביהאי עלמא בזמנא דעייל
לעלמין אחרטין אבל בנין דחב עסע
עמא דמותא עד לא ייעול לאינון
עלמין בו והשתחא אחי שפיר למדקדק
ועיין זוכר ואתחנן דרס"ח יש ע"כ ועיין
בזה באו"ח פי חקת ע"פ ומצמות הגיא
עיין באו"ח ע"ל הזוכר המיל פי שלה
ד"כ אלמלי לא חב בו היה מזדקק בגופו
והיה נכנס מעולם לעולם בלא מיתה :

בח **אדם**. באדם לא שייך לקיחה
אלא

פתיחתא דאיכה בפתי' ר' יצחק אמר
קול נבי :

בב אר"ן. חושבנ"פ נקרא אר"ן
ואת האר"ן כי נעמה זו
חושבנ"פ. זוכ"ק פי ויהי דרמ"ב ע"כ
ודרמ"ז יש ע"כ. ואפשר שזה כונת הזוכר
פי חיי שרה סוף דק"ל"ד מלאה האר"ן
קנייך באורייתא אינון כל ריון בו :
בג אר"ן. על האר"ן לא ירושלים
זוכ"ק שמות סוף ד"ח :

בד אדם. אדם גבר אנוש איש
גדול שבכלל אדם. זוכ"ק
פי תזריע דמ"ח ע"א. ובזוכר יתרו יש
דע"ו ודאי האדם לאו איבו אלא נשמה
וכן איתא ברע"מ פנחס רע"ז אי ובזוכר
בראשית ד"כ ע"כ אדם רוחא דסער
קדישא גופיה דילי לבושא איבו בו
עיי"ש. עי"ל ערך כי אוח סי :

בה אדם לא איקרי אלא דכר
ווקבא זוכ"ק פי בראשית
דמ"ב סוף ע"כ ופי תרומה דקמ"ד ע"כ
זפי עקב דרע"ד ע"א ופי ויקרא ד"ה
ע"א. ואיתא בזוכר קדושים דפ"א סוף
ע"א אימתו נקרא ז"כ אחד בשעתא
לאשתכח דכר ווקבא וכ"א בזוכר ויקרא
ד"ז ע"כ. לפי"ז סרווחו עסע שבכל שמות
המיל באות הקדום נקראים בלשון רבים
גברים אישים אנשים ושם אדם אינו
בלשון רבים אדמים לפי שנקרא אחד
ועיין זוכר בראשית דכ"ב ע"כ בדרך אמת
ושם דל"ג ע"א ושם פי ויקרא המיל ד"ה
ע"א ופי"ב ובה"ז דפ"ב ע"א ופי"ג ע"כ
ועיין בזוכר נשא קמ"ה זי' דמאן דאתהדר
דכו"ע איקרי אדם וכדן דהיל חמאין
בו דשרי' ביה ענוה בו דשרי' ביה חסד.
עי"ל בערך זה אוח ל"ב ועיין בש"ס יבמות
דסי"ג ע"א מי שאין לו אשה אינו אדם
וכ"א בב"ר פי י"ז. ואפשר שזה שאמר

ועי"ל עי' עי' אוח כ"ח שבבאתי בשם ז"ח
דבאמת לא נמלט רק בזכות הצרם
ובסוספס שבזוהר ח"א ד"ס ע"א דלא הוי
זכותו כ"כ לאגנא על כל דרא :

לב אשה. בזוהר נשא קמ"ה ב'
מאן דלא אשתחה דכר

ונוקבא לא הווי ביה לא יראה ולא ענוה
ולא חסידות. וביצמות דס"ב ע"ב חיתא
דשרי בלא שמחה בלא ברכה בלא חורה
ובזוהר חיי שרה קכ"ב אי שכיני לא שריא
בביתא לאתחקנא בה לא בזמנא לאתנסב

ב"טובזוהר חקת דמ"ט ע"א חשיב י"ב השרוי
בלא אשה שרוי בלא עובד שמחה ברכה
שלו, עזרה, כפרה, חורה, חכמה, חיים,

רעון, עושה, כבוד. וכלהו יליף מקראי. ובזו'
ויקרי ה' אי' כל שבחא אעדיו מני' ולאז אויבו
בכללא דאדם כו' דלאז אויבו כדאי לאתצרכי
כו' ומסטרנא דאתחיי אקרי גדול כו' ואיבו

פגום ואיקרי בעל מום. ועי"ל אוח כ"ה
דלא נקרא אדם ועי"ל ערך ב' אוח
ב' ועיין בספר אור החמה פ' בראשית

על ד"ג ע"א ז"ל ג' בחיכות הס' מי
שאינו נשוי אין שכי' עמו כל עיקר
כד אינסב יש לו ב' לביבותא אי' שכי'
עמו ועוד שהיא לערקא ברכאן כו' וכד

אינסב ואזיל באורחא יש לו חדא כו'
שכינה עמו כו' ולא לערקא ברכאן כו'
חמנס היא לשמירת הדרך כו' ששכי'
נקי שמירת הדרך כד חב צעי להזדווג

עמה כו' למשוך הברכות עכ"ל :

לג אשה. ג' דברים צריך אדם
לעשות בדרכי עולם כו'

נבנות בית כו' כרם להספרנס בו ואח"כ
לקחת לו אשה כו'. כל הלוקה אשה ואין
לו שיוכל לפרנסה כו' חפשי מן המלוא
כמהים כו' שלא יוכל להשתדל בעבודה
בוראו אלא בעבודה אשתו. רי"א כאלו
לוקה ע"ז לעלמו כו' מדהכי"ע בזו"ח
בראשית

לא לקחו בדברים. חחסי"ו עשה"ו פי' וישלח
ע"פ עס לכן גרתי עיי"ש באריכות. עי"ל
ערך זה אוח כ"ד ועי' כי אוח ה' :

כח איש. מי שמך לאיש. אין אדם
נקרא איש עד כ"ה
שנים כלומר עדיין לא הגיע לאיש. ילקוט
שמות רמז קס"ז :

ל איש. מאן דמתגבר על יצרי'
איקרי איש. זוה"ק תרומה
קכ"ח סוף ע"ל :

לא איש. בכל מקום שנאמר איש
לדיק גדול הוא בדורו
שיוכל לעמוד על עצמו ועל אחרים. ז"ח

רוח די"ד ע"ד ע"פ וילך איש. ובנוואת
דסמעי"ה וחזקה וסיית לאיש חיי דחיל
חמאין אי"כ בנה דכתיב איש לדיק היה
יכול לעמוד על דורו וזה דאיתא בסוספס

שבזוהר ח"א ד"ב ע"א כי אוחך ראיתי
לדיק לפני דאי אנת הוי צעי רחמי
עלייבו לא אתחרבו ואיבו הוה

אמר לי ברמז בגין דיצעי רחמי
עלייבו ואפשר שזה המעס דיש דורשין
אוחו לשבח דכש"כ דדור לדיקים היה
לדיק יוחר אם שהיה דדור רשעים הוי

יכול לעמוד על דורו כ"ש דדור לדיקים
אבל על ה"ש דורשין לגנאי קשה אם אנו
יכולין לדרוש על הדיק לשבח למה לן
לדרוש על הדיק לגנאי. ואפשר עפ"י מה

דאיתא בזו"ח פי' נח דכ"ב ריש ע"ג וכ"א
בסוספס שבזוהר ח"א ד"ד ע"א אמר רי'
יסושע מה ראה נח שלא בקש רחמים על

דורו אמר בלבו אולי לא אמלט דכתיב
כי אוחך ראיתי לדיק לפני דדור הזה
כלומר לפי הדור ולפיכך לא בקש רחמים
עליהם אי"כ פעמו שלא בקש רחמים
הי' כמו הדורשין לגנאי אי"כ שבחו הוא
זה שלא בקש. כעין זה איתא בזוהר
פנחס רכ"ה ב' מה דאתחזי שבחא גנאי

מאורי ציון

בראשית ד"ד ע"ד :

לד אישה. ממנוכה בראשית זכי ליה
צ"נ הסי"ד בית וסון נחלה
אבות ומדי אשה משכלת מאן דזכי
באשה משכלת זוכה בכלל. זוהר חזריע
דנ"ב ע"א :

לה אשה מנאפח דא הוא מלכ"מ
והכי הוא והכי איקרי.
זוהר ויקהל קל"ו ב' :

לו אומות העולם. כי מי גוי גדול
כוי אומ"ה לשמשא וישרא
לסברא כוי ודאי סיברא לעילא ושמשא
דאומ"ה חרות האי סיברא הוא והסווא
שמשא מהסווא סיברא נהיר. זוה"ק ויחי
סוף דרליו ועיי"ש במ"מ שהשמש של
אומ"ה הוא בפשיה ע"י בה"ז ח"י ח' :

לו אומות העולם. אייר חזקי"ה לא
אשרי קב"ה לישראל
בגלותא ביני עממיה אלא בגין דיחברכון
שאר עמין בגיטיון כוי. זוהר ויחי רמ"ד
סוף ע"א. ואפשר לפרש בזה הפסוק הללו
אח ד' כל גוים כוי כי גבר עלינו חסדו
ואינו מוזבן וכי משום דגבר חסדו על
ישראל ישבחוהו האומות ולפי הכ"ל אי"ש
כי גבר עלינו פי' שהחסדים שלנו הם
ע"י הגבורות שאנו בין העמים והם
מתברכין בגיין ע"כ ישבחוהו :

לח אומות העולם. כל עמין לא
עבדין נענועה אלא

ישראל בלחודייהו דכד לעאן באורייתא
מתענעין סכא והכא כוי במלה דא
בלחודי אשתמודעון נשמתהון קדישין
דישראל בין נשמתהון דעמין עכו"ם
נשמתהון דישראל אחגזרו מגו בולגא
קדישא דדליק דכתיב כר ד' נשמת אדם
והאי כר בשעתא דאתחיד מגו אורייתא
לעילא לא לא שכיך נהורי עליי אפילו
נענע כוי נהורא דשרגא כיון דאתחידא

גו פחילס הסווא נהורא לא שכיך לעלמין
אלא מתענע נהורא לכאן ולכאן כוי
כנ"ד ישראל דנשמתיהו מגו הסווא נהורא
דשרגא. כיון דאמר מלה חדא הא נהורא
דליק ולא יכלין אינון לאשחכבא כוי
נשמתין דעמין כוי בלא נהורא דשריא
עלייהו וע"ד משחכבין ולא מתענעין
דסא ליה לון אורייתא ולא דלקין בזה כוי
זוה"ק פנחס דר"י"ח ע"ב ורי"ט ע"א.
ובזוהר בראשית רמ"ז ע"א ישראל לבנין
לקב"ה ונשמתהון קדישין מניי אחיין
נפשאן דשאר עמין כוי מאינין ספרא
שמאלא דמסאבי לון איה לון נשמתין כוי :

לש ארץ פלשתיים אי חשוב כא"י
ע"י מקדש מלך פי חולדות
ריש דקמ"א. ועיי"ש באוה"מ"מ שכתב כי
בערך הכבש אינה א"י כוי שאינה לא
בכבוש ראשון ולא בכבוש ב' כוי עם
היות שהיא בכלל תחומי א"י מנהל
מלכים עד נהר פרת אמנם יתחק מלך
הגבורה הכל כבש לפניו כוי עיי"ש :

מ אבני ציון וירושלם אינון אבנים
דיסודי ציון וירושלם חיו
דשליטו עלייהו שאר עמין כוי כלכו
אחגיזו ולא אתחבדו אפילו חד וכד
יסדר קב"ה ויוקיס לירושלם כוי יסדרון
לאחריהו. זוה"ק סקודי דר"מ ע"ב :

מא ארץ. יש ללמוד מזוה"ק פי
שמות ד"ג ע"א ששר
עשו הוא שטיר מכונה בשם ארץ ושר
ישמעאל מכונה נמר :

מב ארון. בכל אחר דארון הוה
שארי בארעא הוי שמעי
קלא דאמרי וזאת הסורה אשר שם משה
לפני בניי. זוהר וילך דרפ"ד ע"ב :

מג אהב ושונא דרך אוהבו
להזכיר אותו בכל פעם
ולכפול שמו היפך השונא שאינו יכול
להזכירו

להזכירו. ספר נחל קדומים פי תשא ע"פ קראתי בשם כלל בשם מד"ר במדבר פי"ח עיי"ש בטעם:

מד איב ושנא. איב הרובה לעשות רעה בעלמו.

שנא הוא השמה ברעהו והוא אינו עושה כלום הגרי"ח במגילת אסתר פי' אי. ובספר מגדל דוד פי' על הכלים בהקדמתו שער אי פי' אות ז' כתב לסיפך וראי מפירש"י פי' בהעלותך ויפולו אויביך ויטסו משכאיך פירש"י אלו הרודפים. ועיין זוהר פקודי רמ"ג סוף ע"א רוגזא חניינא האי איבו נחחא לעלמא ושאר לאתפשט לבל סערין והאי אקרי שנאה והאי נחחא ועאל ב"י והאי ביון דעאל אוקרי מחבלא שתיקא והאי איבו רגזא דשתיק כו' ובתהלים פ"ג ג' אויביך יסמיון ומשנאיך נשאו ראש:

סה איזוב. אגודה איזוב למס בגין לבשרא רוח מסאבא. זוסי"ק בא

דל"ה ב' ועיי"ש בזוהר יתרו ד"פ ע"ב ועיין טעמי המצות להאר"ז"ל פי' עקב להניח איזוב על השלחן להסתלק סט"א מסלחן :

טו אונאה. כתיב ולא חונו איש ואחז"ל באונאה דברים

הוא מדבר. ועיין במס' ב"מ פ"ד מ"ז וגמרא שם דנ"ח שלא יאמר לו זכור מעשי אבותיך. אי"כ מכש"כ לישראל שאינו בן גרים שאסור לאמור לו מה כ"י אביך חייב או סנדלר או בלן כמו שרגילין ואינם יודעים שטובים על לאו שבחורה וגזל הוא שאין ניתן להשבון כמו שאיחא שם בש"ס :

טז אונאת דברים. כתב האו"ח פי' בהר נ"פ ולא חונו

וז"ל אל חונו באונאה דברים שבזה כלל כל מין אונאה כי גם המאכס חבירו לרמותו בדברי שקר הוא מאכסו והרי כלל אונאה דברים:

מח אהבה ויראה בשעת החפלה. בזוהר ויקהל רמ"ט ב'

חשיב שש מצות דקיימין כללואה. אי ליראה, ב' לאהבה, ג' לברכו, ד' ליחדו, ה' לברך כהנא ית עמא, ו' למסור נשמתו לי' בנפ"א. יראה השם יכוין באינן תושבחן דאמר דוד בישחבה יסוי רעותו לברכא לי' לקב"ה כגון יוצר אור יוצר המאורות. לאהבה אותו כד מפי לאהבה עולם והאבה את וגו'. ליחדו שמע ישראל. לברכא כהנא. ושעתא דרעותא הוא למסור נפשו לגבי' כד נפלין על אגפין ואלין שיה פקודין לגבי שיה מאס פקודי אורייתא זכאה חולקוי מאן דיסוי רעותא לרא' ולאשלמא לון בכל יומא כד מטי ב"י לאחרין אלון ארריך לי' לכוונא לבי' ורעותי' לאשלמא הסוא פקודא דקיימא בהסוא מלה' וכדין אכריזו עלי' עבדי אתה וגו' :

מט אהבת הש"י. בזוהר ואחחנן דרס"ז ע"א מאן דרחיס

לקב"ה חתער בחסד כו' מנלן מאברסה כו' דכא לא חס ברחימותא דמארי' על נפשי' דלא חס על ברי' ועל אחתי' בגין רחימתא דמארי' ע"כ. ובהכי ניחא קושיה המפרשים על דברי חז"ל יש לך אדם שממוני' חביב מגופי' וכי יש פחי דיתן נפשי' בעד ממוני' למס לי' ממוני' בלא נפשי' אבל לפי זוהר הכ"ל ניחא דודאי ימלא אדם דלא יתן כל ממוני' עבור אשתו ובכו:

נ אורח. לית רשו לאושפיזא למיעל לביתא אלא ברשו

כו' לא יקבל ב"י אושפיזא בביתו אי חסיד ב"י דאיכו חייבא אלא אי קאי בעיניו

מאורי ציון

ישראל מאמ"ל כו' אמרו לו לא שחטקך יצ"מ כו' אלא יצ"מ טפל לו כו'. מכאן יש ללמוד לכל מקום שנאמר שלא יאמרו אם נאמר לטפל כלל אמר אף שאמר כי הנאמר לטפל הוא כלל. ולפי"ז אפשר לפי

הפי צפי עקב אל תאמר וגו' בצדקתי וברשעת הגוים וגו' כי ברשעת הגוים שהקושיא מפורסמת שבחלה אסר לומר ברשעת הגוים אח"כ הוחר הבל יאמר לומר ברשעת הגוים. ולפי הכ"ל ח"ש דמתחלה אסר לומר בצדקתי וברשעת הגוים דהוי ברשעת הגוים טפל לצדקתי והוי כלל אמר כלל ברשעת הגוים רק בצדקתי וזה בצל יאמר כי רשעת הגוים עיקר. ח"כ יל"פ ה"פ הכ"ל עד"ז והוא עפ"י מאמר בזו"ס"ק פי נח דס"ח ע"ב ז"ל חדווח קומי קב"ה כד עביד בחייביא

על דאחאבדו מעלמא וסי"מ כד מטא זמנייהו אבל אי אחעביד בכו דינא עד לא מטא זמנייהו כד"ח כי לא שלם עון האמורי כדין לית חדווח קמי' ואי חימא אי לא מטא זמנייהו אמאי עביד בכו דינא, ח"כ גרמין בישא לגרמנייהו כו' בגין דמתחפי בהדייהו דישאל לאבאשא לון עכ"ל (כעין מ"ש רש"י ז"ל צפי יתרו ע"פ אחס ראיחס אשר עשיחי למנרים על כמה עבירות היו מחויבים לי קודם שכוונוגולכם ולא נפרעתי מכס"א עליכם) והוא דאמר מרע"ה לישראל שלא יאמרו שלא שילם עון האמורי רק בגין דאשתתפו לישראל לאבאשא לון נאבדו. והו בצדקתי וברשעת הגוים ע"ז אמר לא תאמר כן

כי רק ברשעת הגוים שכבר שילם עונם וא"ת ח"כ שלא בצדקתי כלל למס נתן הארץ לישראל ולא לאומה אחרת ע"ז אמרו כי משמרו הבעתה אבותינו. ולריך לעיין שבזוהר שמות י"ז ע"א מביא כמה ראיות שאמירה בלב נקרא אמירה ואינו מביא

בעיניו לזכאה כו' אי יסיב ל"י רשו בלחודו ולא יסיב רשו לכל ח"כ דאחיין עמי לא ייעול לון לביחא. זו"ס"ק פי נח דס"ז ע"א :

נא אורח. אורח ארעה לאושפיזא כיון דנפק יתב מתחנן וכבזון בידא דבעלה למויב לאחתי ולמחדי בה ולאסגאה לה רחומותא כו' ולא בידא. זו"ס"ק נח ריש דע"א :

נג אורייתא. בלא פקודין אחקריאח עקרה. זו"ס"ק פנחס דר"י"ח ע"א ברע"מ. וכ"ל דזה כוונת הבעש"ט זללה"ה שלא למד מאחיחופל אלא ב' דברים בלבד :

נג אורייתא. כלל שמא חד קדישא זו"ס"ק פי משפטים

ריש דקב"ד. (וכתב שם בספר זהרי חמה מצראשית עד לעיני כל ישראל הוא שם אחד קדוש עילאה על כל השמות והוא כולל לכל השמות) ופי יתרו דפ"ז סוף ע"א וד"ל ע"ב וריש פי שמיני ופי ואתחנן דרס"ה ע"ב ועיין פי האזינו סוף דר"י"ח וז"ל ספר זהרי"ח פי יתרו על ד"ג ע"ב דוק הפלא הזה שמצראשית עד לעיני כל ישראל הוא שם אי קדוש ועשרה שמות שאינן נמחקין הם ענפי שם הקדוש הזה. וז"ל ספר אוה"מ שם כלל חד שמא חסדר אוחיותי יחדו עשה מהם חיבה אי גדולה שם אי לקב"ה והוא כינוי אחד לשם הוי' כו' הוא שמו ממש ולא כמו שאר הכינים שאינם שמו ממש כו' :

נד אמירה. שיהא עפלה לדבר אחר לא נקרא אמירה

כהסוד דמסי ברכות ד"י"ב כתיב אמר להם בן זומא לחכמים וכי מזכירין יצ"מ לימות המשיח הלא כבר נאמר ולא יאמרו עוד כו' אשר העלה את בית

הזוהר פ: תרומה דק"ט ע"ב וכתב שם
 בזכרתי"מ לא כמו שפירש"י בכל כוונתו
 ועיין בחוספוח במס' שבת דק"ט ע"ב
 שכתבו בשם פסיקתא כמ"ש הזוהר.
 ובגמרא שם בשבת איתא וכן הוא בחי"ז
 ד"מ ע"א אבל אמר בכל כחו וכן בחי'
 ז"ח דפוס ווילנא עם הגר"א ל"ב ע"ד
 וכן ל"ג ר"ש ע"ג. ואריך לעיין דבש"ע
 סימן כ"ו כ"כ ביט"ר לענות בקו"ר ולא כ"כ
 בסיומן קב"ד ס"ו בשאר אמנים :

ס **אייר**. באחר דברכאן נפקין
 אהמנון דכתיב באחד
 לחודש השני לאיכו זיווא דברכאן לעלמא
 דמיני כפיק זיווא לעלמא וע"ד איקרי
 חודש זיו דזיווא דללא נפיק מיני כ"ו
 זוה"ק במדבר דק"י ע"ב :

סא **אב** ואס. תנין בשעתא דבינ
 שתיף לקב"ה לחדוה דליני
 (פ"י שעושה לשם יחוד קב"ה ושכינתיה
 כמ"ש שם בריש המאמר) קב"ה אחי
 לגד"ע ואעקר מתמן לאבובי ואמ"י
 דאיטין שותפין בהדי' ואייתי לון עמ"י
 להסוא חדוה. זוה"ק פנחס ר"ש דר"כ :

סב **אירן** שחטא בו אדסי"ר חמס
 ה"י. ברכות ד"מ וסנהדרין
 ד"ע וכן בזוהר עקב רב"ע סוף ע"א.
 ולכאורה אין הדעת סובל לומר על עץ
 שה' חטים הרי לנו רואים שהם זרעים
 אבל מלאחי בזו"ח פ' נח דכ"א ע"א ז"ל
 אריב"ל צימי דור המבול עשה הקב"ה
 קנה החיטים קנה שבארז הלבנון ולא
 היו זורעין וקולרין ללא הרוח מנשבת
 ומנשב החיטים למטה ואוספים אותם
 וכן בכל שנה ושנה עכ"ל. הרי מבואר שה'
 אינן ממש כארזי לבנון שלא לריכים
 לזרעם כמו כל פרי אילנות וסיים שם
 בזו"ח לאחר שחטאו עוד כל ימי
 הארץ

מביא פסוק זה אל האמר בלבדך עיין
 זוהר וארא סוף דכ"ה וי"ל שרואה להביא
 ראי' מסתם אמירה וכאן מפורש אמירה
 בלב:

נה **אמן** כל רזא דברכאן חד
 לברכא ותרון לאותבא
 בגין דיסלק שבחא דקב"ה ברזא דתלתא
 חד מבדך ותרי דאמרי אמון כ"ו. זוה"ק
 פ' וילא דק"ס ע"א וכתב שם בספר
 זהרי חמה כי בלא עניה אמון אין הברכה
 משובחה ונגמרת כי בעניה אמון נגמר
 הייחוד כ"ו עיין בזוה"ק פ' עקב דרע"א
 ע"א ז"ל דא הוא דרונא כדקא יאות
 ומאי הוא ברכה דאחיבו עלה אמון דכל
 ברכה דאחיבו אמון דא הוא בקיומא כ"ו.
 עתה בא לדי ספר אור החמה ואיתא
 שם פ' וילא בשם הרח"ו ז"ל דהא דלריך
 ג' היינו בבסמ"ז אבל בשאר ברכות סג'
 ב"י ע"ש :

נו **אמן**. לא יימא ב"י אנה לא
 אכלית והואיל ללא
 אנטריפנא לזיומן לא אשתמע ולא אימא
 אמון הכל חייבין ב"י. זוה"ק פ' תשא ר"ש
 דק"ן :

נז **אמן** מן הברכה הוא. אין
 סבולע ראוי לבצוע עד
 שיכלה אמון מפי העונים. פירש"י ז"ל דאף
 עניה אמון מן הברכה הוא:

נח **אמן**. ביראישיית' ר"ת בקול
 רס אברך שם י' תמיד
 מכאן רמז שיש לבדך בקול רס שיענו
 אמון. ספר נחל קדומים שם צ"י בראשית:

נש **אמן** יש"ר. לשון הזוהר פ'
 פנחס דר"כ סוף ע"א
 וודאי אנטריך לאתערא כל שייפוי בחילא
 חקיף כ"ו. מלשון זה משמע דמה שאז"ל
 העונה איש"ר בכל כחו ממש וכן לשון

מאורי ציון

בעלמא דין ובעלמא דאחי. בעלמא דין
 בשעתא דעאקין לבו (לישראל) ומלן
 לנחא קמי מאריהון קלא מכרזא בכלבו
 עלמין פתחו שערים ויבוא גוי לדיק שומר
 אמונים א"ת אמונים אלא אמנים כו
 וחסקבל לנחסון מאינון דעאקין לבו
 האי בעלמא דין בעלמא דאחי מאי
 אגרייהו דכד יפוק צ"ג מהסוה עלמא
 דהוס שומר לאחבא אמן מאי שומר
 כלומר נטיר האי ברבא דאמר הסוה
 דמברך ומחכה ל"י לאחבא אמן כמה
 דאצטרך נשמתי סלקא ומכרזא קמי
 פתחו שערים כמה דאיהו הוס פתח
 תרעין כל יומא כד הוס שומר אמונים.
 זוסי"ק כי תלא רפ"ה ע"ב. ראיתי בספר
 עטרה לבי מהר"ק מזידועשוב שצריך
 להשלים ל' אמונים קודם תפלת י"ת, וכן
 מלאחי בספר הקדוש תולדות אהרן פי
 שופטים וז"ל כשאנו עונים תהלה ל' אמן
 ואח"כ מתפללים נעשה יחוד גמור ע"ש
 שהצריך בזה. ומלאחי ק"ה סעד לזה
 בחי' זו"ה בדפוס ויילגה שנדפס עם
 הגר"ח בדל"ג ריש ע"ג ושם איתא
 להשלים מאן דלא אמר לון לבוין צ"ו
 וז"ל דאמת ויציב ודבר חדש הוא :

כח אדם. אדם משמע כל שהוא
 מין אדם אפילו קמן
 כדכתיב ונפש אדם וגו'. כן פירש"י בנדה
 דמ"ד ועיין ריש פ"ג דנעשים :

ע אמת. אמת מארץ תלמה דא
 משם דאחמור צ"י חורה
 אמת היתה בפיסו. זוסי"ק בראשית סוף
 דכ"ה :

עא אמונה. ע"י האמונה שלנו
 שאנו מחכים לגאולה
 בקרוב בכל יום שיבוא בזכות זה עלמנו
 ראוי לגאלנו. עיין ערך מי אוח פ"ג :
 ארץ

הארץ זרע וקציר. עיין צב"ר פ' ט"ו
 ששאל ר"י לר"ז אפשר חטים היו כו'
 אמר ל"ה דתמרות היו כארזי לבנון :

ס אמת ושלוס קשיר דא ברא
 זוסי"ק ויקרא י"ב ריש
 ע"ב ובהוספה של הזו ח"א ד"י"ג ע"א אמת
 ושלוס חד סוי :

סו איוב. בסגיואו דהאי דחילו
 דילי' אהדר במזרים
 למדחל מקמי' דקב"ה כד חמא אינון
 גבורן וניסין דעביד קב"ה במזרים. (ע"ל
 ע' יתרו) :

סו אדם דאינון מארי קבלה
 אינון לעילא מכלסו ברו
 אחמר וירדו בדגת הים ובעוף השמים
 דאינון מארי מהניתין תנינא כו'. זוסי"ק
 תלא רע"ה צ"י :

סו אמן. א"ר יודא ובוזי יקלו
 מאן דלא ידע לאוקיר
 למארי' ולא אחכוין באמן דתינון גדול
 העונה אמן יותר מן המברך כו' דאמן
 משך ברכאן ממבוע למלכא וממלכא
 לממדינתא (דא כ"י) כו' מאל"ף למ"ם
 וממ"ם לנ"ו כיון דמטי ברכאן לנ"ו
 מתמן נדין ונפקין ברכאן לעילאי ותתאי
 ומתפשטי בכלא. זוהר וילך רפ"ה סוף
 ע"א ועי"ש בע"ב תאנא כל מאן דשמע
 ברכה מהסוה דמברך ולא אחבוון באמן
 עלי' נאמר ובוזי יקלו כו' מאי עונשי' כו'
 כד נפיק מהסוה עלמא מכריזי קמי'
 ואמרי טרוקי גלי קמי' דפלגיא ולא
 ליעול ולא תקבלון ל' ווי ל' ווי לנשמתי'
 ועי"ש עוד גודל עונשי' ר"ל עד אין
 שיעור :

סח אמן כד ישראל להתא משמרון
 לאחבא אמן לכוונא
 לצי"ה כמה דאצטרך כו' אגר לבו

כ"ח בן ערך כ"ו ופיתו נובעין מ"ח כ"ו
 ובכ"ו כ"ו אבנא קדישא זמיו כ"ו עממיא
 לאחזללא בך ולאחבא גולמי מסאבין
 עלך כ"ו ועל דא בכינא דחזינא דעל סאי
 אבנא זמיון לשוואה סואבית עממיא
 ופגרי מיתיא מאן לא יבכי כ"ו וי להאי
 זמנא וי להאי דרא עכ"ל. ועתה בעוסי"ר
 שעינינו רואים שנתקים החזיון הזה בזדאי
 ראו לנו לבכות :

עו אדמתו דא ג"ע דמלמך
 למעבד ולמיפלא

ולאמטכא לה ברכאן מלעילא וכד אהברכא
 ואהמטכא לה ברכאן מלעילא חיו נמי
 מחברך בהדס. וזסי"ק מקן ק"ש"ע ב' :

עז א"י. נכסים שאדם מרויח בא"י
 יש בה מפלה יותר מנכסים
 שמרויח בהו"ל ויעלע"ה אמר אין נכסי
 חו"ל כדאי לי. עיון רש"י ויגש מ"ו ו' :

עח אימות העולם. צוהר הקדוש
 שמו"ד ד' ו' עמוד א'

ויקם מלך חדש כ"ו. ת"ח כל עמין
 דעלמא כ"ו לא אהתקפו בשולטניון אלא
 בניייהו דישראל. מלרים לא הוו שלטין
 על כל עלמא עד דאחו ישראל כ"ו דדן
 אהתקפו כ"ו צבל לא אהתקפו על כל
 עמין דעלמא אלא בנין ישראל כ"ו אדום
 לא אהתקפו כ"ו אלא בניייהו דישראל
 כ"ו דסא עמין אלן בשפלותא הוו בשאר
 עמין ומאיכו הוו מכלהו ובנין ישראל
 אהתקפו כ"ו כד עלו ישראל בגלותא
 דמלרים מיד הוה קומא למלרים ואתחקף
 שלטנותא דהון לעילא על כל שאר עמין
 כ"ו דסא בקדמיתא אית שלטנותא להבוא
 ממנא דלעילא ולבחר לעמא דילי לחתא
 כ"ו. ולפ"י ילי"פ הללו את ד' כל גוים
 כ"ו כי גבר עלינו חסדו. ויש להבין וכי
 כי גבר עלינו חסדו ושבחוהו הגוים אלא
 שהחסדים

עב ארין אלו ישראל כדכתיב כי
 חסיו לי אחס ארץ חפץ.
 נחל קדומים ריש בראשית בשם רבינו
 אפרים:

עג אברהם דחיו שקיל ככל
 עלמא דכתיב אלה

חולדות השמים והארץ בהבראם וחנינן
 באברהם. וזסי"ק וירא דק"ה ע"ב. והענין
 הוא כמ"ש וזהו לך פ"ו ריש ע"ב דכד
 ברא קב"ה עלמא לא הוה קאים וזהו
 מחמוטע להכא ולהכא ח"ל קב"ה לעלמא
 מה לך דאת מחמוטע ח"ל רבש"ע לא
 יכולנא למיקם דליח בי יסודא על מה
 דאחקיים ח"ל הא אנא זמין למיקם בך
 חד לדיק דחיו אברהם די ירחים לי
 מיד קאים עלמא בקיומיי הסי"ד אלה
 חולדות השמים והארץ בהבראם ח"ה
 בהבראם אלא באברהם :

עד אברהם אע"ה. יעלע"ה פדה
 את אברהם מאור

כשדים ע"י לער גידול בניס בן איתא
 בש"ס סנהדרין ד"ט ובזוהר פ' אחרי
 ריש דכ"ו איתא ג"כ בן אכל באופן אחר
 וז"ל שם אשר פדה את אברהם כ"ו
 דיעקב פדה את אברהם ודאי דבהסיא
 שעתא דנפל בנו נורא דנו דיכ"ו כ"ו אמרו
 הא ישמעאל דנפק מניי אמר קב"ה הא
 יחק דאוש"ט קדניי ע"ג מדבחה אמרו
 הא עשו דנפיק מניי אמר הא יעקב
 דחיו כורסייא שלימותא וכל בנוסי
 שלימין קמאי אמרו הא ודאי בזכותא
 דא ישחויב אברהם הסי"ד אשר פדה את
 אברהם. וכן הוא במד"ר בחוקותי פ'
 ל"ו וכן הוא בצ"ר ריש פ' חולדות ובזו"ה
 פ' אחרי דמ"ו ע"ה:

עה אבן שחיי. מדכ"ע בזו"ה פ'
 וילא דכ"ו ר"ז עלא קמי

מאורי ציון

פי יתרו על דס"ט ע"ב בשם הרח"ו ז"ל כי השורה בלא אשה אין השכינה שורה עליו. ולכן אחר מ"ת אף שפירש משה מאשתו עכ"ל לא גרסה כ"ו אמנם ה"י מוכרח להיות נשוי כדי שתשרה עליו שכינה עכ"ל. והנה יש לשאול בזה דהזוהר סותר עצמו לפי ואתחנן דרס"א ע"ב וז"ל ואתה פה עמוד עמדי מהבא אחפרש מלתתיי ואתדבק ואסתלק באתר אחרת דדכורא ולא במוקבא וכן איתא במס' שבת דפ"ז ולי"ע. ואינה שש"י לידו ספי אור החמה וראיתי שם בפי ואתחנן שהקשה בן בשם הרח"ו ז"ל. ותייך כי בעת שנאמר לו של נעליך נחפרש מלפורה ועלך במדרגת מלי אמנם הכא נחפרש ממדרגת המלי ונקשר בת"ת הנקרא א"ש ולי"ע עכ"ל. ועיין במס' ב"מ דכ"ט שאין הברכה מלו"י בניתו אלא בשביל אשתו :

ג ברכה. כד אתי נסורא ואזיל עממי כ"ו אמר לא הוא שעתא דמתקיים ברכתא לדקייא כ"ו ח"ל אפילו ברכתא דכל אדם מתקיימי בהסורא שעתא. מדהכ"ט בזוהר חדש בראשית סוף דף ז' :

ד בניים. מי שיש לו בן בעוסי"ז בכל עת שזוכה הבן באיזה מצוה מעטרין ל"י לאביו בנ"ט כ"ו זכרי חמה על פי לך ד"ז ע"א ודה"ס מ"ד ע"ד ובספר פנים יפות פי ג' לזכר ע"פ ושבת עד י"א כחז לאס הבן עושה השובה מאהבה דזדונות נעשו לו כזכות אפילו עונות אבותיו שה"י לו להעניש עליהם כשאוהז מעשה אבותיו אבל ע"י השובה מאהבה נעשה הכל כזכות אפילו עונות אבותיו ע"כ וכ"ל דע"כ לדיק בן רשע ראוי לקרותו לדיק בן לדיק, כיון שהבן שהוא לדיק עשה השובה מאהבה עונות

שהסודים שלנו הם בגבורות שאנו חתה יד העכו"ם וע"כ נתגדלו ע"כ ישבחוהו ע"ל ערך ג' אות מ"ד :

עט א"י. ע"ל ערך תפלה אות מ"ה בשם הספלאה ובס' אוה"מ פי פקודי דרמ"ו ע"א ודה"ס קל"ג ע"ב :

א ברכה. בכל אחר דברכאן אלטריכו לברכה בעי קב"ה לאתברכא בקדמיתא ולבחר אתבריוכו אחריו, ואי קב"ה לא אתברך בקדמיתא אינון ברכאין לא אתקיימין זוה"ק פי ויחי דרכ"ו ורכ"ה ועי"ש דרמ"ה ע"א :

ב ברכה. כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה, בלא ברכה, בלא חורה, יצמוה דס"ב. ואיתא בזוה"ק פי ויחי דרל"ג ריש ע"ב (בזוהר בראשית דכ"ה ע"ב בכל אחר ללא אשתכחו דכו"כ כחדא קב"ה לא שוי מדורי' בהסורא אחר וברכאן לא אשתכחו אלא באתר דאשתכח דכו"כ כ"ו. ובזוהר ויחי דרכ"ה ע"ב שכי' במוקבא דעלמא קיימי כ"ו מאן דאית ל"י מוקבא שריא איסו לקבל ומאן דלי"ל לא שריא לגבי' כיון דאנסיב ב"כ יהיב תרין חולקין חד ל"י וחד לנוקבי' כ"ו. ובזוהר הזריע דכ"ב ע"א ממוכי' באתתי' זכ"י ל"י ב"כ בזוהר נשא דף קמ"ה עמוד א' איתא בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא של נעליך מעל רגליך כ"ו אמר מכלל קמי קב"ה רבש"ע חבטי לסחור אדם והא' כחוב זכר ונקבא בראש ויברך ולית ברכתא משתכח אלא במאן דאיתו דו"כ ואת אמרת לאתפרשא מלתתיי ח"ל הא קיים משה פ"ד השתא' בעינא דיתנסב בשכינתא. עיין בספר אוה"מ

עונות אבותיו זכויות הם ונעשה לדיק: **ז בניים.** ת"ח כד ברא לא עבד רעותא דאביו על אמיי

ה בניים. לית לך אגרא עבא בהסוא עלמא בהסוא דאולוף ליי לבריי דחילו דמאריי באורחא דאורייתא. זוש"ק פי וישב דקפ"ח ע"א ובמסכ"ע פי וירא ריש דק"ה כל המגדל בנו לת"ח ומוליכו לבית רבו בבוקר ובערב מעלה עליו הכתוב כאלו קיים הסורה ב' פעמים בכל יום. ובזוהר שלח ריש דקס"ד קרנ"ה דרביא כד קריב ב"כ בריי לבי ספרא או למילה דא קרבנא שלים. ועיין זוהר בלק דקל"א סוף ע"א:

ו בניים. לא יומתו אבות על בנים וכתיב פוקד עון אבות וגוי כי אחיזיל אין מיחה בלא חטא ר"ל כי אפילו בסבת העונות שהם בשוגג הסקרא חטא ימות האדם. נמ"א כי עונות ופשעים שהם במזיד נשארין לבניו והם יקבלו יסורים וזש"א פוקד עון אבות וגוי וז"ל אבותינו חטאו ואנחנו עונותיהם סבלנו. וזש"א כי בחטאינו ועונות אבותינו כי בחטאים של אבותינו אין לנו נענשים כי כבר מתו בחטאים וגם בעונותינו אין לנו נענשים כי נשארים על בנינו. נמ"א כי בחטאות שלנו ועונות אבותינו לנו נענשים. ספר הליקוטים דניחל סימן ט' ועיין בזוהר בלק קל"ח ב' זכותא דבטיהו בהסוא עלמא אגין עליהו ומעטרין להו תמן. לקרב זה אל השכל נראה לפימ"ש בספר פנים יפות פי נלצים ע"פ ושבת עד י"א חשובה מאהבה דזדונות נעשו כזכויות אפילו עונות אבותיו שהי' עמו להעניש עליהם בשאוחז מעשה אבותיו. אבל עיי חשובה מאהבה נעשה הכל כזכויות אפילו עונות אבותיו. ולפי"ז ניחא דמעטרין לאביו שעונותיו נעשו זכויות:

ח בניים. ב"כ דזכי לבנין בהאי

עלמא זכי בהוא למיעל לפרגודא בעלמא דאתי בגין דהאי ברא דשביק ב"כ וזכי ב"י בעלמא דא איבו יזכי ליי לעלמא דאתי וזכי לאעלא ב"י לנחלת ד'. זוש"ק פי וירא דקמ"ו ע"א ובזוהר וישב דקפ"ח ע"א הנה נחלת ד' בנים דא לרורא דנשמתא כ"י ולהאי נחלה מאן זכי ליי לב"כ לאעלא בהסוא נחלת ד' בנים אינון בנין זכאן ליי לנחלת ד'. וע"ד זכאה הסוא ב"כ דזכי לון דיולוף לון אורחוי דאורייתא:

ט בניים. כד ב"כ אית ליי בנין

ההוא נהמא דאכיל אכיל ליי בחדווא וברעותא דלבה וההוא דל"ל בנין ההוא נהמא דאכיל אכיל ליי בעיניו ואינון אכלי לחם העצבים. זוש"ק פי וישב דקפ"ז ע"א:

י בניים. כשהבן יהי' ירא מאביו

גורם ג"כ שבנו יהי' ירא ממנו כ"י. כי שורשי הקדושה ונגדיהם הנמלאים במוליד יעשו כיוצא בהם בגולדים

מאורי ציון

ז בוקר. בזמנא ללא נהיר בוקר

דינין עד כען לא מחעברין. זוש"ק פי יחרו דפ"א ע"א נראה אס כי אח"ל מחעברין דינין היינו שליטת החינוכים אבל דינים הקדושים שולטין אח"ל לחיקון העולם ואז נכנעים החינוכים כמ"ש הרמ"ז פי בשלח על דמ"ה קרוב לסופו (ודס"פ מ"מ שלי דס"א ע"א) ועיין זוהר בא דל"ז ע"א ושלמא כו' צבי סמרון ברחמי ודינא. וכ"כ מלשון הזוהר ריש פי בהר דז"ל שם ודינין חחאין אחכנשו במוקציות כו' דהא בצפרא דינין ושלסובין אשחכבו וכדין אהער אברהם כו'. ועיין במ"מ פי אחרי על דס"ה ע"א דכתב ע"י עסק הסורה דמחלות ועדיין הוא דין. אבל בשחרית דמסחלקין דינסא כו'. ע"ל עקד זס אות ג' דבוקר ברכהא לכל אדם מתקיים. ועיין זוהר הרומה דק"ל סוף ע"א :

יח בוקר. חלות לילה נמו קרי בוקר לפעמים. עיין פ"ט דזבחים מ"ו דכנגד ח"י ליל ראשון נקרא בוקר :

יט בכ"ו. פורקנא לישראל לא חליא אלא בצב"י. זוש"ק פי שמוח דייב ע"ב זוש"ק סו"פ תולדות זוש"ק מקץ ר"ג ע"א וח"ז דכ"ו ע"ב ומד"ר ויגש סו"פ ז"ג. וס"י שם בזוהר שמוח אוחו צבי דבכס עשיו ואינון דמעין אחיהו לישראל בגלותא כיון דיכלין אינון דמעין בצב"י לישראל יפקו מן גלותא כו'. עוד איתא שם בזכות צבי דאס הילד שסיא רחל יבואו ויחכנשו מן גלותא :

כ בוקר. בלק"ת ע"פ וישכס אברהם בצוקר שלעולם בוקר יסוד ולאה מלי ומכמה מקומות ידענו שמדא

בטולדים כו' אור"ח ריש פי קדושים ע"פ ואביו חיראו ד"ה עוד נראה :

יא בנים. צ"כ חייב ללמד בנו תורה ואי לא אוליק ל"י אורייתא ופקודין כאלו עביד ל"י פסל כו'. רע"מ יחרו ריש דל"ג ועיין זוהר פקודי ריש דרנ"ו דקא אחאביד מעלמא דין ומעלמא דאחי :

יב בנים. אס נכנים אס כעבדים פוגחא בקידושין דל"ו ע"א. עיין בזוהר בהר ברע"מ דק"א בסופו וריש דק"ב ורע"מ נשא דק"ג סוף ע"א וזוהר לו דכ"ט ע"א ורע"מ סו"פ קרח ועיין רע"מ בהר ק"ט אי עבדין עמל"פ ואחקריאו עבדא מלכא ומטרוניתא אבל בנוי דמלכא קדישא כו' ואביא אהכס אל"י דאינון גדפי חיוון דמרכבהא ע"ל עקד י אות כ"ג :

יג בנים. האי מאן דאחיליד ל"י בר כד שרי למללא חובא עלי לאלפי ל"י פסוקי דאורייתא כו' דכד ירבו ידבר לון דאינון כהובין לדחלא מן מאר"י. מדכ"ט ז"ח בראשית ד"ח ע"ד. ועיין פירש"י פי עקב י"א י"ט :

יד בנים. כל סמניה בן בעוה"ז ומלמדו תורה ומע"ט אין מלאכי חבלה וגינסס שולטין בו סה"ד לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער אלו מלאכי חבלה שאינם יכולים לשלוט בו ז"ח רוח דכ"ג ע"ג :

טו בנים. בן תליתאי הוא שלימו דכלא ושפירו דכלא כמו בצמחא עגלה תליתאי. זוש"ק קדושים פ"ז ע"א ע"ש במ"מ :

טז בני בנים. שאומרים העולם שחביבין יותר מבנו כן איתא בזוש"ק פי וחי דל"ג סוף ע"א :

מאורי ציון

ח

יום הוא צעיר כו' שכל שלל זרח
שמש הוא מבחינה היסוד. רמ"ז ריש
פי מלוצע דפ"ו ע"ב :

כא בית.

השמה נקרא בית ד'
כמ"ש בזו"ק פי בשלח
דנ"ה ע"ב שהשמה נקרא בית רע"ך.
וכתב שם בזכרי חמה שהש"י לא נפחה
בך אלא לדור זה ע"ד ושכנתי בחוכם.
ולזה נקרא השמה בית ד' עכ"ל. וכן
בזוהר תולדות קמ"א ע"ב אמר ובנית
ביתך דא נשמתא. ואפשר לבוין זה
בשפלתו בנה ביתך כבחיילה וכוון
מקדשך כו' כי זה כפל לשון. ועוד הרי
המקדש שלנו מלפ"ס במהרה בימינו
יהי ביתך שאת וחומת אש סביב.
וכא"ן לנו מהפלגין שיבנה כבחיילה.
ולפי כ"ל י"ל כי אין בן דוד בא עד
שיכלה השמות שבגוף ואם נזכה להחזיר
נשמותינו זכה ונקי עי"ז יכלו נשמות
שבגוף ונזכה לבנין ביהמ"ק ואנו מהפלגין
שהש"י יסויע אותנו לעבודתו ויבנה בנין
ביתו (הוא השמה) כבחיילה שח"י
ביציאתה נקי כביאתה ועי"ז וכוון
מקדשך על מכונו שזכה במהרה לבנין
ביה"מ וזה שאחז"ל בסוטה פ"ח ב' אחר
ובנית ביתך אלו מעי"ט עי"ל ערך זה
אות מ' :

כב בית.

שמה דקב"ה איקרי בית
זוה"ק יתרו פ"ט ב'.
ובזה יל"פ בנה ביתך כבחיילה וכוון
מקדשך שהוא כפל לשון ועוד כו' ככ"ל
באות כ"א אלא דתפלתו שיהי שמה
שלים כמו בימי שהמע"ה שהי סיסרא
באשלתמחא. ובזוהר אחרי ע"ד ב' אוי
שהכרבתו את ביתו כו' ביתו זוגא
דפיטרוניתא. ועי"ן באוה"מ פי תולדות
על דקל"ו ב' בשם הרח"ו ז"ל סוד
נ"ע שהוא המ"ל הנקרא בית ד' ועי"ש

שכתב כו' לעפ"י שכתב בבית ד' כנראה
שאר"ך שיעמדו בבית"ג הנקרא בית ד'
כו'. אמנם אומרו בית ד' כו' ר"ל כו'
הקב"ה בעת הזאת אתו לאשהעשע
באורייתא בג"ע וידעה סוד ג"ע שהיא
המ"ל הנקרא בית ד'. והנה העומדים
בלילות הלא הם עומדים בבית ד' ממש כו':
כג **בית**. חנינו כל דמקבל מאחרא
איהו ביתא מההוא
דיביב. זוה"ק שמות ד"ד ע"א כעין זה
בח"ז דפ"ט ריש ע"ב דכל מאן דמקבל
איהו נוקבי מאחר דמקבל :

כד בית

המקדש. מקום המקדש
לא ה"י הר עד שאח"כ
התפלל שיהי הר שאין כבוד שמים
לבנות ביהמ"ק על מישור. חת"ס עה"ה
פי ראה צפי עיר הנדחה בשם המדרש.
וכן בח' חת"ס חלק יור"ד ה' רל"ג
עי"ל ערך מ' אות ה'. ואפשר בזה
ליישב לשון רש"י ריש פי וילא שכתב
הוא הר המורי שנאמר וירא את המקום
מרחוק. וקשה דה"י להבוא מפסוק
המקדש וילך אל המקום אשר אמר לו.
ולפי כ"ל אפשר דלא ה"י הר עד יום
הג' שהתפלל עליו להיות הר ומאוחו
השעה נקרא מקום :

כה בשר.

ח"ה הוא קן לכל בשר
כל רעותו' לאו איהו
אלא בבשרא, זוה"ק פ' נח דס"ה ע"א.
וכן איתא סוף פי פקודי. ועי"ן זוהר לך
דפ"ט ע"ב מהאי בשרא אהענג בשרא
כו' ומההוא עונג גופא חטא בכמה
חטאין :

כו בשר.

אבר ברית הקודש נקרא
בשר סחם דז"ל מדהכ"ע
בזו"ה שיה"ש ד"א ע"ב אל חתן את
פוך לחטוא את בשרך כו' אצטריך
למכתב כו' לחטוא את נפשך כד"א נפש
כו

מאורי ציון

ד"ש ע"א כד נטלת עיטא עליהו עם
פרעה כו :

לא ברעם. ויבא לקים אל בלעם
לקים סתם דרגא דילי

מסטרא דשמאלא. וזה"ק בלק ד"ר ע"א
ויותר מפורש בזוהר בחוקותי סוף דק"יב

וקי"ג ע"א וז"ל שם ת"ח בשעתא דעאל
שמעא כו ועאל ליליא כו כלבי שראן

משלשליהון כו וכמה רברבן ממנן
עליהו כו ואית ממנא רברבא על כלא

מסטרא דשמאלא והסוא רשע(ר"ל בלעם)
הו שכיח לגבי הסוא ממנא. עילאש כו

כג"ד ויבא לקים אל לבן הארמי הסוא
דשכיח גבי ויבא לקים אל אבימלך כו

וע"ד בכלהו כתיב לקי כו הוא אחא
לגבייהו ולאז אונון לגבי דהא לית להו

אחר זמין. ואי תימא הא כתיב לקי
אלא שמא דא אשתתף בכלא ואפילו ע"ז

נמי אלקים איקרי אלקים אחרים ובכללא
דאלקים אחרים אנון ממנן. ובכללא דא

הו ובג"כ איקרי הכי. (ע"ל ערך נ"י אות
כ"ב וערך י"י אות ל"ח ערך ישראל). וכן

בזוהר וירא דקי"א ע"ג ויבא לקים אל
בלעם כו הסוא ממנא שלחא דאשתפקו

עליהו הוה בגין דכלהו כד עבדי שליחותא
נעלי שמא דא ומסטרא דדינא קא

אחיין:

לב ב' וד'. לית סימנא טבא בבי
וד', זה"ק פנחס דרל"ד ע"א ולשון

הזוהר פי עקב דרע"ג ע"א אין מחילין
בשני ואין מסיימין בדי ובדף רפ"א נאמר

ונשנה:

לג בער השובה. במקום שנעשה
עומדים לדיקים גמורים

אינם יכולים לעמוד כמ"ש חז"ל. ולכאורה
הוא רחוק מהשכל, וכי בשביל שהלדיק

מעיקרו לא עשה שום עבירה לא יזכה
למקום בע"ת. ואפשר ע"פ מ"ש בספר

נחל

כי חמטא ולא אשכחן קרא דכתיב ובשר
כי חמטא כו דאסור ל"י לב"ג למשחצי

נלי דזנותא אפילו באתתי בגין דיתקשי
ווייתי להרפורין בישין כו הס"ד אל תתן

את פיק לחטוא את בשרך לא בשר
דכתיב ונתתי בריתי בבשרכם עכ"ל.

לפ"ז י"ל מה דאיתא בזוהר האי קן
כל רעותי לאו אלא בבשרא כ"ל אות

כ"ה העיקר לחטוא את האדם בהאי
בשרא באבר הקדוש (ע"ל ערך נ"י מ"ש

בזה) וכן בהקדמת זוהר ד"ח סוף ע"א
אל תתן את פיק כו דלא יסוב ב"ג

פומי למיתי להרפור בישא ויהא גרים
למחטי להאי בשר קודש דתחים ב"י

ברית קדישא כו. ואפשר שזה כי השחית
כל בשר את דרכו וגו'. וכן בזוהר לך

דל"ד ע"א ד"ה פתח ג' מבשרי ממש כו
ע"י"ש:

כו ברקים ע"ל ע"י מ"י אות
מ"ב:

כח בגדי החמודות של עשו עיין
ערך מ"י אות ס"ח:

כט ברהמ"ז בזימון חשוב כמו
עולה. דז"ל זוהר שלח

דקע"ג סוף ע"א ועולתך ידשכה סלה
דא ברהמ"ז בזימון. ועיין בזוהר בלק

דקל"א ע"ב מאן למברך ואזמין בכסא
דברכה למאן דאנטריך ל"י בהסוא אתבר

ס"א ואחכפ"א בחבירו ואסתלק סטר
קדישא כו כמה דאיהו מסלק ומברך

לקב"ה ועבד לסמ"א דיתבר הכי קב"ה
משך עליי ברשאן מלעילא והסוא דאקרי

ברכה שריא על רישו :

ל ברעם בקדמיותא הוה אשתכח
במזרים ועל ידו קשירו

מזראי עליהו דישתאל קשורא דלא יפקון
מעבדותהון לעלמין. זה"ק בלק ד"יב א"י.

ובזה מובן לשון הזוהר בהוספה ח"ג דף

למיהוי כגוונא עילאה למיהוי בית ללוחא
 לחתקנא תקונין בללוחא כוי וכיון פתיחן
 כגוונא דלעילא כוי. ואי תימא אפילו
 בחקלא בגין דרוחא להוי סליק לאו הכי
 דהא אגן לריכין בית וליכא. לאשתכחא
 בית לחתא כגוונא לבית עילאה כוי. וחזו
 דהאי ללוחא והאי רוחא אלטריך לסלקא
 ולגפקא מגו עאקו באורח מישור לקבל
 ירושלם ועל דא כתיב מן המצר קראתי
 ייך כוי ובחקלא לא יכול קלא לשדרא
 לוי כוי. רע"מ בשלח סוף דכ"ט ע"י"ש
 בזכר"ח :

לז ברכת יתק דברך את יעקב
 בנו. איתא בזכר יתרו
 דפי"ג ע"א והאלכלחך נחלת יעקב אביך
 כמה לכתיב ויתן לך האקים מטל השמים
 כוי וברכתא דבריך יתק ליעקב על האי
 שמים קאמר ובכ"י בצרכתא דזמנין
 בנוי דיעקב לאחיא צהורא עלא לזמנא
 דאחי כוי :

מ בציעת הפת לריך ממקום
 דבישולו יפה. איתא
 בזכר משפטים ריש דקב"א מאחר
 דבישולו יפה לאפקא פת שרוף אלא
 ממקום שהוא מוטעם. אח"כ ראיחי
 בלבו"ש בר"ש סימן קס"ז שהביא דברי
 הזכר הכ"ל :

מא בונה בית. כתב בספר אגרא
 דכלא פי נח ע"פ
 הבה לבנה. ז"ל מקובל בידיו כי לכל
 פעולה קדושה ממעשה הגשמיות כגון
 פעולת המלוח ובניית צחי כנסיות
 ומדרשות להזכיר על כל פעולה ופעולה
 שעושה בשביל המלוח פלונית שזינו
 הבוי"ש ועי"כ תשרה הקדושה הרוחנית
 על הפעולה ואפילו על אבני הבנין
 המוגשמים עכ"ל. ולכאורה נראה דמ"ש
 שמקובל בידיו ר"ל מרבותיו כמו שהורגל
 כמה

קדומים בר"ש פי שופטים כי אם עשה
 חסובה מאהבה שזדונית נעשו לו כזכות
 ובזה מרווח הבע"ה כי הלדיק מקיים
 המלוח כסדרן. אמנם בע"ה יש לו שס"ה
 עשין כי העונות נעשו כזכות ע"י"ש
 בספר הג"ל. וכ"כ בפירוש אור ישראל
 על הח"ז תיקון כ"א דכ"ז ע"ב וז"ל
 ונעשה משס"ה ל"ח זכיות. ולפי"ז י"ל
 דולאי על קיום מ"ע יש לכ"א מקום
 מיוחד בג"ע וגם על שמירת ל"ח יש
 מקום מיוחד כ"א לפי מדרגתו אבל
 הבע"ה יש לו מקום בג"ע על שס"ה
 עשה שאין זה לשום לדיק. ועיין היעב
 זוהר ויקרא דמ"ז בענין זה :

לד ברית מילה. שמחה של ברית
 מילה נקרא בזכר הלולא
 דכן איתא בזכר לך דל"ג סוף ע"א
 גזר קיימא דברי דאחיליד לוי למחר ליהוי
 הלולא דילוי. וכן דל"ד ע"ב מארי
 דהלולא. ע"ל ערך מי אוח ק"ה :

לה במחון. אין ראוי ללדיק לבטוח
 בדי בלבד בלי לעשות
 המלאה כדי לינצל ובפרט הובא דשכיח
 הויקא. וכן היתה כונת יעקב שבטח בו
 יתי עכ"ז המליא המלאה לחול השגחתו
 יתי לשלוח מלאכים בחיי אביו כוי. ספר
 זכר"מ פי וישלח על דקס"ה ודכ"ס ק"ז
 סוף ע"ג. ע"ל ערך זה אוח נ' :

לו בערי מלוח. מארי דזכוון נמשלו
 לעוף השמים עוף יעוסף
 בגדפין בפקודין דעשה כמ"ש לקמן בערך
 תי אוח ע"ד :

לז בני בנים. אמר ר"י בר אעאי
 בני בנים הכי הן
 כבנים ובני בנות אינם כבנים. מדרש
 ויגש פי ל"ד :

לח ביהבנ"ם. כי כנישתא אלטריך
 בכל תקינו שפירו

מאורי ציון

כמה פעמים לכחוב שמקובל מרבנותיו
 אבל כאן אי"ח לומר כן דלבר זה מפורש
 בזו"ה"ק פי תזריע ד"כ ע"א וז"ל כתיב
 וכל הנשים אשר נשאו לבן וגוי בשעתא
 דהו עבדן עבדתא הוו אמרי לא
 למקדשא דא למשכנא דא לפרוכתא כו'
 בגין דחשרי קדושה על ידויהו ואתקדש
 ההוא עבדא. כג"ד מאן לעבד עבדתא
 לע"ז או לכ"ח דלא קדישא כיון דלדבר
 ל"י על ההוא עבדתא הא רוח מסאבא
 שרי עלוי כו' וע"ד מאן דבני בגין כד
 שארי למבני בני לאדכרא בפומי' דהא
 לפולחנא דקב"ה הוא בני כו' וכדן
 סייעתא דשמיא שרי עלוי וקב"ה זמין
 עלי' קדושתא כו' ופקדא לאפקדא מלא
 בפומא כד איבו בני כו' ואי לאו זמין
 לביתוי ס"ח כו' ומאן דדייר ב"י יכול
 לאחזקא דהא ההוא דירה רוח מסאב' שרי
 ב"י ואזיק מאן דאשתכח ב"י, ואי חומא
 במה ידוע כגון דאתזיק בההוא ביתא
 ההוא דבני ל"י או אנשי ביתי' או בנזקי
 דגופא או בנזקי ממונא הוא ותרין אחרנין
 אבתרי' הא וודאי יערוק ב"י לטורא
 ולא ידור ב"י עכ"ל הזוהר. וכן בסוף
 דכ"ח איחא שם אר"ח בכל עובדוי דב"י
 לבני ל"י דלהוון כלבו לשמא קדישא מאי
 לשמא קדישא לאדכרא בפומי' שמא
 קדישא על כל מה דאיבו עבד דכלא
 הוא לפולחני' ולא ישרי עלוי ס"ח כו' :
מב ברכה על אכילת איסור
 עיין בזה בש"ע חו"ח
 סימן קצ"ו ס"ח פלוגתא דהרמב"ם
 והראב"ד ובזוהר סו"פ קדושים דפ"ז ע"ב
 איחא ואי בריך עלי' ברכה לבטלה הוא :
בג ברית. שבת דאיבו זכור
 ושמור חקרי ברית
 דכתיב ושמרו בני וגוי ברית עולם. זוהר
 בחוקותי דקט"ו ע"ב. ובזה אפשר לפרש

הפי זכרתי אני את בריתי אותך צימי
 כעוריק, כי איחא בהאר"ז"ל הבאתי לקמן
 בערך פי' אות הי שבזכות שבת יגאלנו.
 וכן הבאתי שם בשם מד"ר. וחש"א זכרתי
 אני את בריתי סיינו השבת. ולכאורה
 כ"ל שמ"ש לעיל שבזכות שבת יגאלנו
 שהוא פסוק מפורש בישעי' נ"ו כל
 שומר שבת מחללו ומחזיקים צברתי
 והביאותים אל הר קדשי וגוי. גם אפשר
 לפרש ריש פסוק בתהלים כ"ה סוד ד'
 ליראיו ובריתו להודיעם דקאי על שבת,
 כי שבת חקרי ברית כנ"ל, והכשמה
 יתירה הוא סוד. ובמכ"י שבת ד"ו אי"ל
 הקב"ה למשה מתנה עונה יש לי צביה
 גנזי ואני מבקש ליחט לישראל לך
 והודיעם. ובמכ"י בי"ה דמ"ז דסוד של
 נשמה יתירה לא הודיע לאומי"ה והוא
 דבר סודי. וכ"כ גם האו"ח"ה פי' תשא
 ז"ל ביני ובין בניי יהי' סוד הדברים
 האמורים ולא ידעם אדם בעולם. והוא
 מאמר ח"ל נשמה יתירה לא אודיעינבו
 כו' אות היא לעולם פי' כיון שכל זה
 יהי' סוד לישראל כו' ע"ש. והנה ידוע
 כי גם בישראל אין כלם זוכים לנשמה
 יתירה רק יראי השם. וח"ש סוד ד'
 סיינו נשמה יתירה ליראיו אבל צריחו
 שהוא שבת להודיעם. גם אפשר לפרש
 פי' הקודם מי זה האיש ירא ד' כו'
 נפשו בטוב תלין וגוי. כי איחא בזוהר
 נח ד"ס ע"א טוב הוא שבתא דשבת
 הבאתי לקמן ערך ע"י. ואפשר שהוא
 הנפש יתירה שזוכה ירא ד' בשבת, ולזה
 אמר מי זה האיש ירא ד' אם נפשו
 שהוא נפש יתירה בטוב תלין בשבת תלין
 עמו הנפש יתירה אזי זרעו ירש ארץ
 כמאמר ר"י במכ"י שבת דף קי"ח
 המעג את השבת נחנים לו נחלה
 בלי מגרס :

מאורי ציון

חייד דאי יחזרון בתשובה רישו כנשחא
או חדא לנשחא בזכותם יחננש כל
גלותא כוי. מדסינע בזוסי"ח פי נח דף
כ"ג ע"א :

ד גלות השכינה בגלותא דמלכים
קב"ה אוקים לה ועבד
כמה ניסין בגון לאקמה לה ובגלות
דבבל כוי היא קמת כוי אבל דלחי כוי
לא חוסיף קום מגרמה אלא קב"ה ויקים
לה. זוסי"ק פקודי סוף דרלי"ע :

ה גלות השכינה כביכול כי להיות
ישראל בגלות אריכה
השכינה להחלבש בשר ההוא כדי להשבר
כחם להגן עליהם שלא יבלעום זאבים
כ"כ בזוסי"ח פי וישלח על דרס"ו ע"א
ודסי"ס ק"ח ע"א. ובספר אוסי"ח פי
שמות על ד"ו ע"א ודסי"ס ד"ה ע"ב
כתב כי שכינה עם ישראל בגלות
ומתלבשת באוחו שר ולזה נריך ג"כ
סיכוי רב על כל שרי מעלה מפני כבוד
השכינה היורדת ומתלבשת בו :

ו גלות השכינה כביכול חילוק
בין גלות מלכים לשאר
גלויות. עיין בזוסי"ק ויקהל סוף דרפי"ו :
ז גן סדרים שיש בזוסי"ק הרי נ"ד
יש. מלאחי בספר נופח אופים
אות פי"ח שהפרשיות שקוראין בשבת אינן
רק ג"ן כי פרשת ברכה אין קורין בשבת
כ"ה בש"ת. ונ"ל ק"ת סעד לדבריו
מזוסי"ק פי ויקהל דר"ו ע"ב ז"ל וכל
רתיבא ורתיבא מינו ל"י כוי על פי פלונית
דשבת פלוני כוי, הרי ללא מנו ל"י רק
מה שקורין בשבת. ולפי"ז נראה דברכה
ובראשית נחשב אחד כיון דאין קורין
ברכה בשחרית בשבת, ויסי' נעוץ סופו
בחילוחו. ואפשר בדרך רמז למשו"ה
אמר ג"ן ולא כ"ג לפי מ"ש בזוסי"ח בראשית
דל"ה ע"ב גן דא אחתא כוי. אבל
מלאחי

נד בית. מעלת מי שעוסק בחורה
בבית שדר בה לדיק
ועסק בחורה ובפרט במקום שחידש
בחורה שאוחס החידושים פועלים למעלה
שנעשה מהם שמים חדשים וארץ חדשה
עיין בספר אוסי"ח פנחס על דר"כ
שמאריך בזה ותמלית דבריו שאוחו
המקום ואוחה הקדושה האולה מנשמתו
ובסויה שם עסק חורה אחרת שאז מלא
קדושה לקדושה ומאירה זו בזו והקדושה
הזאת שנוחספת עתה ע"י אלו יעורר
הקדושה הקודמת ור"ל אל מקום חדשו
ומולא אלו שיעוררבו כמה מעלות טובות
ימלא עי"ש סי"ב :

נה בית ד' העומדים בבית ד'.
ג"ע נקרא בית ד'
ואף אם בביתו עוסק בחורה בלילה
נקרא בית ד' ע"ל ערך זה אות כ"ב :
א גאולה גדול מפדיון כ"כ בשער
הפסוקים ע"פ בירמ"י
כי פדה ד' את יעקב. לפי"ז אפשר
לפרש בהגדה ש"פ על גאולתנו ועל פדות
נפשנו שהוא כמו כפל, ולפי ה"ל נראה
כי בגופים ה"י גאולה גמורה בפסח
שיאלו לחרות אבל בגפשות לא ה"י גאולה
גמורה עד שבועות אחר ספיה"ע, ואם
שקאי על להבא אמנם בודאי יה"י ע"ד
גאולה ראשונה :

ב גאולה. לא גאל את ישראל
אלא בשביל שהזכירו
נפלאותיו. ספר דרש משה על תהלים
סימן ע' בשם מדרש שוח"ט :

ג גאולה. ר"ל כל הגלויות שגלתה
כ"י נתן לה הקב"ה קץ כוי וגלות
אחרון אין לה קץ אלא הכל חלוי בתשובה
כוי ח"ל ר"ע א"כ האין יסא דא להשעורר
כלסון בתשובה כוי ומאן דסוי כסייפי
ארעי הין יתחברון כחדא כוי ח"ל ר"ל

הח"ז ח"י ס"ד ורמ"ז כ' צפי פנחס על דר"כ ע"א ודח"ס שלי דק"כ ע"א ד"ס דבולגיא דליק שאדם יש לו צי נשמות אי מקיף ואי פנימי וכשאלם חוטא צ"מ נשמתו הפנימית יורדה למטה בגינסם בעודו חי כ"ו (ולדעתי ז"ס שאמרו במנחות דל"פ המשמר את החורה נשמתו משמרת בתוכו כי אם ח"ו אין משמר החורה נשמתו יולאה ממנו בחייו) ולכן הרשע נקרא מת כ"ו עכ"ל. עיין בח"ז דק"כ ע"ב וצ"מ שם דאם ילאה מרגלתי קשה להשיבה. ועיין ז"ח יתרו דל"א ע"ד וח"ז ר"ש ד"כ ודע"ה ע"ב. עי"ל ערך כ' אות כ"ד וערך ח' אות י"ד:

יא גיהנם אפילו לדיקים גמורים נחחין חמין אמאי נחחין בגין דנטלין מחמין כמה חייבין וסלקין לון לעילא כ"ו דהרברו חסובה ולא יכילו כ"ו זח"ק פי פנחס דר"כ ע"ב וח"ז סוף תיקון ל"ב ובספר זכר"מ פי וישב דקכ"ז ע"ב מהספר לית לך לדיק בעולם שאינו עוים ע"ס גינסם סן רב סן מעט כ"ו :

יב גיהנם אין לך רשע בישראל שאין מעי"ט דמעליא לכו לעלמא דאתי כ"ו ביום השבת כ"ו וכי רשעים שחיללו שבת בפרהסיא יש להם מעלה בכח שבת א"ל אין דכתיב ויהי ביום הששי לקטו לחם משנה כך נדונים הרשעים בכל יום ו' משנה כ"ו. מדע"ה ב"מ בראשית כ"ז ג'. עיין זח"ק חרומה סוף דק"ג גם עיין בח"ז ח"י כ"ה דפ"מ ע"ב דלא כ"כ וז"ע. ואפשר מ"ש שם חחוקדון בגינסם קאי על ע"ש :

יג גיהנם של אש על עברו על ל"ח מדה כנגד מדה שנחמס בעשיית עבירה (עי"ל ערך זה אות מ') ושל שלג על שנחקר מעשיית מ"ע

מלאחי בספר אור ישראל על הח"ז על דל"ח שמלא בגליון מרדכי שבכתב שלגבים וילך סן סדרא אחת ודח"ס ד"ז סוף ע"ב. ומה שאמרו גן סדרים ולא אמרו גן פרשיות עיין הטעם בכ"מ על ח"ז ח"י י"ג דכ"ט ע"ב :

ח גבאי לדקה נטלי אגרא לקבל כלסו דיסבי לדקה. זח"ק פי ויגש דר"ח סוף ע"א :

ט גבריאל הו"ה שר החלומות. זח"ק פי וישב דק קפ"ג ע"א ופי וילא דקמ"ט ע"ב ופי מקץ קל"ז ע"א. ועיין בכ"מ על ד"ח ע"ב ד"ה סגולתא לחולמא. וזוהי ניחא לי מה שאמרו אחי יוסף בעל החלומות הלזה בא, דהול"ל החולם הזה בא מאי בעל החלומות הלזה. עוד יש לדקדק מאי כ"מ דכתיב להוריד מזרימה אלא דרש"י ז"ל פירש וימלאהו א"ש זה גבריאל וכן הוא בזוהר וישב קפ"ד ע"א וא"ש הזה אזיל עם יוסף לקיים חלומותיו ואחי יוסף ראוהו שבה עם יוסף אמרו שודאי בא עמו לקיים חלומותיו ע"כ אמרו בעל החלומות הלזה פי של זה בא (וכן פירש בבאמ"ה ע"פ מי הא"ש הלזה פי של זה) ודאי לקיים החלומות בא ע"כ אמרו שאין עלה רק להורגו שלא יוכל לקיים החלומות. (עוד אפשר לרמוז כי ז"ה יורה אל יוסף הנדיק כמ"ש בזוהר בראשית ד"ג ע"א זה לא לדיק). אח"כ כשראו השירא הולך למזרים ובנימוסי מזרים כתיב שאין עבד מלך ע"כ יען יסודא למכרו לשם ולא יוכלו החלומות להחקיים :

גיהנם. יש בני אדם שבחיייהם יורדה הנשמה לגינסם ויגדון ואז בוער האש בקרבן ומתקוטע עם הכל. ספר הקדוש אור ישראל על

מאורי ציון

לחייבוא על חד חרין מצוממא. וברעימ פנחס רביב אי דכד אחי לילא חרעין דגיסנס מחפסחין כו' וכמה חיילין דיאר סרע מחפסעין בכל אברין דגוסא :

שו גיהנם. בספר זכרתימ צ"י ויחי על דרייז עייב

ודכ"ס קניע ע"א בימי מורנו נשאלה שאלה למה לריך גלגול ולמה לא יכנס בגיסנס להזדכך עד שיסאר מזוקק עייש. ולייג לפימייש בספר פחוד"א חייב סימן אי לקיימ עייש ע"ל ערך גלגול אוח לייח יז **גיהנם.** אז"ל שא"א ע"ה בירר מלכויות ולא גיסנס.

וחימא מסרבה מאמרי רז"ל אין מספר שיש דין גיסנס. ועוד שאפילו יעאע"ה ירא מגיסנס. עיין רש"י וישב ל"ז פסוק ל"ה. ומלאתי בספר אגרא דכלה פי ויחי שעמד בזה וחיך בדוחק גדול דהש"י אמר לאאע"ה במה אחה רואה שישחעבדו בגיסנס וכי גיסנס שעבוד הוא עונש הוא רק שהש"י שאל לאברסס אס רואה שישחעבדו בניו היינו שלא יהי להס דעה שלימה בעת עונשם או בגיסנס או במלכויות וזכר במלכויות אבל בגיסנס יש להס דעה שלימה באומרס רבש"ע יפה דנת ואין זה שעבוד רק שמחה לנפש עכח"ד. הכה מלבד הדוחק לכל רואה מה יענה למאמר הזכר פי יתרו דפי"ג עייב וז"ל אז"ל הקב"ה לאברסס כו' הא כורא דגיסנס דשגאא צבו וישחעבדון ביני עממיא אז"ל כו' אי ניחא קמך ישחזבון מנורא דגיסנס וישחעבדון ביני עממיא אז"ל יאות הוא כו'. עייב מלשון הזכר דאמר ישחזבון משמע לגמרי ינללו מנורא דגיסנס. ומזכר הזה נסחר ג"כ חירון של בעל עשרה מאמרות שהביא בילקוט חדש ערך ג"ע אוח כי שאין גיסנס שולט אפילו בפושעי ישראל

לכלותם

מ"ע ובטלו, וזה ג"כ מכנימ זכרתימ פי ויחי על דרל"ה עייב ודכ"ס קניע עייב ועייש במיימ כי שלג קשה יותר משל אש, וכייב בקהלת יעקב בשם י"ר וכייב בילקוט חדש ערך ג"ע אוח ל"ו וכייב בספר אור החמה בהקדמה בראשית על ד"ו עייב ודכ"ס ד"ז סוף עייב. מזה נראה כדעת הרמב"ן ז"ל שהביא בעיני זכר מעי עי' שעונש מ"ע חמור מל"ח :

יד גיהנם. ביום תליתי אחתקן יום צי ואחפרש צי

מחלוקת ובי' אשתלימו רחמי על חייבי גיסנס. ביום ג' משחכין שביבין דגיסנס זוכיק בראשית דמיי ע"א ובזכר יתרו ריש דפי"א אף דשס הכוכה על ח"ת אבל הפשטות דג' רחמי, ביום ג' ודאי דאיסי רחמי. ובזו"ח בראשית ד"א ע"א אייר ינחק בשני אבריו צי גיסנס כו' צ"ב לא אשתלם צי עבדתי כו' עד דאחא יום ג' כו' צי אשתלימו רחמי על חייבי דגיסנס ביום ג' משכני שביבי דגיסנס כו' :

שו גיהנם. החללת הדין רשעים בגיסנס משחשך כו'

ולפיכך תקינו בח"ע כל ימי השבוע והוא רחוס צי כי מאותה שעה שחשך דין אח רשעים בגיסנס עיי המשחיתים שסס משחית אף וחימס. זכר רוח דמ"ז ע"א (ולפי"ז נראה דבר"ח דאין גיסנס כמו שהבאתי בספר פחוד"א ח"א סימן ל"ע אוח קמן מי ואוקי מייג אז"ל והוא רחוס בח"ע). וכן נראה בזכר חרומה קמ"ב אי אלמני יסיב רשו לעינא למחמי יחמי בלינא דאחי שבתא ולילי ירחא וזמני כדיוקין על גבי קברי אודן ומשבחי לקב"ה. ובזכר חרומה דק"ל ע"א פחד בלינות כו' דהא בהסוא שעתא ערדון

לכלותם, ואם לא היו הגלות היו כלים לגמרי בגיהנם ע"כ. וכן נראה בר"י על ע"י סוף חגיגה דכחז שם מדאמר אין אור של גיהנם שולט משמע דיוורדים ואין האור שולט ע"כ. ע"י בספר אוה"מ פי חיי שרה על קלי"ב ע"א. וזה נראה כהרמ"ע. ול"כ דמות רא"י לזה מזוהר שמות דכ"א ע"ב רמז לאש של גיהנם אבל הסנה אינו אוכל להיות בהם כלי עכ"ל הזוהר. אבל לפי זוהר יתרו הכ"ל ישתיזבון לגמרי. אך בזה יש לדחוק ולומר אחר קבלה עושן ישתיזבון ולא יהיו כלים. אם שזה דוחק מ"מ יכולין לדחוק ולתקן כן אבל מה נעשה במאמר הזוהר פי האזינו דל"ט ע"א אמר ר' יהודה כו' אמר אברהם ישתיזבון ישראל בגלותא ולא ייעלון בגיהנם דתרון אילין גלותא וגיהנם לא יסבלון ישראל וקב"ה אסתכס על ידו כו' הרי לפניך דאפילו לא ייעלון לגיהנם. ולולא דמסתפינא הייתי אומר לתקן עפ"י מאמר הזוהר צפי לך דל"ד ע"א ד"ה פתח כו' לולי ד' עזרחה לי כו' במה זכאין ישראל ללא נחיה לגיהנם כו' בהאי אור כו' ומהאי אור דחלון עלאין ותחאין כו' אי איהו זכי לנטרא ל"י האי אור ע"ש. מזה הזוהר משמע לי דהשוואה שהשוה ארע"ה ללא ייעלון וישתיזבון מגיהנם היינו לנוטר ברית ויש לו אחי שאר עבירות ע"י בירר ארע"ה מלכויות ששעבוד מלכות מזילו ללא ייעול לגיהנם. וזה מאמר מוחלט דנוטר ברית אין לו שום עונש גיהנם. גם בזוהר הכ"ל דל"ג ע"א ח"ר אבא זכאין אינון ישראל דקב"ה אחרעי בהון כו' דכל מאן דאית ב"י האי אור לא נחיה לגיהנם אי איהו נטיר ל"י כו' ללא עייל ל"י ברשותא אחרת כו'. ובהקדמת בראשית ד"ה סוף ע"א אל תחן את פוך כו' ללא יהיב ב"י

פומי למיתו להרהורי בישא כו' דאילו עבד כן משכין ל"י לגיהנם, וכל אינון דנטרין ברית קדישא בהאי עלמא לית רשו למקרב בהו ע"כ. ופירש שם בספר אור החמה משכין ל"י לגיהנם ע"י ועל אחרות שאלו שמר הברית ה"ו לו לקב"ה דרבים אחרים לטבר אותו, אמנם עון זה מושך אותו שם ושם נידון עליו ועל השאר עכ"ל. ולפי מש"ל ע"י בירר ארע"ה המלכויות. או אפשר עפ"י הש"ס בשבת דק"י"ח ע"א אר"ש בן פזי כו' כל המקיים ג"ס בשבת ניצל כו' מדינה של גיהנם. א"כ על שאר עבירות בירר ארע"ה מלכויות כנ"ל בדרך אפשר. ע"י בספר אוה"מ על היטוקא פי שלח דקנ"ג ע"ב ודח"ס מ"ה ע"ב:

יח גנב.

אם גנב דעת חבירו שלא לצורך תורה עובר על לא חנוכו. זוה"ק פי יתרו דל"ג ע"ב:

יט גסות

הרוח. החושן מכפר על גסות הרוח. זוה"ק ויקרא דכ"ג ע"א:

כ גסות

הרוח. אם מקיים המלות ואין בו ענוה ומתגאה הרי הוא ככל הגוים ובזל מה גרוע, כחל קדומים פי זה צפי החודש הזה לכם ע"ש בשם תנחומא ע"י ערך " אור י"ז לענין סלסול שערות שהוא מלד גסות הרוח:

כא גוי

ועוסק בחורה הרי הוא ככ"ג ע"ה שאין מקבל שכר (ז"ל זוה"ק פי בשלח דכ"ז ע"א כל כהן ללא ידע ליחדא שמא קדישא דקדא יאוח פולחני לאו פולחנא) כך גוי העוסק בחורה והואיל והוא גוי אין עבודתו עבודה ואין מקבל עליי שכר, זוה"ק רות ד"י"ח ע"א ד"ה ר' חידקא ול"ט צ"ק דל"ה וסנסדרין כ"ח ב':

מאורי ציון

כה גאולה. חילוק מגאולה מזרים לגאולה אחרונה במה"כ

מבואר ברע"מ כי תל"א דרמ"ז ע"א ז"ל דבמסקנא למזרים כי תרמ"ז דחרו אפסח לון מסטרא דדינא דשמאלא דאיכי אדני כ"ו אבל בפורקנא בתרייתא וברחמים גדולים מסטרא דאברסא וכ"ו ולבחר לא יוכל לשלח בגלותא כל ימיו. ע"ל ערך זה אות ו' ואות ד' :

כו גאולה אחרונה בזכות משה. ג' גלויות גלו ישראל

וחזרו בזכותהון דג' אבות וגלותא רביעא בזכותא דמשה יחזרון כ"ו כד יחובון ויחטסקו בתורתו ובזכות משה אני גואלס כ"ו מדקניע בז"יח בראשית ד"ח סוף ע"א :

כז גאולה. בדוחקא דדאגה דלסון דדוחקין מן עניותא

מדוחקא יפקון מן גלותא כג"ד נבואה דיונה דנחנבא דיפקון כ"ו בדוחקא דעניותא ח"ז דניג ובפרקי דר"א סוף פמ"ג ר' יודא אמר אס אין ישראל עושין תשובה אין גאלין ואין ישראל עושין תשובה אלא מחוך סלענר ומחוך הדחק ומחוך סעלעול ומחוך שאין להם מחי' ואין ישראל עושין תשובה גדולה עד שיבוא אלי' ז"ל כ"ו. ובח"ז בסופו דקמ"ו אין בן דוד בא עד כ"ו כולו זכאי או כולו חייב ועכ"ל והפדה בגלותא כ"ו בגין דבגדו בע"ז. וכחז שס סכ"מ ז"ל ובשכר זה לבד סס ראויס לפדיון אפילו דור שכלו חייב כ"ו כל הכופר בע"ז מודה בכל הסורה. ועיין זוהר אחרי ס"ו ב' בכל זמנא דישראל בגלותא אי אינון זכאין כ"ו ואי אינון לא זכאין מעכב לון בגלותא עד הסוא זמנא וכד מעא זמנא ואינון לא אחזיון קב"ה אשגה ליקרא דשמ"י ולא אנשי לכו בגלותא כ"ו :

גלות

כב גזל נכרי דחייב על פחות מש"פ אפשר לפי הטעם

בפשוט כי איחא בז"יק דק"ט אר"י כל הגזל מחבירו ש"פ כאילו טועל בשמחו ממנו כ"ו. וא"כ הגזל פחות מש"פ ללא הוי כאלו טועל בשמחו עכ"פ הוי כאלו הכסו ונכרי חייב על הכאה מיחה ע"כ חייב ג"כ על פמש"פ :

כג גמילות חסדים. כל מעוה שבין אדם לחבירו נכנסת

בגמ"ח כגון גניבה וכגון אהבת איש את חבירו תחשב לו לזדקה לעו"כ וימלא טובו בעו"כ בעבור שנסג בין בני אדם וכל המלוא שבין אדם לחבירו נכנסת בגמ"ח. הרמב"ם פ"א דפ"אס הביאו הסו"ט שס. עיין פ"ט דב"ב סוף מ"ד השולח לחבירו כדי יין כ"ו סגן גמ"ח. מ"ש לזדקה לעו"כ וימלא טובו בעו"כ. כן איחא בש"ס קידושין ד"מ לדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו עי"ש ברש"י. ולפ"ז יל"פ בזמירות שבת כל חוכי לתשלומי כפל, מאי כפל שייך אלא דקאי אזבח משפחה דטוב לשמים ולבריות ויש לו פירות בעו"כ וקרן לעו"כ. ועיין בספר החיים ח"ג פ"ג כי זבח משפחה אפילו סס עשירים זהו סכנסת אורחים שחובל פירות בעו"כ וקרן קיימת ע"ש שהאריך בזה .

כד גמילות חסדים. בזוהר בלק דר"ו ע"א פחות

חפחה את ידך לאחריך כ"ו לא ישבוק עניא דלי' ויבב לאחרא הא ר' יוסי חמוך בצי מרעי ניזול ועגמול חסד עמי' מכאן יש ללמוד ללאו דוקא בזדקה עניין קודמין דגם בכל גמ"ח כן. גם יש ללמוד לחולה נקרא עני דהא ר"י לאו עני הוי וכמו שבבאחי לקמן בערך ע' אות י"ב :

לי"ח אוח פ"ב הרגיש מזוכר תרומה
 סמיל ולא הרגיש מזוכר משפטים סמיל
 דמוקדס גם נכמה מקומות בהארי ז"ל
 דים חושלה להמת בקדים צו"ט אף ללא
 שליט גיטנס. עיין בשער הכוונות ד"ז
 העתקתי לשוני בספר פתוד"ח סימן
 מ"ג וברע"מ פי פנחס דרמ"ג ע"ח
 בשבת ויו"ט לית שולטנו לסי"מ וליח לי
 שולטנותא לניסנס. ואף כי צפי נח
 דס"ב ע"ב איתא ולא יפקון מני בר
 בריב ירחא ובבבא ולא הזכיר יו"ט
 אפשר שו"ט בכלל שבת כמו שחיק
 הבא"ה"מ א"יח סימן ט"ח סק"ו וכן הפ"מ
 א"יח במשנתו סימן ל"ז דיו"ט בכלל
 שבת. וס"ל דים להשוות דברי המרדכי
 להזוכר עפ"י דברי הזוכר צפי יתרו דף
 פ"ח ע"ב ד"ל בהדין יומא מחטטין
 אבהן כו"מ דלאו הכי בשאר חגין
 וזמנין בהדין יומא חייבי גיטנס כ"י ע"ל.
 בהדין יומא כל דינין אהכפיון כו"מ ע"ל.
 ממאי דאמר דלאו הכי בשאר חגין וזמנין
 משמע דקאי גם אחייבי גיטנס. אבל
 קשה הכי בר"ה ודאי נייחי. איך דקאי
 אשעה מנחה מדאמר בהדין יומא כל
 דינין אהכפיון דזה קאי אשעה מנחה
 דכל יומא דינין מהטטין בשעה מנחה
 ובשבת כוא עה רעון רעווא דרעוון. וז"ל
 הרשב"י ז"ל בסודור המדה ישראל סוף
 דקפ"ו אין אור מ"ה הרעון מהגלה כלל
 צו"ט ולכן אי"ח ואני חפתי כי אינו עה
 רעון. אי"ב אפשר דמה שהביא המרדכי
 בשם המרדכי דגם צו"ט שולג גיטנס
 קאי בשעה מנחה. אבל אח"כ עיינתי
 בהמרדכי עמנו גם ודאיתי שא"ח לומר
 כן כי המרדכי קאי עם אהכנסת יו"ט
 צו"ט שחל במו"ט. ועיין זוהר אמור ל"ד
 ב' נמורתא דשבת על כלא כו"מ בראי
 יומא נייחי חייביא דגיטנס כו"מ :

נגב

כח גלות הסבוכה. כל צ"ח דאית
 לי עטו"ח מהכונהא
 דאיתי עטו"ח בגלותא רחיקא מבעלה
 וקרא לי בכל יומא שמע ישראל דיהא
 נחית לגבה ודאי עליי אהמר קול ענות
 אנוכי שומע קול דעטו"ח דהאי עטו"ח
 אנוכי שומע. ת"ז ריב דמ"ח :

כט גלותא רביעאה חסוס רבה
 כו"מ דלא גלותא ד' דור
 דרשעים מלא נהשים ועקדנים רמאים
 נכחשים ועקדנים דעברין מלון דרבנן
 ודיינין לשקרא עלייהו אהמר היו גרי
 לראש ויפן כה וכה וירא כי אין דישראל
 באינון רשעיה ערב רב ודא בסוף גלותא
 כו"מ. זוט"ק חלא רע"ט ה"י וברע"מ פי
 פנחס דר"ב ע"ב יתיר מעבדן בגלותא
 ערב רב לישראל מאומין עכו"ם כמה
 לאוקמוס רבנן מי מעבד שאור שבטיסה
 מעבד לאינון דבקיין בישראל כשאור
 שבטיסה וכן ברע"מ פנחס ל"ז ב' :

ל גיהנם. דגיטנס ליה לי כסופא
 ותיאובתא אלא לקבלא
 נשמתין לאהדכאה תמן כו"מ. סוספה
 בזוכר ח"ג דשי"ב ב' :

לא גיהנם נקרא לילה. זוכר אחרי
 ד"ס ע"ח וזוכר תרומה
 קל"ח א' :

לב גיהנם נקרא יד כל שבת דף
 קמ"ה סוף ע"ח ע"ט
 ברע"מ :

לג גיהנם. בצרכיי בא"יח סימן
 ת"ט גם בספר מדבר
 קדמות מערכה ג' אוח י"ב מצו"ח בשם
 המרדכי פ"ט דדינא דגיטנס שולג
 צו"ט ע"ט. אבל בזוכר משפטים ד"ק
 סוף ע"ח וזוכר תרומה סוף דק"ב
 איתא דאף צו"ט לא שולג גיטנס. אח"כ
 דאיתי בחשבתי חייב שאל ח"ב סימן

מאורי ציון

דברי האר"י ז"ל ועיין בספר אורח"מ
פי ויחי על דרכי"ד ע"א בשם הרח"ו ז"ל
לפי המבואר שם הכל איש :

לג גולם. אין אדם עושה עבירות
אלא מי שהוא גולם :

ולא אדם והיינו שהוא ללא מסחכל
בשמתא קדישא אלא כל עובדיו כהוא
בעירא. כו'. מדהכ"ע ריש פי חיי :

מ גיהנם. אר"י דינא דעושי
גיהנם כו' על מה

אחדנו בנורא דגיהנם אלא גיהנם אינו
נורא לניק יממי ולילי בנוכח לחייביא
מתחממין בנורא דיהר"ע הכי אחוקד

נורא דגיהנם זמנא חדא לא אשחכח
יהר"ע בעלמא דאפילו ל"י גו גושפנקא
דפרזלא כו' וכל ההוא זמנא כבה נורא

דגיהנם כו' אהדר יהר"ע לאתריי שארי
חייבי עלמא לאתחממא שארי נורא
דגיהנם לאתחוקד דהא נורא דגיהנם לא

אתחוקד אלא בחמומא דחוקפא דיהר"ע
דחייביא. זוק"ק תרומה ק"ג ריש ע"ב :

מא גזרת. הקב"ה כיון דמלכא
קדישא גזר גזירה ושוי
ההוא גזירה בפותקיי קרא אסכיד כמה

לאחעביד וע"ד ואשים את הריו שממה
הא שויתו בפחקא דילי וכן כל אינון
עבן גזר עלייהו דישראל דכתיב אתי ד'

דברתי ועשיתי. זוק"ק פי לו דל"ב. עי"ל
ערך פי אות מ"ד :

מב גדול. לדיק דבת זוגי בדחילו
דקב"ה כוותי מסערא
לאחחא אקרי גדול זוק"ק ויקרא הי ע"א :

מג גרנול. ברשע' בן לדיק הש"י
מביאו בגלגול כח"פ
בגין יקרא דאביו. ת"ז ח"י ס"ט ד"ק ע"א
וכ"מ שם עי"ל ערך לדיק :

מד גלות. סוד הגלות עיין בזוק"ק
ויחי דרמ"ד ע"א אמר

לד גנב. הגונב מן הגנב אף
שהגנב גנב אלנו נענש

כי בחר גנבא גנב וטעמא טעם. פ"ק
דברכות כההוא עובדא דחוקף ל"י לרב
הוא ח' דנא דחמרא :

לה גנב. וגזל ונחן לדיק לא
זכותא הוא ווי ל"י דאחא
לאדכרא חובוי. עי"ל ערך ז' אות י"ב :

לו גוף. של לדיק. נפש הבהמיות
מן יהר"ע הקב"ה עושה
להם חיבור א"י ומעטישן יחד וכן אם הי'

לדיק מחברין הקב"ה ומקבלין שכר טוב
יחד. ז"ח רוח ד"ח :

לז גלגול. כל שאין משלים שנותיו
לדיק להחגלגל ולמות
ב' פעמים. ספר פנים יפות פי ויגש

בפי אמותה הפעם. ובריש פי חיי שרה
כתב שאדם נענש בעבור שגרם שלא
להשלים שנותיו :

לח גלגול. ענין הגלגול הוא
להשלים מספר המצות
שסם מ"ע כי על מל"ח אין חיוב גלגול

אלא מירוק ועונש גיהנם. ספר הפלאה
פי ויגש ע"פ ויאמר כו' אמותה הפעם
ול"ע מדברי האר"י ז"ל בריש שער המצות

ז"ל כל זמן שלא השלים התר"י כו'
כנגד אברי וגידו כשמתו כו' כקרי בעל
מוס כו' ומפורש בספר ת"ז כו' שאין לו

חיקון עד שיחזור בגלגול וישלים כו' התר"י
מצות וז"ל זכאה אינו מאן דשריא בכל
אבר ואבר דילי עכ"ל. אמר כי לשון

הת"ז מורה כהפלאה ע"ש בדקל"ב ע"א
דסיום דאם חסר אבר חד כן אחזור
לעלמא בגלגולא עד דאשתלם באיברין

דילק, הכי שלא הזכיר השלמת הגידון
אבל מי יוכל לעמוד בענינים כאלו נגד
האר"י ז"ל. ועיין בדרך אמר על הת"ז

ד"ב ריש ע"ב שלפי דבריו יש ליישב

ויקבור מחים כו' וכן אם לא זכה לבנים
יתגלגל ב' ויזכה לבנים כו'. ספר אור
החמה פי יתרו על ד"א ב' :

ג גלגול. גלגול הא' נקרא אב
והב' בן והג' ג' והד' ד'

והמחרגם חרגם כד משלמין בני'
למחמי בחר אבוהון כו' והיינו סוד

הכשמה חילגא דאחנניב בגוף הזה שאין
הגוף אל הכשמה אלא כעפר הגן אל

האילן והכשמה אילן נטוע בו כו' ושואב
ממנו ועושה פירות ופירות הם המלות

כו' וכשאינה זרע אמת כו' עוקר הקב"ה
האילן מעפר זה כו' ונטע אוחו בעפר

אחר גוף אחר וזה עד ד' פעמים והיינו
רבעים והנטיעה הא' נקראת אב להב'

והב' בן לא' והטעם כי בפעם א'
שכרטיע או הטיב מורית אוחם המעשים

אל הנטיעה הב' כו' לכך נקרא אב כו'
ובערך ירושה זו חקרא הב' בן אל הא'.

והנה הקב"ה נטעה פעם אחר פעם כו'
ותגלגל ב' לזורך לחקן הכשמה כו' וכן

ג' עד חלק דור ופעמים שלא תגליח לא
בא' וגם בב' וגם בג' ואוחז מעשה

אבותיו שפגם בכל פעם ראוי בזה
שיפרע מה שעשה האב והבן והג'

והיינו פוקד עון אבות על בנים כשאוהבים
מעשה אבותיהם כו'. אוה"מ יתרו על
ד"א ב' :

גא גירוי שמו. אין לאדם לגלות
שמו מעצמו עד שישאלוהו

זוה"ק סוף פי' תלום ע"ש במ"מ :
גב גלגול. כתב בספר אוה"מ

פי' ויקרא על דמ"ז
ע"ב ודה"ס ריש ד"ז עהרת העונות הם

ג' א' חשובה ויסורין, ב' מיחה גיהנם
ג' גלגול, וכל א' קשה מחבירו :

גג גיהנם. כתב בספר אוה"מ
פי' מזרע על דמ"ג
ע"א

ר' חזקי' לא אשרי קב"ה לישראל בגלותא
ביני עממיא אלא בגין דיתברכון שאר

עמין. ופירש באוה"מ כי אפשר ליסרם
בדרכים אחרים כו' ולמה הוכיח בדרך

גלות אלא בגין דיתברכון כו' שאם היו
מוכיחם ביסורים היו מעינות השפע

נסחמים מכל כו' לזה הנהיג הקב"ה
הנהגה זו שיהיו ישראל גולים בין

האומות והאומות מתברכות וישראל
נטלים תמליחם בעינין שבין זה לזה

שער השפע אינו נסחם מכל וכל כו'
ואפשר שלזה נאמר הללו את ד' כל

גוים כו' כי גבר עלינו חסדו לזריך
להבין משום דגבר חסדו עלינו יהללוהו

כל גוים ולפי הכ"ל לק"מ ודוק. ע"ל
ערך א' אוח ע"ה :

מה גדלות. אר"ה לוח שולטנו לאומין
עליהו דישראל אלא יומא

חדא לחוד דהוא יומו של הקב"ה והוא חלק
שנים כו' א"ר יוסו אי יתיר ישחטבדון

לא על פוס גזרת מלכא הוא אלא על
דלא בעיין למסדר לקבל' כו'. זוהר

שמות ד"ז ע"א :
מו גזרה. הקב"ה גוזר והלדיק

מבטל עיין ערך ה'
אוח י"ט :

מו גוים משתחווים אליהם להם
ע"ל ערך י' אוח כ"ט :

מח גנבה וגזלה. מי שיש בידו
לגנוב ולגזול וכשמר

בזה נכנס בכלל גמ"ח. ע"ל ערך זה
אוח כ"ג :

מט גלגול. הלדיק אם הטיב
אלא שאינו מחחקן

מפני שחי' בזמן ראשון ולא חי' בו מלות
מגילה וכמה גזרות שנחדשו לרז"ל

יתגלגל ויקיימם. וכיוצא אם חי' כהן ולא
קבר מחים ולא נעמא להם יתגלגל בישרא

מאורי ציון

ב דור. דר"ל דר"ל (פי' דור של רש"י) יקיים עלמא עד דיימי מלכא משיחא. זשי"ק פי' שמוח ד"ט ע"א :

ג דור. כל דור ודור הוא שתי שנים וי"ט יום וי"א שעות וי"ד חלקים וזה הוא דור. הוספות חדשים בשם זה"ל מסכת זכות וצספר אור הגנוז פירוש על ספר הצביר ד"ו ע"א כי נ' שנה וכן צספר ארבע"מ פי' יתרו על ד"א ע"ב כי נ' שנה :

ד דיון. לא האכלו על הדם כו' דלא יוכלון עד דדיינא דינא דכל מאן דדאין דינא בחד דאכל ושחי כאלו חייב דמא כו' האי בממונא כשי"כ דד"ג כו'. זשי"ק פי' משפטים דף קכ"ב ע"א :

ה דיון. יש מי שדן את הדין לאמתו ומקבל שכר כו' ויש שדן דין אמת לאמתו ונהבש בגון דיון שמדקדק דקדוקים לזכות הרשע כו' ומדקדק בצנין הדין למזל פחה לזכות אותו מן הדין ממש וכו' דין אמת כו' נהפס עליו. זשי"ק רוח ד"ג ע"ב ד"ה פחה הווא סבא :

ו דיון. דיינא איח ל"י למרדך ולמנדע בחד עובדא דבני מתא כו' דלא יימא דיינא אנא למידן דינא בין גברא לחברי' ולא יתיר אלף עובדי מתא תלויין על קודלי' ואם אטום עיניו מצובדי מתא איח ארפס בצובייסו. זשי"ק רוח ד"ג ע"א :

ז דיון. עס הארץ עושק דלים צדן על שאינו מחון צדן נקרא גבר רש. משלי כ"ח פסוק ג' :

ח דקדוקי. מצות שבת ממדות חסידות יותר ממה שהדיון מחייב דסיינו אסור לאכול מערפס ואם אורח

ע"א ודסיים מ"א ע"ד דין הקבר שהוא עד שיתעכל הצבר כו' כל זמן שהגוף נידון בקבר הנפש אינה נכנסת לגיהנם כו' שכל זמן שהנפש נידוניה עם הגוף אינה בגיהנם. וכודע שענין חצוט הקבר הוא שמלבישין גוף ונפש יחד כו' עד שיתעכל הצבר ואח"כ עונש גיהנם ואח"כ עונש. הבדלה מן הדיקים שאינה לא בגיהנם ולא בג"ע כו' :

א דור. דור. אין לך דור ודור שאין בו כאברהם יצחק ויעקב מד"ר בראשית פ"ו. והא"ר אפשר זה חיון במ"מ פי' בראשית על ד"ט ודסיים שלי קו"א בשם האריז"ל שכל ד"ק כשמחקן עולם הפשי' ועולה לעולם ה"ל' הניח שם ק"ח ניגונים מנשמתו וכן מילירא לבריאה ואחר פעירת אבות העולם ומרע"ה עיקר נשמותיהם עלו למעלה מעלה ואין מי שישיגם אבל אותן הניגונים שהניחו בכל עולם עליהם אמ"ל אין לך דור ודור כו' שע"י מעשיו כשעושה ג"ח כאברהם ישג ניגונים שהניח אברהם מנשמתו בעולמות התחתונים וכן עז"ל לשאר הדיקים עכ"ל המ"מ. אבל במד"ר הבי"ל לא השיב יצחק ועי"ש במח"כ העצם. וז"ל המ"מ פי' ויגש על ד"ו ע"א ודסיים ר"כ ע"א כאשר הנשמות מהעלות ממדרגה אל מדרגה בזה מעשיהם מניחות רושם גדול בכל המעלות שהולכות ועולות ואלו הן הוודות להחצבר צדיקו עולם מדי פעם ולא עיקר הנר"ג שלהם שאלו ודאי נשארים בצרור החיים כל אחד במקום שנחפלה ושם נהנים ממעטו ד', וכ"כ עוד בכ"מ על ד"א ע"ב על מה שאיחא שם דא משה ושרש הענין זה הוא בשער הגלגולים הקדמה א' :

חמשיך לישראל עכ"ל. וזוה אפשר לפרש
הפסוק חסלה די ידבר פי כשאתי מהכלל
לשמו יתי עי"ז יברך כל צער שם קדשו
כי מי ששמע פירות ותשבחות מדוד
המע"ה בודאי מחפעל מן הדבורים
ומחפורר לבו מאוד לשבח להש"י בכל
נפשו :

יג דיבור של חורב שחסור לומר
מה שלא קבל מרבו עי"ז
נאמר לא תעשה לך פסל. זוסיק פי
יתרו דפי"ז ע"ה עי"ש גדול העונש חיל
ובש דפי"ז ריש ע"ב וזאת החורה אשר
שם משה אשר שם משה אחי יכול לומר
כ"ו. ועי"ל ערך לי אות י"ז בזה.
ולפי"ז אפ"ל כי אם שומע חורב ממי
שאינו מוחזק אליו אם קבל כן, ואפשר
שאמר בן מדעתו אין להוציא מפיו ד"ת
ששמע ואפשר בזה אמר דהמע"ה מכל
מלמדי השכלתי וגוי מזקנים אחבון וגוי
לזריך לבבין שינוי שלשון אל מכל מלמדי
אמר השכלתי ואלל מזקנים אמר אחבון
כי ידוע שבינה הוא מבין דבר מחוך
דבר, ע"כ אלל זקנים בני סמוכים יכול
להוציא מכה אל הפועל דבר מחוך דבר
אלל אלל כל מלמדי שאינם סמוכים אינו
רשאי להוציא בזה רק לחשוב במחשבה
במושכל. כמי"ש בזה ואתה כי"ג אי
בבאתי בערך מי אות י' דמשכיל הוא
רק במחשבה. וכתב בספר אוה"מ פי
שלה על דק"ם ודק"ם כ"ד ע"ה ז"ל כפי
הכנה האדם באמונה כן הוא דורש ואם
אין אמונתו שלמה דורש אגדות של דופי:
יד דיבור ועובדא. ת"ח מאן
לאמר דלא בני עובדא
בכלל או מלין לאפקא לון ולמעבד קלא
בכו היפח רוחי. זוסיק אמור דק"ה ע"ה
עוד שם הרפור מותר (פי' בשבת) מ"ט
משום דהרפור לא עבד מדי ולא
אחשניד

חורב חכם להכשיר מותר והמדקק לא
יאלל והמדקק יותר לא יאלל אפילו
באיכא לך ריעוחא. והנה ידוע לנפש יש
אור פנימי ואו"מ וכן יש לנפש רמ"ח
אברים ושס"ה גדים רוחניים כמו כן
לאוה"מ. והנה ממעשה המנוה עפ"י
הדון מאורים רמ"ח אברי הנפש
הפנימיים שהם נבילים כמו כן כל
המנוה הם נבילים זה כשר זה פסול
ועי"י דקדוקי המנוה ממדת חסידות יוהר
ממה שהדון מחייב ואין להם גבול זה
מדקק זה יותר מאורים רמ"ח אברי
הנפש המקיפים ובורחים מהם החיולונים
ספר אגרא דכלל פי בשלה דיי"ב ע"ב,
זה כפידות רש"י במס' ר"ה דפי"ז ריש
ע"ב עי"ש ודוק :

ט דיבור לא טוב לעולם לא יפהח
ב"ג פומי לביב דאיהו
לא ידע מאן נשל האי מלה וכד לא ידע
ב"ג אחשבל בזה כ"ו. זוסיק פי מקן סוף
דף ק"ה :

י דיבור לשון קשה במקום שלא
נאמר לאמר. עי"ן רש"י
תשא ל"ב ז' ומזרחי שם ועי"ן זוהר נשא
ריש דקל"ג :

יא דיבור מי שזכר בדיבורו.
אוליפגא כל מאן דנעיר
פומי ולשני זכי לאתלבשא ברוחא
דקודשא. זוסיק חקת דקפ"ג ריש ע"ב
ועי"ן בשער רוס"ק מוצתק בספר פתורא
לאבא ח"ג סימן כ"א :

יב דיבור כתב בספר זכרה"מ
פי יתרו דפי"ז ע"ה
שידבר אותם הדברים ממש (פי' שזרו
למשה) שהם מושכים את הלב לא בדרך
עלולה שכן השומע מחפעל מן הדברים
כפי חנופה המדבר, וזהו אשר הדבר
לומר דדבור בקושי בקול רם וזוה

מאורי ציון

אחטבד מני קלא ולא סליק כו' ע"ש.
 עוד דל"ה ע"א ותינין בכלל צני צני
 לאחזאה עובדא. ובזכר פי בא דל"ה
 ע"ב בין לעב בין לביש בעובדא חליא
 מלחא. ובזכר בשלח מ"ז ריש ע"ב ח"ח
 הסוה מלה דנפיק מפומי דב"ג סלקא
 ואחטער אחערותא לעילא אי לעב אי
 לביש. ובזכר משפטים קי ע"ב חפילו
 הכל דפומא אחר ודוכחא איה לוי
 וקב"ה עבד מינה מה דעבד ואפילו
 מלה דב"ג ואפילו קלא לא הוי ברקנייא
 ואחר ודוכחא איה לכלל :

זו דרך. אחז"ל שאסור לאדם
 לשום לדרך פעמיו עד

שיקדים ד"ח ובעל אוס"ח הסמיך זה על
 הפסוק אם בחוקותי הלכו פי' כשיש
 לימוד תורה הלכו אז לבטח כי כשיש
 עסק התורה כוחותיה מליין לאדם :

זו דרך. הוא אורחא פתיח לכלל
 כו' לכל צ"כ כו' חילין

דרכים דאינון פתיחין מאבדן דכראן
 בימא רבא כו'. זוה"ק וארא ל"א סוף
 ע"א ופי' ויקהל דרעיו ע"א :

יו דרך. לוי' למי שואל לדרך
 ע"ל ערך לי אוח כ"ז

ואוח ל"ה ואוח מ' מ"ש בשם הקנה :
יח דרך. מאן דבעי למיפק לארחה

יקום בנגסה (פירוש
 יעמוד בצוקר בעת שמחזיל להאיר)

וישגח באסתכלותא לפוס שעתא לסטר
 מזרח כו' אי איהו ידע ברזא דאינון
 אחוון דאינון רזא דשמא קדישא דמ"ב
 אחוון וידכר לון בדקא חזי ברעותא
 דלבא כו' וכדין ילני לנתי' ויפוק לארחה
 ודאי שכינתא אקדימת עמי זכאה חולקיי :

יש דורש. אל המחיים דייקא דאינון
 חייבא עלמא כו' אבל

ישראל דאינון זכאי קשובי שלמה קרא

עלייהו ושבה חני את המחיים וגו' זוה"ק
 פי אחרי דע"א ע"ב. ומזה הטעם נישא
 שמחפללין על קברי דריקים כמ"ש בספר
 חסידים סימן חשכ"ט הביאו בספר
 שה"ג מערכת גדולים באוח אי ראב"ן
 וחידוש אלני שלא הביא הזכר כ"ל :

ב דגים. בשבח נגד יסוד. יין נגד
 בינה. בשר נגד מלי. כסא

מלך ח"י מ"ח על דפ"ה ע"א. וכח
 בספר בית אהרן דקמ"ד בשם רש"ק

זללה"ה דיוחר יש לדאוג אס אין לו
 דגים על ש"ק ממה שא"ל יש לו לדאוג

כל השנה :

בא דייין. הקב"ה מטיל אימת
 הדין והמנסיג על בני

אדם שכל זמן שאימת הדין על הדור
 בידוע שהוא לדיק והס דריקים נימלה

אימתו מבני אדם הוא חייב והס יוחר
 ממנו. מדכ"ט צו"ח סו"פ בראשית ועיין

ש"ח לר"י ש"ג אוח מ"ז באס שופט שלא
 כדת :

בב דייין. כל דיינא דקביל מבי"ג
 מלה עד לא ייתי חברי

כאלו מקבל עלי' טעווא אחרא למאימנחא.
 זוה"ק וישב קע"ט ב' :

בג דייין. בגין דחב במדבר (פ"י
 גלפחד) במלולא לגבי

דמשש חשיבו דמשה אנטיור דצבו כו'
 ולא מלינו עם משש כו' מכאן מאן

דחייש מן דינא יקרב אחרנין כו' ואי
 לא ידחי לוי' מן דינא ואינון לא ידען

דהא משש ענו מאד כו' דיינין אחרנין
 ארחי דא לא נעלי דאע"ג דכנופיא סני

עליהון אינון דיינין איקרון עזי פנים כו'
 זוהר בלק ס"ה ע"ב :

כד דל. דל אחקרי גברא דל"ל
 מדילי' כלום ולא שאיל

פרועה משום גברא ואיהו נסחר דלא
 גלי

ל דברים בטלים. ודברת צם פירז"ל ולא בדברים בטלים והיונו לא יהי לך אלהים אחרים על פני שהם דברים בטלים ודאי. ספר אהבה"מ פי ואחחנן דר"כ ע"א וכחצ בספר זכר"מ פי וילא וילא דק"א ע"א מהספר יאהר"ע מפחה לבחור בעריות ולגבור בגזל ולזקנים שידברו להר"ע ודברים בטלים :

לא דור המדבר. לא הוה בעלמא דרא עילאה כדרא דא ולא יהא עד דייחי מלבא משיחא כוי ואינון בני עלמא דאחי ולזמנא דאחי כד יוקים קב"ה מחייא זמנין אלין לאחייא בקדמיתא כוי. זכר שלח קס"ח ע"ב :

לב דוד המע"ה. אדה"ר נחן לו עי שנין אצבן שבקו לוי מחייסון כוי. זכ"ק וישלח קס"ח א' וע"ב וע"ש בספר זכר"מ הגם שאדה"ר הניח לו עי שנין כוי אחר שחטא כבר נפגמו כוי כשחזר אדה"ר ונחגלגל באצבות ונחקן חזר ונחן לו כדו שיועילו לו באופן שבעל המחנה הראשונה הוא בעלמו בעל המחנה האחרונה :

א הרהורים זכאה איהו מאן דמהרר הכסורין עבין לגבי מאריי דאע"ג דלא יכול למעבד לון קב"ה סליק לוי רעוטיי כאילו עבד. זכ"ק תרומה ק"ג ריש ע"ב :

ב הרהורים דא גזירה כוי דכל מאן דאסחכל וקרי בכל יומא עובדא (מיא פרשחא) דקטורה ישחויב מכל מלין בישין כוי ומכרסורי בישא. זכ"ק ויקהל ר"ח ב' :

ג הרהורים לימא לו את אהרן עד חוקד בו בנין דכל הכסורין ומחשבין דלילה יתכפרו. ז"ח ריש תרומה וסופה שבסוף הזכר לפי

גלי דוחקא דילי לשום גברא כוי. ז"ח פי אחרי צמ"ח דמ"ז ע"ג ובזו"ח רוח ד"יג ע"א. בזכר פקודי רל"ג ע"ב לית בכל אינון זינין דמסכנותא כההוא דאיקרי דל :

כה דור המדבר. הקילו ורננו שוכני עפר אלו המתים שבמדבר דאמר רי יוחנן למה מה משה בחו"ל להראות לכל באי עולם כשם שעמיד הקב"ה להחיות למשה כך עתיד להחיות לדורו שהם קבלו החורה (מדס"ע וירא ק"יג ב') שבקדמיתא יקומון כמו שהבאתי לקמן אות ל"א :

כו רבש דא חורה שב"ע"פ דכתיב ומחוקים מדבש. זכ"ק ויחי ר"מ סוף ע"א :

כז דוד המע"ה. בזכ"ק פי ויחי דרמ"ח ע"ב על מה דאיתא שם ואצבן ה"ך יקומין פירש שם בספר זכר"מ לפי שמשח בן דוד שהוא דוד עצמו יבוא קודם תחיית המתים כוי לזה סוכרח להיווחו קבור במקום אחר שאם ה"י קבור במערה אינו כבוד שיחי הוא קודם להם אם יחיכו במקום אחר אין להם שום הקפדה :

כח דין של מעלה. חילוק שיש בין דין יחיד לדין רבים עיין פי בא בזכ"ק דל"ג ריש ע"ב יכול לאסמא לב"כ מ"ט בנין דאיהו מהימן על עובדי דב"כ ת"ח האי בדינא דיחיד אכל בדינא דעלמא כתיב וירד די לראות כוי דלא אחייסוב מהימנותא אלא בידוי בלחודוי דהא לא בעי לאודא עלמא על מימר דהאי מקטרגא דחובתיי חדיר לשיאלא כוי :

כט דם הכרית ע"ל ערך מי אות מי ואות מ"ט :

מאורי ציון

ורציו הס סגולה לחולדה כי הוא צימי
 חייק שהוא חולדה משם שריו סיוטו יין
 לית ודי כוי. וכיכ צפי וישלח דקמיו עייס
 פרה ורבה. עוד שם דכייא עייפ ואיבה
 אשית ציך סייח תכה כוי וססס סזה
 מסוגל לסריון ושלח חפיל כוי. ונרמז
 צסיח סכרי סרסי ויולדה בן :

ח הסתכלות פני דריק. מאן
 דמסתכל ואוליק
 והמי לי צהאי חכמתא יכול לאותספח
 צהסוא רוחא יתיר. תייח יוסף בכל מה
 לחיסו עביד הוי חמי צרוחא דחכמתא
 להסוא דיוקנא דלצנו כוי. זזהייק וישב
 ריש דקמיו ועייס צזהריח וצזהר
 משפטיס קכייג עייב אייר אצא כד נהירא
 לי שמעתתא חמינא דיוקנא דלחער
 קמאי עייס :

ט הסתכלות פני רשע שאסור
 נראה מוזהר בקי
 וישלח דקמיו אי כמו שאין דריק מסתכל
 בפניו של רשע בן רשע אין יכול להסתכל
 בפניו של דריק על מה דליתא שם משני
 יעקב אחיו ללא צעא חולקיו ואחסנתיו
 כתב שם צזהרתיי רייל שלא הי יכול
 לראות פניו של יעקב לפי שהי מתנהג
 בחסידות וצקדושה כוי. וכיל דזה כוונה
 חרגוס יציע על פסוק סגיל ומיזל
 לארעא אחריו דהוי רמי עלוי אימתא
 דיעקב אחוסי עייך כי שם השם נקרא
 עליך ויראו ממך :

י הוכח תוכיח דיש בזה גי דעות
 עד קללה או עד נזיפה
 או עד הכאה. צזהייק נח סייח אי ליתא
 עד דימחי לי סא אוקמוס חצרייא וכייכ
 מוזהר משפטיס קכייב אי :

יא הוכח תוכיח צזהייק פי ויחי
 ריש דרמייס כל
 מאן דרחיס ולא קשיד עמיו קנאה לאו
 רחומותי

לפי ואחזקן דף שיי עייא :
ד הרהורים כל מלין דעלמא
 אזלון צחר מחשבה
 וסרסורי. זוייח וילא קנייה אי צסיח עייס
 כל סענין ועיייל ערך מי אות סייך :
ה הרהורים. אייר יוסי כד חמי
 צינ דסרסורי ציסיין

אחיין לגבי יתעסק צאורייתא וכדין
 יתעברון מניי זוסייק וישב קייך אי :
ו הזכרת שם השם אסור בגילוי
 סראש. זזהר פנחס

רמייס צי וצזהר יתרו דפיי אסור לי
 לצייכ לאדכרע שמי דקצייס צרקניא כוי
 לא אלמרך למדכר שמא דקצייס אלא
 צחר מלה כוי. ועייין צנחל קדומיס ריש
 פי צראשית דמשיי איל לרי קרבן אלא
 קרבן לרי. ולפייז אסור לומר גאט צייס
 אף שמצרכו צעשה שמזכירו כיון שהזכיר
 שמו צרקניא רק אם ירלס יאמר גילויצב
 איז גאט צייס או ירגיל עצמו לומר דער
 אויבערשטער בלא הזכרת שמו כי אפילו
 בלשון עכוייס שקורין שמו יתי הוי כינוי
 כמייס צספר סחינוך פי קדושים מלוא
 רלייא דאם קלל לחצירו צשם שקורין
 סעכוייס להשייח חייב מלקות וכמה
 ככשלין בזה ולא ידעו דגס בליא אסור
 להזכיר שמו על חנם וגודל סגוגה צסמון
 עם שאם כעס על אחד לומר גאט
 זאל אייס סמראפין או שלאגין ולא ידע
 שעבר על לאו כמייס סחינוך :

ז הולדה אות סי לית צכלאחיון
 אות דמתקנא לחולדה
 צר אות סי סאי אות איבו מתתקנא
 למעבד פירין. זוייח שהייס דיי עייג וכן
 איתא שם עייך וצכל אחר סי קיימא
 לחולדין ואיבין ועייך שמא גריס. וצספר
 אגרא דלכס פי צראשית עייפ ויצרך
 אוחס וגוי דמיו עייב דייס עוד. די פריי

אשתלים. ופירש שם במ"מ כי מי שאוכזב לחבירו ועשה לו חבירו קצת רעה לריק לסוביחו ויחקה על אותה רעה וזוה חבירו יאמר התכלותו שלעוזה נהכוון ועי"ז יסר הכעס והשנאה מלבו ואם לא יוכיחו השאר השנאה והקנאה בלבו כו' וי"ש כיון דקני הא רחימותא אשתלים. וז"ל זוהר קדושים סוף דפ"ה לאוכחא להאי דחעי למחזי ל"י רחימו סגיא דרחים ל"י כו' וכמה דקב"ה עבד ואוכח למאן דרחים ל"י הכי יולף צ"כ כו' קב"ה במאי אוכח לצ"כ אוכח ל"י בדחימו במתרא אי קבל ל"י יאות ואי לא אוכח ל"י ציון רחימוי כו' ואי לא אוכח ל"י באחגליא כו' כג"ד אצטריך ל"י לאוכחא לחבר"י בקדמיותא במתרא לבתר ציון רחימוי לבתר באחגליא כו' :

יב הנפת הלויים למא ה"י הכהן מניף את הלויים כו' משל לחינוך כשהוא בוכה וכו' כו' מניפים אותו ומנענעים וכו' נשחקו כו' הכהן שמניף כו' כדי שישקו הנד הגבורה שלהן כדי שלא יתעורר הדין בעולם. וזו"ס בקוספה ח"ג דש"ג :

יג הכרת פניהם ענתה צם. ת"ח כל גוויין דלגו וכל מחשבוין ורעותין דעלמין דאיונין גו לבא כלאו אחזין באנפין ובאנפין אשתמודע צ"כ מאן איסו אי עובדוי לעב אי עובדוי לביט כד"ח הכרת פניהם וגו'. וזו"ס שיה"ש ד"י ריש ע"ג ע"פ כאו לחיך גו' :

יד הון דא תורה ומצות דעני לאו אלא מחורה ומצות (וכן איתא ברע"מ פתח רכ"ו צ"י עשיר במצות) ותורה ומצות עותרא דצ"כ ובג"ד כבד את ד' מהוך לעבד אתה הש"י ולא להתגדל בה. רע"מ יתרו ז"ג עי"ש. גם מש"ס כתובות ד"ג נראה

דחורה נקרא הון ועפ"י י"פ במשלי י"ט ביה והון נחלת אבות. כי לכאורה ל"ל נחלת חב. אבל י"ל כי הנשמה נק' ציה כמו שהבאתי לעיל ע"י צ"י אות כ"ח והון הוא החורס כמ"ל. וידוע דאיש לדיק ממשיך לבנו נשמה קדושה כמ"ש בזוהר ריש פי קדושים וגם אש ג' דורות ת"ח חורה מחזרת על אבטניא שלה. א"כ ביה שהוא הנשמה והון שהוא החורה נחלת אבות כי הם נחלו לו הנשמה והחורה וע"כ מסיים ומד' אשה משכלת כי להלדיק מזמין ל"י הקב"ה בת זוגו אשה כשרה כמ"ש בזוהר ויחי רכ"ט א' כד זכו צ"כ כפוס עובדיהון הכי יסבי לון אחתא. גם יל"פ הפ"י הון ועושר צביתו היינו אש נשמתו שהוא ביהו עבדא חומ"ל שהוא עותרא דצ"כ ודקתו היינו תפלתו שנקראת לדקה (כמו שהבאתי בערך תפלה אות ל"ט ובערך לדקה אות י"ז) עומדה לעד כדאיתא בזו"ס בראשית מד' הנע' סוף ד"ט דמתקלה בהוא רקיע וכד בעי קב"ה לרהב על ישרא מעיין בהבוא רקיע דהמן ללוההון דישאל והושפתהון ויהא עומדת לעד. עי"ל ערך תפלה אות י"ג :

טו הבר בידו שמים חוץ מיראת שמים. ולריך להצין הרי כמה תפלות תקנו לנו אנשכנ"ג על י"ש ויחד לבבנו לאהבא וליראה כו' וכמה בקשות בתפלה י"ה. ובזוהר ס"פ בראשית הקשה בן על דהמע"ה דהתפלל יחד לצ"י וגו'. והתירוץ דשם נראה דלא שייך על כל התפלות ואפ"ל דתפלתו בענין זה הוא דידוע דאין מזג כל אדם שיהא של אחד גובר יסוד עפר (וע"כ הוא על"ן ועי"ז בא לביטול מ"ע) ולאי גובר יסוד אש (וע"כ נח לכעוס וכיוצא בזה). ע"כ אנו מתפללים להעמיד אותנו במזג השוה וכולל בעצמנו לשמור מצותיו. או אפשר

מאורי ציון

הנילוות שיש לכל אחד כך הוא מספר ימיו והיום שעושה בו מלוה הוא ניתקן כו' שכל יום שנחקנו נילוותיו הלא השכ"י מקבצתם ומעלה אותם במ"י להסתקן כנודע וז"ש כאן שימי אדם תלוים בשכ"י עכ"ל. וע"כ היא נקראת חיידך. וז"ש ומל י"א את לבבך וגו' לאהבה וגו' למען חיידך :

מזו הרהור.

אחרי אשר הא"י מאן דע"ל לקרחת וחמי לכשי שפירין ירכין עגווי ויימא הכי סך ספאן איגזר איגזרנא כו' מ"ע דחמימות דארחא שליט ויכיל וישר"ע לשלטא עלוי. מדסכ"ע וירא קייב אי ובזוהר קדושים ריש דפ"ד וכך הוה ר"ש עבד כד הוה אויל במתא והוה חבריא אזלין אבתיי וחמי לאינתי שפיראן מאיך עיניי והוה אמר לחבריא אל תפנו וכל מאן דיסתבל כו' אתי להרבורי בליה ואי סליק ההוא הרבורי בישא עלוי לעבר משום ואלסי מסכה וגו' תו אי שמש באנתחיי בזמנא דסליק ב"י ההוא הרבורי בישא איגון בנין דלולידו אלסי מסכה איקרון :

יז היום.

ויהי היום דא ר"ה. וז"ש ריש פ' בא וכתב בספר אוה"מ שם בשם הרמ"ז ז"ל נודע כי סתם היום הוא יום הראשון הידוע לימי השנה וז"ש היום ב"י הידועה כו' והוא נקרא ר"ה ואפשר שמי"ש בפי עקידה אשר יאמר היום בהר ד' יראה רמז לקריאת עקידה ב"ה: יח **הקב"ה** גוזר ולדיק מבטל סלקא דעתא דאיבו

מקטרגא במאריי לאו הכי אלא בנין דכד איבו קשיר קשורין וידע ליחדא יחדא וכל אנפין נסורין וכל שלימו אשתכח וכלא תחברכא בדקא יאות כל דינין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח דינא

עפ"י מאחז"ל אחס פותחין לי כחודו של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם אי"כ ע"י תפלתו לנו פותחין החודו של מחט (אח"כ ראיתי שכונתי בזה לדעת מהרש"א פ"ק דברכות על גמרא מ' כתיב חוטאים חטאים כתיב). והנה השגתי מכתב מא"י מתלמידי וכתב לי ששנה בבעלזא ושמע בש"ק בחורתי של הרס"ק שליט"א בפי ומל י"א את לבבך וגו' למען חיידך ודקדק בשם המפרשים שתיבת למען חיידך אין להם פירושה. ואמר שאביו אלמו"ר זללה"ה הי' מרגלל בפומי' דהאיך תיקנו לנו אנטכנה"ג תפלות על י"ש הכי הכל ביד"ש חוץ מ"י"ש. ואמר דאם מחשב עלמנו היטב ודואה מעמדו האיך הוא רחוק מהתיקון והתיקון רחוק ממנו בודאי נמאס חייו בעיניו ואומר ל"ל חיים כזה בלי תיקון ע"כ מתפלל להש"י שיתן לו חיים רק באופן שיהי ע"ד התיקון והיי אדם הם עניני עוה"ז ע"כ יכול להתפלל על חייו רק שיהי ע"ד התיקון. ולפ"ז אמר הרס"ק שליט"א דגם כאן קשה ומל י"א את לבבך דהרי הכל ביד"ש חוץ מ"י"ש ע"ז אמר למען חיידך פירוש אם אין אהה רוגה בחיידך רק בשמל י"א את לבבך אז יהי הכל ביד"ש ודפח"ח ושפ"י. ולי הי' נראה תיבת למען חיידך עפ"י דאיתא בה"ז תקון ס"ג דל"ד ע"כ זכאה מאן דתב לגבי בעלה יודה איבו רזא דחיובתא כו' דיחזיר לה לאתריי כו' והוה חיידך תלוים לך מגד חיידך התקריאה וכן בהקדמת ת"ז ר"ב ע"א חייב דא גן דלתאה ופירש שם בד"מ דא מלי (ולאבין ק"ת עיין זוהר ח"י שרה ריש דקב"ב רזא איבו בנין הסוא דרגא דכל יומין ובנין דב"ב ב"י תליין דלא הוא הי"א בתראה. ופירש שם המ"מ שכפי מספר

מיוחד בשנה לזבח משפחה. עי"ל ערך
ג' אות כ"ג. איתא בזוהר פנחס רמ"ב
א' מאן דמזמן לאחרת ההוא דלאהי
לגבי אית ל"י למעבד רעותי אטי"ג ללאו
אורחי בכך עי"ש. וכן בדרמ"ד א'
בעה"ב דמזמן אפילו למלכא אית ל"י
למעבד רעותי מה שיאמר לך בעה"ב
עשה כו' :

א וידוי לא תימא עד דיפרוט
חטאוי מיומא דהוא בעלמא

כו' דהא חנינן אין בודקין חורא ביחא
זוה"ק בלק קל"ה סוף ע"א וע"ב. ועיין
שער רוה"ק ל"ב ע"א ד"ה ור"ש בסופו
שכתב וא"ל שיזכור בכל מה שעשה ביום
ההוא דא"כ אין לדבר סוף אמנם כיון
שטורח גדעחו ונותן אל לבו לזכור מה
שחטא ביום ההוא יספיק. העתקתי
לשונו בספר פתורא דאבא ח"ג סי' כ"א:

ב וידוי חולקא דסערא מסאבא
כל איגון חובין וכל איגון
חטאין דהאי צ"ג דקשר קושרין דיחודא
דאחודא עלייהו בלהו שריין עלי' דס"א
כו' ואי לא אודי עלי' אשתכח מקטרגא
ויכיל ל"י כו'. זוה"ק פקודי דף רס"ב
סוף ע"א :

ג וידוי הכי יימא אין לי - פה
להשיב ולא מלח להרים
ראש ויחודה ומייחד לקב"ה בכל יומא
למיהוי מיהתי' בחד (וכתב בספר
זכרתי"מ פי משפטים ק"ט א' היינו
כוונת יחוד ק"ש כאלו מוסר נפשו
להקב"ה). כגוונא דשחיטת צהמה בתריסר
בדיקות ובסבין דאיגון אחד כו'. זוה"ק
משפטים ק"ט א' :

ד וידוי אנערין לב"ג לפרשא
חובוי כל חד וחד כמה (ובז"ו)
ויקרא ד"כ ע"א כל צ"ג דמכסי חטאוי
כו' עי"ש כל הענין) דאיכו צנין דמאן
דמפרש

דינא בעלמא. זוה"ק בראשית דמ"ה ר"ש
ע"ב. ולכאורה קשה ממעשה דר"ש
סבא בסוספה שבזוהר ח"ר ד"ד ע"ב
שאמר הו אית חד ואנא הוא וי"ל דודאי
צונו לצונו הו ר"ש מייחד יחודים עד
דכל דינין מתעברין. ובזה חבין בזוהר
בלק ר"ש דקל"ב ואי לאו ללא אהא
מקטרגא דקב"ה הואיל ותיאובתי' לאחרת
צ"י לא הו מאן דיכול לשלמא צ"י אס כי
הו יכולת בידו לבטל הגזרה לא הו ר"ש
לקטרג במארי' כי אין גזירה זו עי"ע עון
רק שהקב"ה חפץ להריח צו. ועי"ש
בסרח"ו שבספר אוה"מ דס"ב ע"ב :

יש הנהגת בני ביתו. במס' צ"מ
פ"ב משנה י"א אבידתו
ואבידת אביו אבידתו קודמת לז"ק חפס
כי לא יהיה בך אביון הזכר שלא תהי'
אחה אביון. י"ל דמזה יש ללמוד מוסר
השכל מה במקום מלוא אמרו בן מכש"כ
שלא יתנהג עם צ"ב יותר מכפי יכלתו
שלא יעבור עי"פ סב"ל :

ה הכנה למזב. נטל שכר על
הסכנס כמו על המזב
בגון סדואס ליתן דקס ומכין עמנו ואמר
שיתן נטל שכר על האמירה כמו על
העשי'. עי"ל בערך דקס אות ל"ג :

כא המון העם שאר עמין וממנין
דעלייהו איקרו המון
העם. זוה"ק פי נח סוף דס"ג :

כב הכנסת אורחים. כתב בספר
סחיים חלק ג' פ"ג
ראוי לאדם לקרב שבינו ומיודעיו אפילו
עשירים יכניסם לפעמים לביתו כדי
לכבדם וזכו הכנסת אורחים שאדם אוכל
פירותיהם בעוה"ז כו' שכתובת אכסנאוי
לאורח סבא לא מקרי הכנסת אורחים
כי האורח מאליו בא כו' וכן הו המנהג
מימים קדמונים לסיות לכל משפחה ווס

מאורי ציון

ל"ג דקא מנמר לאחרינו וחזלי ועבדי
מ"ד איה ל"ג אגרא קמ"ל. משמע מזה
משום שלמד שלא לעשות ע"כ אין לו
שכר ממעשה התלמוד אבל בלומד
לעשות יש לו שכר ממעשה התלמוד אף
שלא עשה. בזהר לך דע"ט ריש ע"ב
כל מאן דנוכח לאחרא סהוא זכותא
תליא ב"י ולא מנ"י כ"י :

ב זכות רבו המלמד את בן
חבירו כאילו יולדו מס
אביו זכותו קיים לבנו כך זכות רבו
קיים לתלמידו. ספר בני יששכר חודש
סיון מאמר סי' אות כ"ט. כ"ל סמך לזה
מש"ס וימא דע"ב ע"ב גדיל רבה אביל
תלמידא. במד"ר פי' ואתחנן פ"ב מי
שלומד תורה ואינו מלמד אין לו הכל
גדול מזה :

ג זהירות יש לאדם לזהר מפני
אחרים שילמדו ממנו
יותר ממה שי"י נזהר מ"ג עלמו.
מוהר"ש יפה מוצא בחומת ירושלים על
אגרות ירושלמי מס' דמאי פ"ג :

ד זמנין וחגיגין. זמנין אקרין ר"ה
ויוה"כ. חגיגין פסח שבועות
סוכות. מ"מ בראשית דל"ד ופי' ויקהל
ר"ה א' ובת"ו דכ"ה ע"ה איהא חגיגין
וזמנין וי"ט :

ה זכירת י"מ. תאנא כל זמנין
וחגיגין ושבתין כולכו
דזכרנא להאי ועל האי' התקיימא כלכו
דאלמלא האי' לא הוי נעורא דזמנין וחגיגין
ושבתין. זוה"ק בא דל"ה א'. ושמעתי
ממפורסם אחד דדקדק על זכר לי"מ
בר"ה ויוה"כ ולק"מ :

ו זוה"ק מ"ש בזה"ק פנחס
בחיבורא קדמאס גם
שכובא בזהר תנאים אמוראים גאונים
(עיין רע"מ פנחס רמ"ו א'). עיין בזה
בספר

דמפרש חטאוי לא אחמסר דינ"י אלא
בידא דמלכא דקב"ה בלחודוי ומאן דלחין
ל"י קב"ה איהו לעב כ"י מאן דמפרש
חובוי ב"י דינין גדילין מינ"י בגין דב"י
קדיב לגרמ"י ולא אהדן על פומ"י והו
לא שביק למקטרגא לאולפא עלי' חובא
מומא דב"י יקדים ויימא ולא יהיב
דוכחא לאחרא למימר דגין קב"ה מחיל
ל"י כ"י. זוסיק פנחס דרל"ה סוף ע"ה :

ה ודרי לא יאמר האדם אפיק
רזון ה"ר ובסמוך למיחס
אחודא בענין שאחז"ל מי שחלה ונפס
למות אומרים לו החודא. כי אותו וידוי
לא נתקן אלא למי שנתחדש כל ימיו על
מס שעשה ודחה כל עבירה שבאה לידו
עליו אחז"ל בנטיה למות החודא גם
עתה בין השמשות שלו עוב אותו הוידוי
כי הוא חתימת כל וידוי ואין השער
מתקיים אלא בחותמיו אבל בסומך על
אותו הוידוי לבדו לא מעלה ולא מוריד.
עכ"ל ספר קנה הקדוש ד"יב ע"ב. ור"ך
לעיין בדבריו הקדושים כי ש"ס מפורש
הוא האומר החטא ואשוב אין מספיקין
בירו לעשות תשובה. ולשון הזהר פי'
ויקרא ד"ג כיון דאיונין לללים מהעברין
מינ"י ואיהו תפיס בקולרא תשובה היא
אבל לא מעליא. ועיין זוה"ק תרומה ק"ן
ע"ה וריש ע"ב ורע"מ לו ל"ג ע"ה :

ו ותרן. ותרנות סגולה לאריכות
ימים כמ"ש בש"ס מגילה

פ"ד דף ותרן הייתי בממוני כ"י
דאמר מר איוב ותרן בממוני סי' שטי'
מניח פרוטה לחנוני מממונו :

ז זכות תלמיד לבנו אף דרבו
למד ע"מ לקיים ולא

קיים אם התלמוד קיים יש שכר לרבו
כאלו קיים. כן יש ללמוד מש"ס יצמות
ק"ע דאמר ההם לעולם כדאמרינן כ"י

בספר מ"מ פתחם דף רמ"ב :
ז זיווג. עוב הוא שישי' האיש גדול
 מאשתו וכמו שמלינו בחזות
 ע"ס כי זו הוראת הנזורה החסדים על
 הנזורות ואם אינו כן הוא להספך. רמ"ז
 פי וילך על דרמ"ז ד"ס ולכן גם בדרחם
 ודס"ס רל"ז ע"ב :

ח זיווג ח"ה לדיק דקריב לאחתי
 בזומין דחולא סהוא בן
 לעבד עלי' אחמר לדיק ורע לו כו'.
 ח"ז ד"ל ריש ע"ב :

ט זוה"ק בגין דעחדיון ישראל
 למטעם מאילני דחיי

דאיסו האי ספר סוחר יפקון צ"י מן
 גלותא ברחמי זיתקיים בסון די בדד ינחנו
 וגו' כו'. אסור וסוחר עומאה וטסרה
 לא אחעבר מעמי הארץ דמסטריוסולית
 בין גלותא לימות המשיח (לגבייהו) אלא
 שפעוד מלכויה בלבד דאינון לא טעמין
 מאילנא דחיי ולריך לון מחני' באיסור
 וסוחר עומאה וטסרה כו'. רע"מ נשא
 דקב"ד ע"ב וקב"ס ע"א. ועי"ש בפירות
 אוסח"מ אין להאמין ח"ו שיחבטל
 החלמוד בפשט כו' אמנם כיון שסם
 מחפרנסים בזמן ח"ל לדיני צטר וחלב
 כו' ולא יס' צסם כדס ויולדות כו'
 ויחעסקו דיניס האלו ע"ד הסוד ויס'
 כל דיני או"ס לע"ס שלא יחפרנסו מהמן
 עי"ש. עי"ל ערך מ' אות ל"ס :

י זכירה צאס לאדם משמירה
 ל"ח כי עבירה מטמטמת

לבו של אדם ומוכע ממנו הזכירה. (עיון
 אוס"ה ע"ש ומל י"א שמירה ל"ה.) ספר
 דרש משה על חסלים קי"ט פסוק ק"א:
יא זוג. זוגין עלמא לא אחקיים
 עד דקמו ישראל על עורא
 דסינו וקבילו אורייתא וכדין אחקיים
 עלמא ומססוא יומא ולסלאס קב"ס צרי

עלמין ומאן אינון זוגין דצני נשא דסא
 מססוא זמנא קב"ס מזוג זוגין ולאמר
 צח פלנוי לפלנוי ואלין אינון עלמין
 דסוא צרי. וס"ק פ' לך דפ"ט סוף ע"א.
 וכס"ג איחא שס סוף ד"ל ארי"ח ח"ח
 כמס אינון רבדין עובדו דקב"ס צרי
 עלמין מזוג זוגין :

יב זוגות צי ככרות צסצח כו'
 ואע"ג דאוקמוס דסדים
 ממטין על זוגות כו' סלל"מ שלחי
 מלוס אינון ניווקין. רע"מ עקב דרע"ג
 ע"א. ולי"ט מפ' ע"ס דמקסס אד' כוסות
 שסס זוגות ומחך שס כמס תירוטים ולא
 מחך משוס שלחי מלוס :

יג זיווג לענין לזוג עלמו צבטת
 מיוחסות או צבטת דרקניות
 עיין צב"ר פי וירא פ' כ"ז אמר אלע"ס
 אשיאלו מצטת עכר כו' שסן דרקניות
 ואע"פ שחינ מיוחסות ח"ל סקב"ס אין
 אחס לריך כצד טלדס צח זוגו :

א חידושא דאורייתא. כל אינון
 דמשחלין באורייתא

ומחדשי צס חידושין מיד אכתוב לגבי
 צני מחיבתא אינון מלין כו' וסלקון לסאי
 מחיבתא דרקיעא כו' ומאן לס אי מלס
 כדקא יאוו זכאס איסו כמס עמרין
 מלל"ן מעמרין ל' כל צני מחיבתא
 ואי מלס אחרא סוס ווי ל' לסאי כסופא
 דחיין ל' לצר כו' רחמנא לשיוצן. זוסר
 בלק קפ"ס צ' :

ב חמין. מאן דאכל חמך כמאן
 דפלה לעבו"ס. זוס"ק
 חלוס קפ"ב ח' :

ג חמין ציומא דר"ס דאיסו יומא
 דדינא דלאו איסו אלא
 לאינון דלא נעלי מיכלא דאסוותא ושצקי
 לאסוותא דאורייתא בגין מיכלא אחרא
 דאיסו חמך דסא ציומא דא דר"ס
 ססוא

מאורי ציון

מאנטי מציחא ביש כגון סנדלוי. זושיק
חוקת קייפ א' גמ' ברכות י"ז ב' :

יב חלום מאן דחמי בחלמי'
דיסבין לי' סנדלין לרגלוי

וודאי חיין אחמסרון לי' ומאן דחמי
לאעדו מיני' סנדלא דדיני' דסי"א יחמסר
אי לא ייחוב. זוהר ברוספס לחי"ג דשי"ח
ע"ג השייך לדרי"פ ב' :

יג חיבוב הקבר. ערלה אחמי
שונין בעפרא כו'

כיון דאעבריון לי' מאחרי' לריך למיב
לי' מזוני' כו' דלא אשחויב ב"ג מחיבוב
הקבר. חי"ז חיקון ל"ז וצסקדמח
חי"ז דיי"א א' עי"ש. עי"ל ערך
מ' אות מ' ואות כ"ב. ועיין בצפר אור
החמה פ' ויחי על דרכיו א' ז"ל שם
והעפר שהוא נוחן על עיני אביו מסלקו
מעונש חיבוב הקבר :

יד חצות הקב"ה משחשע עם
הלדיקים בגי"ע וכן

איתא בכמה דוכחא ואיתא בזוהר לך
דפי"ב ב' אמר ר' יוסי בכלכו בין אינון
דמדריסון צהסוא עלמא בין אינון דיחבי
צמדריסון צהסוא עלמא בכלכו משחשע
בהו קב"ה צפלגות לילה. עי"ל ערך ב'
אות כ"ב מ"ש צסם הרחיו זי"ל :

יז חצות ומאן לילי' לאחשעקא
באורייתא יקיים קומי
רוני בלילה לראש אשמורת ויימא באשמורת
כמה סליחות ותחנונים וצקשות בכל מיני
רנה בגרוני' כו'. רע"מ פ' נשא דף
קכ"א עי"ב :

יח חמה נוקבא לגבי שמשא. לבנה
נוקבא לגבי ירח. חי"ז
ד"י"ג בסופו :

יז חכמה לית חכמחא נפקא
מצי"ג דאיהו קשישא
ומארי דרוגזא דכתיב דברי חכמים בנחא
נשמעים

סהוא חמץ סלקא ומקפרגא עלי' דצי"ג
ואלשין עלי' כו'. זוסי"ק פי חזיה דף
קפ"ג ע"ב :

ד חמין. בזמנא דשליט עלייהו
ל"ג שמורים כלשו לריכוס
למיסוי שמורים ונמורים מחמץ ושאר
בכל שהוא וכל מאכלין ומשקין כלשו
נמורין ומאן דנעיר לוןמחמץ ושאר גופי'
איהו נעיר מיצר הרע להחא וכשמחי' לעילא
ואיחמר צ"ג לא יגורך רע. בגין דהא
אחשביד גופי' קודש וכשמחי' קודש קדשים
רע"מ פ' כי חלא סוף דרפי"ב :

ה חבלי משיח. בחי"ז חיקון כ"ה
ד"ע ע"ב כראש מדברי
הסבא דבשביל אריכות הגלות לא יתקבל
משיח בן יוסף ולא יהי' אז לרות עי"ש
בכ"מ ועיין מ"מ שמוח על ד"י :

ו חכם. אפילו למד ספרא וספרי
וכלשו הלמודא עם הארץ
יקרא אלל החכם כי החכם נקרא שנפשו
קשורה בנפשה של חורה. ספר קנה
הקדוש ד"ז ע"א :

ז חיפה לריך לחקינו בכל שפירו
לזמנא לכלה עילאה להאי
חדווה. זוסי"ק תרומה קס"ע ע"א :

ח חברון דא אורייתא מאן
לאשחלל בה אקרי
חבר. זוהר שלח דקס"א :

ט חסיד זה אברהם שנאמר רגלי
חסידיו ישמרה. זוהר
וירא קיי"ב ע"ב ופי' וישב קפ"ט אי וזוהר
פנחס רי"ז ב' :

י חזן הכנסת הקורא בס"ת אלמריך
לדיק דא ללווי חזן הכנסת
זכאה דקשוע ודיוקנא ללדיק עילאה.
זוהר שלח דקס"ד ב' :

יא חלום כל מה דיחבי מיחא
לצי"ג בחלמא עבי. נטיל

נשמעים. זוסיק באדרה נשא דקלי"א ע"ב:
יח חמס. מי שיש צידו ללמוד
 לאחרים ומנע עלמו
 נקרא חמסן, כן נראה מפ' יחזקאל כ"ב
 כהנים חמסו חורתי וגו' ע"ש בפירש"י
 ז"ל ומלודות:

יט חציפות. כל אינון בני עלמא
 דלית בהו כסופא
 לית להו חולקא לעלמא דאתי. ז"ח
 ש"ש ריש ד"ז ע"פ משכני אחרין ד"ה
 אחס. וכן בזוהר ויקהל ר"ח ב' כל אינון
 תקיפי מלחא דלית להו כסופא לית
 להון חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי:
כ חמי הוא רוב הפעמים שתרצה
 בזוהר חמא הוא ברליה
 עין השכל ובמקום שאומר הוא הוא
 ראיה העין ממש בעיני בשר. וזכרתי
 פ' ויחי דר"ח ע"א וד"ס ק"ס ע"א:
כא חולה מאן דאתחזי לעובד
 נכסין נפל צבי מדעי' ולא
 יתסי עד דעבר עלי' כל מה דאתגזר עלי'
 כיון דאתענט בממוני' ויסיב ליה כל מה
 דאתגזר עלי' איתסי ונפיק מצי אסורי.
 זוסיק בהוספה שבח"ג דש"ו ע"א:

כב חביבה מלוא בשעתה. כתב
 הרמב"ם פ"ד מהל'

מעשה הקרבנות אעפ"י שמוחר להקטיר
 אימורין ואזרים בלילה אין מאחרין אותן
 לדעת אלא משתדלין להקטיר הכל ביום
 דחביבה מלוא בשעתה שהרי הקטר
 אימורין ואזרים אעפ"י שכשרין בלילה
 דוחין את השבת בזמנן ואין מאחרין
 אותן למו"ש עכ"ל. מזה יש ללמוד לכל
 המלות שיש שהות צעקותן שלא וחמילתה
 ק"ו מהקטרה דבשביל חביבות מלוא
 בשעתה דוחה שבת. אח"כ ראיתי במ"א
 ריש הל' הפלוג שמתנו זה במלות קבדות
 כדרכו:

כג חוץ לארץ כל הדר בחו"ל
 דומה כמו שאין
 לו אור. מבואר הטעם בזוסיק פ' בהר
 דק"ט ע"ב בגין דלית חמן קרבנין בחו"ל
 עיין ספר אוה"מ יתרו ס"ג ע"ב וע"ג
 וכן הוא בזוהר פנחס דר"ה א' מעם
 זה. וא"כ בזמנ"ז לאף בא"י לית קרבנין
 אין נפקותא בזה לומר הדר בחו"ל כו'.
 אבל ק"ל מזוהר פ' יתרו דע"ט ע"ב דאמר
 שם על משרע"ה כל הדר כו' וסרי
 משרע"ה הקריב במדבר כל קרבנות.
 ועיין באוה"מ פ' חבא ע"ש את ד'
 האמרת וגו' ובמד"ר וישלח דיעאע"ה
 ה' ירא מעשו עבוד ישיבת א"י:

כד חולה מרעין אית צב"י כגון
 ירוקין וקסטרין דאסוותא
 לכהן לא תני אלא בחד מראה דפרזלא
 קליל לנזק לעיינין ואית ליה למארי' דמרעא
 לאסתכלא ביה ולא שכך ביה עד
 דאעבר הסוא מראה לסערא דא ולסערא
 דא ופירש שם בד"ה יש חולי בענין חולי
 ירוקים מחמת איזה רוחות רפואתו חולה
 שיראה החולה במראה הנזול שנקרא
 שטאל כו'. זוהר תרומה דקע"ה ע"ב:

כה חולה אשרי משכיל אל דל
 דא הסוא דשכיב צבי

מרעי' ואי אסיא חכים הוא קב"ה יסיב
 ליה ברכאן להאי דישתדל ביה דיהא נטיר
 כדקא יאות כו' באינון אסוותא דאמריכו
 ליה ולא יעשה מנייהו דאלמני יעני אפילו
 במלוא חד קב"ה השיב על הסוא אסיא
 כאלו שפיר דמא וקמלי' כו'. זוהר האזינו
 ר"ט סוף ע"א וכן הוא בהוספה שבזוהר
 ח"ג דש"ו ע"א:

כו חורבן ביהמ"ק. מוסר גדול
 יש ללמוד מזוסיק תזריע
 דמ"ה ע"ב ז"ל שם ר"ה ור"י הוי אלו
 בארשא כד מכו חד צי חקל חמו כו'.
 ופירש

מאורי ציון

אומרו ראיחי בני העלי' וחס מועטים ומאווה העלים הוא ההכרח הזה דקאמר שחינו זוכה לאור העולם שהלדיקים נהנים בעלי' הסוף וכיוצא בזה טובל לומר בכל המקומות דאי לא תימא הכי לא שבקת חיי לכל ברי' עכ"ל:

ל חולה לא תימא כד מית ב"י ואחלש האי נשמחא

מהעברת מני' אלל כד איכו בחי' כו' אפילו כל זמנא דנפיל איכס בני מרעי' ולא יכיל לנלחא נשמחא אחעברת וסלקא מני' וקדין לא נסיר רוחא לנפשא עד דדיינין דיני' דביי' ואי דיינין לי' לביי' למצ דדין נשמחא אהדרת לאחרת ונסיירא לכלל כו'. זוה"ק ויחי דרכי' ע"א :

לא חלה איך יוחנן למא נסמכה פ' חלה לפ' ע"ז לומר

לך שכל המקיים מצוה חלה כאילו ציפל ע"ז וכל המצטל מצוה חלה כאלו קיים ע"ז. מד"ר תזריע פ"טו :

רב חלום צפי הרואה דליה ע"ב תניא אין מרהין דלועין

אלל למי שיהו י"ש בכל כחו ע"ב בריי' גאון שנשאל בזה וסביב וייל בדרך אפשר שרמז בזה עפ"י הסוד כי כתיב יראה ל' היא אולרו וידוע דיראש היא במל' ונקרא אדני' ומילוי המילוי דשם זה ד"ל אוחיות וסיה דליה דלייל מגרמס כלום וגם היא עולימחא שפירחא דלייל פיינין פו' ב' עיינין רק עין א' כידוע. עיין בספר מאלי"א ערך ע' גס אדני' בריבוע עולם קביו וד' אוחיות הפשוטים ס"ה ק"ל כמנין עין. וזה שרמז דלועין ד"ל ועין שסיה במלכות שמים ששם היראה וכמ"ש בזמא דוכחא ומסס בזוטר וירא קייב ריש ע"ב ועיין שם בפירוש אוכח"מ :

ופירש דלי"א ע"ן אפרסמון לגד ימין אר"ה עטיפה דקימרה בעיינין שביה יסויו עשן בעינים שביה רמז לבשן אב מחורבן ביסמ"ק ולכן אין לנו רשות לראות בשמחה מיום שנחרב ביסמ"ק. ובזוטר בשלח דלי"א ע"ב כל צ"ג דכ"ו ואר"ה קלי' על חורבן ביתי' דקב"ה זכא למא דכתיב לבהר יחדו יכנו וזכי למחמי לי' בישובא בחדוותא :

כו חידושין לאורייתא בכלמלא דאהחדש בלאורייתא

על ידא דהאי דאשהדל בלאורייתא עבדי רקיע הדא כו' וכן כל מלא ומלא דחכמתא אהעבדן רקיעין קיימין בקיומא שלים קמי עתיק יומין והוא קדי לון שמים הדשים מחודשים סחימין דרוזן דחכמתא בינלחא וכל אינון שאר מילין לאורייתא דמחדשין קיימין קמי קב"ה וסלקין ואהעבידו ארנות שהייס כו' ואהעבדו כלל ארץ חדשה כו'. זוהר הקדמח בראשית ד"ד ע"ב וריש ר"ה. ולאו דוקא חידושין לאורייתא אלל גם בלוחה כמו שכתבתי ח"ו בערך ה' אוח ע"א :

כח חכמת שלמה. לא ה' חכס דוקא בחכמת השפלות

ואפילו בחכמות אלו שבדורנו שכמעט שודע לפלפל בלשון א' של רש"י או לקשר קשר דואס האמר דחוספות נקרא חכס גדול כו'. ספר זוהרי חמס פ' בא ודס"ס דכ"ט ע"א :

כט חלק באקי ישראל. מה שמנינו בזוטר שמחמיר בעניני

דחסידותא וכ"פ איחא ליייל חולקא באקא די שאלל כחצ בלוכח"מ פ' אחרי בשם דרמ"ק זלל"ה על דס"ה ע"ב ודס"ס כ"א ע"ל רבים יהמכו ע"ז כו' וגם בעיני יפלא. ואפשר לי לומר כי הוא כענין

א טוב

אין טוב אלא חורה שנאמר
כי לקח טוב וגו'. ברכות
ד"ח ע"א :

ב טוב

לא שבחא דשבח דבי' פתח
טוב טוב להודות לד'. זוה"ק
ר"ש פ' נח ד"ס ע"א :

ג טוב

אר"א מלאים כל טוב
בממונא כד"א כי כל ארץ
מלרים. זוה"ק תזריע ד"כ ע"ב וכן שם
דכ"ב ע"א גבי ארע"א עיי"ש. גם וכל
טוב חלוניו בידו שטר מתנה ואפשר
שזה אמר במד"ר בראשית פ"ט כי טוב
מאל זה יאכר"ע וכן ברע"מ פ' אחרי
דסי'ג ע"א טוב מאל לא מלה"מ (ולא
הוא יאכר"ע ולא הוא מלה"מ כמ"ש
בזוהר מקץ דר"ב ע"א עי"ל ערך מ'
אות ס"ו). כי כל מגמת יאכר"ע לרדוף
אחר הממונ. (ועיין בהקדמת זוהר ד"י"ד
ע"א פקודא י"ג טוב לא מלאך חיים מאל
לא מה"מ אי"כ אין מכונה רק מאל. וכן
איחא בזוהר תולדות סוף דקמ"ד וכן
צ"י יתרו קס"ח ב' טוב לא מלאך חיים
מאל לא מה"מ. וי"ל ג"כ ע"ד הכ"ל כי
איחא סיקוס אשר ברגליהם זה ממונו של
אדם שמעמידן אותו על רגליו וכל
מגמת ה"אכר"ע על הממונ צפיתויו,
להעמיד אותו על רגליו ע"כ נקרא מאל
אותיות אדם שזה פיתויו להעמיד אדם
על רגליו :

ד מהור

ואסף איש טהור ולא
קדוש כו' טהור לא
חיקרי אלא מן סגרא דמסאב בקדמיתא
זוה"ק פ' חקת דק"פ ע"ב ובזוהר תזריע
מ"ח ב' וכן בזוהר וירא ק"ב ב'.
ואריך להתישב במס' נדה פ"ג דף ל'
ע"ב והו' יודע שהקב"ה טהור
ומשרתו טהורים. דלפי הכ"ל הי"ל
ומשרתו קדושים :

ה טבילה

לב טהור ברה לי
אקים ר"ת עב"ל
וסי"ת צרי"א שהעבולה בכונה גורמת
לאדם להיות צר' חדשה. ספר הלכות
הכלים ע"פ הכ"ל :

ו טינוף

כל טופא וכל לכלוכא
סליקו לי' לס"א דהא
ס"א מהסוה טופא ולכלוכא אחזן.
זוה"ק בלק קפ"ו ב' עיי"ש. דכ"ב מ"ס
אחרונים חובה. ועיי"ש צע"א דמאן
דמבדק בידים מזוהמות חייב מיתה. מ"ש
משום דידו דבי"ג יחזין ברומו של עולם :

ז טוב

לא תחית המתים. ת"י
דפי"א ע"א :

ח טוב

חילוק שבין טוב נחמד
איחא בזוה"ק תרומה
קס"ח ב' טוב איכו כד כליל כלל בגו'
ולא אהפשיטו לנחתא להחא. חסד כד
נחתא להחא ועבד עיבו לכל צריין
בנדיקו ובדשעי עיי"ש צמ"מ. ואפשר
לפרש עפ"י הפסוק בחהלים טוב טעם
ודעה למדני כי במלותיה האמנתי. להבין
הטוב הנחיתה טעם שעי"כ ילמדו טוב
טעם ודעה כי האמין במלות ועוד היבט
האמנתי לשון עבר שכבר האמין. וגראה
עפ"י מה שאמר כק"ש אדמו"ר זללה"ה
בחג השבועות בקינותי מסתופף בכל
קורתו בצעלוא שהקשה צפ' יתרו אמרו
ישראל כל אשר דבר ד' נעשה. וצפ'
משפטים אמרו נעשה ונשמע. ואמר כי
אין לנו רשות לחדש שום דבר רק עפ"י
החורה שבצ"פ אשר יורונו חז"ל עפ"י
קבלתם הלמ"מ ובלא זה אנו לריבים
לעשות מלכותנו רק בהאמנה כמו שזה
לנו בוראנו והוא כחק בלא טעם. אבל
אחר שקבל מרע"ה בזה תושבצ"פ נוכל
לחפש טעם בכל המלות עפ"י תושבצ"פ
ואז

מאורי ציון

ישראל אחד. זוה"ק אמר ל"ג ב' :

ג ישראל חיקרון בשמאל ל"יון

זוה"ק לו דליה ע"א:

ד יעקב

ח"ע"ה ה' ראוי להוליד

י"ד צנים כו' ואוחה

הגולה שראובן בלבד יציעי אביו הביאה

השכינה ב' הנשמות שחטעבר מהם

בלהה בליה הוא וכשבלבל הלכו

הנשמות למזרים ויאלו אפרים ומנשה לכן

נכנסו במנין השבטים. ספר זהר"מ פ'

וישלח על דקע"ו ע"א ודח"ס קכ"ג ע"ג:

ה יעקב

ח"ע"ה. בא וראה מפני

שנכל יעקב הברכות

מעשו ברמאות לא ניחן רשות לשום

אומה בעולם להשחטעבד בישראל זולתי

אומה של עשו. מדח"מ בזו"ח פ' כ"ח :

ו יעקב

נולד מטיפה ראשונה.

עיון זוה"ק סו"פ מאורע

דח"מ וזלדך חמה שם :

ז יעקב

ח"ע"ה מאותו היחוד

שנעשה צעה פטירתו אלו

אובלין בכל דרא ודרא. זהר"מ פ' ויחי

על דרמ"ט ע"א ודח"ס קפ"ח ע"א :

ח יעקב

ח"ע"ה צענין הברכות

שלא מדעה אביו איתא

בזוה"ק פ' חולדות דקל"ט ע"א ז"ל

ודאי שכינתא הוה דיירא עמי' תדיר

אבל לא אודעה ל' בגין דיתברך יעקב

בלא דעת' אלא בדעתא דקב"ה וסבי

אזטר' כו'. ולהבין קל"ח טענין שיעקב במדחו

חמה הא"ך אחא ליה. ואפ"ל כשנדקדק

בפסוקים דפ' חולדות ורצקה שומעת

בדבר יחסי אל עשו בנו וגו' ורצקה

חמרה אל יעקב בנה לאמר וגו' מדבר

אל עשו אחיך לאמר. הנה לפי פשט

הלשון הול"ל ותשמע רצקה וכן דקדק

בצאמ"ה. עוד יש לדקדק השני לאמר אין

להם פירוש כמובן. עוד לקמן בפסוק

אנכי

(ואז נקראים המלות משפטים

כי בלא טעם הוא חק). ע"כ צפ' יתרו

שלא נחן לנו רק חושב"כ לא היו

יכולים לומר רק נעשה כי נשמע לשון

הבנה ולא היו יכולים להבין בלתי

חושב"פ. אבל צפ' משפטים אחר

שקבלו חושב"פ היו יכולים לומר ונשמע

פ' שנוכל להבין טעם המלות עפ"י

חושב"פ. ואמר בזה כונה הפייטן ובאו

כלם בבירית יחד (פ' כל החורה שבכתב

ושב"פ אז) נעשה ונשמע אמרו כאהד

שאלו היו יכולים לומר גם ונשמע. ע"כ

דבריו הקדושים. והנה מני שאינו מאמין

ח"ו בהמלות עד שידע טעמן בודאי אין

ראוי לגלות לו סודות החורה והמלות

אבל דוד המע"ה האמין בהמלות עד

שלא בא על טעמן בפשטות ובקש מהש"י

שיגלה סודן של המלות ע"ד שבקש גל

עיני ואביטה נפלאות מאזרחך. ועפ"י

הזוהר הכ"ל טוב הוא כד גניז בגו'י

וטוב הוא החורה כמש"ל באות א'

וטעם הוא בחי' חכמה רמ"ש בספר ק"י

ובקש לגלות לו רזי החורה שגנוז

בחכמה ודעה. ע"כ אמר כי במלותיך

האמנתי כבר קודם שידעתי טעמם

ע"כ אבקש שתלמדני טוב טעם ודעה

כנ"ל :

ט טעם

מאכל הוא כפי שנים.

לחיטוק טעם שמן לבחור

טעם לחם לזקן. טעם דבש. מד"ר בשלח

פכ"ה בחורים היו עועמין טעם לחם

(במן) זקנים טעם דבש חיטוקות טעם

שמן :

א יהושע

לא מית אלא בעטיו

דנחש. זוה"ק סו"פ תשא

דקל"ד ע"א :

ב ישראל

לא חיקרון אחד אנה בא"י

בירושלם דלחחא יקרין

עשה לי מטעמים וא"כ יחא שיעקב
 אמר לאביו עשיתי כאשר דברת אלי
 ומדתו אמת. וא"ש כל הדקדוקים כ"ל.
 ואם כי לפי"ז רריך להבין למה נענה
 יעקב על זה כמש"ל ברוח ה' בשם
 הזו"ח. אכן מלינו כן בארע"ה שאעפ"י
 שנאמר לו אל תשלח ידך אל הנער מ"מ
 חבט השמן על שלח נשחטו כמ"ש בזוהר
 פ' בא דל"ג ע"א ע"ש. ועיין זוהר
 חולדות סוף דקמ"ד להקשה ג"כ כן.
 וע"ש בזוה"מ ועיין זוהר וישב סוף
 דף קפ"ה :

ש ישראל אהקריאו שמים כמו
 שכתוב בזו"ס"ק ויקרא
 ריש ד"י"ב ואינון ישראל דאינון חולקא
 דקב"ה לאחדין בהסו"א אחרא דאקרי
 שמים. לפי"ז י"פ הפסוק השמים
 מספרים כבוד כו'. כי איתא בזוהר
 בראשית ד"ח ע"א בכל יומא שתא אקרי
 אל. ועתה דאעלת לחופה אקרי כבוד
 ע"י"ל בערך כבוד. ויש לומר השמים
 דאינון ישראל מספרים פי' מנסרין
 כמ"ש בזוהר תרומה דקל"ו ע"ב) לשם
 א שיה' בתואר כבוד :

י יצהר"ע שמעתי משם אנשי
 האמת כי דיוקן האב
 תגביר כח הקדושה בצנ כו'. ולזה מו' שהקפו
 יצרו יצויר בין עיניו וילדיו ויהי' לו למשיב
 נפש אוסי"ח פ' קדושים פ"ג :
יא יצהר"ע והלא כהיום הזה
 יומא דיהר"ע שלטא
 בעלמא ונחתא לאסעאה לבי"כ אימתי
 יומא דאחי צ"כ לאחבא בתויבתא על
 חוביו או לאשתדלא באורייתא ולמעבד
 פקודי דאורייתא כדין בהסו"א זמנא
 נחתא בגין לאסעאה. זוהר וישב דף
 קי"ז ע"ב :

אנכי עשו ככורך עשיתי כאשר דברת
 אלי. הריך יאלו דברים אלו מפס קדוש
 שפה אמת אם שאיתא בזו"ס"ק פ' וישלח
 דקס"ו ע"ב שיש פסוק בין אנכי ובין
 עשו ככורך. אבל מה שאמר עשיתי
 כאשר דברת אלי הרי לא דבר אליו.
 ודברי רש"י ידוע. עכ"ל בדרך אפשר
 שרו"ס"ק לא סודיע שכן אמר יחא לעשו
 אלא שרו"ס"ק שדיבר מגורו של יחא
 השמיע דיבורים לרבקה בשעה דברו
 לפשו. ע"כ כתיב ורבקה שומעת פי'
 שבשעה דברו לעשו שמעה. וכ"כ מלשון
 התי' דז"ל ורבקה שמעת ברוח קודשא
 כד מלל יחא כו' משמע שבשעה שדיבר
 יחא שמעה דיבורים ולא כאמר לה
 אח"כ שכן אמר יחא רק שרו"ס"ק
 שסופיע ליחא דיבורים כ"ל בשם
 זוהר, אוחו רו"ס"ק הלך מפיו של יחא
 לאזני רבקה ולכן שפעה דרעה שלכן
 הראו לה שמיעה זו שהשמע דיבור
 שילא מפס קדוש יחא אע"ה כדי שתיקף
 חאמר ליעקב שהוא יעשה המטעמים
 לאביו. וסכי פירוש הפסוקים ורבקה
 שומעת בדבר יחא (פירוש ששמעה
 דיבורים ממש) ע"כ ורבקה אמרה פי'
 אמרה בלבה ושפעה דרעה (אל יעקב
 בנה לאמר) פי' שרו"ס"ק הזה הוא
 שאמר אל יעקב בנה ומה חאמר ליעקב
 (הנה שמעתי את אבך מדבר אל עשו
 אחיך) פי' מה ששמעתי את אבך מדבר
 את עשו אחיך הוא (לאמר) לך כדי
 שחפשה אחת המטעמים כמ"ש בזוהר
 ויחי דרל"ט ע"א מה לאמר בגין לנללה
 כו' דאתיסיב רשו לנללה. ולפי"ז יחא
 דקדוקים כ"ל ורבקה שומעת וגם
 סב' לאמר. והענין שרו"ס"ק שסופיע
 ליחא הוא השמיע לרבקה דיבורים
 שאמר ליעקב. א"כ הוא המדבר ליעקב

מאורי ציון

לחיותו זכאה אחתקף לקבל' כו' ויערוך
מני' בגין לאשתזבא מני' ולא ישלם עלוי
ובזוסיק פ' פקודי רמיז סוף ע"א וריש
ע"ב ע"ג ופ' וישלח דף קס"ו ריש
ע"ב ע"ג דסלסול שער הוא מיאסריע
למשוך לי' לגינס. (ועיין פ' וישב קפ"ט
ב') וז"ל שם ויאסריע אריס לבי'
ורעותי' דביי' בגיאוחא ואזיל אבתרי'
מסלסל שער' כו' ומשוך לי' לגינס :

זו יצהר"ע נקרא חמאה. וזסיק
פ' וישלח דקס"ט

ע"ב חמאה רובץ דא יאסריע ודוד סיג
קריי' חמאה דכחיב וחמאחי גנדי חמדי:
זו **יצהר"ע**. כיון שגבר על יצרו

ג"פ שוב אין רשות
ליאסריע לרדפו כו' ואז אין לו שליטה
על האדם והלדיק אדרבא שולט עליו כו'
כ"מ על תייע דקל"ג :

יח יצהר"ע. מה שאח"ל שלעתיד
לבא ללדיקיה נדמה

לסר ולרשעים כחוט השערה סללו בזכין
וסללו בזוכין. וזריך לכזין למה בזכין
לדיקים לריכין לשמוח ועוד למה ללדיקים
נדמה לסר ולרשעים כחוט השערה.

אבל זה פשוט כו' מי שגדול מחציו
יצרו גדול יותר ויותר קם עליו להדיחו
מלדקחו כענין שאיחא ברע"מ פ' פנחס
דרי"ח א' יחא לי' לספ"א לשלפאס על
זכאה יתיר מכלל ולא חייס כדין לכל
עלמא. גם עיין לעיל באות י"א. איכ

באמת ה' כסר נגדו ובלבל דעחו
בראמייתו שלא להשיג מה שרצו להשיג
ע"כ בזכין על הסר הזה שסי' נגדס
לעבדס לעלות ממס זכשגות גדולות
ונכבדות כפי השוקחס לבל באמת אין
לסס הספסד כו' מה שלג. יוכלו להשיג
ע"י יאסריע ישיגו בצוסי"ב כמי"ס בזוסיק
פ' וישב דקפ"ט ע"א וז"ל כל אילין

מילין

יב יצהר"ע זה דרכו כל היום

לפתוח לעשות עבדות

באמרו שזס מלוס כו' וססימן ע"י הוא
כשיבחין בעלמו שגדלה השוקחו כ"כ
לשאר מלוס כו' שסס בולחי מלוס כגון
ליניח וחפלין אזו הוא מוב אכל אס
דואס שאינו משחוקק לשאר מלוס כ"כ
יבין לאשורו כו' שסוא מפיחוי הילר
להפילו כו'. כך קבלנו. ספר אגרא דכלה
פ' קרח ד"ס או יאמר ויקח קרח :

יג יצהר"ע אדם חאב בנוק'
אחיסוב לי' יאסייר נוק'

חוס חבת דכורא אחיסוב לה יאסריע
דכורא. ת"ז תיקון כ"ב דסי"ח ע"א. ועיין
מדסביע בזי"ח בראש' ד"י"ח ע"ג נחש חילוי'
הוא חויס זכר וס' חוס נקבס. ועיין כ"מ
ת"י ס"ס מלאחי כחוב ססי"מ מפחס
לאדם כו' וז"ע. ועי"ל ערך פ' אות י"א
שסס סרמ"ז :

יד יצהר"ע אין יאסריע מחפסה
אלא באכילה ושחי'

ומתוך שמחה היין אז שולט באדם כו'
שאין יאסריע מחפורר אלא מתוך היין
כו'. מדסביע פ' וירא דק"י ע"א וכן
בזכר תרומס קג"ד ע"ב וכן בפ' בא
לי"א א' ובמשתחא בכל יומא מקטרגא
שכ"ח. ועי"ס במדסביע סכ"ל אי"ר יודא
ססוא לודבא מרבנן דמרזי קרינא עלי'
נחס זסב באף חזיר כו' שמחלל שס שמים :

טו יצהר"ע אי"ר חמי אין יאסריע
מהלך ללדדין אלא

באמלע פלמיא ובשעה שסוא רואס אדם
ממשמש בעיניו מחקובשערו מחלל בעקיבו
הוא אומר דין דידי. מד"ר בראשית
פ' כ"ב וכסיג איחא בזוסיק פ' וישב
סוף דק"ץ לעגין סלסול שערות וז"ל
כד שליט יאסריע עלוי' דביי' אחקין לי'
לקשום לי' לבושו מסלסל בשערו כל מאן

אמור ע"פ וכל מלאכה לא תעשו :
בא יציאה לקראת הבא מן
 סדק כל המקדים
 ויוצא לקראת הבא מן הסדק ונתן לו
 שלום מעלה עליו הכתוב כאלו אכילה
 ושתי' הוא נתן לו. מדב"ע צו"ח
 לך כ"ד :

כב ירושלם כל איי בכלל ירושלם
 הוא. מדב"ע צו"ח
 לך כ"ד :

כג ירושלם באמצע איי הוא אין
 הכונה שירושלם
 באמצע ממש כי משנה שלמה במס'
 חמ"ד שמירושלם ליריחו מהלך יום אחד
 אלא הכונה שכל השפע של איי כלל
 מירושלם מ"מ חרומה לקי"ו ועיין רש"י פ'
 לך ע"פ הלך וכסוע עי"ש במסג'ר
 קי"ד א'. עיין זוהר ח"י קי"ח ב' ירושלם
 כל ארעא אחקל חפוחה ע"כ כל איי
 בכלל ירושלם. עי"ל ערך לב אות מ"ח
 דירושלם לבא לכל עלמא. בזוהר ויחי
 דרכ"ו ע"א ירושלם דהיא אמצעי'הא
 דעלמא. עיין זוהר קדושים פ"ד א' ארץ
 אחרת כו'. סערא דקדושה לא שריא אלא
 בלבא דכל עלמא ודא ירושלם. זוה"ק כי
 תשא ק"ג סוף ע"א :

כד יום עד לא נטע שמשה להעריב
 נקרא יום כו' מדנעמא שמשא
 ונחחא לסטר מערב כו' וכבר פנה היום
 כו'. זוה"ק פ' ח"י דקל"ב ע"ב אח"ל היום
 נקרא ערב וזה בין הערבים כמ"ש
 המפרשים בין ב' ערבים היינו ערב
 דאח"ל היום וערב דשקיעת החמה. וכן
 הוא בזוהר שמוח דכ"א ע"א משיוצא
 האור עד שנטע לרדת נקרא יום והוא
 מדה חסד משנטע לרדת נקרא ערב כו' :

כה יסוד המוצא שלא ה' בחלקו
 של יהודה. בהוספה דזו'
 בראשית

מילין דאיכו לא יכול לאדבקה בכוון
 בדקה יאות ואיכו אשתדל בכוו כלכו
 עלתון במעו. וכחז שם בזוהר"מ כי
 הגשם והגוף חלף והלך כו'. איי שהמונע
 הסגסג בעוסי"ו הוא השכחה הוא כח
 הקליפה כו' אבל אחר תחתי' שאין
 קליפה ויכלו להשיג כו' עכ"ל וכן איתא
 בזוהר ואחחנן ריש דרס"ב זמין קב"ה
 לאפקחא עיינין כו' ולאחדבקה במאי
 דלא אחדבקו ביהאי עלמא עכ"ל. ה"ב
 כשישיגו אח"כ מה שלא השיגו עי"ו בלבול
 היתר בודאי לא יבכון. אח"כ מלאחי
 הדבר כמפורש בזוסי"ק פ' וישב סוף
 דק"ן חילון יבכון ואילון יבכון וקב"ה
 יבער ל' מעלמא כו' ולא ישלט עוד
 בעלמא ויחמוץ לדיקים ויחדון עכ"ל. פי'
 אחר שיבער ל' מעלמא וישיגו השגות
 גדולות מה שלא השיגו עי"ו ישר"ע אז
 ישמחו מה שלא הפסידו כלום עי"ו הסר
 הים והרשעים יבכון שלא שלט בהן רק
 כחוט השערה ולא עמדו נגדו והלכו
 בעצתו אבל הדיקים ישמחו ויעללו
 לעולם. אח"כ בא לדי ספר אוסחי"מ
 וראיתי שם בפ' וישב דק"ן הכ"ל
 שכחצ בטעם שדיקים נדמה להם כהר
 כמש"ל וב"ה שכינותי האמת. עוד י"ל
 עפמ"ש האוסי"ח פ' שופטים ע"פ כי יחי'
 חיש שונא ז"ל והגם שהדיקים הריחו
 באמצעיתו יש להם להביט אל דם הנקי כמה
 דמים רבים ששפך באורבו ע"ו יבכון :
יש יצהר"ע אויבי סביבותי לא
 ישר"ע דאיכו סחרי

דבר נש איכו שנאי בכלל. זוסי"ק מקץ
 קל"ח א' :

כ ויה"ב ראוי בזוסי"כ שלא להסיה
 דעתו כי עלם היום
 מכפר יש לך אדם שהזמן מכפר עליו
 והוא עסוק במחשבה אחרת. אוסי"ח פ'

מאורי ציון

בראשית סוף ד"ח ז"ל ת"ח כתיב ביהודא
 לכו ונמכרנו לישמעאלים ובגין דלחיו חב
 לגבי האי יסוד כו' ויסיב עלה למזבן יחי'
 לישמעאלים ובגין כך צהאי חולקא לדידי'
 לא סוי לייסוד ובא שס ד"ט ע"א וז"ל בג"כ
 חנינן היסוד סיימלקע"פ כל המערב וע"פ
 כל הפסוק אוכל במזרח חלי אמה ובדרום
 ח"א בגין דחולקי' דבנימין הוה למערב
 בג"כ אית לי' יסוד דהא הוא שלום הוה
 לגבי הוה לדיק יסוד עולם. אבל בחולקא
 דיסודס כו' במזרח לה"ל יסוד דהא
 ארחקי' מני' ויסיב עלה למזבני כו' אוכל
 במזרח חלי אמה דעביד יסודה פלגי
 סללה כו'. ול"ע כי במס' מדות פ"ג
 מבואר דאוכל במזרח אמה אחת וכן
 בדרום. אחר שנים הרבה בא לדי ה"א
 רמ"ע ורחיחי בסימן ג' שעמד בזה
 ומתקן שס ע"י"ש :

לא יוצא לדרך כחתן יוצא מחופתו
 מה סחתן בשוה יוצא
 ישיש כך הוצא לדרך ישיש צסהוה שעתא
 צהאיור היום. מדס"ע בצו"ח בראשית
 סוף ד"ז. ע"ל אוח צי ברכה אוח ב' עוד
 שס ד"י ע"ג בשרוח מזרח מחפורר ללאת
 לעולם מאן דאזיל באורחא כו' כל ברכה
 דמברכינ לי' מחקיימא צסהוה שעתא
 ויהא חדי כל סהוה יומא :

לב יום טוב. ת"ח צכלהו שאר
 זמנין וחגיגין בעי צ"ג לחדי
 ולמחדי למסכני ואי איכו חדי בלחודוי
 ולא יסיב למסכני עונשי' סגי דהא בלחודוי
 חדי ולא יסיב חידו לאחרת עלי' כתיב
 וזריתי פרש וגוי' ואי איכו צשבת חדי
 אצ"ג דלא יסיב לאחרת לא יסבין עלי'
 עונשא כשאר זמנין כו'. זוהר יתרו
 פ"ח ב' :

לג יתרו לא סאמין בכל המופתים
 שנעשו במצרים עד
 שנעצו המצרים בים. זו"ה"ק פ' יתרו
 דס"ט ע"א וז"ל איוב בסגיאוי דהאי
 דחילו דילי' אסדר במצרים למדחל מקמי
 דקצ"ס כד חמא אינון גבורין ונסין דעביד
 קצ"ס במצרים יתרו לא אסדר בכל דא עד
 דנפקו ישראל - ממצרים וכל אינון קישרין
 וטופסין דקשרי מצראי לא הוו כלום
 ונפקו ולבחר דעבע לון צימא כדין חב
 ואסדר

בו ידים אסור להרים למגנא
 ואיתא בזוהר ריש פ'
 יתרו דאס הרים בלא תפלה לפיין לי'
 ורוח מסאבא שריין על ידיו ויסתמר
 צ"ג למסוי צללו או בצרכאן. וכ"א ברע"מ
 פ' נשא דקמ"ס ע"א וצפ' בלק דף
 ק"ה ע"ב :

בו ישמעאל באגדות ירושלמי
 ברכות סוף פ"ק
 מחשב לישמעאל צהדי לדיקים :

כה ילד קרוי אפילו עד פ' שנים
 כל שעומד על רגלו א'
 וחולץ מנעלו. מקואות פ"ח מ"ד. ע"י"ש
 ברע"ב :

כח יונה נשמה אחקריו יונה. צו"ח
 ריש פ' נח ד"כ :

ל יראה ר' יחזק אמר תחלת כל
 העולם ובנינו לא נברא
 אלא על היראה להיות אדם בעל יראה
 שמים ובעל יראה לצביות כו' את השמים

הים וזכא להאמונה שיש נח הקדושה למעלה להוליא האסורים כבושרות והאמין למפרע בכל המופתים הנעשים במזרים שהיה נכה הקדושה מלמעלה וגם במלחמת עמלק האמין שמן השמים נעשה כל זאת. ואיתא במדרש תלפיות בע' כישוף בשם רבינו בחיי (וכ"ב שם הרמב"ן ז"ל בשם רז"ל) בלעיסה מעשה כשפים וע"י מלאכי חבלה הם. וא"כ בנקל לנבון להבין כיון שהכשפים נעשים ע"י מלאכי חבלה ונבעט רק להזיק כי ע"י נבראו להיות מכוח מרדות כמשיש במדרש תלפיות וא"כ בודאי לא יוכלו המכשפים לעשות על ידם רק הזקות ולא טובות כי נבעט רק להזיק. וזכא נבוא אל ביאור הפסוקים וישמע יתרו דקשה, וכי הוא לבדו שמע הלא כל העולם שמעו. ויספר משה לחותנו וגו' על אודות ישראל. וכי מי לא ידע שהי אודות ישראל, וגם מה שסיפר לו אח כל החלטה מה הוא החלטה. וגם צפי ויחד יתרו וגו' אשר עשה די לישראל אשנ היליו מיד מזרים שהוא כפל לשון וגם אח"כ ויאמר יתרו וגו' מיד מזרים וגו' מתחת יד מזרים. למה קודם אמר מיד מזרים ואח"כ אמר מתחת יד מזרים וכראה כי כאשר אמר פרעה שלא יתן להם חצן וכוסם הלבנים יעשו לא ה' נכה האנושי לסבול העבודה עד שנה שני' שיאלו רק שהש"י הילי איהם מן העבודה בכל השנה ששמשו המכות. ולפי הניל שטבע המכשפות רק להזיק שכן טבע מלאכי חבלה ולא לעשות טובה א"כ יתרו דעתו הקודמת שלא האמין נכה הקדושה העליונה עד טביעת מזרים ומשה עשה ח"ו נכה המכשפות כניל. וראי' לזה שהרי גם מבני ישראל סברו בן כמ"ש רש"י ז"ל פ' בשלח י"ז פסוק

ואסדר לפולחנה דקב"ה. וזה"ל פ' יתרו דס"ט ע"א. והנה מבואר דיתרו לא האמין בכל הנפלאות אשר עשה הש"י במזרים עד אחר שנטבע בים וראה שהותרו הקשרין שעשה פרעה שאפילו עבד אין יכול לברוח וחי' אמונתו הקודמת שאין שום נח בעליונים ובתחתונים להחיר הקשרין (ובזוהר בלק דר"י"ב איתא דהקשרין שלא יכלו לנאת לעלמין עשו מזראי ע"י בלעם. ועיין בח"י מצות ל"א ח' כי מלחמת עמלק ה' ג"כ ע"י בלעם דבלעם גר לעמלק להלחם עם ישראל. א"כ גם מלחמת עמלק ה' ע"י בלעם כמו שקשר הקשרין במזרים שלא יכלו לנאת ויתרו ה' אמונתו בבלעם. ועיין בזוהר בלק דר"י"ב ריש ע"ב שגם אחר שיאלו ממזרים הלך בלעם להרי חושך להחזירם ע"כ כאשר שמע קו"ם ומלחמת עמלק שלא הועיל בלעם במעשיו בא לכלל האמונה. ואף שיאלו ישראל ממזרים קודם שנטבעו לא האמין שהותרו הקשרין כנ"ל ואפשר שאמר דעתו כי רק על ג' ימים הורשו לנאת ולחזור ואחר שראה שנטבעו בים נחן דעתו להבין והאמין בכל המופתים הנעשים במזרים שמהש"י היתה כל זאת וקודם שנטבעו המזרים ולא האמין נכה העליון להוליא האסורים מה ה' דעתו בכל המופתים הנעשים במזרים בודאי ה' דעתו שכ"ז נעשה ע"י מכשפות ומשה בקי במכשפות יתרו ממזרים וכמ"ש הרמב"ן ז"ל שדעת פרעה ה' בן. עיין ברמב"ן ע"פ לכו לסבלותיכם. והנה אף ששמע מלחמת עמלק שה' בא במכשפות ח' פרסי בלילה ח' ונלחו משה ויהושע ג"כ לדעתו הקודמת כי משה יתרו בקי מעמלק רק עבור ששמע שנטבעו המזרים בקריעת

מאורי ציון

עבדו כלל בשנה האחרונה כ"ל. ואשר
הגיל את העם מחמת יד מזרים שהיו
נקשרים במכשפות שאין עבד יכול לברוח
והכל הי' תחת ידם והוא תחת יד מזרים
וכל חזרתו להאמונה העליונה הי' עבוד
זה שראה שהותרו הקשרין ונילוו מחמת
יד מזרים. עוד כ"ל דאפשר לומר מה
שנאמר ויחד יתרו ולא כנאמר וישמח כי
נעשה בשרו חדודין אשר עשה ה' דייקא
והוא לא האמין בסברתו הקודמת ע"י
נעשה בשרו חדודין חדודין ומיגר על
שלא האמין בזה שהשיי הגילם ושמח על
אשר הגיל את העם מחמת יד מזרים
שנעבדו והאמין ע"י למפרע בכל הנפלאות
ע"י הי' מיגר ושמח מיגר על שפעה
בזה עד אחר טביעת מזרים ושמח בזה
שבה אל האמת. מ"ש לעיל בשם הזכר
דיתרו לא בא לכלל האמונה עד שנעבדו
מזרים בים ור"ך ע"ש. וראיתי בספר
נחל קדומים ע"פ עתה ידעתי כי גדול
וגו' שכתב ידענו מרז"ל כי שר מזרים
הי' קיים עד שהמיתו בים כו' והוא
סיבה שנחזק פרעה בזיודעו שהשר שלו
קיים כו' ע"י. לפי"ז אפשר שזה הי'
טעות יתרו ג"כ :

לד יראת עונש. ז"ל הקדוש
מקאזינין זלל"ה

בספר חיי על התי"ז בהקדמה ב"ד ו'
ע"י דסיראס ז"ל מבזראו אשר ברחו
להעניש כו'. וא"כ כשאדם עובר רלוט
ית' אז גורם חרון אף לבזראו שעי"ז
יענשו. לכן נר"ך האדם להיות ירא מזה
שלא יביא את בזראו לידי כעס ח"ו.
ומ"ש בתי"א שיראה עונש נקראת יראת
רעס שיינו כשירא מגוף העונש ר"ל :

לה יראת חטאו קודמת לחכמתו
עיין לקמן ערך ת'

אות כ' :

פסוק ה' שהיו ישראל אומרים על המטה
שאינו מוכן אלא לפורעניות בו לקה
פרעה ומזרים ועל הים כו' ע"כ אין
חידוש על יתרו קודם שבה אל האמונה
הי' סבר שרק היזק יכול לעשות ולא
עובד רק שממילא ע"י היזק מזרים הי'
עובד לישראל. א"כ לא עשה לישראל שום
עובד רק היזק למזרים. וממילא לא
יוכלו לעבוד עם ישראל רק אח"כ
שנעבדו הבין ושמע כי מה שנעשה
במזרים הי' על אדות ישראל והשיי עשה
כל זאת להוילא את עמו ישראל. וזהו
וישמע יתרו וגו' את כל אשר עשה ד'
דייקא למשה ולישראל עמו וזה לא ידע
רק כי הוילא ד' את ישראל ממזרים
פי' כאשר הוילא כו' כי לדעתו לא
האמין עד טביעת מזרים ולדעתו הוא
היניחה ממזרים אז שמע והבין שלא הי'
ח"ו כח אחר רק כח העליון ב"ה להוילא
את עמו וגם ע"י בא לאמונה מלחמת
עמלק שהי' בכח הקדושה וזה מה שמועט
שמע ובא קיים ומלחמת עמלק שעי'
קיים בא לאמונה מלחמת עמלק ע"כ
נדבד לבו להחגייר ויספר משה לחותנו
וגו' על אודות ישראל (לא כמו שסבר
שלא הי' אודות ישראל רק להזיק
למזרים) את כל החלטה אשר מלאהם
בדרך פי' מלחמת עמלק כתי"ש ואתה
ע"ף ויגע ויילם ד' דייקא לבטל סברתו
הקודמת ויחד יתרו וגו' אשר עשה ד'
דייקא לישראל אשר הוילא מיד מזרים.
כי המכות למזרים לא היו רק אדות
ישראל להגילם מיד מזרים ע"כ בא
בשבתו להשיי ויחמר יתרו ברוך ד' אשר
הגיל וגו' מיד מזרים ומיד פרעה כי
לפי הטבע לא הי' כח לסבול את
העבודה בשנה האחרונה אחר גזירה
דחבן לא יתן להם והשיי הגילם שלא

מאורי ציון

ע"י כוס :

המועדים עוזרים יוסי"כ אינו עובר כ"ו.

פדר"א פמ"ו :

נ ימ"י בחרות כל זמנא דהוי סליק
על הדוכן (ר"ל הלוי) בעוד
דאיכו גבר ושלכוזי דאשא הקיף ב"י
לארמא קלא בנעומתא לנגנא איכו כשר
לעבודה כיון דאתחלש שלהבותא דבחרות
דילי וגומרין לטורא מדחטבין כ"ו ולא
יעבוד עוד ז"ח רות ד"ח ריש ע"ב :

נא יעקב אע"ה המהרש"א במס'
ברכות ד"ג חמה למס'

באברהם אברם עובר בעשה וביעקב אין
עובר כיון שהקב"ה בעלמנו קראו אח"כ
יעקב ור"ך טעם וג"ל עפ"מ"ש הסמ"ח
עס"ח"ו מהדורא ב"י על פי ויקרא שמו
יעקב דהקב"ה קראו לו שם יעקב (וכן
פירש"י וכן בז"י פי תולדות דקל"ה ע"א
ופי בראשית דכ"ח סוף ע"א ופי וישב
דקפ"ו ריש ע"ב איתא בן) והביא בשם
המפורשים דאלו ה"י הש"י קרא שם
לאדכ"ר לא ה"י מת שלא ליבטל
השם דקרי ל"י הש"י וע"כ יעקב לא מית
דלא ליבטל השם דקרי ל"י הש"י וממילא
מחירן קושית המהרש"א הג"ל וע"י בז"י
וישלח ריש דקע"ד אך לפי"ז קשה למס'
ביחזק לא אמר. הכי דיחזק לא מת דהא
כתיב וקראת שמו יחזק הרי דהקב"ה
נחן לו זה השם ואפ"ל כי ביעקב כתיב
ויקרא את שמו דהקב"ה קרא לו שם
יעקב וביחזק נאמר בזיווי לאברהם
שהוא יקרא שמו יחזק ואפשר כמ"ש
המהרש"א שם אלל שרה דהלוי לא ה"י
רק לאברהם :

נב יצהר"ע נקרא גזן ב"ר פי
וירא פי כ"ד ועניו ואביון

מגזלו ארא ובי יש גזן גדול מזו :

נג יסורין ממרקין כ"ו. אין יסורין
ממרקין א"ס לא ע"י

חשובה

מו ייחודים בעי בכלל לא הערה
מלש בעובדה או במלל

או לאחזקה כחיוז לעובדה זו"ה"ק חקת
קפי"ג ב"י וכ"י שם בסי' אורח"מ א"כ
ראוי שכל עסקינו במצ"ו או בחפלה כדי
שימשוך אור כ"ו ראוי שנעשה מעשה גשמי
או דבורו"ש דבעי בכלל לאתערה מלש
בא"י מצ"י הדברים הרמזים בזה בעובדה
או במלה כ"ו וא"ס יהרהר אדם כל ימיו
ביחוד עליון לא ייחד א"ס לא ישחף
במחשבה שהוא דבור או מעשה עכ"ל :

מז י"ן א"ר אבון אין בכל העולם דבר
שמחגאה לבו של אדם אלא ציון

כ"ו אמר רבי חרי ענינא אינון ללא
מחיישרא כדא יינא ופולחן שמיא כ"ו
וא"ר יוסי שכור המחפלה כאלו עובד ע"ז
כ"ו מדהכ"ע בזו"ה פי נח דכ"א ע"ד
וסיים א"ר יחזק לית לך גוברין דאתקרון
קדישין בר אינון פרישי חמרא ובז"י מקן
דרי"ב א"י ירה"ע לא שריא אלא באחר
לאשכח הדוא דחמרא וגסותא דרוחא
ובז"י בא דל"ד ע"א במשחית בכל יומא
מקטרגא שכיח ובז"י שמיני ל"ט א"י שירותא
דחמרא דרוחא סופי' עליבו :

מח ישראל משתחיים להקב"ה
ואלסים של בני עשו

הוא משתחוי להם מנלן רמז שאמר הכתוב
ויבא אלקים אל בלעם כ"ו אלוה שלו
משתחוי לו ויבא עד ביתו כ"ו ז"ח רות
דפ"ו ע"ג וכה"ג איתא במד"ר מקן
פי פ"ע הרשעים מתקיימין על אלהים
ופרעה חולם והנס עומד על היאר אבל
הלדיקים אלהים מתקיים עליהם והנס
ד"י נלכ עליו :

מז יוהב"פ אלולי יוסי"כ לא ה"י
העולם עומד שיוסי"כ

מכפר בעוסי"ז ובעוסי"ב כ"ו ואפ"י כל

מאורי ציון

כו

דקב"ה אחרעי ב' :

ז בעם לא בעי ל' לאיניס בשעתא דרוגזא שארי ב' ללטייא

גרמי' דהא כמה קיימי עלי' דמקבלו הסוה מלס בזמנא אחרת' דבעי מיחס (פ' משרעי"ה) לא קבילו מני' בגין דכלא לחועלתא דישראל הוה השחא לאו איס' אלס מגו רוגזא ודוחקא ובג"כ קבילו מני' זוס"ק בסעלותך קני"ה ב' :

ח בוונה כל ב"כ דחתי ליחדא שמא

קדישא ולא אחכוון ב' בלכא ורעותא ודחילו בגין דיתברכין ב' עילאס ותחתי רמאין ל' ללוחא לבר כו' זוס"ק בשלח כ"ז ע"א עיי"ש דקאי על הקס בחיות וחוט של חסד משוך עליה אעפ"יכ אס לא כיון כו' :

ט בוונת המלות כ' בס' זכר ח"מ

פ' יתרו על דפי"ח ע"א ודו"ס כע' ריש ע"א רחיתי אנשי מעשה כשהיו מניחין הפילין אמרו לקיים מ"ס וקשרתם כו' וקודם עטיפת הצינור אמרו לקיים מ"ש ועשו להם צינור וכיוצא בשאר מלות כו' שעי"י הכוונה ה"י ממשך עליו כח המחשבה העליונה ועי"י קול הדיבור ה"י ממשך עליו כח הסי"ת הנקרא קול ועי"י המעשה ה"י ממשך כ"ח המ"ל הנקרא מעשה :

י בוונת המלות כ' בס' זכר ח"מ פ'

ויחי על דרי"כ ע"ב ודו"ס קס"ג ע"ד וז"ל לאתערא חדוה עי"י הכוונה כי מהמעשה אינו יכול לעלות רק עד ג"ע התחון אמנם עי"י כונת המלו' שאדם מכון עולה עד למעלה למעלה ומקשר המדות אחת המדה הנגדיית לאחיה מלו' במלך הס' בהצרכות של המלות ועובדא מעשה המלו' בעלמא שבזו מחשבורים למעלה ועל דרכי

חשובה וכל יסורין שאין עמדם חשובה הם רעים יוחר מחטא בלא יסורין בדכתיב ככתי אחתם ולא חלו כו' אוחסי"מ פ' נשא על דקכ"ב ע"ב :

נד יראת חטא גדול ממדרגת יראת שמים סי' אוחסי"מ פ' נשא על דקמ"ה עיי"ש באריכות :

אביבוד אב. יוסף זן ל' ולבנוי בסיוכותי' ובג"כ בנו ממש, זוס"ק פ' ויחי דרכ"ב ע"א :

כ בעם כשאלם בבעם יביאו לו נער ויחפיים לרך אמת בזוי פ' וילא דקכ"ו ע"א ומקומו טבור בזו"ה חרומה דמ"ב סוף ע"ג מאן דאיסו ברוגזי' ייתון גבי' נער וישחקך רוגזי' וכן הוא בסוספס שבזוי חלק שמות דרעי"ט בסופו :

ג בעם הסתכלות בכנף של צינור טוב להסיר ממנו הכעס כנף בגי' כעס מלות שמורים בסוד הסתכלות בצינור :

ד כסף איקרי חורס כיסופא דעלמא דחתי רע"מ קרח קע"ח ב' :

ה כישוף בגין דישראל אמרי נעשה לא דחלין מכל עשי' דיכלין כל חרשי דעלמא למעבד ולא מכל קיסמין וחרשי דעלמא בגי"ד. וחד דכד אפיק כו' ממזרים חבר קמייסו כל זני חרשין דלא יכלי לשלמאס עלייהו. זוס"ק בלק קצ"ג סו' ע"א :

ו בלים אינון לזיקיא דליקרון כלי ד' זוס"ק פ' ויקהל דרי"ח ע"א אגס מסבני איקרון כלי ד' ז' ויקרא ריש ד"ט ע"י במאורי אור שסיסוד נקרא כלי יסוד לדיק בזוי סקודי רליג' אי' איס' לבי"י לאשפלא גרמי' בכלא למסוי איסו מאי :

מאורי ציון

ברעותא עונשא לא שרי עלי כו וקביא
לא דאין לי לביא זסיק ואחחון רסיא בי:
יד **כוונה** שלא עיימ לקבל פרס הוא
כברא דמחויב ביקרא דאבוי
ואימי זסיק משפטים ריש דקלימ ועיי
קדושין דליי עייא אס אחס טסגין
מנכג בניס :

שו **כוונה** המלוה באר סיטב עיי רמו
פי תרומה דקיימ עייב ומיימ
פי ויקהל על דריא עייא :

שו **כוונה** המלוה מי שאין דעתו
רחבה במושכלות (וכיכ
בסי הכיל פי נח עייפ ויעש נח ככל
ומסיק שס גם על דעת המקום) בעשות
מלוואו יתי יאמר עייד הסדיק פלטי ועל
כוונתו אני עושה המלוה הזאת סי אגרא
דכלה פי בא עייפ וילכו ויעשו ביי כאשר
כו עייא אוח ייא :

יו **כוונה** המלוה ובניד כוונה דאיהו
מחשבה לריך לאקדמא
למלוה חייז בסקדמא דיו עייא ועיי בחיי
זויא הכדפס עם הגריא דיו עייד זיל
שכינתא בגלותא וליח בה מאן דיתער
לגבה לרזאס לה לגבי בעלה ולא עוד כו
לוחין בכל יומא באורייתא דבעייפ בכמה
קושיין ולוחין בה ככלבין דאמרין שב
הב כו הב לן עותרא בעלמא דאחי
כמה דלוקמוכו למוד תורה הרבה ויחמו
לך שכר הרבה וליח מאן דישחדל באורייתא
לסלקא לה לשכינתא מן גלותא ולייחד לה
עם בעלה ועיי בזוי פי חלא דרפיא עייא
אמר קביא כל העוסק בתורה ובגמיא
ומהפללים עם הצבור כו כאלו פדלנו
כו וכמה ביי דקמשתדלי באורייתא כו
ולא אהפרק כו אלא דישחדל באורייתא
לחבר יחס בקביא ועיי בחייז דקיימ ריש
עייב זיל כד שכינתא איסו בגלותא מאן
דעביד למוי לאוקמא לה מן גלותא כאלו
אוקיר

דרכיו עייב ודסא קיי עייב כו וזיל
מסכוונה שאדם מכויין בחורה ומלוה
נעשים לבושים זדים כו שבהם מחלבה
השמה בגיי אכל מקיום המלוה ועשייתם
בגשמיית נעשים לבושים אחרים שבהם
מחלבה סרוח בגיי החחחון כו עכיל
וכלל דבריו לקוחים מזהר ויקהל דריי
סוטיא זיל זכאס חולקיי מאן דזכי לסי
לבושין דקאמרו דמחלבוו בהו לדיקיא
בגדיע דלהתא חלין מעובדין עבין דעביד
סיי בהאי עלמא בפקודי אורייתא ובהון
קיימא נשמחא בגיי לתתא ומחלבה
בהני לבושין יקירין כו ולבושין אחרתין
יקירין עילאין דאינון מרעותא וכוונה
לגבה באורייתא ובגלותא כו ובזייק
חוליק כוי מאליהו לבושין דלתתא
בגתא דארעא בעובדין לבושין דלעילא
ברעותא וכוונה כו אצטרך ליי לביי
לקבלא עלי עול בקדמיתא ולבחר דיפלח
בי בכל מה דאצטרך ואי לא קביל עלי
האי בקדמיתא לא ייכול למפלח הכייד
עבדו אח די בידאס כו ראשית הכמה
יראח די ודאי מיל שמים זוי בהר קייח
עייא :

יא **כוונה** המלוה בלא אהבה ויראה אפי'
מכויין בכל כוונה השמות בכל היום
חורחו ומלוהו בארץ אס לא יהי הכנפים
לפרוח למעלה שהם אהבה ויראה לא
יוכלו לפרוח לשמים והפעולה להמוני עם
שאינם מגיעים ליראיתאקשר עלמו בלדיקים
ואוכל גם חורחו ומלוהו לעלות עמסם
באמיא פי בהר עייפ וכי חאמרו :

יב **כוונה** מלוי בלא מחשבה לית ליי
סליקו זסי בהשמטה חייא
דפיי עייב וחיי דשיו עייב וחייז דכיי בי:
יג **כוונה** כל מאן דעביד מלה ולבא
ורעותי לא שוי לסערא
בישא אטיג דאיהו ביש הואיל ולא עביד

דאיקרי שיה סדרי משנה זסיק פקודי
רמ"ז ריש ע"ב:

כא כוונת המלות כי הרמ"ז פי
בהעלותך דקמ"ט ודסי"ט
מ"ח ע"ב סכונת שכנוין בלקיחה
שופר כגון שי"ע עם סי"ד ופ"ד סי' אצבעות
כ"ו פס קל"ר ופס רחב שאין יכולת לבוין
בשעת התקיעה כי אז נכוין על פנימיות
סקולות כ"ו עכ"ל ומזה יש ללמוד לשאר
כוונת המלות שכן באריכות ודו"ק:

כב כבוד ה"ח. ה"ח בניו למלכא
ומערטותא אחקריאוו שבתות
ווי"ט כ"ו לעני לון בכל מיני מאכל
ומשחה ולאוקרא לון במלבישין שפירין
כגוונא לשבת כ"ו וכש"כ המבזה ל"י
כאלו מבזה שבתות ומועדות כ"ו ז"ל דכ"ט
ב' וא"כ המכבד ה"ח שזה נקרא אות כמו
שבה שנקרא אות וזה אפשר כי ירא אטוב,
אוחו כמ"ט הקב"ה למערי"ה אל תורא
אוחו מאות שלו כן סי"ג כי מי ה"ח יוחד
מיאטע"ה ואיחא במדר' תולדות פי'
ס"ה עשו בשעה שבי' משמש את אביו
לא סי' משמשו אלא בבגדי מלכות ויע"ה
ע"ה סי' ירא מזה כמ"ט במדר' וישלח פ'
ע"ג כל השנים הללו הוא יושב ומכבד
את סוריו האמר שבה עלי מקח כא"ה
ולפי כ"ל סי' לו אות כמו אות שבת
וזכו כי ירא אטוב, אוחו מאות שלו:

כג כבוד אביו אביו ביו"ד סי' ר"מ
סכ"ד מסכים הרמ"ה דחייב
בכבוד זקינו אי"כ סי' כ"ל דאין לקרוחו
בשמו כמשי"ט בשי"ע ס"ב שלא יקרא
לאביו בשמו בין בזיו בין לאחר מותו
ומכש"כ בפניו אי"כ סכ"ד לקינו דאין
לקרוחו בשמו אבל מנינו בזו"ס פ'
אחרי דס' ע"ה דר"ה קרא לזקינו רשבי'
בפניו בשמו וכן רשבי' אף שבי' חמיו
קרא לו בשמו ובזו' בלק דר"ה ריש ע"ב
שס

לוקיר לקב"ה וע"י בספר באמ"ח
פי דברים ע"פ בעבר הירדן וגו'
באר את החורב האריך וסוף דבריו
כיון שמכוין הנחת עלמו הרי הוא עובד
א"ע ולא את אלקי עולם ושאל פרס
מרב. ומי שמכוין בכוונת כ"ו עבודה
לורך גבוה כ"ו ומכוין בפשוטי החורב
והתפלה שלא למעט כ"ה לעשות רצון
בוראו וכו' ומכוין להמשיך אורות הרפואה
כ"ו בשביל חפץ הש"י שחפץ חסד הוא
כ"ו רק שככה עושה בעולמו שלא להוריד
השפעה בנחי' מ"ד עד שיעלה אהערותא
לחחא בהפלה ובקשה במיין טקבין כ"ו
וע"כ הוא מבקש ומחפלה לכל בנחי' הברכות
כ"ו למען היות כ"ר לפניו כשיברך את
עמו ישראל באהבה הרי בזה נכלל כל
בנחי' הכוונת כי כל הכוונת להמשיך אורות
הללו לעלמא תחתא לבניו בכדי שיהי'
זאת לכ"ר לפניו עכ"ל:

יד כישוף א"ר יוסי אמאי כל חדשין
וקוסמין לא אשהחכו אלא
בכשויא כ"ו מדתתא נחש על חו' הטיל
בס זוסמא ולא בבעלה זסיק פ' חיי
שרס דקריו ע"ה ועי"ה ע"ב עוד בעטם
הענין:

יש כוונת חומע"ט ע"י סכונת
בחומע"ט מהבדר לבוש
הנשמה וע"י עסק החורס לבוש הרוח
וע"י מלוח מעשיות לבוש הכפש מ"מ
פ' ויחי על דרכיך ע"ה ועי"ל אות י':
כ כבוד רבו אינון שרפים דשית
גדפין דמקדשין
למאריסון ג' זמני ביומא ואלין אינון
דמדקדי עם דריקיא אפי' בחד נימא
דשערא ואלין אינון דקיימי לאענשא
כ"ו ולאינון דמזלזו לב"כ דאוליפנא מינ'י
אפי' מלש הדא באורייתא ולא מנסגי
ב"י יקר ולכל אינון דמשחמשי במאן

מאורי ציון

רע"מ פ' יתרו ריש דל"ג עי"ג בספר
זכרתי"מ דאס מדקדק בצליה נאה מקיים
בזה מצוה כיבוד או"ח :

כט כוונה. כחב בספר תולדות

אהרן בסוף הדרושים
לוימים נוראים וז"ל ועיקר הוא שגריך
ליזכר בכל השנה ובפרט ברי"ה ויו"ט

להתפלל סהם בפירוש המלות ולא
כאותם המתפללים מחוך סידור הארז"ל
ואינם יודעים בין ימינם ושמאלם בשום

כוונה וסם מכוונים כוונת זרות. רק
העיקר שי"ה האדם שפל בדרך ולהתפלל

פשוט בפירוש המלות ולדבק עלמו אל
האותיות התפלה והאותיות עלמם הם

באים למעלה ועשים הכוונות והיחודים
מעממם כי מי שאין לו גילוי אליהו

ורו"ק האך יכול לבוון בצירופים
ויחודים עכ"ל. ומעין זה כחב בספר אור

החמה פ' פנחס על דרמ"ב ז"ל שטם
היות שדע העובד סוד כוונת היחודים

שצבחינם זו ישפשו אלו ומצחינם זו
ישפשו אלו אין ראוי לבוין מנה דבר רק

לקרב הקרבן סהם להקב"ה וסוף יחלק
משפטו אח"כ כפי רגונו וז"ש לחקן

דורוכא למלכא דהיינו סוד היחוד בחורס
ובתפלה ובמצות ולקרבא כל הצריס

לחינון ישראל כו'. וקנח כה"ג איתא
בספר הכ"ל פ' תרומה דק"י ריש ע"ג

לענין ק"ש בצבור :
ל בעים. בזכר תזריע מי"ג ע"ו
תי"ח אסור ל"ה לבי"כ
לאשדאה מאני דבית' ולאפקדא ל"ה
לסמ"א דלא אצמריך :

לא כריעה במודים. כחב בספר
אוה"מ פ' בלק על
דקנ"ד ע"ב כל מי שאינו כורע במודים
כו' כי ממש עפרו מתהפך לגוף הנחש
וכשמתו מתלבש בנחש ובלעס מרוב
חדיקווח

שם ריש סדף ובסוף סדף :

כד כום ששוחין בו ממה לברכה עד
למטרתין ל"ה בהדחה מלגו
ומלבר כש"כ ידו ובג"ד מים אחרונים חובס

זו"ה"ק עקב רע"ג ז' ואיתא שם סם
המות שריא על ידיו מזוסמין דעבדי
בכו ברכה עי"ל ע' ז' אוח מ"ה :

כד בר התחלות קשות. הסעם
שהמנוס יש בו אחיזה
מסמ"מ שהוא מל' ג' עם הכולל קל"א

ואח"כ ו"ק משם סו"ה לכן כל התחלות
קשות ואח"כ כשעושה המנוס בדחילו
ורחימו נחספך המ"ל של המנוס לשם

ו"ק של סו"ה (וב"ל שהוא ע"ס וז"ל ו"ק
של סו"ה כי מ"ל בא"ה ב"ש ו"ק) וזה אין
המנוס נקראת אלא על מי שנמרה. ספר

דרש משה על הסלים ק"י"ט פסוק ק"ד :
כח כישוף. דרך המכשפים לקחת
דבר שאין בו חשד

וכן אין מזכירין לעולם שם אצויו של אדם
אלא שם אמו דבר שאין בו חשד. זו"ה"ק
שמות י"ז ע"ב. ועי"ל ערך ת' אוח כ"ה

שהבאתי כעין זה לענין תפלה :
כו כישוף. כל חרשין וקיסמין
דעלמא לא יכלין

למעבד חרשין אלא מלח חדא בדרגא
חדא בזמנא חדא ועמא דא אייתי ערוב
מבולבל מכל זיינון מבולבלין אלין באלין

עד דלא יכלין כל חרשין וקיסמין למיקם
קמייסו ודא ויכס את עין כל הארץ כו'.
זכר בצוספס לח"ג דר"ש ע"ח :

כו כהן שמחה בכהנא כו' וכהנא
בני לאשתכחא חדיר
באנפין נסירין חדאן יחיר מכל עמא.

זכר ויקרא ח' סוף ע"א :
כח כבוד אב ואס. כבד את
אבין ואת אמך

כבדכו בכחות נקי' דהיינו כנפי מנוס.
כבדכו בכחות נקי' דהיינו כנפי מנוס.

ומחכאן לה למנדע לה ברירא דמלס
ואשתמודעא למאריסון אילין אינון
דמאריסון אשתבח צבון כו'. עייל ערך
זה אות מ"ו :

ה לימוד. צוסיק וישב דקפ"ה
ע"א כל אילין מילין
דאיכו לא יכול לאחדבקה צבון כדקא
יאות ואיכו אשתדל צבו ולא אחדבק
צבו כלכו עאלין במעווי מתחקן ואוריחא
חמלל צו' סה"ד וסקינות היא חשיח.
ובזכר כ"ח כ"ט כל מאן דכסיף לאסתכלא
ולמנדעי אע"ג דלא יכיל כו' שבהא איכו
דילי' כו' :

ו לימוד. כל מאן דאזית למילוי
דאורייתא זכאס הוא
צבסוא עלמא וכאילו קביל תורה מסיני
ויותר מזה איחא בזכר קדושים פ"ה
ע"ב וכו' אית תורה דלאו אמת חין.
דאורי' מאן דלא ידע ולא איכו קשום
וסבוא דאוליף מלה מני' אוליף מלה
דלאו קשום כו' ועס כל דא מצעי לי'
לצ"כ למלך מלי דאורייתא מכל צ"כ
אפילו ממאן דלא ידע בגין דעל דא
יהער כו' עי"ש דלא יכיל הגליון. ואפילו
מכל צ"כ כמי צעי למשמע מלי דאורייתא
ומאן דארבין אודני' לקבל' יסיב יקרא
למלכא קדישא ויסיב יקרא לאורייתא.
זכ"ק אחרי דסי"ט ע"א :

ז לימוד. זכאס איכו דכליל
נשמחא ורוחא עס
נפשא בקלא דאורייתא אחתקפון דכל
מאן דלא אחתסיק באורייתא חליש
נשמח' רוח' ונפמ' כו'. ת"ז חיקון
כו"א דמ"ט סוף ע"א. עייל בערך ל'
אות צ' :

ח לימוד תורה לשמה זכס בלא
עורה למיס מתוקין דרך
אמת צח"ז דמ"ד צסס זכר פנחס

דרכ"ט

לדיקוחו צכוח העליונים הטמאים
נחלקו כל אבריו לכל מיני כחות סהס
ונשמחו מחלבשת צסס כו' :

א לימוד לחותא דאורייתא יחיר
בלילה מציממא כו'
לחותא דתורה שבכתב תורה שבצי"פ
היא ותורה שבצי"פ בלילה שלמא ואשתרת
יחיר מציממא ובזמנא דאיכי שלמס דרין
איכו לחותא דאורייתא. זכ"ק ויקרא
דכ"ג סוף ע"א. עי"ל בערך זה אות
ל"ז וז"ל ספר זכרח"מ פ' משפטים
כשאדם קם מהצות כו' התורה מגלה לו
רז' וסחרתי' כו' יען הזמן גורם
שכליותיו נוצעות חכמה כו' עי"ש דס"ו
ע"א מה"ס ועיין בספר אוסח"מ בשלה
מ"ו ע"ג :

ב לימוד אף עולה דאורייתא
דאיכו עמל בגיטיון
דצני נשא או בגין יקרא דילי' הא תחה
השמש כתיב דהא לא סליק לעילא.
זכ"ק ויחי רכ"ג בסופו ובח"ז דכ"ה
ע"ב אורייתא בלא דחילו ורחימו לא
פרחה לעילא :

ג לימוד אס תזכס למצות כל
מצוה ומצוה יעבדון לך
מינס מלאך עוב כו' אס תזכס באורייתא
כל אות ואות יסי' מלאך דיעזרך כו'. זכר
רוח ד"י"ג א' גם בצו"ח פ' אחרי
במדכ"ע דמ"ס סוף ע"ג איחא כן רק
צגיטי קלח. עיין ח"ז חיקון ד' בדרך
אמת :

ד לימוד סודות סתורה. צוסי"ק
פ' חיי דק"ל ע"ב ת"ח
זכאין אינון לדיקיא דאחגניו לסו כמס
עבין כו' כאינון דידעי רזי דמאריסון
וידעי לאחדבק צבו בכל יומא על אלין
כתיב עין לא ראחס כו' ואלין אינון
דדחקין למלס דחכמחס ודייקין לס

מאורי ציון

ייעול לאתר דלאו דיליי אבל מאן דאיכו טוב כו' אלין כעורין אינון לממרי ויעלון ליי לעוב הגנוז כו' כל דיק ייעול לפוס דרגא דיליי כו' ובזו' פ' ויחי דרליו עייב רזא עלאה לאורייתא לא יסיב קביה אלא לאינון דחלי מטאס ומאן דאינון דחלי מטאס אחגלי לון רזא עלאה לאורייתא כו' עיי' ע' ד' סוף אות י"ג :

יד לימוד שלא לשמה מאן דאשחל בהלכה שלא לשמה ורווח הלכה ודאי איכו בחפיסה לגבי ועס כל דא אוקמוה לעולם יעסוק כו' רע"מ ח"א רע"ג א' :

זו לימוד אחר שלמד לריך להוליא נפקותא ופרי ממש שלמד שייקיים ללמוד ולעשות כו' כמו וגמרו לימוד גדול שמביא למעשה ובעשותו כן יחבר ת"ת דסיינו חורה עם המיל דסיינו מז' כו' זכרתי ויאל על דקמ"ט ע"א ודס' ס"ב ע"ב :

זו לימוד חורה לשמה. כד אח ד' מהוכך ולא השחל באורייתא כדי להשגל בה (דעותרא דב"ג חורה ומזות) אלא גדלו לה' אחי. רע"מ יתרו ריש ד"ג :

זו לימוד וזאת החורה אשר שם משה אשר שם משה אחי אהי יכול לומר דלא שם משה אי אהי יכול לומר זכ"ק יתרו דפ"ו ריש ע"ב וכן שם דפ"ו ע"א לא יפיק מאורייתא מה דלא ידע ולא קביל מרבי' ע"ז כחיב לא תעשה לך פסל כו' ובזו' בלק דר"ז ע"ב אסור לאקדמא במילי לאורייתא עד דישמע מלס וידע לה על בורי' וכן בזכר-אחרי דפ"ו ריש ע"ב. ועיין בספר מ"מ על זכר בראשית ד"ה שאם מחדש ומקדים הקדמות מרז"ל ומסקבלה אין בזה עון כיון שסקדמא אמת ועיי"ש בזכר. עיין באוה"מ

דרכ"ט ע"ב על מה דאיחא שם דאס לא מחא בסלע לא הוי מרחין ועד היום מי שלומד לשמה אין לו טורח עיי' בסי דרש משה על חילים קיי"ט פי ע"ד מביא בשם מדרש כשאמר הקב"ה אנוכי נזכר לימודם בידם וכשאמרו דבר אהי עמנו חזרה שכחא למקומה וכן וכן בחיי ז"י"ח סוף ד"ז דפוס ווילנא :

י לימוד מי שלומד כוונת התפלה רק לידע סודותיו ולא לבוין לפעמי"ד לריך להשייב בזה מש"ס יבמות דק"ט כל האומר אין לו אלא חורה (פי' שלא לקיים) דאפי' חורה אין לו כו' ולמדה ועשייתם כל שישנו בעשי' ישנו בלימוד כו' אבל קשה מה שביאו בשם גאון ז"ל שאחר שלמד כל כוונת התפלה ה"י מחפלי כחינוק וסיאך למד שלא לקיים אבל י"ל דאף אם אינו מכוין כוונת הסודות לריך ללמוד לידע שהם דברים העומדים ברומו של עולם ועיי"ל בעי' כוונת אות כ"ט :

יא לימוד לשמה כשהלדיק נפטר מהעולם בא מלאך אי ומזכירו כל מה שלמד לשמה ועיי' אמרי אשרי מי שבא לבאן ותלמידו בידו. סי' כהש"נ הביאו האוילא' ז"ל בסי' נחל קדומים סוף פי' בא וריש פי' טקב :

יב לימוד מזוה"ק פי' שמיני דל"ט ע"ב דאמר גם ובלילה ג' מלין בספרא דאגדתא כראש דעוב ללמוד בלילה ספר אגדה עיי"ש במ"מ הטעם :

יג לימוד רזין לאורייתא מי שאינו ראוי לכך איחא ברע"מ פי' נשא דקכ"ג כל מאן דאיכו חייבא וייעול למדע רזין לאורייתא כמה מלאכי חבלה דאתקריאו השך ואפילה נחשים ועקרבים כו' ומבבלין מחשבתו דלא

ודנין לוי על זכוון דלוי זמין למעבד כו.
 (ובזה נוכל להבין חיי' הזוכר פ' נשא
 דף קכ"ב ע"א הא"ך מועיל תשובה
 לאבאים לעלמא וחירן דתשובה חיקון
 עלמא ועדיין קשה הא עשה רע לעולם
 עד שלא עשה התשובה ובמה חיקון הרע
 שגרס לעולם קודם תשובתו אבל לפיז
 דדנין לוי על זכוון דזמין למעבד ואי זמין
 למעבד תשובה לא עשה רע לעולם כלל.)
 זוכ"ק חיי שרה דקכ"א ע"ב. ועיי"ש
 במ"מ וזוכר ויחי רכ"ז סוף ע"א :

בג ריקוי לבנה במילואה סימנא לא עב
 לישדא וכדלקת בחסדונה רע
 לישמעאלים. רע"מ תל"א דרפ"א ע"ב :

בד ר' לדיקים. הכי חנין ל' לדיקים
 אזמן קב"ה בכל דרע ודרע

לעלמא כמה לאזמין לאברהם. זוכ"ק פ'
 וירא דק"ה ע"ב. וכחז שם בספר זכרי
 חמה שאפשר שיהי' באיזה דור לדיק
 כאברהם ששקול כשליש וכן מלא בזוכר
 כח"י. ע"ל ערך ד' אות דוד דוד :

בה רחם. ז"כ כד נפיק לעלמא
 לא ידע מידי עד לאטעיס נהמא כו'
 וינוקא לא ידע כו' עד דטעם נהמא כו'
 ישראל לא ידעו כו' עד דאכלו לחם
 עילאס כו'. זוכ"ק ויל"א קמ"ז ע"ב.

ובזוכר פנחס רמ"ד א' לא אחפקד על
 נהמא דסי' מיניס ממנא לעלמא
 ולא שוי ממנא עליהו אלא קב"ה בלחודוי
 ובג"ד מאן דמזלזל בנהמא זוריק לוי
 בארעא עניותא רדיף אבחד' וחד ממנא
 אחפקד ואיבו רדיף אבחד' כו' ולא
 יפוק מעלמא עד דיטרך לברין כו' :

בו רני' גדולה מהאכילה. דז"ל
 ספר אוה"מ פ' וירא על

דק"ד ע"א כי הכנסת אורחים הוא ביטוב
 אכילה טעם אמנם לוי' הוא הללס
 בדרך דמחבר עמ' שכינתא כו' :

לוי'

באוה"מ פ' בלק על דף ר"ז ע"ב :
יח לימוד הקמנים. בזוכ"ק שלח
 דקס"ד ע"א כד קריב
 ז"כ ברי' לבי ספרא כו' דא קרבנא שליט
 ועפ"יז ראיחי לבטל מעשים אחד שהולך
 בעלמו בנו לבית הספר. ע"ל ערך ז'
 אות ה' :

יט ריז. מי שטחן דופי בז"א נקרא
 לן. ר"י בש"ח שער ג' אות

קע"ד. וכחז שם שהזדון והגאווה נקב"ו
 ונתחברו באלס לן כי מבלי היות לו
 לתועלת בדבר הוא גורם חק עלום
 לחבירו אשר יבא"ש ריחם בטיני האדם
 וזה כו' יותר מהגזל והחומס כו'. ע"ל
 בערך לדיקים אות א' :

כ ראה התגזר למכוי חולקא דעשו
 וסיא בצעוהא אקדמה לוי

ליעקב ולא אחיביבה ליעקב. זוכ"ק ויחי
 דרכ"ג ע"א. משמע דבאמת נזר בן רק
 שנענשה בהפלתה. ובפ' ועיני לאה רכות
 נראה מלשון רש"י רק שהעולם אומרים
 בן. ומל' הזוכר משמע שבאמת נזר בן;
כא רירד. כל לילס ישוי רעותו'
 דהא אחפטר מעלמא

דא ונשמתי' נפקח מני' ויהדר לה למרא'
 דכלא. זוכ"ק ויקהל דר"יג ע"ב ובזוכר
 לו דל"ג סוף ע"א למיסר רוחי' לנבי'
 דיפוק באחד. כעין זה בזוכר משפטים
 דק"יט ע"א למכוי מיתתי' באחד וכחז
 שם בספר זכרה"מ היינו כוונת ק"ש באלו
 מוסר נפשו להקב"ה :

כב רירד. בכל לילס נשמתי'
 נפקח מני' ואחדנת

קמי צי דינא דמלכא אי זכאס לאחקימא
 אחסדרת כו' לא דיינונון לוי' לז"כ על
 בישון דאיבו זמין למעבד כו' ולא הימא
 דדנין לוי' על עבין דעביד לחוד אלא
 לאוטבא לוי' על איטן עבין דשתחא כו'

מאורי ציון

כו לוי'. בזוסיק פי וירא דק"ד

ריש ע"ב כד ב"ג עבד לוי'
 לחברי' אמשיך לשכינתא לאתחברא בהדי'
 כו'. וכתב בספר הקנה דכ"ב ע"א ולאמר
 לך בני ושמוכו כחותם על לבך כשאתה
 יולא לדרך חקה שני אנשים אוסביך
 ואמור אשא עיני וגו' עד שמים וארץ והס
 עונים ד' שומקך עד מעתה ועד עולם.
 ע"ל ברות ל"ב :

לב לוי'. כתב בספר פורת יוסף

קרוב לסופו (בספר שלי

ד"ל ע"ב) בענין בואור ע"פ סוד זכור

אח אשר עשה לך עמלק כו' אין האורה

רשאי לומר במפורש שיחזרו מן הלויים

שעושין לו. ופירש שם אל יפטור אדם

מחזירו כשרוצה לפטור מהם אל יאמר

מפורש אלא ברמז והוא שיאמר דבר

היינו שהדין הוא שאין לומר לאלו המלוין

שיחזרו ומחוך כך זכריהו שיזכר וירגשו

בעצמן לחזור והוא מרומז בדברי הש"ס

מחוך דבר הלכ"ה שהוא אחיות לך

ומחוך כך זכריהו שירגיש ויזכור על פונתו

שילך. ועיין בשער המצות פ' שופטים

דשיעור הלוי' הוא מיל. וליע בז"ח

בראשית במדסי"ט ד"ט ע"ד ע"פ יכו

אור ר"ח ברי"ש דהוי אלל חמיו כד אזיל

ממנו אזיל עם חמיו בפלגות מיל משמע

דלא אזיל עמו יוחר:

לג להר"ע. כל חובי עלמא קב"ה

מכפר עלייהו בחשובה

בר מהסוה לישנא בישא דאפיק שום צ"ש

על חברי'. זוכ"ק פ' מזרע דמי' ע"א.

ע"ל ערך א' אוח י"א :

לד לימוד. בלילה. לית קלא

משחמע לעילא אלא

קלא דאינון דמהעסקי באורייתא בלילה

דיוקניסון אחחקקו לעילא קמי קב"ה

וקב"ה משחשעשע צהו כולג' יומא

ומסתכל צהו והסוה קלא סליק כו' עד

דסליק קמי קב"ה. זוכ"ק פי אחרי דס"א

ע"ל

בח להר"ע. כמה דעושאי דבי"כ

בגין מלה בישא כך

עושאי' בגין מלה עבא דקאהי לדי' ויכל

למלא ולא מלא. זוכ"ק פי תזריע דמ"ו

סוע"ב והוספה שבזכר ח"ג דף ש"א ב' :

בט להר"ע. כתיב נאור לשונך

דבגין לישנא בישא

מרעין נחתין לעלמא. זוכר הקדוש פ'

משפטים קכ"ב א' ובזוסיק שמיני מ"א

א' מאן דבעי חיים לעילא כו' ינטר

פומי' ממיכלא וממשהי' דמסאב לנפשא

כו' וינטר פומי' ולשני' ממלין בישין דלא

יסתאב צהו כו'. ועיין זוכר תזריע דמ"ו

ע"ב דחי שפותי' ולשני' ממלגן מלין בישין

אינון מלין סלקין לעילא כו' כדין כשמחא

קדישא אחזברת מני' ואסתלקת כו'.

ועיין בהוספה שבזכר ח"ג דש"א ריש

ע"ב ובזכר מזרע נ"ג א' מאן דאפיק

לשנא בישא אסתאבן כל שייפוי כו' נלותי'

לא עאלת קמי קב"ה כו'. עירובין מ"ו

ב' דבעי חיי בלשני' דבעי מייח בלשני' :

ל להר"ע. קבלה ציד הראשונים

המספר להר"ע על חברו

מאותיו של המדבר נוספים על מי

שנדבר עליו והטאיו נוספים על המספר

להר"ע. ספר חסו"פ על התורה פ'

תזה דס"ד ע"א בשם חו"ה. לפי"ז

יל"פ מאובי החכמי מזוה"ק :

ע"א. עי"ל אות א' בערך זה ובזוהר לך
פ"ב ב' תושבחן דסלקין בליה קמ"א דא
תושבחחא שלים :

לה **רימוד** שלא לשמה. אע"פ
שלא נתעסקו לשמה
שכר יש להם לעו"ב ולא יכנסו לגיהנם.
מדהגייע וירא קי"ד ב' :

לו **ראה** ורחל ללא נקברו שניהם
במערת המכפלה איהא
בזוהר וינא דקני"ח סוף ע"א בגין דעלמא
עילאס כל מלוי באחכסויא ועלמא תחאה
כל מלוי באחגליא כו'. עי"ל ערך ק' :
לו **רבן** אבוי דבעור ובעור אבוי
דבלעס. זוהר וישלח קס"ו ב' :

לח **רחם** הוא בחינת חסד ובשר
הוא דין. ז"ל זוסי"ק פ'
שמות דכ"ח ריש ע"ב צין הערבים שהוא
שפחא דדינא האכלו בשר כו' דצין
הערבים דינא דמלכותא שליט ובבוקר
תשבעו לחם משום דאיקרבי חסד הווא
שפחא כו' דא סומק ודא חיוור :

למ **רימוד**. מ"י שלומד לתלמידו
ותלמידו מקיים והוא
אינו מקיים יש לו זכות במעשה התלמיד
יבמות דק"ט. עי"ל ערך ז' אות א' :
מ **רימוד**. כי אם בתורה ל'
חפלו ואוקמוכו דבנן

לית לאתעסקא ב"ג באורייתא לא במה
שלבז חפץ אית שלבו חפץ בסחרי אורייתא
בעובדא דבראשית ובמעשה מרכבה ואית
דלא בעי אלא בפשטי דאורייתא דפשטין
אינון מסטרא דעבד ודין מסטרא
דמלכא. ח"י מזו"ח דכ"ה ע"ג דפוס
ווינא עם פירוש הגר"א :

מא **רב**. סטר קדישא לא שריא
אלא בלבא דכל עלמא ודא
ירושלם. זוסי"ק כי תשא דק"ג סוף ע"א.
עין בערך א' אות א' :

מב **לירה**. כד נהיר נפרא חסד

אשתכח בעלמא ודינין
מתעברין ובזמנא ללא נהיר בוקר דינין
עד כען לא מתעברין כו'. זוהר יתרו
ריש דפ"א. עי"ל ערך בוקר אות י"ז :
מג **לירה**. ווי לון לב"ג דאינון
אטימין לבא סחמיין

עיינון ללא ידעין כד אחי לילה תרעין
דגיהנס אחפאחו כו' וכמה חיילין
דיגהר"ע אחפשטון בכל איברין דגופא
כו'. רע"מ פנחס רכ"ב א' ובזוהר בלק
ר' א' לילה איבו שפחא דסמ"א הוי
לחרשיא בשפחא דמשכחי ושלטי סטרי
בישין ומחפשטן בעלמא :

מד **רימוד**. ר' יהושע אמר שנה
אדם ב' הלכות
בשחרית וב' הלכות בערבית ועוסק
במלאכתו כל היום מעלה עליו הכבוד
כאלו קיים כל התורה כלא. ילקוט בשלח
רמז רנ"ח :

מה **רימוד**. פלפול של הכל זה
כל אורח שקר שנאחי
והטעם שכל פלפול שאינו אמת אינו
עושה האדם רק להתנאה כו' וגמלא
שכל פלפול שאינו אמת הוא אורח
לגיהנם ספר דרש משה על תהלים
ק"ט פ' קכ"ח :

מו **רימוד**. מאן דא דתאובתי'
למלעי באורייתא ולא
אשכח מאן דיוליף ל' והוא ברחימותא
דאורייתא לעי בה ומגמגס בה כו' כל
מלה ומלה סלקא וקב"ה חדי בהווא מלה
וקביל לה ונטע לה סחרי' דהאי נחלא
ואתעבידו מאלין מלין אילנין דבדבין כו'.
זוסי"ק קדושים פ"ה ב'. עי"ל ערך זה
אות ה' :

מז **רימוד** הסורה לריך הכנה
לעמוד ממטחו וללבוש
אח"כ

מאורי ציון

וכה"ג איתא בזוהר פ' אחרי דס"ו ב' ז"ל או איונו זכאין קב"ה אקדים כו' ולאפקא לון מגלוחא ואי איונו לא זכאין מעבד לון בגלוחא עד הסוא זמנא דאחגזר וכד מטא זמנא ואיונו לא אחחזין קב"ה אשגח ליקרא דשמ"י כו' בריחי ועקב. ובהב בספר הקדוש אור ישראל על הס"ז דכ"ב ע"ב ודפס פעה"ק עם הס"ז ודכ"ס נ"ח א' וז"ל שיש קילון חלון אפשר יהי' או לא וכו' בהשוכה אם ישבו אבל הקן האמתי בעתה בזלתי יהי' זה איונו חלוי כו'. וסג"ר"א כתב שם בפירושו על ה' ז"ה שלאחר כל הקילון לריבין להיות ע' או ע"ב שנין חבלי משיח:

ג משיח בן אפרים הוא ירבעם בעלמז כו'. זכרתי"מ פ' משפטים על דק"כ ע"א ודכ"ס ל' ע"ב עיין בזו"ח פ' בלק דכ"ד ע"ד ד"ה תלת מלכין יתערון :

ד משיח. כשיבא משיח אז אין זמן לעשות תשובה ע"ד אין מקבלין גרים לימות המשיח מפני שאינו לשם שמים. ספר דרש משה על חסלים ל"ה ג' בשם גור ארי' :

ה מקום המקדש. אוחו המקום ה' מיסוד אלא שאח"כ הפלל יסוד' הר שאין כבוד שמים לבנות שם זיבמ"ק לגבה חס"ו על חזרה פ' ראש צפי עיר הגדלה בשם המדרש ובה' חס"ו חזיר"ד ת' ר"י"ג ועיין במדרש תנחומא צפי העקדה בסגנון אחר :

ו מעיר קטן שעשהו אמו לשמוא כנביא לדקחו וזכחו ה"י גדל עמו בהפלת אמו. מדרש

אח"כ ללמוד. וז"ל הזוהר צפ' דע"ב ע"א ר' יודא קם לילה חד למלעי באורייתא כו' וכו' תמן חד יודאי כו' כו'. פתח ר"י ואמר כו' זקף ריש' הסוא יודאי וא"ל כו' ר"י לח אסחר ריש' לגבי' פתח ואמר הכון לקראת אק"ך כו' מלי דאורייתא בעיין כוונת ומלון דאורייתא בעאן לאתחקא בגופא ורעותא כחדא קם הסוא ואלהבש כו' א"ל ר"י השתא דכוונת גרמך כו' דהא מלי דאורייתא בעיין תקונא דגופא ותקונא דלבא כו' ומה שכינתא הכא ואנא שכיב בערסאי כו'. ובפ' לך פ"ב ב' ה"ח דדוד מלכא סוב קם בפלגות ליליא דאי חיימא דסוב יתיב או שכיב בערסאי וכו' אמר פירין ותושבחן לא אלא כמה דכתיב חזות לילה אקום כו' אקום ודאי בעמידה לאתעסקא בשירין ותושבחן דאורייתא :

א משיח דזר שכולו זכאי או כו'. איתא בסוף ת"ז תיקון ז' דקמ"ו ע"ב ולא ימשול למכרה בגלוחא בצנדה צה בגין דבגדו בעי"ו. וכתב שם בכ"מ ובשכר זה לבד. הם ראויים לפדיוס אפילו דזר שכולו הויב כי הכופר בעי"ו מודה בכל החורה :

ב משיח קן אית בכל דרא ודרא כפוס זכוון דלסון כו' ואם חובין מתרבין עלה אדחייא פורקנא עד דרא אחרא ובג"ד כל הקלים כלו וכלו תליא בתווכתא ובזכוון דמדות דכל דרא וז"ל אבל קן זמן דשוי קב"ה לא תליא בזכוון ובמדות דכל דרא ודרא אלא ב' תליא סה"ד למעני למעני אעשה כו'. תיקונים מזו"ח ד"ג ע"ג דפוס חדש עם פירוש הגר"א ופוס ימן דע"ב ע"ג

טעם אחר על ועברתי בארץ מצרים
אני ל' :

יב מקור. תנאי התנה הקב"ה
במעשה בראשית דמיא
יהוה מפרישין לישראל זיון עומאם למסרה
לאחדכאם צבו כו'. זוה"ק פי ויקהל דף
קל"ח ע"ב וכן התנה עם הים למעבר
ישראל ציבשחא ולמעטע למצרים ע"ש.
וזה דבר חדש שהתנאי הי' ג"כ למעטע
למצרים. וצוה סרו דקדוק וקושיות
המפרשים על וישב הים כו' לאיתנו דזה
הי' לריך לכתוב צבקות הים לישראל
שקיים הנאו. ולפי דברי הזוכר שגם על
עציעת מצרים הי' התנאי ולא נשלם
התנאי עד שמעטע למצרים לק"מ. גם
לפי"ז י"ל דמז צפי לב עסוד ברא שס"ח
ברא ור"ח עבל כמ"ש לעיל בערך פי
אות הי' צסם האר"ז"ל שבשעס שברא
הש"י העולם הוחנה שהמים יעסרו
בצבולתם :

יג מצות. מצות נקראים עלות.
כמ"ש בזוכר יתרו דפי"ב
ע"ב תר"יג זני עיני יחיב אורייתא לבי"ג
ועי"ל ערך רשעים אות י"ג מ"ש צוה :
יד מצוה. כד צ"כ עבוד פקודא
חדא ולא יתיר ועבוד
בדחילו ורחימו דקב"ה צניכה שריין עלי
י ספירין וכל מאן דמקיים פקודא חד
דקא יאות כאלו מקיים רמ"ח פקודין
דעשה דלית פקודא דלאו איבו כלילא
מכלבו דמ"ח. רע"מ פי כשא ריש דקב"ד.
וברע"מ פי פנחס דרכ"ח ריש ע"ב לית
פקודא דלא איבו שקילא לכל אורייתא כו'.
והרמב"ם צפויסמ"ש הביאו האר"ח פי
עקב פי היראה כיוון לעוה הקדוש
לרע"מ. ואפשר לפרש צוה והקננו צע"ס
טובה מלפניך כי המצות נקראים עלות
כ"ל בצאות הקדוש ויזכנו לעשות
מצוה

הנעלם בזוכר חדש בראשית דף ז' ע"א:
ז מה"ש. שם זה הוא מסוגל
שלא ליטבע צמים. ספר
אגרא דכלה פ' בשלח ע"פ מה תלעק
אלי :

ח משנה. נקרא מצוה. זוה"ק
תרוסה קס"ו ע"ב :

ט משנה. מאן דקרי וחני שית
סידרי משנה דא
הוא מאן דידיע לסדרא ולקשרא יקבורה
דיחודא דמאר' דקא יאות. זוה"ק פ'
בראשית דמ"ב ע"א. ובהקדמת ח"ז ד"ה
ע"א חע"ג דאוליף אדם שית סדרי משנה
ולא אקדים לי' יראה ד' דאיבו שכינתי'
קב"ה לא שריא לבי"ג ובני"ד אי איכא
יראה ד' אין ואי לא לא כאילו לא הוה
כלום בידו :

י מערת. המכפלה סמוך לג"ע.
זוה"ק בראשית דל"ז

ע"ב וזו"ח פ' נח ד"כ ע"ב. ועיין זוכר
ויחי דר"כ ע"ב על מה דאיתא שם לא
קבולת מערהא כתב ע"ז בספר אוסח"מ
ש"ס צה סוד רוח חיים כו' ואילו היו
מכניסים שם אדם אחר הי' המערה
נסתמת לפניהם והיתה מגרשת אוחו כו':
יא מכות. מצרים שנאמר אני ולא
מלאך הי' לקלון מצרים
אמר הקב"ה אותם זו של מצרים
מזוסמת וכעופפת ואין ראוי לשגר מלאך
כו' זיון רשעים ארורים מעופפים אלא
אני עושה מה שאין מלאך יכול לעשות
שאני אומר ממקום קדושהי יסא כך ומיד
נעשה כו' ולפיכך לא נעשה נקמה זו
ע"י מלאך בשביל קלון המצרים כו' שלא
רצה שיכנס ציניהם דבר קדוש. מדסני"ע
פ' וירא דק"יז ע"ב. איתא במדרש פ'
תבא שהיו נרשמות על גופיהן דם
לפרדע כניס. ועיין בזוכר שמות ד"ז ע"א

מאורי ציון

כא מטה לקים ויך אח הסלע
 כו' אייל הקב"ה למשה
 לא יבצח לך מטה דילי להאי כו'
 דמחאי שטחא אחמנע מני' ולא הוי
 בידי' לעלמין. הקדמתא זוסר ד"ו ע"ב
 וכן שם דכ"ז סוף ע"א וצפ' בשלח דף
 מ"ח ע"א איחא דב' מטות הוו א' מטת
 לקים וב' מטת משה. ועיין בשפ"ס פ'
 שמות דכ"ט ע"א ולזה לייק מה שנמצא
 שגם אח"כ הו' לו המטה כי מטת משה
 לא נלקח ממנו :

כב מצוה צ"כ לעבד מצוה
 במס"כ כגון דמאכיל
 לרעב כל מאכלו ולא שייך לעלמו כלום
 אס אח"כ כשהוא רעב לאכול נוחן לו
 אחר מפיק זכותו מני'. כן איחא בזו"ס
 בהר דקיי"א ריש ע"א על מעשה כזה
 עיי"ש המעשה. וזריך להבין דכ"ד הוא
 עשה המצוה בשלימות ולמה יהי' כזאת
 במה שנתן לו אחר אח"כ לאכול ופיק
 זכותו' ואפשר לפמ"ש בזו"ס וירא דקיי"א
 ע"ב העתקתי לשונו לקמן בערך כס
 דאי ייעול צ"כ גרמיו' באחר דשכיח נוקא
 פקע כל זכותו' וגם כאן עאל גרמיו'
 באחר דנוקא שכיח שהי' במדבר ונתן
 כל לחמו ופקע כל זכותו' ממנו רק דרב
 יוסף אמר פ"ג דסוטה מצוה בעידנא
 דעסיק בה מגינה ומללי וא"כ כאן כל
 זמן שאין אחר נוחן לו לאכול והוא רעב
 ע"י שנתן לחמו לדל הוי בחוק המצוה
 ועידנא דעסיק בה הוא ע"כ מללי אבל
 אס הו' אחר נוחן לו לאכול ולא הו'
 רעב עבור שנתן לחמו הוי אחר המצוה
 ואינה מגינה ומללי. אי"כ י"ל לפי הכ"ל
 בפשוט כיון דמי שנעשה לו כס פקע כל
 זכותו' וה"כ בשעה שנעשה רעב לאכול
 והי' במדבר והש"י המצוה לו לאכול והוי

מצוה לחקנה וזכו עלה טובה :
כו מצוה בלא מחשבה לית ליה
 סליקו. עי"ל ערך כו' :
כז מחשבה וכן השכלי כשקוחס
 עיניו מחשורה כח
 השכלי יותר משעיניו פחותות שראות
 הגשמיים מבלבלין אוחו. דרך אחת בצוסר
 וירא דל"ז ע"ב :

כז משיב רעה חחת טובה וגוי.
 אפילו משיב רעה חחת
 רעה לא ימוש וגוי. כ"כ בזו"ס פי מקן
 דר"א ע"א. וכחב שם המ"מ שכן איחא
 ג"כ במדרש. ופירש היפ"ח מדלל כחיב
 עושה רעה חחת טובה דאז משמע דעשה
 לו טובה דוקא וחזירו עשה לו רעה
 חחתי' אבל מדכחיב משיב דחזירו עשה
 לו רעה חחלה וזה השיב לו רעה חחתי'
 ואפ"י לא תמוט רעה מביחו. ופי' חחת
 טובה ר"ל טובה שראוי לעשות לאוחו
 אדם שעשה לו רעה חחלה. וזריך לעיין
 בה במשלי ג' אל חריב עם אדם חסם
 אס לא גמלך רעה, דמשמע אס גמלך
 רעה מותר לריב עמו וז"ל דהיינו רק
 לריב עמו בלא גמילת רעה :

כח מקשה לילד צבן זכר אינה
 מסחכנת צבת מסחכנת. אר"י פי'
 וישלח ל"ה י"ז :

כח מציצה במילה. איחא בה"ז
 חי' ל"ז דבדא אשתויב
 צ"כ מחרבא דמ"ה וע"ד אמר אדם קדמא
 קמי קב"ה מי מציל בני מחרב המחהפכה
 אי"ל חרבא דמילה כו' וחרבא דקב"ה
 מ"ז פיוחיה לקבל מילה ופריעה ומצוה
 וי"ג בריחוח כו' עיי"ש. ובזה הקסה שיני
 רשעים שרואים לבטל מצוה המילה.
 ועיין בספר חפארת ישראל על המשניות
 פ"יט דשבת :

כז **משה** לא מית. זוה"ק בראשית
רכ"ח וד"ל וסוף דל"ז
חרומה דקע"ד ע"א ועיין זוהר תולדות
דק"ל סוף ע"ב ומס' סומס דל"ג :

כח **מקוה** ישראל מקוה חיבו
שנאמר מקוה ישראל.
זוה"ק בראשית דל"ג ע"א :

כט **מקוה**. בית המדרש כמו
מקוה. ספר נחל

ל **מעשה**. קדומים ע"פ הוקם המשכן :
בכל עובדה דב"ח
לצבי ל"י נמסוי כלבו

לשמא קדישא מאי לשמא קדישא לאדכרא
בפומי' שמא קדישא על כל מה לעבדי.
זוה"ק פ' תזריע דל"ח ע"ב. עיין אורח"מ
בא דל"ט ע"א שורה י"ד כשהבית נבנה
ע"י גוי ומזכיר עלי' שם ע"ז לעולם
שוכנים שם החינוכים. גם עיין זוה"ק פ'
תזריע ד"ג ע"א ע"ש דמאן דבני בנין
כד שארי למבני צבי לאדכרא בפומי'
דהא לפולחנא דקב"ה הוא בני כו'.
ובדין סיעתא דשמיא שארי עלוי וקב"ה
זמן עלי' קדושתא וקארי עלי' שלום
וברכה פ' ברכה ח"ו ברכה בידך משה
בחורה כו' אשר בחר בחורה כו' ור"ה
בעושי' ולא אמר בעמלי' כו' באלו שטושין
ד"ת כו' :

לא **מראבים** אהגלמו(ר"ל כשיורדין
לעוה"ז) ואחלבו

בגופא (וכ"ק בזוהר בהעלותך דקנ"ב
ע"א ז"ל בשעתא דנחתי לתתא אחלבו
בלבושא דהאי עלמא עכ"ל) וחוזרים
לרוחניותא אחר שקיימו שליחותא והגי
מילי שלא נחשבו ז' ימים בעוה"ז אבל
כשנחשבו ז' ימים טוב אינם חוזרים
לרוחניותא. והבי איתא במדרש רות
מהזוהר (ובזו"ח שלי הוא בדל"ז ע"ג). וזה
אירע לעז"א ועז"א שלא שבו לחזו' למקומם
ספר

דרך נס ופקע מני' זכותי' אס הי' נוחן
לו לאכול. ע"ל ערך נס אוח ע"ז :

כב **מגפה** פ' אחת סחר לי
וגוי מסוגל שלא
ישלום צו מגפה האומרו ג"פ ישר וג"פ
הפוך למפרע. זהר"מ פ' וישלח על דף
קע"ט וד"ס קכ"ו ע"א :

כג **מרעים**. אל תחחר במרעים
אל תעבוד חחרות

במרעים בגין ללא ידעת יסודא דגרמך
ולא תוכל ל"י כו' ואל תקנא בעושי
עולה ללא חשגה בעובדיהון ולא תיהי
לקנאה כו' לכל מאן דחמי עובדיהון כו'
זוה"ק פ' ויחי דל"ט ע"א. ופירש שם
באורח"מ לא תעמוד במקום שחראה
רוע מעשיהם ותמטך לקנאות :

כד **מורא** רבך כמורא שמים.
וזה הטעם דאל יתפלל

אחורי רבו בשעתא דללותא לא ישוי האי
מורא אלא מורא דקב"ה. זוה"ק פ' חיי
שרה דקל"ב ע"ב. עיין יור"ד סימן רמ"ב
סמ"ז כמה טעמים על זה ואין אחד
מהאחרונים הביא טעם הזהר הנ"ל :

כה **מצה**. אמאי אתקריא מצה כו'
בגין דקא משדד ומברחת

לכל סמרון ביטון ועבד קטטה זהו
כגונא דשדי דמוזזה דמברחא לשדים
ומזיקים אוקי הכי איחי מברחת לון מכל
משכני קדישא ועבד מריבא וקטטה זהו.
זוה"ק פ' פנחס דרכ"א ע"ב. (ע"ל ערך
חמץ) וגם בפ' משפטים קט"ו א'. גם
בהוספה שבזוהר ח"ב סוף דרע"ג :

כו **מבור** לא הי' בא"י ולא נכנסו
המים אפילו מהאדרים

כן נראה מזוהר ויקהל קל"ז א' ועיין מד"ר
עקב פ' ג' אוח ח' דר"י ס"ל דהמים
נכנסין :

מאורי ציון

שכור באוירא דהאי עלמא. וגם בזוהר רוח איחא בזכ"ל וכד נחתו אחגלימו באוירא. משמע חיקף צבואם לאויר העולם אחגלימו. גם מה שכחצ שהרי אי"ל לאותו לבוש אינו יודע מנין לנו זה. כי אפשר שכל מלאך יש לו לבוש מיוחד לעת שיצטרך לנחית להאי עולם לעשות שליחותו. והאמת כי לפי הלשון של הזוהר דכאן פ' תולדות דכחצ צנין דסבי אחחזי ללא להשכחא ממנהגא שייך קושטתו כיון שהי' מוכרח הי' לו לשנות מנהגא. אבל לפי כל מאמרי זוהר הכייל לא הי' יכול לשנות. וכי"כ ממה שאיחא בזוהר ויקבל קלי"ז עיי"א גבי חלי" זייל וזייל וכד ייחות יתלבש בהסווא גופא דישתאר בהסווא עלמא ובהסווא גופא יתחזי לתתא ובגופא תתא יתחזי לעילא עכ"ל. אי"כ למה לא נאמר שצבל המלאכים בן הוא שכל אחד יש לו לבוש דיותות להאי עלמא לעת הצורך. עיין זוהר וירא דק"י"א עיי"א. ונלפשי"ד דעד ז' יומין אין הנפש אדוק בגוף ומתיישבת שם. כעין זה איחא בזוהר צלק בגשמת ר' יוסי דפקיעין דרבי"ו עיי"א זייל השתחא דהדרת עד כען לא אחיישבת בדוכתה"א עד ז' יומין. גם בזוהר פ' אמור דל"י"א עיי"ב והי' ז' יומין תחת אמו צנין לאחיישבת ביה הסווא חילא ואתקיים ב"י עכ"ל. וכן בזוהר פ' תזריע סוף דמ"ג ועמאה ז' יומין וכל אינון ז' יומין רוחא חזלא בגופא לאשכחא תתרי". הי"ה במלאך כשמתלבש בגוף כשיורד לעוסי"ז אין נפשו אדוק בגוף עד ז' ימים ולכן יוכל לשנות כנפשו ללאח מהגוף עד ז' ימים ולהיות רוחני כדראשונה. אבל אחר ז' ימים נפשו אדוק בגוף הסווא כשל אדם צבלו שאין שולט ברוחו לטום מהגוף. ולפי כל הכייל יייל מעם מצות מילה

ספר זכרתי"מ פ' תולדות על דקמ"ד עיי"א ודסי"ס עיי"א עיי"ד וכן הוא בזוהר בראשית דכ"ה עיי"א ובשעתא דנחתו (וכן איחא בזוהר נשא זייל שם דקכ"ו עיי"ב דכיון דנחית מלאכא לארעא תתלבש בגופא כו' וכן בזוהר פקודי דף רכ"ט עיי"ב מלאכין קדישין דלעילא כו' כד עבדין שליחותא בהסווא עלמא לא נחתין לתתא עד דמתלבשין בלבושא דהאי עלמא וכן איחא שם דל"י"א עיי"א. ועיין בספר אור החמה פ' בראשית על דכ"ה עיי"א שהביא ג"כ מדרש רוח הכייל עיי"ש. ועיין בחי"ז ריש חיקון כ"ב ד"ה קס סבא ועיי"ש בכ"מ וכן בזוהר וירא דק"י"א עיי"א בשעתא דנחתין לעלמא מתלבשין באוירי וביסודי גולמין ואתחזו לבי"כ ממש כו'. ועיין בזוהר בראשית דכ"ה עיי"א. ולא אוכל להבין מש"ש המ"מ בשם הרמ"ז שהקשה בשם המד"ל זייל למה לי' למלאך לומר שלחני ועוזב בגדו ויכס וילא שהרי אי"ל לאותו לבוש. והצורך הרמ"ז לתקן כי מד' היתה לו שלא הי' שולט ברוחו ללאח כי לפעמי"ד נראה כשהמלאך נחית להאי עלמא חיקף בדרתו מן השמים כד מעא לאוירא דהאי עלמא לרין לאותו לבוש וגם בעלותו בחזרה לשמים כל זמן שהווא באויר דהאי עלמא לא יכול לפשוט הלבוש א' כי המלאך אינו יכול לסבול אוירא דהאי עלמא כעין שהבאתי לעיל חות י"א ועוד שאין העולם יכול לסבול אותו צלק הלבוש. וזייל זוהר בהעלותך דקכ"ב עיי"א הי' לאו דמתלבשא בלבושא כגונא דהאי עלמא לא יכלין למיקם בהאי עלמא ולא סביל לון עלמא. הרי בהדיא כמ"ש. וכן בזוהר נשא קכ"ו עיי"ב כיון דנחית מלאכא לארעא תתלבש בגופא כו' ואי לאו לא יביל למסביל לי' עלמא ולא תתחזא כו'. ואי"כ לא הי' יכול לפשוט מהגוף כל זמן

אחד ז' ימים דבש"ס איתא הטעם שלא
 יהיו או"ח עלצום והשתחא במל טעם זה
 כי בן אחר ז"י כמו קודם ז"י ובמדרשים
 איתא וכ"ח ברע"מ תרצ"ט מ"ד
 סוף ע"ח שיעבור עליו שנה אחד
 אי"כ לימול אחר שנה. ועיין זוהר
 בראשית ל"ג סוף ע"ח טעם למילה
 בח' למדמי לאמי בגין דהיא דגה' ח'
 כו' אלטריכות לאחזאה קמה לח' וימין.
 וכן איתא בהקדמת זוהר ד"ג ע"ח
 ואמת שאין מספר לטעמי מזה לקינו
 ית' שמו ואפשר שזה ג"כ טעם אחד מהם
 שבז"י אין הכשמה הדוקה בגוף ובקל
 תוכל ללאת מהגוף. ע"כ לזה לנו הש"י
 שמו שימול אחר ז"י שהשגמה מהיישבה:

לב מלאכים. ז"ל זוה"ק פ' נח
 סוף דע"ה ולישן

אחרא לא ידעין. ובה"ז לקמ"ב ע"ב
 ואיה חובין דאינון בסתר ולא יכלין
 לאסדהא בהון מלאכיה עד כאן. מכאן
 נראה ללא ידעין המחשבות. וכ"כ שם
 הכ"י ללא כמ"ש החוס' בחולין שו"דעים
 מחשבות ז"ח ומכש"כ לפי הזוהר דפ' נח
 ס"ל ליתנא אחרא לא ידעין ואה היו
 יודעין המחשבות היו יודעין ליתנא אחרא
 ע"י המחשבה. אבל בס"ת פ' לך דפ"ע
 ע"ח איתא שרק אין נוקקיס. עיין מס'
 שנה ד"ב ע"ב ובהוס' שם ולקמן ערך
 ל' אות א'. עיין בספר זכרונות בראשית
 על דף ה' ע"ב ודכ"ס דף ע' ע"ה
 דאין השען יודע רק הנוג' לדבר עברה או
 מחשבות וסרסורים רעים כי הוא המכניס
 הסרסורים הרעים בלב. ועי"ש זוהר
 דף ע' ריש ע"ג דמלאכין קדישין לא
 נוקקין לתרגום ולא אשתמודעין ז"ל. עיין
 זוהר וירא דק"ח ע"ג לא ידעו צהרי
 עלמא אלא במה דאחמסר להו למגדע.
 ועי"ש כל הענין :

לג מלאכים. כל המלאכים סורדים
 לעולם השפל הזה
 טובלים בנהר דיגור כשעולים למעלה
 מפני הכל עומאה המתערב בהם מזה
 העולם. וזכרונות פ' שמוח ע"ד ע"ב
 ודכ"ס ע"ח בהס' פ' היכלות :

לד מעשה בראשית. איתא בזוהר
 חדש במדכ"ט פ'

בראשית ד"ב סוף ע"ח אמרי"ל אמר
 דוד רע"ט עדות ששית במע"ב סס
 אמת להעיד עליהם בכל יום כו' כל
 המעיד במע"ב בכל יום מובטח לו שהוא
 בן עוה"ב כו'. ובזו"ח ריש פ' תרומה
 איתא ארשב"י בשעתא דז"י אקדים
 בלפרא ואנח חפלן כו' ואהי לנפקא
 מתרעא דבית' ד' מלאכין כו' ומכרזון
 קמ' הבן יקרא כו' צהר הכי איה ל'י
 למקרי פרשתא דבראשית עד יום א'
 דאינו עילויא וחושבנתא דכולא ולבהר
 יתעסק בפ' קרבות כו'. וכ"ח בהוספה
 בזוהר ח"ג דש"ז ע"ח. מזה נראה דבכל
 יום צריך למקרי בראשית עד יום א'.
 והטעם כי ביום א' נברא כל מעב"ד
 בדבור א' והיו בהעלם וכל יום גלה את
 שלו ביומו כמו שהצריך בזה באוה"ח
 הקדוש בבראשית ע"ש וכמ"ש רש"י שם
 בפ' י"ד. וא"כ שבוים אה' ככלל כל
 מעב"ד ע"כ. מה שצבאתי לעיל מזו"ח
 פ' בראשית כל המעיד בראשית בכל יום
 כו' הכוונה על פרשה א' עד יום אחד.
 ובעל סדר המעמדות סדר עפ"י ט"ס
 דהעניה שהיו קוראין בכל יום ויומו. מה
 שהעתיקתי לעיל מזו"ח ריש פ' תרומה
 בן נמי בלשון זה איתא בהוספה זוהר
 ח"ג דש"ז ע"ח :

לה מצודה. כשהחיות במעי אמו
 ימרון ל' אס תזכה
 למות כל מלוא ומלוא יעבדון לך מיכה
 ילאך

מאורי ציון

מב משיח בן אפרים. בתי"ז
למי"ז עיי"ב איחא

דיחא לה צפורקנא בתדייחא חירות
ממלאך המות ללא ימות משיח בן
אפרים. וכחז שם בתי"מ אטי"ג לבזוהר
אמר שבעון ידבעס בענש במיחא לכפר
עליו כו'. כבר חייך הרב שאס יחי'
זכות תורה מנורף עם אריות הגלות
לא ימות משיח בן אפרים. ופשוט שבזחי"ז
הוא בעתו ולא אחינסה וכתי"ש הרשבי"ו
כו'. ומי"ש בפ' בלק ימות משיח דא כו'
היינו אס אחינסה כו' עיי"ש שהאריך
בזה. וכן כתב בתי"מ בתי"ז תיקון כ"הדף ע':

מג מצרים. אי"ר יחזק עובדא
דמזרים פלחין לשפחה

כו'. (ובן הוא בזוהר יוחי סוף דרכי"ג
ז"ל מכל חכמה מזרים דא חכמה תתאה
לתיקרי שפחה דבתר ריחיא. וכן פ' אחרי
דסי"ט עיי"א עיי"ש). עובדא דכנען פלחין
להסוא לתיקרי שבי אשר בבית הבור.
זוה"ק פ' אחרי דעיי"ב ריש עיי"ב. ועפיי"ז
ניהא לי בפ' בא י"א פ' ה' כתב עד כבוד
השפחה. ושם י"ב פ' כ"ט כ' עד כבוד השבי
זה תימא אס שפירש"י שם בפ' כ"ט
שבכור השפחה הי' בכלל שהוא חשוב
מכבוד השבי. מי"מ קשה למה לא התרה
בו משרע"ה בכבוד השבי ויחי' כבוד
השפחה בכלל כמו שבאמת הי' מכתו.
אבל לפי זוה"ק הכ"ל אי"ש כמין חומרה.

כי צהתרתו לא התרה בו בכבוד השבי
שהוא עובדא דכנען פלחין לה ומה לו
לפרעה שוכה כבוד השבי עובדא דכנען
פלחין לה. ואף שבכור השפחה בכלל
כבוד השבי כמו שפירש רש"י מי"מ ר"ה
להתרות בו בפירוש על כבוד השפחה
דוא עובדא דמזרים פלחין לה כדי שלא
יחי' התרתה ספק כי אפשר לא יתקדק
היטב בהתרתה אבל באמת המכה הי'
עד

מלאך טוב כו' ואס תזכה באודייתא כל
אות ואות יחי' מלאך דיעזרק כו'. זוהר
הדש בתחילתו דיי"ג עיי"א:

לו מעט"ו נקדאו שמן. זוהר בלק
קפיי"ז א' ושמן על
ראשך אל יחסר דהא נהורא דבראשו
אזערך למשחה ואיטון עובדין עבאן :
לו מטר. משארז"ל גדול יוס
הגשמים בקיבוץ גלוה מה שיוכות זה
לזה. עיין היטב בספר הלקוטים בתהלים
סימן פ"ד עיי"פ עובדי בעמק הבכא
עיי"ש ותמלא נחת :

לח מלאך המות. דס הכניה
כחילו דבהעלה עליון
כו' שויב לי' משחיפה מלאך המות. תי"ז
דיי"א עיי"א ועיי"ש בתי"מ ועיי"ל ערך ח'
אות י"ג. ובזוהר ויקרא י"ד א' הסוא
דמא דנפיק מהסוא דביא נעיר קמי קבי"ה
ובשפחה דדיין מתערין בעלמא השגה
קבי"ה בהסוא דמא ושויב עלמא :

לפ' מלאכים. כתב מורי ז"ל
בספר לימה כו'

שהדיקים כל מה שלומדים נשאר להם
בזכירה ומה גם אס הדבר או הסוד
הסוא דבר מצהיל. אמנם המלאכים אס
שומעים סוד אחד או דרוש א' שעוסקים
בו הדיקים תיבף שוכחים אותו ואס
הזרו ויאלמרו פעם אחרת מהכנשין
לשמוע. זהרתי"מ פ' בא על דמי"א :

מ מטר הכרקים כו' לא באו רק
להורות על קשר הדין
עם המטר שהי' ראוי העולם ליתרף
כו' עיי"כ מורה שאין אותו מטר יורד
לעולם מזד חבה כו'. זהרתי"מ פ' יהרו
על דפי"א עיי"א :

מ"א מילה ופריעה ומליכה וערלה
בעפרא. עיי"ל ערך

ה' אות י"ג ובערך זה אות כ' ואות ל"ה:

עד בכור השני. ומה שגלוקו בכורי השני
 פירש"י שלא יאמרו יראהו הצע עלבוקן.
 אבל עיין זוהר בשלח ריש דמ"ט דכלבו
 הו' אחידן בפולחנה דמזרים ע"ש. ע"כ
 בפ' י"ב פסוק כ"ט כתב עד בכור השני
 כמו שבאמת הו'. והאפשר שזה כתוב
 בעשרת הדברות אשר הולאהו מוא"ל
 מבית עבדים שהיו תחת ממסלה בכור
 השפחה שהוא בית עבדים וע"ש בראשית
 ועיין זוהר פ' בא סוף דל"ז ועם סוף
 ע"א ועי"ש בזה"ש סוף דל"ז שמפרש שיעב
 מה שהיה הזכר על הקושיא הניל ללא
 לסתור בכור השפחה עם בכור השני :

מד מצרים. ארץ מצרים מכלה
 גופא ומדקב ל' לזמן
 ציד מכל שאר ארצות. ע"ל ערך א'
 אות י"ב :

מה מצוה. מי הקדימני ואשלם
 נמלא שאין בידו
 כלום אלל שבזרא. מיהו מי שפוסה המלוה
 בזריות וחשק לזנו בסוג מי הקדימני
 וסימך זריון מקדומין למזות. ספר נהל
 קדומים ריש פ' נח :

מי מצוה. שגר מלוה בה"א עלמא
 ליכא אבל מלוה שיש
 בסן הנאה סגוף כגון הענוגי שבה
 ושמתח י"ט במלוה אלו מסיה ה"ג
 הרע לכוון בהם הנאה עלמו וזה אם
 יזך עלמו ומחשבתו שלא יעלה בלבו שום
 הנאה ושמתח גופו שלא יהי' ליגר הרע
 חלק בו אלא לקיים מלוה בזראו זה יב
 לו שגר חף בעושי' מדה כנגד מדה
 שכבש הנאה גופו. פנים יפוח ריש פ' לך
 ופ' וירא פ' העקדה. והאפשר לפ"ז לפרש
 החרוז אשרי כל חוכי להשלומי כפל דאינו
 מובן דהוא עמלי' גם מאי כפל ש"ך.
 ולפי הניל א"ש דבחרוזסקדים אמר במאכלי
 ערבות צמיוי מפעמים ע"ז אמר הח"כ

שכרה כפול כו' :
מו מילה. ההוא דמא דנפיק
 מהסוד רביא נסיר
 קמי קב"ה דדיקון מתערין בעלמא אשנה
 קב"ה בהסוד דמא ועזיב עלמא. זו"ע
 ויקרא ד"ד ע"א וכן הוא בזוהר פקודי
 דרבי' ע"כ :

מח מעשה. עבד צ"כ חסד
 בעלמא אהער חסד
 לעילא ושאריו בהיהו יומא כו' ואי
 אהדבר צ"כ לרצוני להחא אהער רחמא
 כו' ודקן הכוא יומא קאים עלי' למיכוו
 אשוערופא ציגי' בשעהא דאלמדין ל'י'
 כגוונא דא בהפוכא דדא אי עבד צ"כ
 עובדא דאכזרי הכי אהער בהסוד יומא
 ופנים ל' ולבה"ר קאים עלי' לאכזרי
 לשי"אס ל'י' מעלמא. זו"ע אמור דל"ב
 ריש ע"ב ובזוהר בא דל"ה ע"ב כלל
 בין למב בין לבית בעובדא הליא מלתא:
מט מצוה. אשחלותא דקב"ה
 דקיימא בעובדא אסור
 לנמלא ל' למגנא וברקניא ציין דלא זכי
 בהסוד עובדא כלל לאמשכא עלי' רוחא
 דקודשא אלא באגר שלים כו' ציין דרוח
 מסאבה היכו אדמן הדיר בצנגנא כו'
 ואנים לבי' למשרי עלייו כו' לשואה
 דיורי' עמסון ורוח קודשא לאו הכי אלא
 באגר שלים כו' ובאחדכחא דגרמי'
 ובאחדכחא

מאורי ציון

מלבושיהו וכן צהיפוך בנכסו לדיקים
 שרוח קדושה שורה על לבושיהו כמו
 שמזינו צדור המדבר שמלתך לא בלתי
 וגו'. וכן כוונה מטה לזיהו שהקדושה
 מקפה את האדם כו'. ובספר מלח
 שמורים בצרחה מלביש ערומים כהב
 ולא יבוש ב' מלבושים יחד כו' כי מלבוש
 האדם הוא מן הקדושה. ואמנם עיי
 העברות שאדם עושה גורם שיתלבשו
 ויהארוזו בו הקליפות במלבושו כו'. ועיין
 בחת"ס עה"ט מסדורא ב' בסוף אנכי
 עשו בצורך כהב ג"כ שיש בלבושו לזיקים
 קדושה :

נג מנפה. בעדנא דערע מוהנא
 בבני אנשא קיימא
 אהגזר וכרוזא אעבר על כל חילא דשמיא
 דאי ייעלון במוסי בארעא בבתי כנסיות
 ובבתי מדרשות ויימרון ברעות נפשא
 ולבא עיניא דקמורת בוסמין דהוו להו
 לישראל דיהבעל מוהנא מנייהו. מדהכי
 פ' וירא דק ק' עייב ועיין שם דק"א
 באריכות. וכן עקידה זיל תייז בסופו
 היקון ב' דלא היה קרבנא דבטיל מוהנא
 בעקידה דילחק :

נד מנפה. בשעהא דאחיבי
 רשותא למחבלא
 לחבלא לא אשהזיב זכאה מן חייביא
 ובגין כך בשעהא דדינא שריא במהא
 בעי ביי לערקא עד לא אהפס חמן
 דהא מחבלא כיון דשרי היי עבד לזכאה
 כהייבויא. זוש"ק וירא דקייז ע"א ופ'
 וישב קפייז ב'. הייר דבר בעיר כנס
 רגלך כו' רבא בעידן דההא סכר כו'
 כו'. בייק ד"ס. ולאו דוקא מנפה אלא
 בכל צערא לא בעי ביי לחזוהי גרמי'
 בשוקא. זוכר מקץ סוף דקייז ודרי"ד עייב:
נה מתים שבחול יבנה גופם
 ומנהגלגלים החה הארץ

ובאהדכאהא דמשכני' כו'. זוש"ק פ'
 הרומה דקבי"ח ע"א. גם היהא שם
 דאשהדלטהא דאורייהא כל מאן דבעי
 זכי בה בלא אגרא כלל :

נ מחלוקת. איטון מארי מחלוקת
 ליה לון קיומא דהא
 כל זמנא דבני עלמא אלון עם אלון
 ברעוהא דהא ולבא הד אעיג דמנדי
 ב' בקבי"ה לא בלמא בהו דינא דלעילא
 כיון דאהפלגו ניד ויפך ד' אוחס. זוש"ק
 סוף פ' נח :

נא מרשבה רעה אין הקבי"ה
 מרשבה למעשה.
 הטעם כהב ההפלאה ב' וירא בפסוק
 הלא הוא המר לי אהותי הוא וגו'.
 עפ"י מ"ש האלשיך בענין הידיעה והבהירה
 דלא סהרי כי הידיעה בלא אמירה אין
 מכרחה הנעשה כ"ז בלא בל כלל דבור
 כמש"ל לדיק ורשע לא קאמר אכל
 המהשבה מוכרחה עיי הידיעה עיי אין
 הקבי"ה מנרף מהשבה רעה למעשה כי
 המהשבה מוכרחה ומה בהקבי"ה מנרף
 מהשבה לטובה הרי מוכרחה היא עיי
 הידיעה בלמה הוא חסד ד' כמ"ש ולך
 ד' חסד כי אהי השלם לאיש כמעשהו
 ר"ל כי אהי מנרף מהשבה כחילו הוא
 עושהו ובאמה מוכרחה הוא עיי הידיעה.
 ועיין בספר אגרא דכלה פ' בלק עייפ
 הן עם לבדד כו'. ועיין בה"ז היקון ס"א
 בד"א שם ועיין בספר אוה"מ פ' בל
 על דל"ה עייב טעם נכון. ועיין בהוספה
 שבזוהר הי"ב דרע"ה ע"א :

נב מלבושי לדיקים או להיפך.
 כהב בעל ההפלאה
 ב' סדום שלא רנה הצרחה להגות
 מרבות סדום כו' שחיו רעים וחמאים
 ל' לא רנה להגות מנכסיהו ומלבושיהו
 כי מחמת רשעהו אורה רוח רעה על

עד איי ועס יקבלו נשמתם ולא בחייל.
 מדעניע פ' וירא דקייג עייב (וסעעס
 לזג עייש דקייד סוף ע"א). וכן הוא
 צוהר חיי שרה דקל"א ע"א זיל כל
 זיונו מהין דבארעא דישראל יקומון
 בקדמיתא ב' נבלתי יקומון אלון זיונו
 דבנו ארעאין אחרנין ב' דהא דהא
 דחיי לא תשרי אלא בארעא קדישא ב':
נו משיח. כד יהא קריב לזומו
 משיחא אפילו רבוי
 דעלמא זמנין לאשכחא עמידין דהכמתא
 ולמנדע ב' קיין וחשבננין ובהסווא זמא
 אהגליא לכלא. זוסיק וירא דקייח ע"א
 ועייש קייט ע"א ופ' שמוח דק
 וסוף פ' בלק ולעיל אות ב' :

נו מדהניע. זיל ספר זכרתי
 סוף פ' וירא לא

בחנו נפרש מדעניע כי בלו מלא עעיות:
נה מסירת. נפש בקייש. אמר ר'
 של' בר מנומו אין

לך כל לדיק ונדיק מאוחס העוסקים
 בחורס שאין לו מאחס עולמות וכסופין
 בשביל החורס ב' ומאחס על שמוסרים
 עלמס בכל יום כאלו נהרגו על קדושה
 שמו ב' והאנא כל המכין לבו בהאי
 פסוקא כדי למסור נפשו על קדושת שמו
 מעלה עליו הכחוצ כאלו נהרג בכל יום
 הסייד כי עלוך סודגנו כל היום. אריי
 כל המוסר נפשו בהאי פסוקא נוהל
 ח' עולמות לטוה"ב ב' ר' על החורס ור'
 על שמסר עלמו בכל יום על קדושת שמו.
 מדעניע חיי שרה דקייד ע"א. וכן לדיק

מסייג בנפ"א רמ"ש בשער הכוונות בענין
 נפ"א דמייח ע"א בשם הזוהר פ' ויקהל
 וכן הוא צוהר במדבר דק"א ריש ע"א
 וז"ל דאית חובין דלא מתכפרין עד
 דאחפטר מעלמא ב' והאי יתיב גרמי'
 למיחה ומסר נפשו' ב' קב"ה מרה

ל' לחובי' וכן הוא בסוף הזוהר דשי'
 עייב השייך לדרסייה ע"א וכן הוא בזו"ח
 פ' הדומה דמייח עייב וכחז. הרמ"ז פ'
 אמור על דק"ב עייב ודהייס קסייד ע"א
 הסעודות לזיון הוא בנפ"א בקבלת
 מיחה על קיום המלות ואמנס להעיר
 את אר"א לדיק מיחה על כידוש השם
 בקייש. ועייל בערך ק' אות ס' :

נח מצות. הלווקא אשה ואין לו
 במה לפרנסה הפשי מן
 המלות. עייל ערך א' אות ל"ג :

ס מחישה. והרסור. אסתמד
 מהרסורא ציטא

מהרסור דמשקד באילנא דחיי ב'
 הרסורא דמסאב סווא מקורא דילי'
 עביד אילנא דשקרא בנין דהסווא הרסורא
 סלקא ואחלף נפשא הויה נפשא אילנא
 דחיי אסתלק ואילנא דמותא אהתקף
 ב' ב' ווי ל' דאחשקד בהסווא הרסורא
 מנו אילנא דחיי ואחדבק בנו אילנא
 דמותא ענפין ליה ב' לא חמא עבא
 לעלמין. זוסיק פ' וילא בסי"ח סוף דק
 קניד וריש קני"ה עייש כל הענין. עייל
 בערך ס' אות ד' :

סא משניות. ויקן יעקב משנחו אמרו
 בצ"ר משנחו ממשנחו

ואפשר במשז"ל ב' דצוכה המשניות
 יגאלו ב' וזו ויקן משנחו ממשנחו ב'
 נחל קדומים עייפ הכ"ל. ואפשר שזהו
 ורוח אקוס מרחפת על פני המים וזהו
 רוחו של משיח כי חושבני"ש נמשלה
 למים. עיין ערך ח' אות י"ח :

סב מעשה. המלות. בזוסיק פ'
 וילא קס"א ע"א מלין

דלעילא מנסון חליין בצודלא ומנסון
 במלולא ומנסון ברעותא דלגא ומאן
 דבשי לאמשכא ברבאן בללותא במלולא
 ורעותא ומנסון דלא בללותא אלא בצודלא
 חליין

מאורי ציון

אלא במאי אוקימנא החמודות אשר אחת
 בזית החמודות בגדי מלכות במשי וזהב
 וארחי דעלמא דגמזי לון צבוסמין כו'.
 זוס"ק בא דל"ט ריש ע"ב. ולי"ט מזוסר
 ויקסל דר"ח ע"ב וירח את ריח בגדיו
 הא אוקמוס אינון לבושין דאדם קדמאה
 הוו כו'. ועיין ח"י דל"ט ע"א דאחפשמ
 אדם מלבושו וירית לון נמרוד ועשו.
 ובזוסר פ' נח סוף דע"ג הוא הוה גבר
 חקיף (נמרוד) לבשויו דאדסי"ר הוה לבוש
 כו'. ובזוסר תולדות קמ"ב ז' אילין אינון
 לבושין דרוח עשו מממרוד כו'. ועי"ש
 בזוסר ח"מ פ' בא בשם סרס"י ז"ל שכתב
 בזה עפ"י הסוד :

סו מלאכה. הממון נקרא מלאכה
 כמו שנאמר אם לא
 שלה ידו במלאכה רעבו כו'. רמב"ן על
 התורה פ' ויקסל ע"פ איש ואשה אל
 יעשו עוד מלאכה :

סז משה. עיין זוסר בראשית סוף
 דכ"ה ודכ"ח ע"א. ועיין
 בזוסר חזריע מ"ח א' כי זה משה האיש
 אמאי לא חקרי אדם כו' עי"ש. מכלן
 דחקרי אדם דכתיב לא ידון רוחי באדם
 לעולם בשגם הוא צמר וסיינו משה.
 זוס"ק פקודי דרל"ח ע"א :

סח משנה איקרי מזה. ברכות
 פ"ק ואחנה לך את

לוחות האבן התורה והמצוה. תורה זו
 מקרא והמצוה זו משנה. וכן בהוספה
 שבזוסר ח"א ד"ג ע"א מצוה זו תושבע"פ:

סח מתיבתא עלאה דא דקביה
 מתיבתא דרקיעא

דא מע"ט. בהוספה שבזוסר ח"ב דערי"ה
 ריש ע"א ומסיים שם כל מה דאקשו
 במתיבתא דרקיעא אינון דמתיבתא עילאה
 מהדלין במתיבתא עילאה לית חמין פרכי
 וקושיין אלא במתיבתא דרקיעא ודבר זה

חליין ופירש שם בזוסר ח"מ מנהון חליין
 בעובדא כגון לינית וסוכה וכיוצא מנהון
 במלולא כגון ק"ש ותפלה מנהון ברעוהא
 לבא כגון היחוד דק"ש ובכונה המלות
 בעשייתם ואלו השנים לא יתפרדו כי
 האמירה בלא רעוהא לבא לא אמשיך
 ברכאן כו'. עי"ל ערך זה אוח ע"ג
 וערך תפלה אוח פ"ז ועיין זוסר אמור
 ק"ה א' מאן דאמר דלא בעיא עובדא
 בכלא או מלין לאפקא לון ולא עבד קלא
 בזה תוספת רוח' :

סח מלה"מ. לעולם ורגיו אדם י"ט
 על יתאי"ר אי אזיל

מנ"י יאות ואי לאו ישתדל באורייתא כו'
 אי אזיל מוטב ואי לאו ידבר ל"י יומא
 דמוחא בגין לחברא ל"י הכא אית
 לאסתכלא דהא דא הוא יצר הרע ודא
 הוא מלש"מ וכי מלש"מ מחבר מקמי
 יומא דמוחא כו' דחדוא הוא דיל"י כו'
 אלא ודאי כו' בגין דמחבר לבא דב"ג
 דהא יצר הרע לא שריא אלא באחר
 דאשתכח חדוא דחמרא וגסותא דרוחא.
 זוס"ק מקן דר"ב ע"א :

סד מלה"מ. כל האי ב"ג דמקני
 ל"י לקב"ה לא יכול

מלאכה דמוחא לשלמאה ז"י כשאר בני
 נשא כו'. זוס"ק ויגס דר"ט ע"ב ועי"ש
 בזוסר חמ"ה :

סז מרבושי אדם וחיה. מה
 דאמר דאינון

לבושין אהו להאי רשע דעשו כו' וקשיא
 מלה דל"ה הא כתיב לאדם ולאשתו כו'
 לבושין לחוה מה אשתעבדו וחו דל"ה
 במאי חתקברו ס"ד דאינון שצקו ורלמו
 מנהון זכרא עילאה דיהיב לון קב"ה
 אלא אינון לבושין דאחלבושו בהון אדם
 ואחתי' לא אחלבושו בהו ב"ג אחרא כו'

כ' ולא חיים על גופי' ועל ממוני' כו'
על כפשי' ללא חס על צרי' ועל אחתי'
בגין רחימותא למארי' כו' עיי"ש. איב
בדלתי שיש אדם שלא יפקיר כל רכשו
עבור בניו ואשתו ע"ז כאמר ובכל מאודך:
עו **מים** אחרונים. נראה מזה"ק
שלא קפ"ג סוף ע"א

להכזר במים אחרונים חשוב כמו מנחה
דז"ל שם יזכור כל מנחותיך כל לאכגאה
מלה אחרת לא נע"י בהרייתא :

עח **משיח**. בילקוט תהלים רמז
תשל"ו הובא במדבר

קדמות ערך ק' אות ע"ז אפילו אין ציד
ישראל אלא הקיווי כדאי הם לגאולה
בשכר הקיווי. וזה מפרש כי לישועתך
קיווי כל היום. כעין זה איתא במד"ר
איכה על פסוק זכר עניי עיי"ש. וכן
איתא בילקוט בשלח רמז ר"מ שאין
הגלויות מתכנסות אלא בשכר האמונה :

עט **מסרבין** לקמן ואין מסרבין
לגדול. וכתב המ"א

סימן נ"ג ס"ק י"ז לדבר שררה וגסות
מסרבין אף לגדול. ובספר הקדוש דרך
אמת מלובלין ריש פ' וארא כתב דהא
דאין מסרבין לגדול זה קאי אם רוצה
לעשות הדבר רק דד"א לסרב ק"ת
ולגדול אין מסרבין כלל. אבל אם באמת
אינו רוצה לעשות הדבר לא שייך אין
מסרבין :

פ **מצות** נקראים מפתיחן לפי
שכל מצוה ומצוה וכשפועלים
אותה פותח האזנות עליונות וכשפועלים
העצירות נסגרים הצטרות כו' נגע
ג'רעת מכח סגורו עיי"ש שסוגר הצטרות.
ספר זכרתי"מ פ' ויחי לקס"ז ע"ד על
הזוהר דרכ"ג ע"ב :

פא **מצוה**. תפלה נקראה מצוה
דז"ל הזוהר בהשמטה
לחלק

ה' בהעלם מרמ"ז סוף פ' בלק. עיין
זוהר בלק ר"ג ב' אבל במחובתא עילאה
כו' לית בה קושיא וספק :

ע **ממון** ממנחא באתתי' זכי לי'
ב"כ הס"ד בית וסון
נחלה אבות ומד' אשה משבלת. זוה"ק
תוריע ריש דנ"ב :

עא **מכות** מגרים היו באים על
ישראל כמו רגע ותיכף
מסתלקין וסולבין למגרים להומם. ע"ל
בערך ר' אות א' :

עג **מזוזה**. י' מן שדי דאיהו
חוליה דשלשלת מינס
מפוזרין (ס"א מפחדין) כל שדין ומזיקין
ומיד לחזין לי' במזוזות דתרטין ברחין
כו'. זוהר פנחס ר"ח א' :

עד **מלך**. מאן דאשתדל באורייתא
לסוף מהנשא כו' ויבוא
מלך הכבוד וית כבוד אלא תורה מהכא
מאן דיליף אורייתא דאתקריאת כבוד
אתקרי מלך כו' מלך בחרין עלמין כו'
זוהר פנחס רנ"ג ב' וכן בש"ס מאן
מלכי רבנן :

עה **מצה** שמורה תיקון לז"ל. עיין
לקמן ערך ח' תורה :

עו **מסירת** נפש על קדושת
הש"י שנאמר ובכל
נפשך ובכל מאודך ודרז"ל אם ממוך
חביב עליך לכך נאמר ובכל מאודך
שהקושיא מפורסמת וכי יש שומע בעולם
שיחן נפשו בעד ממונו אם מה ונתן
נפשו למה לו ממונו. ועיין בהפלאה על
התורה שם שהאריך בזה. ול"ג לפי מה
שאיתא בזוה"ק ואתחנן דרס"ז ע"א דצנו
ואשתו הם בכלל נפשי' לק"מ דהכי
איתא שם ואהבת מאן דרחים לקב"ה

מאורי ציון

מני לה וקיימא חמנ לאשגחא צה לשגחא
לי כו' הצ צהשוכה מה כחיז גס ל'
העביר חמאחך כו' דאעבד הסוא חובא
מקמי' דלא יסחכל בי' לאועבא לי'.
זוה"ק קדושים דפ"ג ע"ב :

פו מום. בייג דאשחכח פגים לית
בי' מהימנותא וסהוא
פגימו אסהיד עלי'. זוה"ק אמור ד"ל
ע"ב וכן שם דל"א ע"א :

פז משיח. איסור וסיחור עומאה
ופרהה לא אהעבר
מע"ה דמסעריהו לית זין גלוחא לימות
המשיח אלא שעבוד מלכויה בלבד. עיין
ערך ז' אוח מ' :

פח מוספין. לקבל איטון ז' זכאון
פקיד קב"ה בלאורייתא
לקרבא קרבן מוסף בז' זמנין בגין
לאוספא להו חפונקין כו' בשבתא לקבל
לדיק כו' ובריש ירחא לקבל כניי כו'
והוא דוד ומחמיסר לירחא קדמאה לקבל
אברהם כו' בירחא חליחאה כו' לקבל
יעקב כו' ובריש שחא לקבל ינחך כו'
יוס הכפורים לקבל משה כו' בחג
הסכות לקבל אהרן כו'. זוה"ק בהוספה
לח"ג סוף דש"ב :

פח משה אחר ששל נעלו ונטהרה
ידו ושבה כבשרו זכה
לגוף קדוש מעולם הכריאה כמו מה
שזכים הגדיקים בגי"ע אחר מוחה.
ספר כ"מ על תי' ל"א :

צ משה רבינו ע"ה קודם פטיחה
אמר לסי"מ חני בן עמרם
כו' צו ציוס שגולדתי מלאתי פתחון פה
והלכתי ברגלי ודברתי עם אבי ואמי כו'
מד"ר פ' ברכה :

צא מלאכים. תועלת למלאכים
בעבודת ישראל
בזוהר ויגא דקס"ה ע"א משיריין עילאין
פגעין

לחלק א' ד"ב ריש ע"ב גלוחא איחי מנזה
ודא שכינתא אורייתא דא קב"ה לא לריך
הפסקה בינייהו כו'. וכן איחא בהוספה
שבזוהר ח"ג דש"ו ע"ב וסיים שם ומנזה
בלא מחשבה לית לי' סליקו :

פב משכיר דא הוא הסוא
חכם דיסחכל
מגרמי' מילין דלא יבלין בני נשא למללא
בפומא ואילין איקרון משכילים. זוה"ק פ'
וירא כ"ג ע"א :

פג מעשה. כל מה לעבד ב"ג
לריך שיכוין לשם
שמים פי' לחבר מ"ל הנקראת שם לשמים
שהוא זעיר. וז"ל זוהר פ' פקודי דרכ"ג
ע"א כל ב"ג דאחשק בלאורייתא כו'
יחיון לשם שמים כו' ומה אי הכא
אלעריך לאחזאה מהימנותא לשאר מילי
דעלמא עאכיו. ופירש שם המ"מ שרואה
לומר אם בלימוד החורה לריך שיהי'
לש"ש כש"כ במילי דעלמא :

פד מצוה. בכל מנזה ולימוד
בחורה לריך להיות
בשמחה ולא בעליבות כמו שהובא בספר
פחורא דאבא בריש ח"א ובריש ח"ב
מכמה מאמרי הזוהר וז"ל הזוה"ק פ'
פקודי סוף דרכ"ד מאף וחמה אילין
כפקין כמה אלף וכמה רבין וכלהו נפקי
ושאקן עלייהו דבני נשא איטון דמשחלין
בלאורייתא או דמשחלני במילי דמנזה
ואזלי בארחה דמנזה בגין דיתעלבון ולא
יחדון בה :

פה מצוה. ב"ג לעבד מנזה הסוא
מנזה סלקא וקיימא
קמי קב"ה ואמרה אנה מפלניא לעבד
לי וקב"ה מני לה קמי' לאשגחא בה כל
יומא לאועבא לי' בגינה עבר על פחגמי
לאורייתא הויה עבירה סלקא קמי'
ואמרה אנה מפלניא לעבד לי וקב"ה

צו מור לישראל. כל בריון דעלמא קודם דלחסיבית אורייתא לישראל הוי תליון במזלזל ואפילו בני חיי מזונא אבל בחר דלחסיבית אורייתא לישראל אפיק לון מחויבא דכוכביא ומזלי כו' אי אוליק לה כדי לקיימא פקודהא ואם לאו כאלו לא אשחדל בה ולא בעיל מני' חיובא דכוכביא ומזלי כ"ש עמי הארץ דאינון אחמתלון לבעירין כו'. רע"מ פנחס רע"ז ב':

צו משיח. כתב בספר אוה"מ פ' לך על דפ"ב ע"ב

בענין מלך המשיח אומר כי בן דוד ירצה ענף הנמשך מנשמת דוד כו' כי הגלגול א' יקרא אב והב' בן ולכן יכונה בשם בן דוד להיוותו ענף מנשמת דוד ובפ' שמוח על ד"ז ע"ב כתב בספר הכ"ל בשם הרמ"ו ז"ל כי המשיח יהי' ודאי אדם לדיק נולד מאיש ואשה ויגדל בצדקתו עד קץ הימין כו' ואז ביום ההוא של הקץ תבוא נשמה של נשמה שלו הנחולה בג"ע ותנתן לאיש ה' לדיק ההוא ואז יזכה להיות גואל כו' וזוה יתקיים מקרא אני היום ילדתיך דקאי על חלק נשמה לנשמה כו' ואז יכיר בעלמו שהוא המשיח כו' ע"ש באריכות. ובפ' ויקהל על דר"יב ע"א כתב בספר הכ"ל בשם הרמ"ק באופן אחר ז"ל כי משיח אינו מת אלא הוא חי בג"ע התחתון מוזמן לישועתם של ישראל כו' ואין לו רשות ללאת משם עד שינתן לו רשות מלמעלה כו' אמנם אין לו רשות לעלות לג"ע עליון מקום הנשמה ולא לרדת אל מקום הגופים :

א נשמה. בזמנא דדיינין ל' לבי"כ לעילא סלקין

לנשמת' לבי דינא ודיינין על מימרהא כו' ואסחידת בכל רעיוני דבי"כ ובעובדין

לא

פגעין ב' ואתחננו ל' דכתיב ויפגעו בו אינון אהדרו למפגע ב' כו' בגין דבגינ' דיעקב ובאינון שבטין אתשקין אינון תמיא דימא רבא. ובזוהר שמוח ד"י"ח ע"ב וכשפותחין החיים שירה מוסיפין סעליונים כח לדעת ולהכיר ולהשיג מה שלא השיגו כו'. ובר"מ משפטים דקנ"א ע"א ואפילו מלאכים לית לון מזונא אלא בישראל דאי לאו דישאל יתעסקון באורייתא לא הוי נחית לון מזונא מסטר אורייתא כו' :

צב מילד. כיון דאתגזר צרי' דבי"כ ואתגלייא צרי'

אח רשימא קדישא קיימא. ההוא אקרי מזבח לכפרא עלי'. זוה"ק בשלח ס"ו ב'.

ע"ל ערך ב' אות ל"ד דברית מילה נקרא הילולא. ועיין מס' נדה פ"ה מ"ג

דלקמן הנמול קרינן חתן ע"ש בחו"מ :

צנ מכות מזרים יבואו על העכו"ם צפורקנא בתראה. זוה"ק

סוף פ' תזריע ז"ל זמין קב"ה לאחזאה צורקנא לבנוי כאינון יומין דשלח קב"ה

לאפקא לישראל ואחזי אינון מכתשין במזראי כו' וכלהו ילקון במכתשין עלאין

על חד חרין :

צד מוציא שם רע. כל חובי עלמא קב"ה מכפר

עליהו בתשובה בר מההוא ליטנא בישא דאפיק שום ביש על חברי' כו'. כל מאן

דאפיק ליטנא בישא אסתאבן ל' כל שייפוי כו'. זוהר מצודע כ"ג א' ובזוהר

הלא סוף דרע"ו כל מאן דאפיק שום ביש על ישראל כאילו אפיק עלה :

צה משה אי לא הוה קבור לבר מארעא קדישא כו' לא

הווי ישראל נפקין מגלותא. זוהר כי תלא ר"פ ע"א :

מאורי ציון

ע"י וכן שם דמ"ה ע"ב נשמח יתירה
 בשבת וביו"ט ובכל מוספין. ובזוהר
 הרקיע סוף פ' אחרי כחז שצ"ה יש
 חוספת נשמה אשר כל המימרות הכ"ל
 יעידון ויגידון ללא נפסק ש"ע. אבל

אח"כ מלאחי בעניני שבת מרמ"ע שדפס
 בספר חבל נבואים שכתב בעניני שבת
 בסוד נשמה יתירה ומבאר שם החוספת
 של שבת ויו"ט ויו"כ וחוש"מ ור"ה לכל
 אחד יש לו יחרון משל חבירו. ולפי
 שהשבת הוא צנין אצ לכל המדרגות
 קראוס נשמה יתירה שכלן מדרגות נשמה
 ע"ש. ולפ"י לק"מ ואלו דברי לק"מ
 חיים. ובספר אור החמה פ' יחרו על
 דפ"ח ע"ב כחז יסבין לביי נשמחה
 אחרת ממ"ל נשמחה עילאה מת"ח כו'
 ואין ענין זה ביו"ט מפני שהנשמה
 הכחוסף מענף א' לבד בפסח מלך
 החסד כו' :

ה נשמה. אין להם נשמה לגוים
 אלא אותה הנפש
 חיוני כו' ולישראל מאן יבא כו' בא
 לבער מסייעין אותו מאי סווע כו' האי
 נשמחה קדישא למכויו ל' סמיך כו'
 לפייעא בעלמא דין ובעלמא דאחי. (ע"ל
 ערך א' אות כ"ד ואות ל"ח) אר"ה עד
 חליסר שנין אשדלות' דביי בההוא נפש
 חייתא מחליסר שנין ולעילא אי צעי
 למכויו זכאס יסבין ל' ההוא נשמחה
 קדישא כו'. מדהכ"ע בזו"ח בראשית ד"י
 ע"ב. ובזוהר פנחס דר"מ ע"א נשמחין
 דישראל אחגזרו מגו בזינא קדישא דליק
 כו' לא שכיך נהורא עלי' כו' כיון דאמר
 מלכ דאורייתא הא נהורא ליק כו'
 ומחנענעין לכאן ולכאן ולכל סמרין
 כו' נשמחין דעמין כו' משחכין ולא
 מחנענעין כו' :

לא אסידה דהא כלכו כחיבין. זוה"ק
 פ' וחי דר"מ ע"א. ע"ל ערך מ' אות
 ל"ב ומכאן נמי נראה שאין יודעים
 המחשבות :

ב נשמה גופא חולשא וכפשא
 תקיפא כו' וכדין
 איכו רחימא דקב"ה וכד נשמחה חלשא
 וגופא תקיפא איכו שנאי' דקב"ה כו'.
 זוה"ק וישב דק"פ ריש ע"ב ובח"ז
 דמ"ט סוף ע"א דכל מאן דלא אהעסק
 באורייתא חליש נשמחי' רוחי' ונפשי'
 עילא ותתא. ובזוהר תולדות ק"מ ריש
 ע"ב דכד אהבר גופא נשמחה שלטת :
ג נשמה יתירה היא חלק אחד
 ממדת המל' המחלבת

בצריאה סוד הכסא והיא המחפשטת
 בשבת וממלאה כל הארץ מכבודא וזהו
 ופרום עלינו סוכת שלומך כו'. זהר"ח
 בשלה דס"ג ע"ב ודס"ס כ"ו ע"ן
 בח"ז סוף דקמ"א דנשמחה יתירה איסי
 איי דלעילא אדמת קודש כו' :

ד נשמה יתירה ביו"ט. דעת
 רשב"ם פסחים דק"ב

ע"ב דיש נשמה יתירה ביו"ט ואין כן
 דעת החוס' שם. ובש"ע א"ח סימן ח"א
 נפסק כהחוס' ע"ש בפי"ז ומ"א ועיין
 בזוהר פ' טו דכ"ט ע"א ז"ל כד ייתי
 שבת ויו"ט נחתי בינה כו' דאיסי מלכות
 שמים נשמה יתירה כו' מזה משמע
 כרשב"ם. וכן בזוהר פנחס דרמ"ב ע"ב
 ז"ל והאי איסי נשמה יתירה דכל ישראל
 דשבת ויו"ט. וכן בחקוני זו"ח שדפס
 עם פירוש הגר"א ד"י ע"ב נשמות
 יחירות דירחי עמא קדישא ובהון איסי
 לון נייחא לישראל בשבתות ויו"ט. ובח"ז
 דכ"ב ע"ב וכן שם ע"א ולא מלאה
 היונה מנוח אלא בשבת ויו"ט כו' וכמה
 נפשו יתירין נחתינ עמה. וכן שם דכ"ג

- ו נשמתה.** איסו מאלחא דקב"ה. רע"מ פ' בהעלותך קנ"ב ב. והענין כ"ל עפ"י שהבאתי לעיל בערך ל' אות ו' שהלדויקים נקראים כלו ד' ובוודאי שהלדויק ירית נשמתה קדישא. ועיין הוספה שבזוהר ח"ג ש"א ריש ע"ב: **ז נפלאות** הש"י. מי שמספר נפלאות הש"י מקרב הגאולה. עי"ל ערך ג' אות ב' :
- ח נשמה** יחידה של ח"ח בחול עיין בחז"ל תיקון ס"ט ריש דקנ"ז לאמר לא זזה מנייהו לעלם ובריש דמ"ו ואלין דמחוספין לעמא קדישא בצ"ש ירחון ח"ח ציומין לחול. ועיין ערך ת' אות ע' :
- ט נשיאים.** אר"ש אלמלי לא אקריבו אלין חריסר נשואים לא יכול עלמא למיקם קמי חריסר נשיאי ישמעאל כו'. זוסיק סוף פ' נשא. ונראה משם דאפילו עב"ם לא יכלי למיקם קמייבו :
- י נסיון** דע' טנין דגלות בהרהר נעילה ממוטיכון כאלו נעלו נפשיכון דעני חשוב כמה. הקדמת ה"ז דף י' ע"ב :
- יא נם.** מה שאז"ל דאין נסנין ממעשה נסים כתב בספר נחל קדומים בפ' המן כיון דהשמן והחומץ היו בעולם והחפלה הוא טעב השמן יס' לחומץ שרי. עוד כתב שם דמשום פקוח נפש שרי עי"ש :
- יב נם.** לא אית ל' לסמכא על ניסא כו' ואי יועול צ"ג גרמי' באחר דזקא אשתכח לעינא הא פקע כל זכותי לעבד בקדמיתא. זוסיק פ' וירא דק"י"א ע"ב ובשבת ל"ב ע"א איתא דמנכין לו מזכוהיו :
- ג נבול** פס. וס' מחניך קדוש אילין שייפא גופא כו' ולא יראה ערות דבר כו' לא מלחא דעריין דלא הוא מלכ דקב"ה מאים צה יחיר מכלא כיון לאמר ולא יראה כך ערות אמאי דבר אלא הני חייבי עלמא דגעלי ומסאבי גרמייכו במלכ דלחון דנפקי מפומייכו והא איכו ערות דבר. זוסיק פ' נח דע"ו ע"א ועיין בזוהר פקודי דרשיג ע"ב ז"ל ספר חסידים נבול פס מממא כמו זנות. סובא בח"ל פ' מקן ועיין זוסיח שה"ש ד"א ע"ב ד"ס פתח כו' לחמיא אח בשרך כו' כמה אית ל' לבי"ג לאסתמרא צבאי עלמא כו' דהכי אלמריך למכתב אל תתן את פיך לחמיא את נפשך כו' אלא כו' דאסוד ל' לבי"ג למשחתי מלי דזנותא אפילו באחת' בגין דיתקשי וייתו לסרסורין ציון כו' הס"ד כו' לחמיא את בשך דא בשר דכתיב ונחתו בריתי בצשרכם כו' עכ"ל זו"ח. (עיין זוהר ואתחנן רכ"ז ב' יצ"ט הוא בשרא כו' לב בשר):
- יד נאוף** דמשכב זכר עי"ז בא רעידת הארץ. ירושלמי פ"ט דברכות סימן כ"ג ובסוכה דכ"ה עי"ז ליקוי חמה :
- טו נמי** בלילה. כתב במ"מ פ' וישלח דקס"ט ע"ב על מה שכתב שם בזוהר מאן דנאים בלילה בערסו' כו' כתב רח"ו ז"ל מלשון זה משמע שאין רוח המומאה שורה על האדם עד שיס' ב' שינה ולילה ולפי"ז אם ה' נעור בלילה או ישן ציוס ח"ל נעילה ה"פך השיע דבעי נעילה בלא ברכה עכ"ל. ועיין בא"י"ח ס"י"ד בשפ"ח סק"י"ז. ועיין זוהר בראשית ד"ו ע"ב ובזוהר"מ שם דפירש שם וכן כל שפ"ח כלומר כל שעה שישן אדם ציוס לר"ך נעילה

מאורי ציון

חיכו סגני כפוס דרגי' ארי"ח אבא כו' וכי אית לי' חובין וסכחיב לא יאוכה לזדיק כל און איל' אין כו' דסליק סכוח נשמתא דאזילתא מני' ואחשרת מני' כו' אסתלק נשמת' מני' אשתאר גושא יבשא כו' בגין דאסתלקת מינה נשמתא בארעא אזילת כו' ואי בעי לאחזרע לגבי סכוח נשמתא לית לה דשו לאחזרע לגבי' עד דהסיא חובא אשתערת מני' ורזא דמלכא שובו אלי ואשובה אליכם. היי' תיקון ע' דקכ"ד סוף ע"א וריש ע"ב ועיין הוספה שבזוהר ח"ג דש"א ריש ע"ד :

יח נס. לא יתחקף ב"כ דיימי קב"ה ישזבינני או איכו עביד לי' כך וכך אבל ישוי חוקפי' ב' בקב"ה דיסייב לי' כו' דכיון דאחי ב"כ לאהדכאה מסייעין לי' ודלוי וזדל יתחקף ב' בקב"ה כו' ויתחקף ב' דלא ישוי חוקפי' באחרא כו'. זוכ"ק פ' תולדות דקמ"ב ע"א :

נפילה כו' כל דבר שצקדושה אסור לומר אפילו ביום כשישן בלא נפילה. ועיי"ש באר"ח בשם רמח"ו שינה ביום לריך נפיי נעור בלילה ח"ל. ועיין זוהר שם סוף דכ"ג :

יח נמ"י לצרכה. מאן דמצרך בידים מוזסמות חייב מיחסה כו' בגין דידוי דב"כ יתבין ברומי של עולם כו' ועי"ד כל צרכאן דכסא באצבעין הליון כו' אי כל דא אית צבו לית דינא למחוי צנקיון כד מצרכין צבו לקב"ה כו' כל מנופא וכל לכלוכא סליקו לי' לסי"א דהא סי"א מהסוח ענופא ולכלוכא אחזן. זוכ"ק פ' בלק דקפ"ו ע"א וע"ב ועיי"ש ברמ"ז שכתב על מה שכתב יתבין ברומי של עולם סכווכה שחסה ב' הדיים הם מושרשים בצנינה בסוד סח' וסג' שהם ציסודכ. וידוע שבה מילוי המילוי דהוי' כו' שבו ב"ח אוחיות כו'. ולהיות שטיק מושב יסוד אימא הוא בדת דזעיר לכן אמר שהם ברומי של עולם כי דעת רומי של ו"ה שה"ם עולם ע"כ לשון הרמ"ז ועפ"י"ז ניחא להבין מ"ש בשער המלות פ' עקב שהתקתי לשוני בצספר פחורא דאבא שם סימן מ"ב בצוונת נפיי לסעודה שיכווין לב"ח אוחיות של מילוי המילוי. ומקור לזה בצוכ"ק פ' עקב ריש דרע"ג עיי"ש היטב. ועיי"ש ע"ב סם המוח שרי' על ידוי מוזסמין דעבדו צבו צרכה :

יז נבר"ם. אלקים דנכרים משתחויים להם. עי"ל ערך ב' אות ל"א וערך י' אות מ"ח :

יח נשמרה. כד ב"כ עביד חובין כפוס סכוח ב"כ סכי סליק חובי' לאתר דאחגז נשמת' כו' ואם ב"כ איכו נשמת' בארעא אזילת אס חב חובי' מפי עד ספירן ועוכשי'

כ נומר ברית. בזוהר פ' וארא דכ"ג ע"א על מאי דאיתא שם כל מאן דאחגזר ונטיד סאי אה קיימא אקרי לדיק. פירש שם המ"מ העיקר שלריך לקיום קדושה המילה לשומרה בטורה דאלי"כ אין המילה מועלת שהרי בעריות כחיב ולא תקיא הארץ אחכס ומלח לעולם קאי (פי' ועמד כלם לדיקים לעולם) אלדיקים שלעולם יהיו צלקתם שומרי בריתם אז ירשו ארץ. ועל דכ"ו ע"א כתב שם המ"מ וכל מאן דנטיד כו' היינו המקדש מחשבוחיו שבזה הברית נשמר מרע הקרי כו' :

כא נומר ברית. כל מאן דנער ברית סכוח בר דיסיב לי' קב"ה עלי' אחמר כו' נחמד למרחה ברזן דאורייתא וטוב למאלל בצקודין דאורייתא

סיית נאה וכו' זו לשמו גדיו נאה בקולמוס נאה בלבלר חומן וכורכו בשיראין נאין וכמה הלכתא רבתי איכא למילף מזה למדקדק סיטב :

בד נהנין וכונין מזיו השכינה. באחר חל חנינן נהנין

ובאחר אחרת חנינן וכונין מאי בין האי להאי כו' הדיקויס שלא זכו כ"כ נהנין מאוחו זיו שלא ישיגו כ"כ אבל הדיקויס שזכו וכונין עד ששיגו השגה שלמה כו'. מדהניע תולדות דקל"ה ריש ע"ב :

כה נמ"י. והתקדשם אלו מים ראשונים והיהם קדושים

אלו מים אחרונים. מ"ס ברכות סוף דנ"ג. מזה נראה דמי שזוהר בניים ראשונים ואחרונים נקרא קדוש. וכן זוהר וישב קפ"ד ע"ב איתא על נפשי שחרית וכל נטיל ידיו כדקא חזי כדן התקדש והקרי קדוש. ובדע"מ פ' ערב דרע"ג ב' מוסיק וז"ל אלו מים אחרונים כו' לאשתמודעא דאתון בנין להקב"ה הסי"ד בניי אהם ליי"א וזה מורה באצבע דמי שזוהר בזה נקרא בן לקב"ה :

כו נמ"י. ז"ל ספר אור החמה פ' מקץ על דקל"ח ע"ב

על דאיתא שם בזוהר דכד ב"ג קם בלפרא צעי לאסתחא ידיו מגו נטילא דמיא דאיכו מנא ליטול מכו' מיא כתב שם בספר הכ"ל מנא ליטול לא מכלי ששוחה בו שגורם לעצמו אח"כ עומאה ועוד שיה' כלי השוב וכשר לנטילא :

כז נאמנות. אפילו עם עכו"ם עובד ע"ז נדיך

לכסוג עצמו עמו בנאמנות. בזוהר שמוח דכ"א א' כסן מדין כו' אע"ג שהי' עובד כו"מ צביל בעשה עמו חסד הי' רועה לאנו כדון וכשורה צמרעה עוב וסמן :

כביאת

לאורייתא אבל אחרת דלא אהעבד בדו"ר מה כתיב ב' ועץ הדעת עוב וריג כו' עוב מסטרא דדס עסור ורע מסטרא דדס נדות. ת"ז תיקון נ"ג.

והתב שם בד"מ כי רזין לאורייתא הם למראה אור רז אחקרי ומעשה המלות כאכילה שיש בה ממש מסטרא דדס נדות כו' ולא אמר ורע דס נדות כי אם הוא בר הכנה אין לך רע גמור ופגום יוחד מזה אלא ר"ל הנם שהיא עסורה כו' הוא כמו דס נדות כו' :

כב נמ"י לסעודה. במס' שבת דס"ב ג' דברים מביאין

את האדם לידו עניות כו' והמזלזל בנפשי כו' ארי"ה אנה משאי מלא חפנאי מיא ויסבו מלא חפנאי עיבוחא. ובזוהר פנחס דרמ"ה ע"א מאן דמזלזל בנפשי נעקר מן העולם. ובזוהר רות דכ"א ע"ד איתא דמאלכו נקרא רע עין. ובזוהר לך סוף רפ"ז איתא ז"ל כל מאן דלא נטיל ידיו כדקא יאות אע"ג דאשתעש לעילא אשתעש לתתא ומאי עונשי' לתתא דגרים ל' לגרמי' מסכנותא כמה דעונשי' כך הכי הוא זבי מאן דנטיל ידיו כדקא יאות דגריס לגרמי' ברכאן דלעילא דשראן ברכאן על ידיו כו' והתברך בעותרתא עכ"ל. ובזוהר שלח קע"ג סוף ע"א ישלח עורך מקודש דא קידוש ידים (פי' נפשי) ובשבת מקודש דא קידושא רבא (וכ"ל דאפשר כמו שנפשי סגולה לעותרתא ככ"ל בן יהי' קידושא רבא סגולתו לעותרתא דהא מהד קרא נפקי לתרזייתו) ובילקוט פ' השא רמז שפ"ו בסופו איתא כל האוכל בלא נפשי כבא על אי"א :

כג נ"י מלוה. לשון הש"ס במס' שבת קל"ג ב' זה אי ואכוסו

התנאה לפניו במלות עשה לפניו סוכה נאה לולב נאה שופר נאה לילית נאה

מאורי ציון

בח נשיאת

כפוס. זוהר ריש פ' יתרו לתרמא ימינא על שמאלא. כתב עיי' בספר אוה"מ היינו ה' אצבעות סוד ו"ק ימינא וה' אצבעות שמאליים ו"ק כו' כי התפלה שיש בה כ"ב יש לה יותר כח משאר התפלות כי הכ"ב גורם שומשך על התפלה קודם עלייתם כח ושפע כו'. ועיי' במעלות התפלה שיש בה כ"ב עיי' כ"ל כגון אלו שיושבים פתח"ק ירושלים חובב"א ש"כ בכל יום ראוי לדקדק להחפיל במנין שיש בה כ"ב להיות התפלה במעלה גדולה עיי' כ"ב :

א סעודת ח"ח. לדיק אוכל לשבע נפשו בחר דשבע נפשו מללני ולמקרי באורייתא. זוה"ק בשלח סי"ב ז' :

ב סעודה ג' דשבת נראה מזוה"ק לטוב לעשותה סמוך לערב ולמשוך בסעודה בתוך הלילה דז"ל זוהר פ' עקב דער"ב ריש עיי' תליחאי למיכל ג' סעודתין ולאוספא מחול אל הקודש. מפשטות הלשון משמע דבסעודה ג' יהי' החוספת. וכן מפרש שם בזוהר עלמו דרע"ג סוף עיי' דאסעודה ג' קאי דז"ל שם תליחאי למיכל ג' סעודות בשבת כמה דאוקמוה כו' יהא חלקי עם גומרי ג' סעודות כו'. וז"ל הח"ז חיקון ייט' דליח עיי' וציוס השבת יפתח כו' ובחלין ללא מלוין לה ולא אוסיפין לשבתות וזי"ט אוסי סתימא להון ובג"ד כל המוסוף מוסיפין לי' עכ"ל. ובלא זה הא איתא בזוהר ויקהל דר"י עיי' וז"ל כד נפיק שבתא כו' צעי לאתעכבא לאתחזאה ללא דחקין באושפיזא קדישא עכ"ל. עיי' נוהגין חסידים ואנשי מעשה למשוך בסעודה ג' בתוך הלילה ממש להראות ללא דחקין לה לאושפיזא.

וכתב בהקדמה הזוהר דז"ד כד נפיק שבתא עד דמבדילי ישראל כו' עד הסוף זמנא שבת הוא וקדושה לשבת שליט עלנא כו' כד עאל שבתא כו' קודש אהער ושליט בעלמא וחול אהעדי משלטותו' כו' ואע"ג דנפק שבתא לא חייבין לאתרייהו עד זמנא דאמרי ישראל בא"י המבדיל בין קודש לחול עכ"ל. מכאן יראה האדם להתנהג להתעכב עליו בקדושה השבת ושלא להיות עליו כמשאוי לרוח ממנה. וכתב בספר חסד לאברהם מעין ז' סוף נהר מ"ט ז"ל ודע שצריך לחקן סעודה למו"ש אחר הבדלה וצריך לערוך שלהן יפה שצריך לבדד נפש יתרה בהליכתה כמו בביתא ומי שלא סעד במו"ש כאלו לא קיים מצוה סעודה ג'. ועוד שממנה נהנה עלם הנקרא לז' עכ"ל :

ג סודות החורה. מאן דליהו חייבא וייעול למדע דזין דאורייתא. עיי' ערך ל' אות י"ג :

ד סודות החורה. איך יחק אין מנגילן סתרי חורה אלא לאדם חכם וקורא ושונה ותלמודו מחקים בידו והוא ירא שמים ובקי בכל דבר כו' זי"ח בראשית ד"ו ע"ד. עיי' בערך ק' אות כ"א :

ה סודות החורה. אפילו ספורי החורה שאינו מדבר בדינים ומשפטים יש בהם סודות עמוקים יותר מחלק החורה שמדברה בעניני המלות. זהר"מ משפטים על דקו"ד עיי' ודה"ס פ"ב בזוהר תולדות קמ"ה ז' ריב"ז הוי אמר ש' הלכות פסוקות ברזא דחכמתא צפ' ושם אשהו מהטבאל וגו' :

ו סלע שהנה משרע"ה. קב"ה מנו לכו ודברתם אל הסלע ואתון לא עבדתם בני דאי עבדתון מימרי

ע"פ ויבא עמלק. גם בספר בני יששכר
 מאמרי ר"ח מאמר ו'). ול"ע בספר
 אגרת דכלה ריש פ' ויגש). וביום
 מחישין אוחיות ל'א' שהם מסערה
 דקדושה לאוחיות ס"מ וזה אמרו חס אל
 לשמי. אח"כ ראיתי לזה כמפורש בזוה"ק
 תרומה דקס"ג ע"ב וכן הוא בזוהר
 תולדות דקמ"ד ע"א ז"ל דודאי שלטנותא
 דילי' לא איבו אלא זבילה כו' מאי כי
 עלה השחר בגין דכד אחא נפרא ואחעבר
 שולמני' כו' וע"ד הוה דחיק לומר שלחי
 כי עלה השחר דהא לא שליט ביממא
 כו' וע"ד כי עלה השחר כו' וחשש חילי'
 עכ"ל הזוהר. וכן איתא בזוהר תזריע
 דמ"ה ע"א וזה מכוון למ"ש. ומ"ש הזוהר
 וע"ד הוה דחיק לומר שלחי וזריך להבין
 למה המחין עד שעלה השחר להיות דחיק
 וכי לא ידע שיעלה השחר ויטעך להסחין
 שישלחו אלא י"ל כי חז"ל אמרו על ויזרח
 לו השמש ששעות ששקעה בעבורו זלאתו
 לחן זרחה בעבורו וא"כ עלה השחר
 קודם זמנו ז' או ג' שעות וזה לא ידע
 המלאך כי פתאום עלה השחר קודם
 עמו :

ז סוכה. מאן דעביד ל' סוכה
 קב"ה מסכך עלי' בהוא
 עלמא ואגין עלי' מכל מלאכי חבלה כד
 נפיק מההוא עלמא ואזיל לההוא עלמא
 ח"ז תיקון ע' דקל"ב ע"א. (ע"ין בהוספה
 שבזוהר חלק א' ד"א סוף ע"א יומא
 רביעאה לקבל דרגא דיוסף.) בח"ז תיקון
 ו' דכ"ג ע"א באילין כענועין איפון
 משפילין מעילא לחסא לע' אומין :

י סעודה. במס' אבות פ"ג מ"ג
 על המשכה ג' שאכלו
 על שלחן אחד ולא אמרו עליו ד"ח כו'
 ע"י"ש דרע"ב. לפימ"ש"ש בשם י"א לריך
 למקרא על השלחן ח"ך משנה גמרא
 ע"כ

מימרי' דזבורא הוי אולפין אורייתא
 בלא ספק בלא קושיא ומחלוקת. תיקוני
 ז"ח ד"ז ע"ד כדפס עם פירוש הגר"ח
 ע"ל ערך ל' אות ח' בשם רע"מ :

ז ס"מ וקוב"ה בחר דעבדו גרמיהו
 לקית וקב"ה עתיד לאעבר
 לון מעלמא ולמימחי לון ואי חימרן אי
 בני נשי עבדין לון אלהות ולא ברעותא
 דלהון אמאי אחענשו אלא כד הוו דור
 המבול כו' וסגדון להון כו' הוו נחתי
 לגביהו ועבדו רעותיהו כו' הא אחעבדו
 אלהות כו' בג"ד קב"ה עתיד לאעברא
 לון וימחי לון מעלמא כו'. רע"מ כי תלא
 דרע"ז ע"ב וכן הוא עוד שם דר"פ ע"ב
 ז"ל בגין דעביד גרמי' אלק' ייחי יחודא
 דמייחדין זי' ישראל בכל יומא בכ"ה
 אחון וימחי בהון למאן דשוי גרמי' אלק'
 ולא איבו אלא עבד מטוקף. וע"ין בכ"מ
 על ד"ח ע"ב ובח"ז דמ"ח סוף ע"א :
ח ס"מ. אסור להזכיר שמו משום
 ושם אלהים אחרים לא

חזכירו. שער המצות פ' משפטים וטעמי
 המצות. וע"י"ש דעיקר הקפידה זבילה
 שאז ממסלה החלונים. וז"ל זוהר בחקתי
 סוף דקל"ג זבילה בזמנא דאיבו שלמא
 וע"י"ש במ"מ. וזוה אפטר לפרש בפ'
 וישלח שיטאע"ייה אמר הגידה נא שמך
 והשיב לו מה תשאל לשמי כי תרגום של
 נא הוא כען ברוב פעמים (ע"ין בפ'
 ואחחן אעברה נא ופי' ש"ח שם) ואמר
 לו ישאע"ייה שעתה שעלה השחר ועבר
 שלטנותך איני ירא ממך ע"כ הגידה
 עתה שמך והשיב לו מה זה עתה שעבר
 שליטתי תשאל לשמי כי חס אל לשמי כי
 אוחיות ל'א' משמו מסערה דקדושה
 כדאיתא בספרים כמ"ש בספר כ"מ
 בח"ז תיקון ח' וע"ין בק"י מדינוב בערך
 ס"מ (ע"ין בספר פנים יפות פ' בשלח

מאורי ציון

וכל זה הוא אור ומחוך שחין כבה אור זה סופו להאיר על המנוה כו'. ועיין בח"ז בסופו תיקון ה' דקמ"ב ע"ב ז"ל ואי אית לי' חובין ואית לי' זכוון אחפרעו חובין בזכוון יאל שכרן בהפסדן. כתב שם דזה דוקא בחי דדנין לי' בכל לילה על יום שעבר אבל אחר מיתה לא יקח שוחד של מלאת אלא נפרעין ממנו העברות ואח"כ פורעין לו שכר מלאתיו עכ"ל. ועיין בזה בח"ז דנ"ב ריש ע"ב: **ב עשרת** הדברות. בק"ש נרמזו עשרת הדברות כמו שהביאו האחרונים ומקורו מירושלמי פ"ק דברכות ובזוהר ואתחנן דרס"ר ע"א אר"ש דבפרשה ראשונה של ק"ש נרמזו ה' דברות ע"ש:

ג עצבות. מי שהוא עלב נקרא בעל מום. דז"ל הח"ז ריש דנ"ט מאן דאזיל למחמי לה (פי' בעליה הרגל) לריך לנטרא גרמי' מעיביו דאיבי לילית חשוכא עלבון כו' דאיבי מום ועלי' אחמר כל איש אשר בו מום לא יקרב:

ד ע' שרים. איתא בזוהר פ' אמור סוף דק"ו איש כי יקלל לקויו ואע"ג דפולחנה נוכרה הוא כיון דאנא פקידת לון ממנא לדברא עלמא מאן דלייט ומבזי לון וגשא חטאו ודאי דהא ברשותי' קיימין ואזלין ומדברין בני עלמא. וע"ש עוד בריש דק"ו ואפילו נחשים ועקרבים ויתוסים ואפילו אינון דמתחזון מחבלי עלמא בכלהו כתיב עוב מאד כלהו שמשא עלמא מדברי עלמא כו' בכלא עבד קב"ה שליחותא דילי' וליח לון לאנהגא קלנא בכל מה דאיבו עבד. ובפ' יתרו ס"ח ב' לא נשך חוייל לביי עד לחשין ליי' מלעילא כו' וע"ד לא בעיי' לביי לאנהגא בהו קלנא במלי דעלמא. ובספר אוה"מ

ע"כ לדעתי כעת שנחפשטו ספרי חק לישראל נכון למקרי בהם על השלחן: **יא ס"מ** איהו יאהר"ע ואיהו נחש הוא ס"מ הוא עמלק הוא פלשתי הוא מלאך המות לכל בניו אהעביד לי' כפוס חוביו. תיקוני ז"ח דל"ג ריש ע"ב דפוס ווילנא חס הגר"א: **יב סלסול** שערות. בזוהר פקודי דרס"ז סוף ע"א בהאי היכלא קיימא כל קטיגורין כו' ועבדי לי' דיחקן בהקוניו ויסלסל בשערי' ע"ל ערך י' אות ט"ו:

יג ס"ת. אין להוליא ס"ת מביה"כ לביה"כ וכש"כ לביה"ב הוא סכנה. זוה"ק פ' אחרי דע"א ע"א הובא בשע"ת סימן תקע"ט וע"ש בזוהר דאיתא שם מן ההוא יומא דסלקו לי' לרי"א ברי"ש ואח"כ לגבי אבות כו'. וע"ש בספר אוה"מ דלאו דוקא שהי' קבור שם אלא אותו הזמן שהי' בעלי' בלי קבורה שלא שלטה בו רמה כו' הי' חשוב לו כקבורה והיי' נחשב בכלל מחי גוש חלב. ונריך לעיין בזה במד"ר קהלת פ' תן חלק לשבעה דשם איתא כיון דמעון למערתא כו' ע"ש:

א עבירה מכבה מנוה. אין כן עברה מכבה מנוה שאם המנוה גדולה והעברה קטנה ודאי לא חכמה אבל עברה ששקולה כנגד המנוה מכבה אותה כן פירש הרמ"ז פ' לו על הרע"מ דנ"ח ע"ב וע"ש עוד שפירש שחילוק יש בין מנוה הנעשית ע"י ע"ה שמתחלה לא נעשה כהגון אלא לאיזה כונה חלונית אז יש בה כבוי הכו' אבל לגבי מארי תורה גם שיעשו איזה עברה שתגבר לכבות איזה מנוה מהאיר על גופם אינה כבוי' עולמית כי סופה לחזור ולהאיר להם הן הכונות שמכונים בעשייתם

שם כי דזה דוקא בשדה ששם גבול משתנס אבל בבית הסודו לסודו אפי' בשבת :

ה עינא עבא ובישא. כל מילוי דביי' לאינון בסחימוו ברכאן שריין עלוי וכל לאינון באחגליא הסוא אחר דבי דינא שריאין עלוי בנין לאיסו אחר באחגלי וססוא לאיקרי רע עין שליט עלוי כוי. זוס"ק פי נח דס"ב ע"ב עיי' ש"ס פי מקום שנהגו דס"ד :

ו עונש ממון מאן לאחחוי לענוש נכסין נפל צבי מרעיו ולא יחסי עד דיתן כל מה לאחגזר עלוי כוי זוס"ק האינוו דר"ט ריש ע"ב וכן בהוספה שבזוי כמ"ש לעיל עי' חי אוח כ"א :

ז עישו ח"ח עשו קליפה הוב וסטי"א הוב. זוכר בלק דקפ"ה סוף ע"א עיי"ש פי ברמ"ז :

ח עובר עבירה בזוהר בראשית ד"ג ריש ע"ב מאן לחב כאלו אפשיט לשכינתא מלבוסה כוי וכל מאן דמקיים פקודין לאורייתא כאלו הוא לביש לשכ"י בלבוסה' :

ט עון דא ס"מ לאיסו נחש. זוס"ק בראשית כ"ג ריש ע"ב :

י ערב רב. ברע"מ נשא קב"ה ע"ב וערב רב כגוונא לאחמר בהון וירא העם ויטעו ויעמדו מרחוק הכי יסון רחיקין מן פורקנא ויחמוון לה"ה ולעמא קדישא בכל האי יקר ואינון רחיקין מנייסו כוי ובכל אחר דישאל מפוזרין בנייסו בין מלכוון ואחסדרו אינון ערב רב רעיון על ישראל עאנא דקב"ה כוי ויראי חמא מסובבים מעיר לעיר כוי ולא יסבין לון באחרין סגיאין אלא דבר קצוב כוי ואינון ערב רב אינון עחירין בשלי' בחדווא בלא לערא בלא יגונא כלל גלגלן מארי שוחד לאינון בדיינין רישא

עמא כוי עי"ל ערך גי אוח כ"מ ועיי' רע"מ פנחס דרל"ז ע"ב ובת"ז ח"י י"ב ודוחקא דגלותא דערב רב לישראל ממחר לון פורקנא ורפיון דלהון מערב לון לישראל פורקנא :

יא ערוך. שער באשה ערוי קול באשה ערוי שוק באשה ערוי יד באשה ערוי רגל באשה ערוי לאעיג דחרין אלון לא שנייה חבננא וחרין אלון יחיר מערוי אינון. זוי נשא דקמ"ב ע"א ובזוי נשא קב"ה ע"ב אר"ה חוכבא ליחי על הסוא ב"כ דשבק לאחחיי' דאחחוי לשערא דרישא לבר כוי גרים מסכנותא לביחא וגרים לבננא ללא יחשטבון בדרא וגרים מלה אחרא דשריא בביחא כוי ומה בביחא האי כ"ש בשיקא וכ"ש חלופתא אחרא כוי בני"כ בעי' אחתא דאפי' עסירי בביחא לא יחמוון שערא חד מרישא כ"ש לבר :

יב עבר ועחיד מה שנגזר ומוסנס למעלה אף שהדבר לא בא כוי כאלו בא הואיל וקאים קמי קב"ה יש לכנותו בלי עבר. זוס"ק פי מלורע דני"ד ע"א ואשה כי יזוב כוי הכה יוס בא כוי עיי"ש ועי"ל עי' גי אוח מ"א וכן איתא ברבא פי לך פי מ"ד לזרעך נחתי כוי אף מאמרן של הקב"ה הוא מעשה כוי' אהן אח הארץ לכ"כ אלא נחתי עיי"ש שמביא מכמה פסוקים וכן רש"י מצויא שם זה המדרש ובזה אפשר לתרץ כמה מקומות :

יג עקידה הקשה בזוס"ק פי' ויחי דר"ל ע"ב דיחק בר ל"ז שנין הוב בהסוא זמנא מאן נסה אח אברהם נסה אח יחק מבע"ל עיי"ש מה שחי' וכן הוא בזו' וירא ק"י ע"ב. ושמעתי מא' ששמע מפס קדוש הרה"ל ד' דוד מדונב שאמר ליישב זה כי הש"י הוא אין סוף

מאורי ציון

יה עמלק נראה מרע"מ פי כי תלח
 דרפ"א ע"ב דכל אומה
 ולשון דשנאין לישראל יתיר נשמתהון
 מעמלק דכן אמר שם על בלעם ובלק
 אע"ג דלא ילאו מעמלק נשמתהון הוי
 משם ולכן הוי שנאין לישראל יתיר וע"י
 בזוה"ק בראשית דכ"ה ע"א בלעם ובלק
 מסמלא דעמלק וע"י בת"ז סוף ת"י ס"ט
 עמלק דאינון בכורי מצרים ערב רב
 דאינון מעורבין בישראל עלייהו אחמר
 חמחה את זכר עמלק כו' :

יש עין רע מאן דלא נטיל ידיו לאכילה
 הוא רע עין. ז"ח רוח דכ"א
 ע"ד ד"ה תנינא ז"ל האוכל בלא נט"י
 כו' הא אכילתו עמאה ושכינתא מה אומרת
 אל תלחם לחם רע עין כו' עיי"ש באריות.

כ עין רע. כל צ"כ דעיני' בישא עינא
 דמחבלא שריא עלוי ואיבו
 מחבלא דעלמא ולבטי ל"י לאינש לאסתמרא
 מיני' ולא לאתקרבא בהדי' דלא יתיק
 ואסור למקרב בהדי' באהגליא זוש"ק פי
 נח דס"ח ע"ב ועיי"ש ס"ד צ"י ובז"י
 בלק דרי"א ע"ב הוה מאן דאעבר ברי'
 בשוקא ומסתפי מעינא בישא יחפי סודרי
 על רישי' בגין דלא יכול עינא בישא
 לשלמא עלי' :

כא עין רע איח צ"כ דברכתא אחקיים
 צ"י יתיר מאחרא כו' ואיח
 צ"כ דהוא זמין לאתקיימא לוטין על ידי'
 ובכל מה דישגח לית לוטין ומארה כו'
 וע"ד תנין יסמי צ"כ ממאה ארחין ולא
 יערע צ"כ דאיח ל"י עינא בישא כו'
 זוש"ק פי אחרי דסיג ע"ב ובסי' חסודים
 סו' קיי"ט יש גוזל ואינו נראה זה הדר
 עם בני אדם ועיניו רעה בשלמה :

כב עיהר"ע בזמן שהאב והאם עם
 הבנים אין עיהר"ע
 שלב

סוף בלא גבול וגם דבורו היוצא מפיו
 ית' הוא ג"כ בלא גבול ואין סוף אי"כ
 כשאמר הש"י לאע"ה קח נא את בנך
 נתן בלבו אהבה הבן בלי גבול וכשאמר
 את יחידך ואת"כ אשר אהבת תקע בלבו
 אהבה בלי גבול עד אין סוף ולא ה"י
 אפשר המעשה הזה ליעשות בשום אופן
 עפ"י הטבע (וכ"ל דזה מדקדק בפירש"י
 ליתן לו שכר על כל דבור ודבור כי ע"י
 כל דבור ודבור ה"י הנסיון גדול מאוד)
 מה עשה האע"ה דבק עלמנו בר"ן הבורא
 ית"ש כי גם רזנו ית' הוא א"ס בלי
 גבול, עיי"ז ה"י יכול לעמוד בנסיון והנסיון
 הזה לא ה"י ביצחק ודפח"ח. ואמר שזה
 אמר לפני הגאון הקדוש מהר"ש מבעלו
 זי"ע ונטענו לו בראשו :

יד עין רע שולט בדבר המנוי ואין
 שדים שולטים במעות המנוים
 כי עיני שדים טעם לעלמו והרואה לתקן
 את שניהם יזכיר שם שמים על המשחמר
 בלי מנין וברכה מנוי' בו ואין זה זה
 שולט בו, ס' אוה"מ פי פקודי על דרכ"ה
 ע"א וד"ס קט"ד ע"ב ד"ה ר' יצחק :

שו עקידה ע"י העקידה זכו לגאולה
 כדאיחא בסוף התקוין
 דקל"ז. זכרתי"מ פי וירא על דק"ב ע"ב
 וד"ס ריש דס"ב. מ"ש דקל"ז כ"ס ו"ל
 קל"ט :

שו עקידה קריעת העקידה מועיל לבטל
 המגיפה צ"מ בקטורת
 זכרתי"מ סו"פ וירא על דק"ב ע"ב ודף
 ס' דס"א ע"ד :

ז עמלק נקרא כלב. זוש"ק בשלה
 ריש דס"ה שור וחמור
 כדווגו וילא מנייהו כלב זה עמלק. אמרנו
 אחיות של שור ויח'מיויר היינו וימיו גי'
 כלב עיי"ש במ"מ :

יחפרקון ה"ד ואח"כ ע"כ ע"כ חושיע וע"כ
 ליטגא לעוני וכן הוא ברוספה דז"י ח"ג
 דש"י ע"א דל הוא דש"כ צ"י מרע"י :
כז עצה מלות נקראים עלות כמ"ש
 בז"י יחרו דפ"כ ע"כ חר"ג
 ז"י עיטין יח"ב אורייתא לבי"י ע"י לקמן
 צ"י רשעים אוח"י"ג :

כח עבירה עבר על פחגמי אורייתא
 הסוא עבירה סלקא
 קמ"י ואמרה חנא מפלגיא לעבד לי
 וקב"ה מני לה וקיימא תמן לשי"א ל"י
 ה"ד וירא ד' וינאך כ"י מהו וירא הסוא
 לקיימו קמ"י חב בחשבה מה כתיב גם
 ד' העביר חטאתך כ"י דאעבר הסוא
 חובא מקמ"י בגין ללא יסתכל צ"י לאעבא
 ל"י ז"ה"ק קדושים דפ"ג ע"כ מי שוא
 בעל עבירות ר"ל נקרא גולם ע"ל ע"י ג'
 אוח"י וע"ל ע"י מי אוח"י פ"ה :

כט עבירה כיון ששמר עלמו מן
 העבירה וכפ"ה יחרו פ"ס
 א"י וצ"י וגי מבאן ואילך הקב"ה משמרו
 ס"י חסידים ס"י ל"ג והוא מירושלמי
 סופ"א דפ"א ובמס' יומא דל"ח צ"י :
ל עמידה שחיקה נקרא עמידה
 הטעם בצוה"ק שלח קע"ג
 סוף ע"א :

לא ערב חר"י משיואל האור עד
 שנוטה לרדת נקרא יוס והוא
 מדה חסד ומשנוטה לרדת נקרא ערב
 ז"ה"ק פ"י שמות דכ"א ע"א וכן הוא שם
 פ"י ח"י שרה קל"ב צ"י :

לב עינא עבא, האי מאן דאמר שבחא
 לחבר"י דבניו או דממוניו
 צ"י לברכא ל"י כ"י וא"י א"י מברך ל"י
 מחברך מלעילא וברכחא צ"י לברכא ל"י
 בעיני עבא כ"י וא"י א"י מני שבחא דחבר"י
 ולא אודי עלי' ברכאן הוא נחפס בקדמיותא
 מלעילא וא"י א"י מברך ל"י מחברך
 ז"ה"ק

שולט בהם. ס' אגרא דכלה פ' בלק
 צ"ס ס' הקנה ע"י"ש שמציא סמך לזה
 מן הפסוקים :

כב עיהר"ע העובר בין צ"י נשים
 א"ס כדוח נכפה כ"י
 וא"ס אינן כדוח עין רעה שולט בו בגופו
 או בממונו ז"ה"ה רוח ד"י"ז ע"ג ע"י"ש
 הלחש לזה :

כג עניים הם כליו של הקב"ה והם
 קרובים אליו. ז"ה"ה רוח
 ד"י"ד ע"ג ד"ה פתח הסוא סבא וכן הוא
 בז"י ויקרא ר"ש ד"ט :

כד עני המקבל מלוקה כ"י צ"י קנה
 הקדוש דפ"ג ע"א בסוד ג"ס
 צ"ב"ח וז"ל אל יאמר אדם אלמך לבריות
 לענג השבח כ"י במה שאתה מתקן בעונג
 אהה מקלקל בצורך לבריות שהשואל הוליא
 עלמו מן כלל ישראל ומודה שאינו כדאי
 לקבל מירי שמים ולא הוחר השאלה אלא
 למי שאינו יכול לחיות זולת שישראל כ"י
 וע"י בזה באריכות צ"י אגרא דכלה פ"י
 שופטים ע"פ כ"י הגוים האלה אשר אהה
 יורש ובחוק דבריו כ"י כ"י א"ס האדם אינו
 משתדל רק הש"י שולח לו ממון ע"י א"ס
 פרטי סנה מוח אלקי הוא והש"י נקרא
 בעליו של הממון כ"י ואעפ"כ ידוע
 מאנשי מעשה כ"י כאשר בא לידם איזה
 ממון מאנשים בלתי הגונים לא ראו
 להנות ממנו בכדי שלא יקנו קנין בצפ"ס
 מכה הפועל שבקרב הממון כ"י ע"י"ש
 שהאריך מאוד בזה :

כה ענ"י ר"ח עירובין ג"ה יבמות
 ושאר מחניתין בכלל רע"י
 ח"א ר"ש דרע"י :

כו עני מי שהוא בעניו במכתשן ומרעין
 א"ע"ג דהוא בעוהרע עני אהקרי
 ז"ה"ק פ"י עקב דרע"ג ע"כ וע"י בצוה"ק
 פ"י פקודי דר"י ע"כ ואיחא שם ובג"ד

מאורי ציון

זוה"ק במדבר ק"ז ב' :

לג ענוה אם מקיים המצות ואין בו עוה ומתגאה הרי הוא ככל הגוים ובזל מה גרוע. סי' נחל קדומים סי' בל ע"פ החודש הזה לכם בשם התנחומא :

לד עזות כל אינון בני עלמא לית בהו כיסופא לית לכו חולקא לעלמא דאתי ז"ח שה"ש ד"ז ובש"ס נדרים ד"כ אמרו בידוע שלא עמדו אבותיו על הר סיני :

לה עלמא דאתי ולעתיד לבא ע"י בזה רמ"ז חל"ו דקפ"ד ע"י ודה"ס קפ"ב א' ופי' תרומה על דקכ"ז ע"י ודה"ס קפ"ב ע"ב :

לו עונש של מעלה מדה כנגד מדה והעונש שהוא שלא כנגד מדה הוי כמו פירות עד שיפרע מדכ"מ נחל קדומים פי' יתרו ע"פ כי בדבר אשר זדו. שמעתי שהרה"ק מקאמינקא ז"ל שאל להרה"ק ר' דוד ז"ל מדינוב למה גדול עונשי של מדות יותר מעונש ערוות והשיב כי על הערוות הקב"ה מלפס מתי יעשה חסובה ולא נפרע ממנו עד שיחמלא סאתו אבל בעונש המדות הקב"ה נפרע ממנו קודם שיחמלא סאתו מדה כנגד מדה הוא לא מילא סאתו של חבירו נפרעין ממנו קודם שיחמלא סאתו. ודפח"ח :

לו עונש של מעלה. בכלהו עבדו שליחותי ואפי' בחיות ברא כי ואפי' ביד עכו"ם כו' ובידא דישראל כגון רשע ביד לדיק אבל רשע בידא דישראל רשע אחרא לא עבד ביי שליחותא אלא בזמנא דאיכו לא מכיון ביי זוה"ק שמתי דל"ו ע"ב :

לח עונש של מעלה. יומא חדא חד מן חברייא הוה פריש מלון

דאורייתא כד מטא לחד מלה ידע האי בייכ דיתכשל ביי ואמר לחברי' שתיקו דיי ובגין דשתיקו ואכסוף והאי כסופא דגרש האי בייכ דיינון ליי בהסוא דינא קשיא כו' זוה"ק שלח דקס"ז סוף ע"א :

לז עין הדעת. במס' ברכות ד"מ ובסנהדרין ד' ע' פלוגתא דתנאי בזילין שחטא בו אדכ"ר מה הוי עי"ל עי' א' אוח ס"ב מ"ש בזה :

לז ענינא העוה"ז יחק שהי' חופר באירות שגראה שהם עניינא עוה"ז ואין כוונתו אלא לקיימא עלמא כו' ומכאן אתה למד שגם בכל המעשים לריך לייחד הלדיק דוגמת אבותינו הקדושים וזה סוד מארז"ל וכל מעשיך יהי' לשם שמים ליחדא שם מלי' עם שמים ת"ח. סי' זהרה"מ פי' תולדות על דקמ"א ע"ב ודה"ס ע"ו סוף ע"ב :

ז עומר בקרבנא דעומר אחצביל יאהר"ע כו' רע"מ אמור דל"ז ע"ב :

זא עבירה בפרהסיא. ת"ח כל חובא דאתעביד באהגליא דחי לה לשכינתא מארעא וסליקת דיוורא מעלמא. זוה"ק בראשית סוף דל"ז :

זב עמי הארץ הם חזקים בגוף והם עשירים עפ"י הרוב. סי' קבלת יעקב מדינוב עי' ישראל עי"ש הטעם עפ"י הקבלה :

א פקדון. ביי דיהיב פקדונא לאהרא דאע"ז דאיכו אהחייב לגבי' יתור מסאי פקדונא לא כדאי לאתאחדא ביי הואיל ובפקדונא אהמסר לגבי' ואי יסרב ביי ודאי נכדוק אהתרי' דלאו מזרעא קדישא הוא ולאו מבני מהימנותא. זוה"ק במדבר קי"ט א' וזו"ח רוח דכ"ג ע"ג וזו"ח בראשית דל"ז ע"ב :

ב פטירת הלדיק כשבא לתמן עושין חדוה

לשיזכותי מן דינא כוי. זוכי"ק פי בשלח
 דכ"א ע"א ופי שם בסי זכרתי"מ דעאל
 עלי עליו של חולס להחזירו בחשוכה
 ויחודה על לשעבר על עוונותיו ויקבל
 עליו שלא יעבור עוד לעתיד ופי ברע"מ
 באריכות שגרמו באות הקדום יבזוס"ק
 פי פקודי דר"ג ע"ב ופי בראשית ד"י
 ע"ב ופי זכרתי"מ שם ד"ט ע"ב מספי
 ובמס' שבה פ"ב ח"ר מי שחלס וטסה
 למות אומרים לו החודס :

ז פטירה כד נפיק ב"ג מסהול עלמא
 כלכו בין לדיקי בין חסידו
 וחמימי וחיבי ורשיעי כלכו עברי באורח
 למיחמא אדם קדמאס לבני עלמא ומחמן
 נטיל אורחא הן לנחא דעדן הן לגינס
 כל אינון לאורחייבו לגדיע כוי נפיק חד
 ממנא ואחער קמייבו וקארי ואמר זכאין
 אחון לדיקיא כוי. זוכי"ק בסוספס ח"ג
 דשי"ג ע"ב ע"ל אוח י"ז :

ז פושעים אף הפושעים שכל דור
 הראה הקב"ה למשה
 ז"ל מד"ר מסעי פסיג הראה כוי דור
 דור ודורשיו דור דור ופושעיו :

ח פרס שלא ע"מ לקבל פרס. כברא
 דאיכו מחויב ליקרא לאבוסו
 זוכי"ק משפטים ריש דק"יט ע"י ז"י בבר
 דק"י"א ע"ב :

ט פרס אינון דעבדין פקודין ע"מ
 לק"פ מט"ט ומשרין דילי
 ממנן עלייהו כוי אבל אינון דעבדין שלא
 עמל"פ אינון בניו דמלכא כוי ובג"ד אס
 כבנים אס כעבדים. זוכי"ק לו כ"ט אי
 וסוף פי קרה ברע"מ וחיזו"ח ד"ט ע"ג
 דמל"ן עמל"פ אבל לבנין דלא מל"ן
 לקבל פרס ובזוי קדושים פ"ב ע"ב בן
 יבד ע"מ דלא לקבלא אגרא כוי אבל
 עבד דמשמש עמל"פ אי לא עבד ליווי
 דרבי מארי אעבר ל"י מגו ביח"י כוי :
 פרס

חדווא וסילולא וכחוח כחוח מתכנפי
 ואמרי ניזיל לחדוחא דאורייתא ואפי
 ונלאכי השרת מתכנפי למחדו בדי ז"י
 רוח י"ט ע"ג ד"ה כי הא :

ג פטירה אר"י בשעת פטירתו של
 אדם הוא יום הדין הגדול
 כוי ולא נפטר אדם מן העולם עד שרואה
 את השכינה מדהי"ע וירא ל"ח ע"א ובס"ח
 שם ל"ט ריש פי אמור אבל בח"ז דקל"ז
 ע"ב איתא מאן דאיכו חל"ו עבד וחל"ו
 בן חורין חל"ו עבד דל"ח וחל"ו בן חורין
 דל"ט כל אינון פטירין מן הרא"י בזמנא
 דנפקין מן גופא כוי לית לה רשוחא
 לאסחכלא בשכינתא ולאחז"י קדמאס
 בשעת פטירתה מן גופא וברע"מ פינחס
 רכ"ד ז' כד מיה ב"ג אי זכי נחא בדמות
 אר"י לקבלא נפשי ואי לאו בדמות כלב.
 בזוי ויחי ר"י"ח כוי לא יראני אדם אי
 בחייהו לא זכאן במיתתהו זכאן גס שם
 דרכ"ו אי ופי פקודי רס"ג אי עד לא
 יפוק מהאי עלמא חמי ל"י ובפי מאורע
 ריש דכ"ג :

ד פטירה טוב לנפטר למוח מחוך
 ד"ה והיושבים לפניו יזכירו
 ד"ה וכש"כ אס יזכירו השם של מ"ב
 שהוא מסוגל להטלחה הנפשות ויקראו
 ק"ש לפניו. מ"מ פי בלק על דקל"ד ע"ב
 וברע"מ פי לו דל"ג ע"א וכד נפיק נשמחו
 כוי לגמור את השם שמע ישראל וברוך
 שם לקרבא נשמתי מאנא (כ"א קרבנא)
 לשם הוי כוי ע"י"ש כל הענין וע"י"ש
 בסי אוח"מ ור"ך להחודות בחל"ו בעת
 סילק נשמחו הטעם שסוד סגולה הוידוי
 זו סגולה טהרת הפגם מהספי עליונות
 כוי :

ה פטירה אשרי משכיל אל דל וגוי
 בכהוא שעתא זכאס
 חולקי" דב"ג דעאל עלי ואלויק ל"י אורחא

מאורי ציון

י פרם נראה למויך באורחוי דקביה
 וכוי כדי שהקביה יזלחה מכל
 קמרונין שאין זה עמלי'ם אלא שימנע
 ממנו המונעים והמטרדים אותו בעבודה
 זכרתי'ם ריש פי' בא עיי' בסי' בני יששכר
 ר"ח סיון מאמר הי' אות י"ד:
יא פיתוי יאהר"ע מפחה לבחור
 בעריות ולגזור לגזול
 ולזקונים שידברו להר"ע ודברים בעלים
 זכרתי'ם פי' ויאל' בסי' דק"א מהספר
 עיי'ג:

יב פיתוי יאהר"ע כי הרמ"ז פי' לו על
 דכ"ז בסופו ודה"ס מ"א
 עיי'ב בשם הארז"ל שיעקר פיתוי העבירה
 היא מלך נוקבת הקליפה שדרך האשה
 לפחות כוי' אלא שהיא המתחלת לפחות
 ואח"כ נעפל לה גם הזכר ומחזיק בידה
 כוי' ותחלת הפיתוי הוא התחלת ההרפור
 כוי':

יג פרם עיי'ם לקבל פרם היינו במלות
 עצמן כמות שהן אבל כשכבר יאל'
 ידי חובתו כגון במלות דקה שנתן חיובו
 ועתה נוסף על חיובו בזה החוספות
 שרי' עיי'ם לקבל פרם ובה מיושב קושיה
 שהי' פיי' דרי"ה על הש"ס דהאומר סלע
 זו לדקה בשביל שיחי' בני ה"ז דדיק גמור
 וסקשו ה' הוי עמלי'ם ועפ"י הכ"ל לק"מ
 דכבר נתן חיובו ועל החוסי' שרי' עלי'ם
 וזה פירוש ה"פ דק' דק' תרדוף דכפל
 לשון מורה דנוסף דק' הנוסף שרי' למען
 תחי' כי' נחל קדומים שם פי' שופטים:
יד פרם עיי'ם לקבל פרם עיי'ל בעי'
 פי' אות ל"ב בשכר מלוי מלוי

היינו מה שמקבל שכרו בעוה"ב ומזה
 יש כ"ר גדול להש"י שדרכו להטיב לבריאותיו
 ונעשה רלונו זה עצמו מזה ומי שמכוין
 לקבל פרם רק עדי"ז שיעשה רלונו הכורה
 בקבלת שכרו מותר לעשות עיי'ם לקבל

פרם כי זה עצמו מלוי:

טו פמירה של דיוקים עד עלמא
 לא קבילת מערחה ב"כ
 אחרת ולא תקבל ונשמחין דזכאין
 אעברון מקמייהו בני מערחה בנין דיתערון
 וחמון זרעא דשבקו בעלמא ויחדו קמי
 קביה. זזה"ק ויחי סוף דרין עיי'ל אות
 ו' וכי' שם באוסח"מ ז"ל לא קבילת מערחה
 שיש בה סוד רוח חיים כוי' ואלו הי'
 מכניסים שם אדם אחר הי' המערה
 נסתמח לפניהם וייתה מגרשת אותה.
טז פינחם הוא אליהו פי' ענין זה
 מבורח במי"ם פי' בראשית

על דמיו' עיי'ב בשם הארז"ל עיי"ש:

יז פני די דיוקים נקראו פני די עיי'ל
 בעי' דיוקים הטעם:

א צדיק זכויותיו חקוקין לו על עצמותיו
 וכן להיפך ר"ל זזה"ק שופטים
 ערי"ה אי' (וכן הוא בהוספה שבזוי' ח"א
 סוף דיי"ג) ומסיים שם ואמאי בגרמין
 יחיד מבשרא וגידין ומשכא בנין דגרמין
 אינון חורקין וכתיבא אוכמא לא אשתמודע
 אלא מגו חוורא:

ב צדיק דאחאביד מעלמא לא סליק
 אחר תחותי' עד זמן רב זזה"ק
 לך דפי"ב סוף עיי'א עיי"ש בדרך אמת
 דלא תיקשי ממאי שאז"ל (יומא ל"ח ב')
 עד שלא מת כוי' כי אינו במעלותיו
 למלאות מקומו עד זמן רב ועי' מד"ר
 מקץ פי' ל"ח ח"ח שמת אין אנו מוצאין
 תמורתו היינו ג"כ כ"ל עד זמן רב:

ג צדיק אוכל לשובע נפשו בחר דשבע
 נפשי' מלללי ולמקרי באורייתא
 זזה"ק שלח דכ"ב עיי'ב:

ד צדיק נקרא ח"ש. זזה"ק תרומה
 קלי"א עיי"ש עיי'ב וסוף
 דקלי"ד וכן בהשמטה לזוי' ח"א ד"ו עיי'ב
 והאי דיוק ח"ש איקרי הסי"ד והסרידו
 לח"ש

לאיש מנחה :

ה צדיקים נקראים בשם השם.

יאהייה קראו הש"י אל כידוע, משרעייה זכה יותר לקרוא בשם הו"י סי זכרחי"מ פי יתרו על דעי"ט ע"ב ודח"ס נ"ב ע"ב וכן מלאחי בזו"ח שיה"ש ד"י"א ע"י"א ד"ה כתיב ויאמר ד' אל משה כו' בקדמיתא כד הוה במלרים חקיק ב"י שמא לאלקים דכתיב ראה נחתיך אלקים כו' כיון דאסחלק בעליו"א אחרא חקיק ב"י קב"ה שמי" ממש כו' ולמחוי בארעא שמא שלים כגונאח לעילא הו"י אלקים דהוא שמא שלים כו' וע"י ז"י וי"א דקמ"ט ע"י"א בס"ח דמטי"ט אשתלים ואחקריי בהאי שמא למארי הו"י וכי שם בזכרחי"מ כשהוא מתעלה ומזדקך ועולה למעלה להקריב ולהקטיר תפלותיהם של ישראל ועסק תורתם ומלות אז קונה שם הו"י ועי"י"ש בס' אוהח"מ וע"י בז"י משפטים ל"ד ע"ב זכה יתיר הו"י בשלמו וע"י מ"מ פי ויחי ע"ד ר"י"ח ר"ש ע"ב ד' עשקה לי פי שר"ש נקרא הו"י כמשי"כ סי בא כו' עכ"ל ובזוה"ק פי אחרי דס"א ע"ב איתא דקב"ה קרי ל"י לרשב"י בשמי" ובזוה"ק פי לך סוף ל"ג איתא דמלכא משיחא נקרא בשמא דהש"י ובמד' איבה ע"פ על אלה אני זוכי מעשה בדואג עי"י"ש דבזוה"ק נקרא בשמו וגם בז"י פי כי תלא דרעי"א ע"ב קרוב לסופו דבי מקדשא ושמא דמשיח אחקריאו בשם הו"י. ולהסביר קצת ענין זה עפ"י מה שאיתא בז"י בראשית ד"י ע"א למאך באורחוי ממש לאדמא ל"י בכלא כי שם בס' זכרחי"מ הלא תראה כי כל המלוי שנתן לנו הש"י הם כדו שנהי' דומים אליו מה הוא חנון אף אתה חנון כו' וכן אומרו אחרי ד' תלכו א"י כל ישראל החסידים והצדיקים העושים כמעשיו יחי

ממש הם אלוהות כו' (לפי הכ"ל י"ל בפי ויקרא אברהם שם המקום ד' יראה גוי כי הוא מקום המקדש) אבל כריך להתיישב בכל הכ"ל דאיתא בזו"ח בראשית ד"ג ע"ד במדכ"ט ז"ל הכל נתן ובל שמו הגדול לא נתן ולא אוזיף לאהרן לכתוב אני ד' לבדי מלמד דשם זה לא נתן לשום נברא. ובדרך אפשר כ"ל עפ"י מאמר הז"י פי תלא דרפ"א ע"א אני ד' לא שיתי בכתיבה לא אשחתי אבל בקריאה אשחתי דכתיבה דאיהו אחרי"י לא אשחתי בקריאה דאיהו לבר מאחרי"י אשחתי כו' עי"י"ש וע"י בס' אוהח"מ פי יתרו בסוף על דעי"ט בשם גאון שפי' ויקרא ל"ו ומשה כבר עלה בשם אלקים ועשה ויקרא אליו ד' כלומר מן הסר מלד עלייתו להסר ע"כ. ונ"ל שעד"ז יל"פ ג"כ ויעבור ד' על פניו ויקרא ד' :

ו צדיקים אר"י זמה הצדיקים נכרים מחוך שיש רשעים דאלמלא רשעים אין הצדיקים נכרים. זוה"ק שמוח ד"כ ע"ב :

ז צדיקים כתיב בעלון צדיקים רבה תפארת ובמקום רשעים יחופש אדם פי הצדיקים מפארים ומכבדים בני אדם על כל מעלה טובה הנמלאים בהם והרשעים מחפשים מומי בני אדם ושניאוחם להשפילם כו'. ר"י בשע"ת שער א"י בעיקרי תשובה אות י"ח :

ח צדיקים. ת"ר בכל יומא ויומא קב"ה עבד מלאכין קדישין ואלין אינון נשמחטון לצדיקיי"א הס"ד עושה מלאכיו רוחות כו' עשה לא נאמר אלא עושה משמע שהוא עושה בכל יום כו' דהא אית מלאכין שנבראו מכסא הכבוד כו' אי שאר מלאכיי"א כך נשמחטון לצדיקיי"א כו' וקיימו אורייתא עאכ"ו לעבד לון קב"ה מלאכין עילאין קדישין

מאורי ציון

מח כשכחתי חי ולא חיי עושי קאמ'ר :
יב צדקה סלח פרום לרעב לחונן
לחם לא כתיב אלא לחמר
סכוא דילך ממנוך ולא דגזל ולא דעשוי
ולא דגניבה דלי הכי לא זכותא סוה אלא
וי ליי דאחא לאדכרא חובוי. זוכי"ק
ויקהל דקל"ח ע"א. וניל דזכ כמפורש
בפ' משלי י"ד וחסד לאומים חטאת פירש"י
שגוזלים מזה ונוחנים לזה :

יג צדקה סגולה סלדקה שאינו מחסר
ממונו אדרבה מחרבה ממונו
ע"י סלדקה וע"ד כתיב ונחנו איש
כופר נפשו ו'כ'ח'כ"ו למפרע גי"כ ונחנו
בעשי"ם שס. אפי' לא נתן רק שממונו
בא ליד עני ע"י אבידה שאבד ועני מלאה
ומתפרנס בה מחברך עלי רש"י ויקרא
ה' כ"ז ובפי תלמי כ"ד פי י"ע וע"י ז"י
פקודי דרנ"ה א' בחרין אלון אוזיף ב"ג
לקב"ה כד חיים ל' למסכנא וכד אפיק
בשבחא וזמני דכא כלל אוזיף לקב"ה כו' :
יד **צדקה** בעי למפרם פריסין דנהמא
קמ"י בגין דלא יכסיף
ומפרים ויפריף קמ"י בעינא עבא. זוכי"ק
ויקהל דקל"ח ע"א :

יז צדקה חורה איקרי דקה הרחוקים
מלדקה הרחוקים מאורייתא
זוכי"ק פ' לך דע"ו ע"ב וכן בזו' מקן
קל"ע סוף ע"א. ואפשר שלזה אמר"ל
מתוך שחסידים היו חורתן משתמרת
בחוכן משום שנאמר ולדקה חס"י לנו כי
נשמור וגו' והם שמרו החורה שהיא דקה
ע"כ חורתן משתמרת בחוכן :

יז צדקה חפלה איקרי דקה בסוף
הקדמה בחי"ז ואפשר נמי
לומר כנ"ל בחורה כי איחא בש"ס וכן
נפסק בש"ע ס"י ל"ג ס"ג דאין עומדין
להסלל כו' אלא מתוך הלכה פסוקה ולא
מתוך פלפול והיינו הלכה לקיים אחת
וי"ש

קדישין. זי"ח במדעי"ע בראשית ד"ט ע"ג
ופי נח ד"כ ע"ג :

יז צדיקים ואפי' לדיקים גמורים
נחתון חמון (פי לשאלו)
אמאי נחתין בגין דנעלין כמה חייבין
מחמון וסלקין לון לעילא ומאן אינון דהרירו
בחדשבה כהאי עלמא ולא יכילו ואסתלקו
מן עלמא ולדיקייא נחתין בניניהון גו
שאלו ונעלין לון וסלקין לון מן חמון.
זוכי"ק פינחס דרי"כ ע"ב ובס' זכרתי"מ
פ' וישב דקל"ז ע"ג מהס' כי לית לך
לדיק בעולם שאינו עועם מעם גיהנם
הן רב הן מעט כו' :

י צדיקים יש שמעשיו טובים ומדותיו
לא טוב ויש שמדותיו טוב
ומעשיו לא טוב והענין הוא כי כשיש
לאדם נשמה טהורה ומחמת זכות בזה
לו נשמה לדיק לסייע אותו כרי זה טוב
בכל במעש"ם ובמדות וכשיש לאדם נשמה
עובה ומחמת שום עון בזה לו איזה
נשמה מהקליפה גורם לו להיות לו מדות
רעות ומי שיש לו עיקר נשמתו מהקליפי
אלא משום איזה זכות שעשה בא לו איזה
נשמה טהורה הנה מעשיו רעים מלד
נשמתו וכשמה הלדיק גורמת לו מדות
טובות. ס' סליקומים חילים ס"י פ"ז ע"פ
עוברי בעמק הבכא :

יא צדיקים נכחבים לחלחר לחיים
מס' ר"ה דכ"ז ע"ב
ע"י"ש בחוסי שנחקשו בזה ומה שאי
כיוונו לזוכי"ק פ' בא דלי"ג ע"ב דהכי
איחא שס כל אינון דאחין קמי קב"ה
בחובבתי כו' כחיבין לגבי דהא סמרא
דאיבו חיים כו' וכל אינון דאחין בעובדין
בישין אינון כחיבין להאי סמרא אחרת
דאיבו מוחא כו' ופי' שס בזכרתי"מ
שהלדיק נכחב בחלק לדיקו של עולם כו'
והרשע נכחב בחלקו של מה"מ ונקרא

כב צעקה ושועה במאי אחרתיון ארמי אין לך שועה אלא

בחפלה שנא' שמעו חפלותי ד' ושועתי האזינה כו' לעקס שזעק ואינו אומר כלום כו' לעק לבס כו' זו' שמוח סוף דייט (וייל דלפייז דלעקס רק בלב יליט ספ' מה חלעק אלני דאינו מובן דלח כתיב בפסוקים הקודמים דמשה לעק ורשיי זייל נדחק שם בזה עיזייט אבל לפי הכייל יוחא דפסוק הקודם הבטיח משרעייה לישראל שלא יוסיפו לראותם וד' ילחם לכם וייל דבפשמות דיבר כן לישראל אבל בלבו לעק בדיבורים לד' שהשיי יושיעם שלא יוסיפו לראותם וילחם להם ודיבר לישראל ומכוין בחפלה להשיי וחפלה כזו שבלב נקרי לעקס עיזי אלני שהשיי מה חלעק אלני ואפשר שגם כוונת רשיי זייל גייכ על חפלה זו הכייל שהי' בלב) ועיזייט עוד בזו' ריש ד"כ ה"ר האי מאן דלני ובכי ולעק עד דלא יכיל למרחש בשפוחי' הסוא לנחא שלימחא דסוא בלבא ולעולם לא הדרא רקינא: **בג צניעות** בנשים אלני ריח לבנתי' תיהיון לנועתן כו' וכי קרי איגש אבבא לא חימרון מעו אלא מני פירשיי מנו ל' זכר לא חרגלו לשונכם לדבר עם זכרים. שבת קמ"ב ובזו"ח שיהייש דייט ע"כ לא הסוי אחתא בקישומסא ובחיקונא בר כד איסי בצעלס אזי תראס ותחקן כדקא יאות ובזו' נשא דקבי"ס ע"כ א"ר חזקי' תינבא לייחי על האי ב"כ דשביק לאינחתי' דתחזוי משערא דרישא לבר ודא הוא חד מאיטון לניעוהא דביחא כו' עיזייט כל סעינין. (ועי' במס' ברכות דס"ב א' אין קורין לנוע אלא למי שזעטע בביכיים):

כד צדיקים ארייט עחיד הקבי"ס ליפות לגוף הצדיקים לעייל

וחייש ודקס שתיא חפלה חסי' לנו כי נשמור לעשות:

גם שכינתא אחקריחא דקס וקבי"ס בעל דקס. תייז דנייה ע"א (כייל דלפי הסוד הוא אחד עם הכייל) וגם כאן יליט בכוונת הכייל ודקס חסי' לנו כי נשמור בזכות שמירת המצות נזכה להשראת שכינתו בינינו. שוב ראיתי שזכר כוונתי ב"ה לדעת הקדוש בעל אוסי"ח: **יז ציצית** שקולה כנגד כל המצות ע"י רשיי סוף פי שלח ושי"ס פי הסכלה דמייג וכי בסי אוסחי"מ פי שלח על רע"מ דקע"ד ע"כ מלי' זו בית קיבל וסיכל לכל המצות כיון שכלם נכללות בזו שבראייחם חלוי' זכירת כל המצות כו' :

יח ציצית כל המקיים מצות לויית כאלו מקבל פני השכינה פועה דייז ברשיי ד"ס שהסכלה דומה לים:

יט ציצית מאן דלא אחטמף בהאי ולא אחטמר לאחחקפי בחפלי' בכל יומא דמי לוי' דלא שרי' עמי' מהימטחא ואחטעי מני' דחילו דמארי' ולנחא לאו לנחא כדקא יאות. זוכ"ק חולדות דקמ"א ע"א עי"ל עי' קי אות עי ועי' זו' וישב קפיו א' וברע"מ פ' שלח קע"ה ע"א דכא קורין ק"ש בלא לויית וסרדין ססדוהא דסקרא ואלין אינון בוגדים כו' :

כ ציצית ב"כ לבש לויית אחטביד בכל יומא תמים זוכ"ק שלח קס"ג ב' :

כא ציצית כדו אה אביד כו' כבדיכו בככות נקי' דסוינו ככפי מלי'. רע"מ פי יתרו ריש דל"ג. וכי שם בזכרתי"מ דאס מדקדק בעליית נאס מקיים כא"ח :

מאורי ציון

לפני כיופי של אדסה"ר שכנסם לבי"ע. מדהבי"ע
וירא קיי"ג ב' :

כה צדיקים. בני לדיקים שהם
רשעים טרח קב"ה

בטון לאיחאס לון בגלגולא בגין יקרא
לדיקוי"א לאעברא חובא מצנייהו כו'
טרח קב"ה בקין וסבי בכל רשיעא דאינון
בני לדיקוי"א. ח"ז ס"ט ד"ק ע"א :

כו צדיק קב"ה גזיר ואיסו מצטל
סלקא דעתא דאיבו

מקמרגא דמאר"י לאו הכי כו' זוה"ק
בראשית דמ"ה ריש ע"ב ע"ל ע"י ה' אות
י"ח מ"ש בזה :

כח צדיק ורע לו בזוה"ק פ' וישב
דק"פ ע"ב גס ע"י"ש דקפ"א

כד סיכרא אחפגים מהסוא סטרא דחוי"א
בישא כדין כל אינון כשמתיין דנפקין אפי"ג

דאינון דכיון וכלהו קדישין הו"ל ונפקו
בפנימו כו' כלכו אחברו ואחפגינוו בכמה
לערין בכמה כאבין וע"י"ש דמסיים לבר

בלוחא ע"י"ש בזוה"ק שלח תקשה מכמה
לדיקים שהיו עניים ואח"כ העשירו ואם
יאלו בעת פגינוו יופגמו לעולם ע"ז ת"י

שהיו ראויים שיופגמו לעולם רק שבטלו
ע"י תפלתו ובה"ז ת"י נ"ו דף ע"ב לדיק
דקריב לאתתי' ביומין דחול הכוא בן

דעביד עלי' אחמר לדיק ורע לו כו' :
במצדקה אם לא זכה באכסמים מהוגנים
רק באינם מהוגנים לא

לא מקבל עליהם שכר ב"ב ד"ט :
ל צדקה לארכאה על פתורא בגין
עניים ובג"ד כל המאריך

על שלחנו מאריבין לו ימיו ושנותיו ובג"ד
ולדקה תליל ממות דעמי חשוב כמה ואיבו
מחי' ל"י אוף הכי קב"ה מחי' ל"י זוה"ק
עקב רע"ג ב' :

לא צדקה אם אמר ליתן לדיקה נוטל
שכר אמירה עם שכר

המעשה. כן פירש"י פ' ראה ט"ו פסוק י'
דוגמא לזה בילקוט בא רמז ר"ח וילכו
ויעשו ליתן שכר לעשי' ושכר להליכה
וכן הוא בתוספתא דפאה פ"ד ולפ"ז
נראה שטוב לומר קודם כל עשיית המצו'
שרואה לעשותה ויקבל שכר גם על
האמירה :

לב צדקה מאן דהיב ל"י לדיקה
למסכנא הא עביד לעילא

שמא קדישא שלים כדקא יאות בגין
לדיקה לא חילנא דחיי ולדיקה יהיב לדיק
כדין אחתבר דא בלא ושמא קדישא

אשתבח שלים כו' כאלו עביד שמא קדישא
בשלימו כו' והכי מלי לדיקה לשמא כו'
ז' בחוקותיו דקיי"ג ע"ב :

לג צדקה. מלו' ראשונה שעושה אדם
ביום נרשמת במלכו

וכשעושה מלו' שני' נבלעת הראשונה
ונרשמת הב' במלכו אבל מלוח הדיקה
קיימת לעולם בסוד ולדקתו עומדת לעד.

מ"מ פ' ויגש על דר"ח ע"א בשם האריז"ל
וכעין זה בס' פתורא דאבא ח"ג ס"י
א' אבל בסגנון אחר ע"י"ש :

לד צדקה כל מאן דחס על מסכנא
ברעותי' לנבא לא משחתי

דיוקני' לעלם מדיוקני' דאדה"ר וכיון
דדיוקנא דאדה"ר אחרשים ב"י שליט על
כל בריין דעלמא כו'. ז' בהקדמת בראשית
ד"ג ע"ב :

לה צדקה המחלק לחם לעניים כאלו
הקריב כל הקרבנות. כחל

קדומים פי' פינחס ע"פ קרבני לחמי
בשם ר' אפרים :

לו צדיק כמו שלדיק אינו מסתכל
בפני רשע בן רשע לא
יכול להסתכל בפני לדיק כמ"ש לעיל
עקב ה' אות ע' :

לז צדיקים חביב עליהם ממונם
כדאיתא

ח צדיק וטוב לו לדיק ורע לו בחיי דקליד ע"ה דא לדיק וטוב לו וסכי איכו מאן דאיכו לדיק ובה זוגי לדיק דגלגולי גרים דא למסוי צ"ג לדיק וטוב לו כו' דגופא בישא ואתחא בישא לדיק איכו עונשא דילי דגלגולא מחייב לי וכי שם צ"מ בזה יתורלו כמה קשיות כי הש"י שופט בדיק דגלגולא מחייב לי וכן צממ ענינים של לדיק ורע לו ורשע וטוב לו :

בא צדיק יש לדיק שהוא מלך אבותיו ויש לדיק שהוא מלך עלמו והסימן לזה כי הדיק שהוא מלך אבותיו כל מה שיגדל יחמטע לדיקותיו מחמת ריחוקיו מיום הלידה שלו והלדיק שהוא מלך עלמו הוא מוסיק וסולך בו וכן הוא לסיפך במדת הרשעים שהרשעה שמלך אבותיו הוא מחמטע והרשעה שמלך עלמו מחגדל בכל יום לכן מעשה הכערות שהוא מלך הילדות המה מחמטעים והיסהר"ע שבה בגדלותו מלך עלמו הוא מחגבר בכל יום סי הפלאה פהס"ופי נח ע"פ וירח ד' את ריח וגוי :

מב צדיקים בכל לילה ולילה נשמחסון לדיקיא סלקין כד אחפג לילה קב"ה אהי לני"ע לאשחעשע בהו. במאן. א"ר יוסי בכלסו בין אינון דמדריסון בהסוה עלמא בין אינון דיחבי במדריסון בהאי עלמא בכלסו משחעשע בהו קב"ה בפלגות לילא. זי לך פ"ב ב' :

מג צדקה בשני רעב ר"ל בזוי פקודי רס"ו ע"ה. בהאי זמנא מאן דעביד חסד עם צ"כ ויסיב לסו למיכל ולמשתחי כדאי איכו לדחי לון לאינון צי רוחין לבר דלא שלטי בעלמא. וכד ישראל לא עבדי חסד עם צ"כ ושאר עמין עבדי חסד בעלמא כדון אלון צי רוחין

כדאיתא בש"ס חולין דפ"ה הטעם איתא בשער הפסוקים ע"פ ויעבר את מעבר יבן וכן בל"ח שם הלדיקים חביב עליהם ממונם כי להיות שהוא נשפע מלמעלה אין רחוי שימאס בו כי אם לא הי לריך לו לא הי נותן לו הקב"ה כו' ואם לא הי חוזר על הפכים הי גראה כאלו אינו רוצה בו' וכל דבר הנשפע מלמעלה לריך לחזור אחריו עכ"ל. וכעין זה מפורש בזוסיק פ' בלק דר"ה ע"ב דר"ש אם קב"ה חס עלן לית אכן יכלין לדחייא מתנן דילי :

לח צדיקים נקראים פני ד' ואנפי שכינתא לפי שהשכי" מהקשעה ומתחקנה ע"י כלפי מעלה א"כ ע"ד חכמת אדם תאיר פניו. זהר"ח פי וילא על ס"ת דקכ"ד ע"ב ודה"ס ק"ג ע"ב וע"י זי חרומה קס"ג ע"ב ואמאי איקרון אנפי שכינתא צנין דשכינתא אסתרת בגווייהו איבי בסתימא ואינון באתגליא כו' ע"י"ש בזוי בא דל"ח ע"ה מאן פני הארון ד' דא רשבי :

לח ציצית צסי דרש משה על הילים סי ק"ג בשם האלשיך יקבל אדם על עלמו לקיים כל המצות שיצואו לידו ואז אוחס שלא יקיים הו"ל כאלו קיים כי הקב"ה מלרף מחשבה טובה למעשה וכדי שלא ישכח את זאת נתן הקב"ה מצות לציית שפ"י מזכור כל מצותיו ונקבל עלינו לעשותם ומעלה עלינו כאלו עשינו כלם יום יום וזהו למען תזכרו ועשיהם את כל מצותי כי ע"י שחזכרו ותקבלו לעשות כל המצות ע"י נחשוב כאלו ועשיהם אותם. וברע"מ פינחס סוף דרכ"ו נראה דהסוד במצות לציית כתקנה לא שלטה צ"י נורא דגיסנס משריין נורא דגיסנס לחלין מני :

מאורי ציון

צפרך לא ישחעבד אדם בחצירו ואם
אימתו עליהם או שהם נושים להחל
דברו לא ינו' אוחם לעשות קמנה או
גדולה אלא לרנום והועלחם אפי' להחם
נפחה מים או ללחה בשליחהו לקנה
לו ככר אכל אדם שאינו טהג כשורה
מוחר לזוחו לכל אשר יחפץ :

מה צדיקים האור שנגנו ללדיקים

איחא בזו"ח בראשית
ריש דמי' בהסוא נהורחא יכיל איניש
למנדע ולמחזי בנהירו דחמחא כל מה
דסוה וכל מה דיכוו מריש' דעלמא עד
סויפו עלמא וסוא אחגנו ללדיקים לעלמא
דאחי מאי לעלמא דאחי כד יפיק נשמחא
קדישא מהאי עלמא ויזיל בה לעלמא
דאחי ועיי"ש בלוחו הדף דנהרא דשמחא
הוא הד מס' אלפין ועיי"ש חולקין מנסירו
דנגנו ללדיקים :

מש צאן מאן דשרי גו ענא לא מסחנן

לעלמין ואי איכו שרי גו עזיא
ורעי' לון כמה גרדומי נימוסין יחזי
לקבלו' לאסמאה בגין דאינון מכמרא
דדינא קשיא. בהוספס שבזו' חייג דשי"ב
עיי"ג ובזו"ח פי' חולדות דכיו' בי עיי"ש
ובזוי' שמוח רייכ עיי"ב כל זמן שהרועה
חכם לנהל אח לאנו הוא מוכן לקבל
עול מלי שמים כו' :

נ ציצית בה"ז חיי' פי' דקליא עיי"ב

מחשב הרבה מלות דהליין
באיברין דבייכ כל פקודה דהליכה
הליין דרגלין כגון הליכה לבכייג ולבדיח
מילה. כו' ופקודין דהליין ברישא כגון
חפילין וליניח על כהפא מזה מבואר
אף שמכוסס כל הגוף בצליח מיימ נחשב
לכחפחיים :

א קריעת ים סוף הנאי סתנה

הקב"ה במעשה בראשית
שיהי' כים יקרע לישרא וגם למעבד למזרים

זוסיק

רחין מהבסמין לשאר עמין ומחחקפי
עליהו ישראל בגין דהא כדן אחקף
סוא ס"ח כו' ומחשפכי לאכפייח לון
לישראל וכדן אינון ברכאן דנחחי מלעילא
מסמר ימינא ינקי לון שאר עמין וקיימי
לסאי סמרא כו' בגין דשאר עמין משכי
לי' בגווייכו באינון חסדים לעבדין עם
בי"כ כו' :

מד צדיק אין הלדיק נחפס בעון

דכור אלא כשאין מוחס
בידס. סי' אוסחי"מ פי' חזריע על דמי' :

מה צדקה בשעחא דקב"ה רחיס

דורונא ומאן איכו מסכנא בגין דיוכי ביי

וכיון דוכי ביי איכו אמשיך עלי' חד
חומא דחסד דאחמשך מסמר ימינא ופריש
ארישי' ורשים בגין דכד ייחי דינא לעלמא
סהיא מחבלא יזדכר ביי כו' בגייכ חקדים
לי' קב"ה במס דזוכס. זוסיק וירצ' ק"ד
ע"א מעין זה בזוי' ויקבל קלי"ח אי עיי"ל
ע"י מי' אוח כייב מזוי' בהר ומש"ש :

מ צפרנים כמה דלסגניאו סי"ג אסני

עלי' קסמורא וידלא

זוסיק ויקבל דריח עיי"ב ופיי שס בדרך
אמת כמו שגלויס ללפרנים כך מתרבה

עליו שורה דין מקסמורים שהם השומרים
ממונים שלוחי עולם ויבא לירי דאגס
בכל יום. ובזוי' חרומס קע"ב בי מהסוא

חלון נפקי ז' סאס רובא רוחין דלגטין
על אינון מופרי דבייכ כד אזרקן באחגליא
בהסוא עבדי חרשין כו' כל אינון דזרקי
מופרין כו' גרים מוחא לכל עלמא כו' :

מז צער צסי' חסידים צסי' מיי' ליעור

אדם כאילו ליעור עולם מלא
כו' אפי' ליעור כל שסוא כו' יענש בוד"ש

ובס' שעי"ח לריי' שייג אוח סי' כחב
ובאחיכס בית ישראל כו' לא חרדה בו

זוה"ק פי ויקהל סוף דקל"ח. וזוה סרה קושיה המפרשים ע"פ וישב סים לפנות בוקר לאיתנו ודרז"ל לחנאי הראשון והקשו שזה סיי רריך לכתוב בעת הבקיעה ולפי הנ"ל שגם על טביעה מנרים הו' החנאי לק"מ והזוי הזה נעלם-מבאמ"ח צפי יקוו סמים עו"ש שצ"כ מד"ע וכן הרמ"ז פי בשלח :

ב הריעת ים סוף סיי בזכות אברהם אבינו ע"ה זוה"ק פי הרומה דק"ע ע"כ דאיתא שם ואלמלא דאשגח קב"ה בזכות אברהם כו' כדכתיב וישכם אברהם בבוקר כו' וכן צפי נח דס"ז ע"כ זכוחא דאברהם בוקע מים :

ג ה"ש בשעתא דעאלת ק"ש דקרי ב"ג סליקת וארח בה אדסי"ר אי חסר אות אי מק"ש לא מקבל לה דהא חסר בניינא דאדם כו' ואי אשכח יחס דקרא יאות מקבל לה ונעלין לה אברהם יחאק ויעקב מני' ונשקין לה. זוי"ח רוח דכ"ד סוף ע"ג. סו"י"ח הזה הביא הרמז פי בלק דקפ"ו ע"ה ועו"י"ש בטעם סדבר בשם כחצי הארז"ל :

ד ק"ש מאן למכוין ביחוד דק"ש אינו חוזר ומחגלגל אלא הבינה גואלת אוחו זכרה"מ פי משפטים על דקמ"ו ודסי"ס פ"ד ע"כ :

ה ק"ש כי בסי זכרה"מ פי משפטים על דקמ"ו ודסי"ס פ"ה ע"ה שסכנינה מלמדת לאדם שאעפ"י שהיא קופלת בשבועה וגוזרת איזה גזירה רעה על בן אדם על כ"ז טוחנת לו זמן קטוב עד שבוקר שאם הוא יכוין בק"ש של שחר כדי דלאחד שימסור עצמו כדי מיתות ב"ד כו' שאז מצעל הגזירה :

ו ק"ש רמ"ח חיבין דק"ש שקולין לרמ"ח פקודי אורייתא הקדמת

ח"ז ד"ד ע"ה :

ז ק"ש רמ"ח חיבין יש בק"ש עד איברי אדם וכשישן ומסחלק נשמתו נכנסין ברמ"ח איברין רמ"ח איברי הקליפה אפ"י יעשה כמה מלות אין סעומאס יולאת מרמ"ח איבריו עד שקורא ק"ש וכל חיבה שקורא מסנה סעומאס כו' כ"כ המ"מ פי בלק דקפ"ו ע"ה ומקור דבריו נלקח מזוי"ח פי אחרי במדכ"ע דמ"ו סוף ע"ג ז"ל וכל איגש דיקרי ק"ש כדקא יאות כל חיבה וחיבה משפיע בכל אבר דלי"ה ואי איגש לא יקרא ק"ש כו' יתמלא מרוח רעה כו'. ובזוי"ח רוח דיי"ד הקורא ק"ש כחיקונה כל אבר ואבר טעל חיבה אי לעצמו ומחרפא וע"י רמ"ז בלק על דקפ"ו :

ח ק"ש כל הקורא ק"ש כחקנה על מטחו נשמתו עולה לשוט בארץ סחיים כו' בק"ש אית סי אחוחא ידעאן עד ובשערין ועל כל את ואת אית סוד יקרא דמלכותא קדישא כו' ובסכוא שעתא נביב לה מסומי' מארי' דאפי"ה די שמי' כשמא דמארי' והוא אסיק לון לעילא כו' וגסבין לון סי מלאכין דסחרין כורסא יקרי כלחד וחד את חד ומזמרון ביהן כל לילא כו' :

ט קרבן קרבנא לא קרבין לשמא דאלקים אלא לשמא דסו"י כו' קרבן דאלקים עניבו וחבירו דליבא כו' זוה"ק פי משפטים דק"ה ע"ה ע"י זוה"ק ויקרא ד"ה ע"ה ואחר שיעבור רוח סעומאס אז יסי' שמא שלים בכל חיקו"י כדון קרבנא ליהוי שלים לדי אלקים דשעתא אלקים לא אחחברא לקרבנא דאלמלא אחחבר כמה אלקים יסלקון אודנין לאחחברא ועו"י"ש צפי' ויקרא ברמ"ז שחי' עפ"י סו"י שם מה שנאמר ביחוד עולה וזכחים

מאורי ציון

יד קור באשה ערוה שער באשה כוי
 שוק באשה כוי יד באשה רגל
 באשה ערוי עייל עי אוח י"א :

שו קבורת רחל יתיר עזרת רחל
 דקיימא בפרשת אורחין
 בכל זמנא דלאטרך עלמא מכלסו ורזא
 דמלסא ארון וכפורת וכרובים בחולקא
 דבנימין דאתיליד באורחא ושכינתא על
 כלסו. זכ"ק פי ויחי דרכ"ה ע"ב עי"ל עי
 לי אוח ל"ו :

שו קריפות סס היפך הקדושה.
 שבקדושה פרוף עליון
 קדוש יוחר וסקליפות להיפך הפרטוף
 התחתון עמא ביוחר ובעליון יש בו קלח
 עוב. מ"מ פי פקודי על דרס"ה ע"ב
 ודס"ס קל"ז ע"ב ועי' מ"מ פי וישלח
 על דקע"ב ע"ב ד"ה וצ"י זכרתי"מ פי
 וילא על דקמ"ח ע"א ודס"ס ק"א ע"א :

יז קברת פני רבו בחול הוא מל"ו
 ובחודש ושבת מל"ו רבס
 וברגל חיוב. כ"כ דעת המ"א ס"י תקמ"ד
 ס"י"ב עי"ש במחסי"ש עי' לשון זכ"ק פי
 ואחנן דרס"ה ע"ב ז"ל תנינן דחיובא
 על"י דכ"כ כוי בכל ריש ירחי ושבתו עי'
 פי' ר"ח הכדפס מחדש בש"ס ויילנא
 דאס רבו רחוק החיוב ברגל ואס רבו
 קרוב לו החיוב בכל חודש ושבת עי"ש
 במס' ר"ה דמ"ז ע"ב :

יח קבלה זמן לימוד קבלה מי שאינו
 נשוי אסור לעולם כוי. ס'
 אור דיקוס ס' כ"ב וזמן הללחה ע"ש
 אח"ל ובסוכות תוך הסוכה דרך נסיון
 קבלתי בליל שבועות הוא עוב. עס :
יש קבלה מאן דמגלי רזין וסחרי
 חורה לאנשים שאינם הגונים
 גרע ממי שסעשחית זרעו וממי שזרק זרעו
 בנדס ובה אל נכר. רע"מ פי פינחס דרמ"ד
 סוף ע"א עי"ל ב"ע ס' אוח ד' ועי'
 ס'

וזבחים לחלקים משום שלא נאמר
 קרבן עי"ש מ"מ פי משפטים מה שכי
 בשם רמב"ן :

י קרבן מוסף ז' זמנין בשחא כוי
 בשבחה לקבל לדיק יסוד
 עולם דאיקרי כל כוי ובריש ירחא לקבל
 ככ"י כוי וסוף דוד ומט"ו יומא לירחא
 קדמאס לקבל אברהם כוי בירחא תליתאס
 כוי לקבל יעקב כוי ובריש שחא לקבל
 יחק דאתיליד ב"י כוי יוכ"כ לקבל משה
 דקביל ב"י קב"ה ללוהי כוי בחג הסוכות
 לקבל אהרן דבזכותי אזיל ז' עננים כוי
 סוספה שבזכר ח"ג סוף דש"ב וז"ח
 במדס"ע פי תולדות :

יא קבורת משה בחי"ל. אנה חועלה
 גדול לישראל בקבורתך
 אי לא הוית קבור לבר מארעא קדישא
 כוי לא הוי ישראל נפקין מגלותא. זכ"ק
 תלא ר"פ א' :

יב קרבנא דרביא כד קריב ב"כ
 ברי' לבי ספרא או
 למילס דא קרבנא שלים לאחקבלא. זכ"ק
 פי שלח דקמ"ד ע"א וכו' לך דל"ה ע"א
 מאן דאחקריב ברי' לקרבנא דא כאלו
 אקריב כל קרבנין כוי וכאלו בנס מדבחה
 עי"ל עי' ב' אוח ס' :

יג קטורת מלכ דא גזירא קיימא
 קמי קב"ה דכל מאן
 דאסחכל וקרי בכל יומא עובדא דקטורה
 ישחויזב בכל מלין בישין חרשין דעלמא
 ומכל פגעין בישין ומסידורו בישא ומדינא
 בישא ומותנא ולא יחזק כל האי יומא
 זכ"ק פי ויקהל דר"ח ע"ב ועי' במדס"ע
 פי וירא ד"ק ורע"מ פינחס רכ"ד ע"א
 וז"ח ש"ס"ש ד"ז ע"א ועי"ש עוד מאן
 דארח בבסוה חננא כוי הוס מברר לבי
 בבירכו דנסירו בחדוה למפלח למחרי'
 ואעבר מני' זכמא דילסר"ע כוי :

אחער קלא דנחש כוי זינא צתר זיני
זוסיק שלח קסיח עייב וריש קסיט :

כב קשת כמראה הקשת אשר יסי
בענין ציוס הגשם אחזי

רחמי וכד אחזי צלא מערה אחזי דינא
מעורב צין מערה ושמשא אחזי דינא
ורחמי כליל. זוסיק צרעיימ פונחם ריש
דלליא עייל עי מער :

כג קשת קשת לנחחא מאי הוא
האיות קיימא דאחרשים

ציי צביינ דכל מאן דאסתכיל ציי עביד
קלנא לעילא. זוסיק פי צשלח דסיו עייב :

כד קדושה. ראיתי קנה ציא צשעה
שאומרים קקיק פונים

פניהם לדרוס ולפון ומזרח ולא ידעתי
טעמם גם לא ראיתי כן צשום פוסק.

אחיכ מלאחי סמך לזה המנהג צוהר
פי נח דעייא עייב ומאי אמרי קקיק כוי

אסדרו לדרוס אמרו קדוש אסדרו לפון
אמרו קדוש אסדרו למזרח אמרו קדוש

כוי עכיל :

כה קמצי כל ציינ דאיוו נר עינא
לגבי מסכנא יאות הוא

ללא יתקיים בעלמא ולא עוד אלא לית
לי חיים לעלמא דאחי וכל מאן דאיוו

וחרן לגבי מסכנא יאות הוא דיתקיים
בעלמא ויתקיים עלמא בניני ויאות לי

חיים ואורכא דחי לעלמא דאחי. זוסיק
וירא קייט אי וכן צמסי מגילא פייד

השיב רי נחויט צן הקנה לחלמידיו שמה
שהאריך ימים שהי וחרן צממוני וכן

השיב רי נחויט הגדול לריע. שקולא
דקסא כנגד כל המלות. צייב :

כו קידוש של שצח מכפר על חוביו
דזיל. זוסיק ויקהל ריש צי

בעיני לאדכרא על האי קדושה כלל
דעובדא דצראשיח כוי צעי ציי למסד

סדווחא לא צחדו צרעוחא דלצא כוי
וכל

ס' אוסחימ ויקרא דייב ריש עייא מסס'
עונשא דמגלה רזין להענישם צעוני מדה
כנגד מדה הם פזרו עושר החורה יענו
צעוני :

כ קבלה. גדול הלימוד של קבלה עיי
צוסיק צראשיח דייב וסי

זכרתימ דייד ודכייח ובמימם שם דייח אינון
עמי הארץ וזכר וישב קפייב עייא דיקומין

צחסימ בקדמיחא ועיייש צמימ וזכר
תרומה קפייא עייב וזכר פקודי רמיז

עייב ותייז תיי לי דעייג עייב ובכיימ שם
ותיי מייג דפייב עייא ובכיימ שם ובתי

זיחא דפייז סוף עייד סנדפס עם סגריא
וזכר שיהיש דייט ריש ע"ג ותייז דקמייג

עייא תיי עי וברמיז פי תלא דהייס רייט
עייא וסי זכרתימ פי משפטויס דסיו

מססי וכיימ סוף דייא ודייב עייב ודייז עייב
דייח וכל מאן דזכי להלכה ועיי צפי תרומה

דקטיי ריש עייב ועיייש צביימ צדייז סגיל
טעם למה הקבלה נקרא הלכה ועיי צוי

צראשיח ריש דפייח ובמימם שם דעל עמי
הארץ אין תרעומות שלא למדו הסוד.

רק על התיח עיייש וריש פי קדושים
ועיי צאוהסימ צהקדמה צראשיח על דייז

ועיי צמשלי כיי אכול דבש הרבות לא
טוב וצרשיי שם :

כא קור ציינ יסיב קלא צחקלא או
צאחר אחרא ודערא קלא

אחרא ולא ידיע כוי חלה קלין אינון
ללא אחאבידין לעלמא צר קלין דאורייתא

ולוחין דאינון סלקין לעילא ובקעין
רקיעין אצל קלין אחרנין אינון דלא סלקין

כוי קיל חיי כוי קול דציינ צשעתא דנפיק
נשמתי כוי קול נחש צשעתא דפשיט

משכיי כוי אילין קלא דעערא כוי וכד יסיב
ציינ קלא אינון מתערין לגבי הסוד קלא

קלא דנחש לא אחער לגבי קלא דציינ
האין יתער צמחאס כד מחי ציינ מחאס

מאורי ציון

החנאי דכן הסבירא נחנח דע"ז לא ביה
החנאי אכל כיון דרעה ארוט של יוסף
שכאמר וינס וילא החולה וינס הים וסוף
עפ"י מה דאיתא פ"ג דנדרים גדולה מילה
ששקולה כנגד כל המלות וא"כ אף אט
הס עע"ז ששקולה ג"כ ח"ו כנגד כל
המלות ע"ז יש להם מלות מילה
ששקולה גם כן כנגד כל הסורה
ושקול זה כנגד זה ושאריו רק
המלרים עע"ז ומוכרח הים לקיים
חנאו עוד י"ל ולפרש ג"כ הים ראה וינס
דחיבה וינס משמע דפחד הים וינס ומה
היי הפחד שלו עפ"י מה דאיתא שם
בנדרים שאילמלא מילה לא נחקיימו שמים
וארץ א"כ דאם יחבטלו מעשה שמים
וארץ גם הים יחבטל ע"כ לגזור י"ס
לגזורים :

בח קשין לו מזונותיו של אדם
בקריעת י"ס בטעם ע"י
בזוי ויגש סוף דר"ז ובזוי חלף איתא
קשין לאדם מזונותיו באורייתא בקרי"ס
וכן הוא בה"ז ח"י ס"ט דק"ב ע"א עיי"ש
דמאן דאחיליד בחסרונה דסיכרה קשין
מזונותיו בין מזונות דנשמחא דאיהו
אורייתא בין מזונות דגופא נהמא :

בש ק"ש מאן דלא קרי ק"ש בעונתי
בנידוי הוא כל שהוא יומא.
זוה"ק בלק קפ"ו א' (ברכה קהלת סופ"ד
חביבה ק"ש בעונתי מאלף עולות) ושם
איתא דאם לא קרי בעונתי הוי כלא
קרי כלל שכן איתא שם דקפ"ו ע"א דהא
ימא דא לא קרי ק"ש אע"ג דקראו אחר
זמנו כמו שאיתא שם. ובח"ז ד"ס ע"א
כל ח"ה למנע מינה עונה ק"ש כאלו
מנע מיני ברכאן מלעילא :

ל ק"ש מאן דלי"ל חפלין בשעת ק"ש
מסמרא דילי שליט עבד
ושפחה כו' ח"ז ריש ד"ב וכן נפסק
בש"ע

וכל מאן דיסביר דלא וישוי לבי ורעותי
דלא מכפר חוביו. וכן איתא במס' שבת
ק"ט ב' ז' מלאכי השרת כו' מניחין
ידיהן על ראשו אומרים לו וסר עונך
וחמאתך תכופר ובקידושא רבא דשבת
איתא בזוי שלח קט"ג ס"ו ע"א ישלח
עזרך מקודש דא קידוש ידיים (פ"י נט"י)
ובשבת מקודש דא קדושא רבא וי"ל כמו
שנ"י סגילותיו לעותרא קידושא רבא
כן דהא מחד פסוק נדרש :

בו קריעת ים סוף ע"י בסי נחל
קדומים ריש פ' דברים
דבזכות המילה נקרב הים והיינו לגזור
י"ס לגזורים ע"י בה"ז דק"מ ריש
ע"ב וכן הובא בילקוט בשלח רמז
רמ"א והנה חז"ל אמרו הים ראה וינס
מה ראה ראה ארוט של יוסף א"כ בזכות
יוסף נקרב הים ראה וינס ואי לא
לאהוי נפקין ישראל מגו ימא ולעיל ב"ש
זה אוח ב' הבאתי בזכות אברהם נקרב
וכ"ל דהכל הולך למקום אי דאלע"ה ה"י
ראשון למולים ויוסף נער הבית וישראל
נמולו לפסח מלרים וזה לגזור י"ס
לגזורים בזכות המילה וזה יש לישב
מה דקשה למה ה"י נריך לכל הזכות
דה"י חנאי הוחנה הקב"ה במעשה
בראשית דיקרב הים לישראל ונריך לקיים
החנאי אכל להג"ל ניחא דידוע מאמר
חז"ל דשר של מלרים טען הללו עע"ז
והללו כו' אכל ע"ז ג"כ קשה מה לו
להים בזה כיון שנריך לקיים מה שהוחנה
עמו אכל לפימ"ש באתה אי בשם הזוי
דהחנאי ה"י ג"כ למטבע למלרים א"כ
מהיכי תיחי למקרב לישראל ולמטבע
למלרים דמסבירא דהחנאי ה"י דאם ישראל
לא יהי עע"ז והמלרים יהי עע"ז יקרב
לישראל ולמטבע למלרים אכל כיון דהללו
עע"ז והללו כו' לא ה"י נריך לקיים

דבמכות מזרים כמו רגע היו באים לישראל ותיבך מסחלקין והולכין למזרים להומם ולאבדן עכ"ל ונראה שהוא ע"ד שכתבתי וחל"י שכוונתי לדברי חז"ל ונ"ל שהוא פי' יפה בהפסוק. ובזה מדוקדק והסיר ה' ממך כל חולי כי שאר חולאים נריך להסיר וכל מדוי מזרים ח"ל להסיר כי לא ישימם כך עולמית :

ב רע"ט אין רעש אלא הפסק מלכות אגדות ירושלמי פ"ט דברכות ס"י כ"ג ופי' שם הפ"מ ס"י הפסק מלכות אחת. ובזוה"ק שמות י"ז ב' כל זמנא רגזו ארעא כד קם ממנא דיעביד ביש לישראל :

ג רע"ז עגייתו שנתגלה לרשבי"ו. ע"י וזכרה"מ משפטים על דק"ג ודכ"ס ר"ש דפ"ב וע"י כפי שה"ג :

ד ריח דא איחו מלכא משיחא דאיקרי ריח. ז"ח שה"ש ד"ד סוף ע"ב :

ה רוח המילוי של הציבה נקרא רוח כמ"ש בשער הפסוקים פי'

בראשית ד"ב ע"ג ע"פ והארץ היתה חוהו וז"ל דע כו' רוח אלקים הוא כי אלקים במילוי גי' ש' ואם חסיר המילוי שבחוכו שהוא האויר והרוח שבו המילוי לבדו גי' רוח כו' עי"ש. הרי לפניך שהמילוי נקרא רוח ועפ"י אפ"ל מאמר הזו' פי' וישב דק"ב ע"ב ז"ל לב עסור ברא לי וגו' ורוח נכון חדש בקרבי הא' קרא כו' ורוח נכון חדש בקרבי דא ריח נכון ודאי כד"א ורוח אלקים מרחפת ואחערו זה רוחו של משיח ואחערו ורוח חדשה אתן בקרבכם ול"י דוד שהוא רוח נכון חדש בקרבי כו' עכ"ל והזוה"ק. ולריך להבין מאמר הקדוש הזה מאי כוונתו במאי דאמר דא רוח נכון ודאי כד"א ורוח א' מרחפת מה ענין רוח נכון לרוח א' ועוד מה שאמר זה רוחו של משיח הא'ך מרומז רוחו של משיח

נפסק בש"ע ס"י כ"ה ס"ד בש"ע הרב מלאדי מסיים שם שכל הקורא ק"ש בלא חפילין באלו מעיד עדות שקר ובס"י כ"ח ס"ד כי הרב הנ"ל ואעפ"י יקרא לשחות פי' ראשונה קודם נלחמ"מ אעפ"י שעריון לא לבש צינית וחפילין. ול"ג ראי' מוכרחת לזה ממשנה מפורשת ברכות פ"ג מ"ה ירד לטבול כו' ואם לאו יחכסה במים ויקרא וסרי עומד במים בלא חפילין סרי כדו לקיים מצות ותיקון יקרא בלא חפילין כיון שאח"כ יניחם אינו בכלל מעיד עדות שקר :

א רפואה כל אסותא דעלמא בידא דקב"ה אבל אית מנסון

ע"י דשלוחא כו' ואית מנסון דלא אחמסרו בידא דשלוחא ואינון דלחמסרו בידא דשלוחא אסותא אינון אבל לזמנין מחסדרין אבל אינון דקב"ה מסי לא מחסדרין לעלמין. בסוף זוה"ק בהוספה חלק ג' ר"ש דש"ה וכן איתא בזו"ח פי' בלק דכ"ג ע"א וע"י זוהר בלק ר"ד ע"א. ועפ"י יל"פ בתפלת שמי"ע רפאינו ד' ונרפא שהוא כפל לשון אבל חנו מבקשין מהש"י שירפאינו ע"י עלמנו ולא ע"י שליח ואז יהי' רפואה עולמית וזה רפאינו בעלמנו ונרפא רפואה עולמית הושיענו בעלמנו וכושעה לעולם. ועי"ש בזו' הנ"ל גם יש לפרש לפי"ז הפסוק אשר לפי הפשוט תמ"י כל המחלה אשר שמתי במזרים לא אשים עליך וגו' שהקושיא אם לא ישים למה נריך רפואה ופירש"י ידוע, אבל דבר זה ידוע כי בעת שהדבר שולט גם הברואים לריבים רפואה מהאויר שהוא מעופש ובמזרים הש"י בעלמנו ריפא לישראל מהאויר ששלט בהם ע"כ אמר כי אני בעלמני רופאך ע"כ לא יחזור עולמית. אח"כ מלאתי בס' נחל קדומים כפי עקב ז' ע"י על פסוק והסיר שאמז"ל

מאורי ציון

לג"ח ש"ן ה"א שהמילוי עולה עם הכולל
 החק"ב מספר רוח של משיח בש"ו וזהו רוח
 של חדשה היינו המילוי אהן בקרבכם
 (בח"ז דע"א ריש ע"ב איחא עד דייתי
 רעיא מהימנא דאתמר ב"י ורוח א"י
 מרחפת כו') :

ועפ"ז יל"פ ג"כ צז"י בלק סוף דר"א
 ז"ל וטהי עליו רוח א"י וטהי
 עליו על ישראל קאמר כמאן דפריש
 סודרא על רישי דיוקא בנין דלא יתלסון
 עיני כו' כדון שארי ואמר כו' מאן יתן
 דאינון נטיען אשתכחו מאינון מסכנין דבכו
 כו' כך בלעם שרי לשבחה מה טובו
 אוכליך לבחר אמר יזל מים מדליו לא
 ישבחה נטיעה שפירא דא נטיעה דאורייתא
 לבר מאינון מסכנין (דליו כלומר מסכנין)
 ופ"י שם במ"מ שלא ימלאו לעסוק בחורה
 ולפי הכ"ל י"ל ג"כ וטהי עליו רוח א"י
 על ישראל היינו רוחו של משיח ולפי
 מאמר הצ"י שם סוף דר"ב אה חפית
 על אמך אמך תחפי עלך א"י הוה
 רוח אלקי' הוה רחל א"י כמין חומר
 כי שורש משיח בן יוסף הוה רחל וזהו
 וטהי עליו על ישראל רוח אלקי' רוחו
 של משיח וברשע הזה לפה בקן המשיח
 וע"ז אמר יזל מים שהוא חושבתי ככ"ל
 מדליו היינו מעניים שלא יוכלו לעסוק
 בחורה ח"ו ויתעבז המשיח כי בזכות
 חושבתי יבא במהרה בימינו וכן יל"פ
 צפי מקץ הנמלא כזה איש אשר רוח א"י
 בו לפי הכ"ל שרוח א"י הוה רוחו של
 משיח וביוסף הלדיק ה"י שורש נשמת
 משיח בן יוסף ויהי רוח א"י בו :

ואפשר עוד לפרש דא רוח נכון
 ודאי כי המילוי של נכון
 ב' לוכין המילוי מ"ו נ"ו עולה ק"יב במספר
 ג' שמות הקדושים אלקי' הו"י אד"ג
 ומילוי ק"פ הוה פ"י ומילוי הו"א"ו הוה ו'
 ה"ה

משיח. וגם מה שסיים ואחזקו ורוח
 חדשה אין לו הבנה לכאורה ולפי הכ"ל
 בשם הארז"ל דהמילוי של התיבה נקרא
 רוח א"י כי לפי הנראה מל"י הצ"י שדוד
 ע"ה התפלל שיחדש בקרב רוחו של
 משיח וסנה רוחו של משיח נכון ומזומן
 מקודם שבגרא העולם ופ"י של נכון הוה
 מזומן כמו שפירש"י צפי מקץ כי נכון
 הדבר פירש"י מזומן וזה אפשר כוונת
 הצ"י דא רוח נכון ודאי (פ"י שמזומן
 מקודם צריחה העולם) כד"א ורוח א"י
 מרחפת כו' רוחו של משיח פ"י כיון
 שאמר סתם רוח נכון ואינו יודע איזהו
 רוח נכון ומזומן ע"ז אמר שזהו רוחו
 של משיח כד"א רוח א"י דכוונתו על
 רוחו של משיח כי רוח משיח מרומז
 ברוח א"י כי המילוי של משיח שהוא
 הרוח ככ"ל עולה חק"ב כזה מים ש"ן
 יו"ד ח"ה עולה המילוי שהוא הרוח חק"ב
 ורוח א"י היינו המילוי של א"י שהוא רי"ד
 כמספר רוח עם תיבת אלקי' במילוי
 שעולה ש"י ו"ה אוחזתיו הוה ש"ה (ע"י
 בכוונת ברכת חנוכה שעשה ניסים) ש"ה
 עם רי"ד עם הכולל הוה מספר חק"ב
 כמו הרוח של משיח ומרומז היטיב ברוח
 א"י רוח של משיח וסנה זה הרוח מרחפת
 על פני המים כי החורה נמשלה לאש
 ומים חושב"כ לאש וחושבתי למים כמו
 שהבאתי צפי ת"י אות י"ח ובזכות חושבתי
 יבא משיח כמו שהבאתי צפי מ"י אות
 ס"א. וסנה רוחו של משיח מרחפת ע"פ
 המים ר"ל בזכות המים שהוא החורה
 יבא משיח. אח"כ מלאתי בן צז"י בהשמטה
 לח"א בדי"ג ע"א ז"ל מרחפת על אנפי
 מיא דאורייתא מיד יבא פורקנא ותל"ה
 שכוונתו לדח"ל. ועפ"ז יל"פ מה שסיים
 הצ"י ואחזקו ורוח חדשה אהן בקרבכם
 היינו נמי המילוי של חדשה כזה ח"ה

הגוף יניח בן לדיק וכשר או שגילי אדם
מישראל כו' או שיעשה פוצה אי ובשביל
קך הקב"ה מוֹלִיאוּ לעולם :

ז רשעים. אמר רבי אסור לו
לאדם להחפלה על

הרשעים שישתלקו מן העולם שאלמלא
סלקו הקב"ה לתרח מן העולם כשהי'
עובד ע"ז לא בא א"ל לעולם ושכמי
ישראל לא היו והמלך דוד ומלך המשיח
והחורב לא נחנה וכל אוחס הַלְדִיקִים
והחסידים והנביאים לא היו בעולם.
מדסה"ע וירא דק"ה ע"א :

אמר רבי מ"ו לו לאדם להחפלה על
הרשעים שיחזרו לזוּעב ולא

יבנסו לניסבם. מדסה"ע וירא ק"ה :

יא רשעים. דרך רשעים שמחפשים
מומי בני אדם. ע"ל

ערך לדיקים אות ז' בשם ר"י בש"ת :

יב רשעים לית חדוה קמי קב"ה
כזמנא דאחאבדו חייבי

עלמא כו' ואי חימא הא תנין דלית
חדוה קמי קב"ה כד עביד דינא בחייביא
כו' אי אחעביד בכו דינא עד לא מפא
זמניכו כו' כד"א כו' לא שילס עון
האמורי כו'. זוסיק נח דס"א ע"ב ע"ל
ערך אי אות כ"ד מ"ש בזה לפרש ספי אל
תאמר בלדקתי וגו' וברשעת הגוים כו'
וע"י ז' חיי שרה קב"ה ז' :

יג רשעים אם מחבר לרשע אף
הוא נקרא רשע אף

שאינו רשע מהרש"א יומא דל"ח ע"ב
ד"ה לדיק מעלמו ובזוי לך דפ"ד כל מאן
דיחבר לחייבא סופי למיסך אבחר"י
ולאחענש. א"כ נראה דאין להחבר לרשע
אף בשיתופי דמ"ו דהוי מ"ו הבאה
בגבירה. אח"כ מלאחי בזוסיק פינחס
דרל"ז ע"ב וז"ל שם לא בעינא שתתא
שיתופא לאחרינן כהדי ולא כסדייכו וכ"א

שם

ס"ה הוא פ"ו כמספר אלקי הדי די
שמות הקדושים מרומז במילוי של נכון
וחכו ורוח נכון ודאי שהארה של די שמות
הקדושים הני"ל חדש בקרבי ומספר די
שמות הקדושים הוא קל"ח ואותיותיהם
הם י"ז כמספר רוח עם הכולל וזה ורוח
של נכון חדש בקרבי ועפ"י יל"פ ורוח
נדיבס חסמכ"ט פ"י המילוי של נדיבס
כזה נו"ן דלית יו"ד ב"ית ס"א שהמילוי
עולם החק"י עם הכולל תחק"ה כמנין
שמות הקדושים עם מ"ב שגולים רל"ב
כידוע ושם אד"ג במילואו עולם הרע"א
ס"ה תחק"ה וזה ורוח של נדיבס שהיא
המילוי חסמכ"ט וכן יל"פ זכחי אי רוח
נשברה כי ידוע שאין סלב נשבר רק
כשזוכה מסלב בלמעוה עינים וזכו רוח
נשברה פ"י המילוי של נשברה כזה נו"ן
ש"י"ן ב"ית ר"ש ס"א עולם המילוי
תשע"ז כמנין דימיעו"ת ע"י כ"ה מ"היל"ב :
ו רעירת הארץ ע"ל ערך כי אות
י"ד בשם הירושלמי ולעיל

אות ז' :

ז רשעים הסוא זכאה בעי למרדף
בתר חייבא ולמקני ל"י

באגר שליס בגין דיעבד מניי הסוא זוכמא
ויתכפיה ס"א כו' וע"ד כתיב באהרן
ורבים השיב מעון. זוסיק פי הדומה
דקב"ה ע"ב ובזוי פי לך דע"ט ע"א ז"ל
אע"ג דחייבא אקשי קדל היא לא ישבוק
ל"י ואית לאתקפא ביד"י ולא ישבוק ל"י
דאי ישבוק ל"י יסק ויחריב עלמא :

ח רשעים אמר ר' אבא כמה חייבין
איטון בעלמא דמפקין

בני מעליא יתיר מאיטון זכאין והסוא ברא
מעליא דנפיק מן חייבא איכו מעליא
יתיר כו'. זוסיק שמות ד"ב ע"ב ובמדסה"ע
וירא ק"ה אי אין לך רשע בעולם כו'
שאין הקב"ה מעיין בו ורואה אם אותו

מאורי ציון

בעלגה רשעים פוי שלא עשה מלוח בחבורת
רשעים כי חלית שנאה שנאחים שאף
מלוח שנקראים עלוח לא רנה בחבורתם
ובדרך חמאים לא עמד היינו שאינו
מהשבים רק מיראה דסחמאים עומדים
עמם כניל רק בחורת די חפלו שכל
החפץ והחשק שלו בחורת די מאכבה
שאלו זדונות נעשו לו כזכיות ואלו נקראת
חורתו ממש שלא לוח לנו השיי לעשות
עבירות ולשוב מאכבה שהזדונות יעשו
זכיות ויעשה מהעבירות מלוח רק שאם
נכשל ועשה חסובה מאכבה נעשו זדונות
זכיות וזה חורתו ממש ועיי זוכיך פינחס
רימ' או לית רעותא דקבי"ה לייחוב צייכ
ועל חובי יקריב קרבן :

יד ר"ה כי בסי נהר שלי ד"ל ע"ד
(שנדפס שנת תזכר) בענין
החפלה שקודם תקיעת שופר וז"ל גדול
התעוררות הלב בחסובה בהיום הזה
כי אין קול השופר פועל אם לא שעולה
הקול בהתעוררת הלב בחסובה כיו ונראה
לאפי"ה יחי' בידו של האדם חמא מהחמאים
המעכבים את החסובה כגון שהי' סיבה
להחמית את חבירו בזה התעוררת החסובה
היום גורם לפתוח לו שערי החסובה כי
שערי חסובה פתוחים כי התעוררת
חסובה היום הוא כנגד טורח גדול בזמן
אחר כיו עיי"ש דבריו הקדושים באריות:
מן ר"ה עי"ל בערך חי' אות ג' :

מן רשע החילוק שיש בין רשע לרע
עיי' זוכיך פי' בראשית ריש'
דני"ו עיי"ש סי"ו דף נ"ו באה"ח :
יז רחל' דלא נקברה במערת המכפלה
עי"ל עי' לי' אות ל"ו ובי' קי' אות
ט"ו :

יח רשעים שנעשו אפר החת רגלי
הלזיקים הכוונה החלק
המועט הקיים אחר גריפה נשמתם
והוא

שם ברע"מ, וז"ל סי' חסידים סי' פי' אם
דרך איש לך נסתרה הבט וראה עם מי
עושה חברה כי כל עורב למינו קרב.
ועיי' בש"ת לר"י ש"ג אות כ"א ז"ל שם
ואפי' לדבר מלוי חסור להחזיר לרשע
כיו ואז"ל באצות דרי"ג אל חסי חבר לרשע
אפי' לדבר מלוח כיו ובזוי לך דפי"ה ע"א
מן יומא דסליק על רעותא דלוח לאתהפכא
בארתי אסתלקת רוחא דקודשא מאברהם
כיו. וזה אפשר לפרש הפי' אשרי האיש
אשר לא הלך בעלגה רשעים וגוי' דיש
לדקדק דזה פשיטא דאם הלך בעלגה
וחמא כמו הם גם הוא רשע ואוי' לנפשו
עוד יש לדקדק דמ"ש ובדרך חמאים וגוי'
הול"ל ובדרך חמאים דהוי' משמע דקאי
על האנשים החמאים וכמו שדייק הש"ס
ע"פ יתמו חמאים מן הארץ מי כהיב
חמאים. עוד יש לדקדק דמ"ש כ"א
בחורת די חפלו דזה סותר לרישא דמרישא
משמע דאם לא הלך בעלגה רשעים אשרי
לו אף שאינו לדיק גמור, ומסיים לאין
אשרי לו רק מי שבחורת די חפלו וזה
לדיק גמור וכמה מדריגות יש בין מי
שאינו רשע למי שאין חפלו רק בחורה.
ועוד מה ובחורתו יתגה והלא היא חורת
די ומה שדרשו רז"ל שאח"כ נקרא חורתו
לדיק לבין שהרי היא חורת די ומהו
הענין שנקראת חורתו וכ"ז לדיק ישוב
עפ"י הקדמות, אי' לאיתא בזוכי"ק פי'
יתרו דפי"ב ע"ב חרי"ג זינו עיטוי יסיב
אורייתא. אי"כ המלוח נקראים עלוח. כי
לאחז"ל דהעושה חסובה מיראה זדונות
נעשים לו כשגגות אי"כ לזה האיש אין
לקרותו חמא כי הוא לא חמא בשוגג
רק במזיד וגם אין לקרותו רשע שהרי
עשה חסובה רק יש לקרותו איש אשר
עמד בחמאים כי החמאים עומדים עמו
ולזה אמר אשרי האיש אשר לא הלך

בשמים ובזו"ח בראשית ע"ז ע"ד
 אין לך שבת וקלום לפני הקב"ה כמו
 שבתו של שבת העלווים ותחתונים
 כלם משבחים כ"א ואפי' יומו של שבת
 משבת לו הסי"ד מזמור שיר ליום
 השבת :

ג שבת ההוא רוחא דנחית ואחוסף
 צבני עלמא כד נחית אחסחי
 בבוסמין דגנחא לעדן ונחית ושרא על
 עמא קדישא בוי שבת לא כתיב אלא
 את השבת לאסגאח ההוא רוחא דשרא
 על כלא ואצטרך לנערה לוי הואיל וקיימא
 עמיי דביי כוי זוכ"ק ויקהל דרי"ד ע"א
 וריש ע"ב וצחי' זו"ח ד"י סוף ע"ב ד'
 ויילכא עם הגר"א כל מאן דאוסוף בשבת
 במאלכין כוי ומאי תאלכות דילי' קרבנין
 דלנחא דמוסף כוי כעין זה ברבא קאלא
 ב' סוף אות כ"ו כל אכילה ושחי' שנאמר
 במגילת הזאת בחורה ומע"ש מדבר :

ד שבת כד נפיק שבתא נשמתין
 סלקין כוי וקיימין בדיוקנא
 קמי מלכא קדישא וקב"ה שאיל לכלסו
 מאי חידושא הוב לבו כוי זכאח אוכו
 מאן דחידושא דאורייתא כוי זוכ"ק שלה
 קטי"ג עי"ש עוד סוף דף כ"ל וריש
 דקטי"ד :

ה שבת ד' מלך גיאות לבש אוחיות
 גואל שבת שבזכות שבת גאולה
 באה סי' הלקוטיים תילים ל"ג וכ"א במד"ר
 ויקרא פ"ג שבזכות שבת יגאלו :

ו שבת לית פקודי דעשה ולא תעשה
 דלא אשתכח בשבת. ת"ז דכ"ז
 סוף ע"א :

ז שבת כד נפיק שבתא כוי צעי
 לאשתכחא לאתחזאח דלא
 דחקין באושפיוזא קדישא. זוכ"ק סי' ויקהל
 דרי"ז ע"א ועי' צסקלמת הזוכר דרי"ד ע"ב
 שכאריך בעכבת יליאח שבת וכי שם
 זס

והוא הדבר טוב הנמצא להם נעשה ממנו
 קרקע עולם תחת מדרגות הלדיקים
 דסיינו שנהנים מחמלות הלדיקים והם
 למדריגה למטה מהם כדרך הארץ שהוא
 מדרך קף הגל השמים. כ"כ בסי' אוהב"מ
 סו"פ בראשית :

יט רשעים כמה מפרני יהודאין
 יתהפכו לאהדרא לגבייהו
 (דעמין) וייחון עמאון לאגחא קרבא על
 מלכא משיחא. ז' שמות סוף ד"ו

כ רשע אס מדבר אי צפה וא'
 בלב נקרא רשע כמ"ש אל
 תמשכני עם רשעים וגוי דוברי שלוי עם
 רעיהם וגוי ואוי לנו בזמננו זה שרוב
 העולם נכשלים בזה ואפשר שזוהי עצמו
 שמדבר לפעמים אי צפה כוי אינו נקרא
 רשע רק שהכי אומר שדרך הרשעים
 בתמידות כן לדבר אי צפה כוי מלד
 מעשיהם בכל עיניו ברשע וראי קלח
 מהשבטים שהכי משבחם ולא יכלו לדברו
 לשלוי ועם בזה נעשה רשע מה רבוחא
 דהשבטים. גם ענין בלב בן יפוכה יוכיח
 כן קלח :

א שבת נטירו דשבת מכפר על עון
 מכירת יוסף זוכ"ק בבוספס
 לחלק שמות דרע"ז סוף ע"א ועי' בסי'
 נחל קדומים פי תשא ע"פ את שבתותי
 חשמורו מ"ש שם האריז"ל דנחן להם
 השבת לכפר על עון יוסף דהאי דיקא
 בשביעאה אחיד עי"ש ומקורו הטבור
 מזוי כ"ל. שוב ראיתי ענין זה באריכות
 גדול בזו"ח פי וישב דכ"ח ופי בשלח ופי
 תשא דמ"ג ע"ג :

ב שבת לנחא דשבתא אוכו שקילא
 לאורייתא. זו"ח פי יחדו
 סוף דל"ג ובזוי פינחס דמ"ג אי ריחא
 ללכון כריחא דמר ולבונה בשאר יומין
 אבל בשבתות וי"ט חסוב עליי מכל מיני

מאורי ציון

אחד חלל מאיטין מילין כוי בשבת איהו
רזא אחרא במזונא ממש ובהסווא חדוה
דמזונא דמלוי דשבת כוי ועיי' הוספס ח"ג
סי' ב' ד"ה שמע :

יג שבת כי צסי נחל קדומים פי
לצבים ע"פ ושבת עד י"א
כוי וכן בצראשית ב' י"ז כי השוובה
לא תכון כ"א בשמירת שבת כוי עיי'
החטא ממשיך הטומאה בפנימיותו
ובחלונותו אמנם עיי' החרטה והכבי'
ממשיך בחובו קדושה כוי ויגרש נח
הטומאה מפנימיותו והבי' לריך לעשות
חבילות מצות כוי ושתיס א"א כ"א בשמירת
שבת כוי שמירת שבת שקול ככל התורה
כוי ללא אפשר לשוב בחשובה א"א
יזדרז מאוד בשמירת שבת כוי עכ"ל
וכעין זה כי באר"ח ריש פי ויקהל וי"ל
כל המודע בע"ז נכופר ככל התורה
ומעשה (אחר מעשה העגל) לריבין כל
ישראל לחקן כל תרי"ג מצות אשר פגמו
בכלם ודבר זה רחוק מגדר ההשגה אשר
ע"כ באה מצות ד' שיזכרו במצות שבת
ואמז"ל שקול שבת כנגד כל התורה וכו'
יתקנו פגם שפגמו בכל התורה. וכ"כ
עוד נחל קדומים ריש פי שמות ואפשר
שזה ותקנו בעלז טובה מלפניך כי
מצות נקראים עלות כמ"ש בעי' סי' אות
י"ד ושבת נקרא טוב כמ"ש בעי' פי אות
ב' וזה העלז טובה וכן בפי צראשית
ב' י"ד :

יד שבת מה שאוכל בשבת ווי"ט
הכל הוא רוחניות שנבלע
באיברין אעפ"י שאוכל יותר מן האורך
וזה הוי טעם שמאי שהי' לוקח ביום א'
ובשמואל נאה יותר הוי אוכל הראשון
שהי' טובר כיון שלקחו לכבוד שבת חל
עליו קדושת שבת ואפי' אוכלו בחול
נבלע באברין. מ"מ פי ויקהל על דר"ח
ע"א

שם עד דמנדילי בללותא ועג כסא עד
הסווא זמנא שבת הוא וקדושה דשבת
שליש טלחא עיי"ש. גם עיי' בזה בזוי אמור
דר"ז :

ח שבת אין לך בכל שבת ושבת שאין
הקב"ה הולך לחול עם
הלדיקים בני"ע וכוזים מהסווא זיווא
דאספלקר"ח המאירה. ז"ח צראשית
במדה"ע דמ"ז ע"ג :

ט שבת מה שמשימין ב' רימוני
כסף על הסי' בשבת רמו
לח"ת דנמיל חרין עטרין זהר"מ פי
יתרו על דפ"ח ע"ב וד"ס נב' ב' :

י שבת בשבת ככל מלוי לריך לאתוספא
כוי זין בהיסבתי בנמה כרים
כוי. זה"ק עקב רבי"ע ריש ע"ב. איהא
במ"ד ש"ט הובא בסי' דרש משה על חילים
סי' ל"ב חר"י כל עוסקה דשבת כפול
עונשה כפול מחללי מות יומת ושכרה
כפול וקראת לשבת טונג ולקדוש ד' מכובד
עיי"ש פי' בסי' הכ"ל ואפשר שזה כוונת
הפייטן ואשרי כל חוכה לתשלומי כפל :
יא שבת מלוי הנעשית בשבת יש
בה תוספת קדושה כי
קדושת היום גורם. ספר זהר"מ פי
יתרו על דפ"ט ע"א וד"ס כ"ט ע"ב
וכעין זה כי בפי שמות דיי"א ע"ב שחומרות
המצות כ"א בא"י כי שם קונית המצות
סגולה נפלאה עיי' מ"ש בזה לעיל פי' א"י
אות ע"ו :

יב שבת ושבתתי אני את השמחה
וגו' דא חדושתא דמלכא
קדישא בזמנא דאיסי שלטא בשבתא
וביומין עבין למכל עובדין עבין דבי'
עבד אין טוב לאדם תחת השמש כ"א
לאכול ולשתות ולאחזא חדושתא כוי. זה"ק
פקודי ריש דרנ"ה ע"ש דרנ"ה ע"ב ובזוי
ויקהל דיי"ח א' בחול לא אהבתי ההוא

להשיג השלימות, אבל למח אומרים לך בשלוי כי כבר קנה השלמות ואם לא קנאו בחייו אימתי ואוי לנפשו אם באוחו שעה חסר השלימות. סי' לרור המור פי שמוח ע"פ ויחד אף די במשה:

יש שבת מעלת הדלקת נר בשבת איחא בת"י ח"י כ"ד דס"ט ע"ב ונריך אחתא לתקנא שרגא בליל שבת לימינא ואחחשב לה כאלו תקנה מנרחה בדרוס:

כ שלום כל שיודע בחבירו שהוא רגיל ליהן לו שלוי יקדים לו שלוי. מסי' ברכות סוף ד"ו מלשון זה משמע דוקא שיודע שרגיל ליהן לו שלוי אבל אם אינו יודע לא יקדים לוי דשמא לא יחזור לו שלוי ונקרא גזלן כדמסיים שם בגמ' ויעבור על לפני עור לא תתן מכשול ככ"ל אח"כ מלאחי בן במהרש"א:

בא שליחא לויבורא דאשתכח ב"י חטאה ווי לאוינן דסמכין עליה. זוסיק ויקרא ריש ד"ח:

כב שירה כל ב"י דאמר שירחא דא בכל יומי ומכוין בה זכה למימרה לזמנא דאתי דהא איה בה עלמא דאתי כ"י עלמא דעבר כ"י קשרי דמסימנחא כ"י יומי דמלכא מסיחא זוסיק בשלח כ"ד ב' בזוי ויחי דר"ן ע"א כל דאסגי חושבתן לגבי קב"ה אסגי שלמא לעילא:

כג שונא. שונא אינו יכול להזכיר שם שונאו. במד"ר במדבר פ"ח ע"י הטעם בסי' נחל קדומים פי' השא ע"פ קראתי בשם בללאל:

כד שנאה חסם יוחד שנאה גדולה משנאה שחלוי בדבר. סי' חסם סופר על מסי' פסחים פ"ג דמ"ט ע"ב:

ע"א ונפ"יז כ"ל כשי"כ מה שאוכל משוריו שבת דחל עליו קדושה שבת וע"י כשי"מ ח"י ע"י דקל"א שכי' ואם מזמין עניים כ"י ואם אמרו עליו ד"ח אכילתם בקרבן ממש בקדושה יחידה של נפש:

פו שלחן דב"י קיימא לדכאה ל"י לב"י מכל חוביו זכאה איהו

מאן דאילין תרין קיימין על פחור"י מלי דאורייתא והולקא למסכנין מהסוה שלחן כ"י זוסיק חרומה וכן הוא בש"ס סוף מסי' הגיגה בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר עכשו שאין המזבח קיים שלחנו של אדם מכפר עליו ופירש"י בהכנסת אורחים ע"י"ש בזה"ק דמסיים ב' מלאכים אזמנן חמנן כ"י חד אמר דא איהו שלחן דמלכא קדישא כ"י וח"א כ"י ר"א בא כד הוי סלקין פתורא מקמ"י הוי חפי ל"י והוי אמר סליקו הסוה פתורא בלניעו דלא יהא בכסופא קמי' שלוחי מלכא שלחן דב"י זכי ל"י לעלמא דאתי וזכי ל"י למזונא דהאי עלמא:

פז שלום מאן דאקדים ל"י שלוי לזכאה כאלו אקדים ל"י לקב"ה זוסיק וארא כ"ג ב':

יז שלום. לב"י חייבא אסור להקדים ל"י שלם ואי אצטרך יקדים ל"י כדוד דבריק ל"י לקב"ה ואחחזי דבגינוי קאמר, ואיחיתמא דרמאותה סוה לאו כ"י זוסיק וארא כ"ג וע"י זוי וישלח קט"א ב' וע"ש בזהר"ה הטעם לפי שהוא שמו של הקב"ה ובברכו אוחו בשם משפיע נח הקדישה ואין ראוי זה לרשע. וע"י"ש באוה"מ בשם הרח"ו דמשיב שלוי מותר: **יח שלום** מה שאז"ל הנפטר מהחי לא יאמר לו לך בשלוי אבל הנפטר מהמת אין אומרים אלא לך בשלוי הטעם כי כל אדם בעודו בחיים מחטטע להשיג השלימות לכן אומרים לו לך לשלוי

מאורי ציון

אם מתחיל בשקר אין לו דגלים ואח"כ
כשיאמר האמת דבריו אינם נשמעים :
לב **שלוש** אסור לבייג ליתן שלוי
לחבריו עד דיגללי עייל
מ"ע חי אות ל"א :

לב **שבר** מצוה בהאי עלמא ליבא. עייל
ע"י מצוי אות מ"ח :

לד **שמן** כינוי למטי"ט. עייל ע"י מ"י
אות ל"ח :

לה **שבר** מצוי מצוי. כי הספלאה צפי

וירא ע"פ כי ידעתיו וז"ל ענינו שמדת
הקב"ה ברצונו להטיב לבירותיו וקבלת
השקר הוא מצוי שטושה נחת רוח לקונו
בחיקון מדותיו של הש"י להשפיע עליו
עוב וכן להיפך ח"ו הוא עצמו עבירה כו'
ולפי"ז אם כוונתו בקבול שכרו לא להנאת
עצמו כי אם לעשות כ"ר לקונו כו' הוי

כעושה מצוי לשמה כו' עכ"ל עיי"ש. ובזה
א"ש נמי בצוואת דהע"ה לשלמה בנו
למען יקום די אח דברו כו' ולפי"ז מיושב
לי בצרכות פי"ד דכ"ח ע"כ כשחלה ר"ח

אמרנו לו תלמידיו למדינו אורחות חיים
וזכרה לחיי עוה"ב ומעולם לא הבנתי
הא הוי ע"מ לקבל פרס אפי' עבור עוה"ב
כמ"ש בהקדמת שער המלות העתקתי
לשינוי בסי' פחד"ח ח"ב סי' ה' ועיי"ש
בח"ח בענין העמידה בצ"ח סוף אות סי'
שכל חפלה שהיא לאיזה ענין מעוה"ז או

גם לעוה"ב הכל היא חיובות אבל לפי
הכ"ל א"ש דתלמידי ר"ח כל כוונתם שיזכו
לחיי עוה"ב הוי רק שיהי כ"ר ישליה
בקבלת שכרם שזה כ"ר גדול לשמו י"ח
עייל אות חי בערך זה ודו"ק וכן בצרכות
שם דכ"ח ע"ח ר"ח כי הוי חליט מגר סי'
הוא אזיל ויחייב אפתחה כו' אמר כי חלפי
רבנן א"קום כו' ואקבל אגרא דג"כ אינו
מובן שיעשה לקבל שכר ולפי הכ"ל א"ש
דכוונתו בקבלת שכרו שיהי הוא עצמו
מצוי

כה **שם**. אות אחד איקרי שם פי"ב
דשבת מ"ג בין משם אחד בין
מצי שמות :

כו **שינה**. תחלת מפלה שינה דמך לוי
ולא לעי באורייחא ב"ר פי"ז

ופ"י שם במ"כ מתוך שהוא ישן אינו עוסק
בחורה כו' וכן הוא ברב"ה לך פי מ"ד :

כז **שינוי** השם. שינוי שמה מכפר
חובין. זוה"ק פי' חיי שרה
דקלי"ג ע"כ :

כח **שמי"ש**. ברית הקודש נקרא שמש
זוה"ק פינחס דרי"ז ע"ח

בברית קדישא דאיקרי שמש וכן בזוי שמות
ד"ג ע"כ :

כט **שמוחה** בשמחה יתום מביא
הקב"ה אביו ואמו. עייל

ע"י אב ואם :

ל **שבת** דאיהו זכור ושמו איקרי
ברית כו' לדורותם ברית

עולם. זוה"ק בחוקותי קט"ו ריש ע"ב. עייל
ע"י בי אות מ"ו :

לא **שבת** כל מאן דנעיר שבת ואוקיר
לי ומענג לי בגין יקרא

דקב"ה הכי קב"ה יהיב לי אחר לעילא
בנייחא דלה ערה ב"י ונה חמן מכל ערה

דהאי עלמא דערה בכמה גלגולין ועובדין
ח"ז ח"י ע"י דקל"ח ע"ח ע"י ז' פקודי

רמ"ב בי מענין עונג שבת :

לב **שקר** מאן דבעי למימר שקרא
יטול יסודא דקשוע בקדמיתא

ולבחר יוקים לי שקרא. זוה"ק בהקדמה
ד"ב ע"ב ופי' בסי' זהר"ח דבעי למימר

שקרא משום שלום כו' וענה עובה קמ"ל
שישמעו דבריו. א"כ השומע דבר אמת

בקדמיתא אל חטעה ואל תאמין לכל אשר
יאמר אח"כ כי לכך נטל דבר אמת

מקודם כדי שתאמין לו ודקדק לומר
בקדמיתא שיאמר אמת קודם השקר כי

מצי' כמיל עושה כ"ר נקומו להשפיע אליו כל טוב. ועוד אפילו עדיין עסימ"ש בע' סי' אוח י"ג דכבד ילא ידי חובתו ועשה מוסיק על חיובו שדי עמל"ש. והנה ר"י כי הוי חליש מגרסו' וכבד ילא ידי חובתו וכו' רשאי לפוש עלמו ואעפ"כ רצה להוסיק במלוה ע"כ מוחד עמל"ש :

לה שליח של גיהנם מאן הוא זה יאמר"ע. מדכ"ע וירא ק"מ ב' :

לו שבועה. מ"ע בפחד יחזק ולא באלקי אברהם כו' ללא צ"ו נ"י לאיניש ח"י"ג דאומי בקושמ"א לאומ"א באתר עילאש דכלא. זוסי"ק וי"א ר"ש דק"ס"ה :

לו שמירת סברית. כל פקודי אוריי"ת מתקשרין בנטיבו דברית קדישא. זוסי"ק וישלח סוף דקפ"ו ובמס' נדרים ד' גדולה מילא ששקולה כנגד כל המלוה וכן צ"ו מקץ ר"ש דק"ל"ז :

לח שונה למען ה"ל איהו מידם בנין דהכא אחר דנחשים ועקרבים אי איהו לדיקא קב"ה ירחיש ל"י ניסא ולזמנין זכו דאבהן מסויעין ל"י לב"י וישחזיב מנייהו אבל כיון דיהמסר בידא דשכאוי זעירין אינון דיכלין לאשהזבא זוסי"ק ס' ויבז קפ"ה ר"ש ע"כ :

לח שונה חילוק ש"ב בין אויב לשוכא ע"י"ל ע"י אי אוח מ"ד :

מ שאר ע"זו אילון אינון לדיקא דנבוך דאקרון אהר ז' בשלה כ"ד א' :

מא שבת מאן דאשהדל במלון אחרנין ובמלון דעלמא דא הוא צ"כ דקא מחלל שבתא ל"ל חולקא בעמ"א דישאל ב' מלאכים ממך על דא כו' ואמרי ווי המשמר

ל' לפלניא לז"ל חולקא בקב"ה. זוסי"ק ויקהל ר"ה צ"ע ב' ארוח"מ בראשית דל"א: **מב שבת** אפי' רשעים שבניהם מוכתרין הם ביום השבת שוקטין וגוחין דאר"ה אין לך רשע מישראל שאין ל"י מע"ט דמעליא לכו לעלמא דאתי ואימתו מעליא לכו ביום השבת להיות כלם מוכתרים בכחד שבת. אר"י וכי הרשעים שחללו שבת בפרסויא יש להם מעלה בכחד שבת א"ל אין כו' ביום הששי לקמו לחם משנה כך מדונים הרשעים ביום הששי משנה להרוויח להם ביום השבת כו'. מדכ"ע ב"ז"ח בראשית דע"ז סוף ע"ג :

מג שבת איש ישראל שממר אפי' שבת אחד ומח אין מכנין לו משכר העולה ל"י אם ה"ל שומר לדורות עולם. ארוח"מ הקדוש ס' תל"א ע"פ ושמר בני' את השבת. אח"כ מלאחי בילקוט ויקהל רמז ת"ע ז"ל רבי אומר מנין אהם אומר שכל מי שמשמר שבת אי כחקה מעלין עליו כאלו שומר שבתות מיום שבראן הקב"ה עד שיהיו המהים שנאמר לדורותם ולפי"ז א"ל"פ כוונת הפיימן בזמירות שבת שברו הרבה מאוד עפ"י פעלו שמדקדקין שאם הוא רק לפי פעלו מה שייך לומר הרבה מאוד ולפי המ"ל א"ש שבאמת אף שאינו רק לפי פעלו אבל הוא לא הזדרו רק בשבת אחד ושכר נותנים לו על שבתות בלי שיעור :

מד שבת במס' שבת ק"י"ב אי איהא שכל מי שמשמר את השבת תבטלו אל שבת ריחו נודף והפ"ל הסעס עפ"י מ"ש ב"ז"י סי' פקודי סוף דרכ"ב וסבית בסבטתו וסבית בלשך בטבו לא כתיב אלא בסבטתו דאיבו אשהלימת מגרמא כו' וכן בכל עבדתא דאיבו קדישא איבי אשהלימת מגרמא ע"כ אי"ב המשמר

מאורי ציון

זכר למקדש לכל מי שאינו בקי בשיר המיוחד ליומו יאמר תחתיו מזמור קי"ח אודם שהוא כזכרת שהכל שואל בו כל הזכרות כן יואל בו כל השירים עי"ש להמקור ממס' סופרים :

א תפילין אין מניחין תפילין אלא בשבת כן הביא בס' מדבר קדימות בסופו מאמר פליאה עי"ש מ"ש בזה. וליך לפרש פס"י מ"ש הרב הקדוש מקאזינוץ ז"ל בס' אור ישראל על הת"ז ח"י ס"ט על ד"ק ע"ב וז"ל כי עיקר תפילין הם בשבת כו' אלא שבחול לריכים להני תפילין גשמיים כו' עכ"ל.

שוב ראיתי לדברי קדוש הכ"ל הם דברי הזו"ח בשי"ש ד"ד ע"ג וע"ד ע"פ לריח שמניך טובים עי"ש העתיקו בחולעת יעקב בסוד התפילין עי"ש שמאריך בזה עי"ש בזו"ח דאיתא שם באינון יומין דאינון תפילין דמארי עלמא אסור לאחא שאר תפילין דהא אלן יומין דאינון תפילין עילאין שריין על רישיהון דישאל קדישין :

ב תפילין מכוונים בשם שמן. מס' שבת ק"ג א' ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין. וכל דאפשר משום דש"ד הוא ממוחין דאב"א שהוא חכמה ושמן נקרא חכמה כמ"ש במאורי אור בערך שמן ועי"ש ביאיר נח"ב :

ג תשובה מאהבה דזדונות נעשו לו כזכיות אפי' עוונות אבותיו שהיו עמו להענש עליהם כשאוהז מעשה אבותיו אבל ע"י תשובה מאהבה נעשה הכל כזכיות אפי' עוונות אבותיו כי"ב הספלאה בס' פנים יפות ע"פ ושבת עד י"א צפי נצבים. ולפ"ז ניחא לד"ק בן רשע לר"ך לקרותו לדיק בן לדיק וכן מה שאיתא בכמה מקומות בזו"ה דמעטרין לאביו בג"ע ע"י מע"ע של

המשמר את השבת וכו' וינחו בהבטילו לכבד את השבת הוי עבדחת קדישא אשתלימה מגרמה בכל אופן היוהר מוטעם וטוב וע"י ז"י תזריע ד"כ ע"א מאן דבני בנין כד שארי למבני בני לאדכרה בפומי דהוא לפולחנה דקב"ה הוא בני וכדין סייעחא דשמיא שארי עלוי וקב"ה זמין עלוי קדושחא כו' עי"ל ע"י מי אוח לי : **מה שבת** מה שיש להבין שבת שהוא קדוש מכל הימים יהי במלכות וכל ימי החול בוי"ק שהם עליונים הטעם כי כמ"מ בהקדמת הי"ז על ד"ב ע"א כי בשבת הקליפות נכנעים ולא ינקו הרבה אף שהמ"ל סוף האלילות אבל מ"א לא יוכלו להכניק הרבה רק כדי חיובם אף בימי החול ואין חשש שיחגברו ח"ו :

כו שבת זכאה איהו מאן דנער דירה לשבת דאיהו לבא דלא אחקרב חמין ע"צבו דעחול וכעס דמרה דאיהו נורא דגיהנם דעלה אחרת לא חצערו אש כו' דכל מאן דכעס כאלו חוקיד נורא דגיהנם. ת"ז ח"י ס"ח :

מז שינה בבית יחידי ז"ל הז"י בראשית י"ט ב' אחת נעמה כו' ומנה אפשטין רוחין ביבין ושדין בעלמא דאיהו אזלת ומשוטטת בלילה כו' ועבדי לון דאושדין קרי ובכל אחר דאשכחן ב"כ כיימין יחידאין בביתא שרן עליהו ואחידן לון ומחדבין בהו ונטלי מנייהו חאובחא ואולידן מנייהו :

מח שר"ט כל משולש מהטעם דקדושה הינחם רכ"ה ב' :

כ"ט שרידה לזיבורא דאשתכחה ב' הטאה ווי לאינון דסמכין עלוי ז' ויקרא ריב ד"ח :

נ שיר ב' בחי רמ"ע ס' כ"ה דהסיד שאנו אומרים בביב"י

גם הגדול נכו' מהקטן ואפי' במלוי' אי יכול להיות כגון שזה מכוי'ן להקדים ק"ש וזה מאחר לעשות סכנה דרבה שפשימא שלזה האיר מלוח הקדימה ולזה מאיר מלוי' הסכנה אי"ב הגדול שהוא למעלה נכו' מהקטן שלמטה, ומלאתי כמפורש כן בזוי' בראשית דל"ט אי ז"ל כל חד נכו' מנסידו לחופס לחברי' זין לחתא זין לעילא ע"כ אי"ב זה נכו' מזה וזה מזה דוגמא זה בלדיקים ובע"ת דלזה האיר לו עובדין שלו ולזה עובדין שלו ולפי שפשוט נרא' דאין בע"ת יכול לעמוד במקוי' הדיקוי' אבל רבוחא קמ"ל דאף הדיקוי' אין יכולין לעמוד במקום בע"ת דוגמא דזה נכו' מחופתו של זה ולזה אמר המד"ר לפס כוי' שלזה יש אור שאין לזה ולפי"ז אין דברי ר"א סותרין זא"ז :

ז ת"ח נכו' דמלכא ומטרוניתא אחקריאו שבחוח ווי"ט כוי' ע"יל עי' כי אוח ל"ב) לענגא לון בכל מיני מאכל ומשחה ולאוקרא לון בלבושין שפירין כגונא דשבת רע"מ פי' לו דכ"ט ע"ב וזהו כוונת רע"מ ס"ו פי' קרה ואפי' בשבתות לחול ובהוספה לע"ל זין לעיין בקמ"ד ע"ב וכוונתו דאיתא על ר"ש דאיבו שבת :

ה ת"ח המבזה ח"ח כאלו מבזה שבחוח ומועדות כאלו כופר בעיקר רע"מ לו כי"ט ע"ב ועי' בח"ז ריש דמ"ו :

ט תשובה זכאין אינון מארי דחיובתא דנחתין לה עליהו בכל יומא ושעתא ורגעא ולא זוח מנייהו ובכל אחר כוי' ולא אית לה עלייהו יומא ידיע כגונא דלחריטין דלא נחתה עלייהו אלא בשבתות ווי"ט אבל מארי חיובתא לא זוח מנייהו לעולם כוי' (פי' שכינתא עילאה) ח"ז תי' ס"ט סוף דקמ"ו :

חורס

של בנו עי' בזוי' שלח דקע"א וקע"ד חו"ח פ' אחרי חזוי' רוח ד"כ בענין בן הקלב :
ד תשובה כל המודה חטאותיו ומחבי"ש זכאן מוחלין לו מיד על כל עוונותיו. ז"ח בראשית ד"י"ט ע"א וכן בצרכות י"ב כי לפי"ז י"ל דרך לחות שעי"כ אמרו במקום שבע"ת עומדים כוי' כי מי שהוא לדיק מעיקרו אי"א לו להסחי"ש כמו בע"ת ועיקר המחילה עבור שבוסה הוא :

ה תשובה לית רחימו דקב"ש בדיק ז"כ בעלמא אלא למאן דחז מחוב"י. ז"ח בלק נ"ב ע"ד וכן בסוספה ח"ג ריש די ד"ש ע"ב :

ו תשובה במקום שבע"ת עומדים לדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד מימרא דר' אבהו ברכות ל"ד וכן הוא בזוי' פי' ויקרא דע"ז ופי' חיי דקב"ט כי ופי' משפטים דק"ו ע"א וע"ב וק"ל דהא רי' יוחנן דהוא רבי' דר"א (כמ"ש סחוי' בפסחים ד"ק ע"א דר"א חלמיד דר"י וכן צ"ב דפי"ז) לא ס"ל בן כדאיתא שס בש"ס וק"ל דאין הלכה כחלמיד במקום רבו ועוק"ל דבמד"ר פי' בראשית סוף פי"ב אי"ר אבהו מהחלת צרייתו של עולם לפס הקב"ש במעשיהו של לדיקים ובמעשיהו של רשעים כוי' אבל אי"י באיזה מסן חפץ כוי' ופי' הידי משה בשס יפי"ת אס לדיק גמור עדיף אס בע"ת עדיף סרי בש"ס ס"ל סבר ר"א עלמו דבע"ת עדיף. וי"ל לפרש המדרש לפס כוי' עפ"י שאחז"ל צ"ב ע"כ שכל אחד נכו' מחופתו של חבירו ויש להבין דסול"ל שהקטן נכו' מחופתו של גדול אבל השתא משמע שגם הגדול נכו' מהקטן ונראה דאין דהרגין שזין דיכול להיות שגם הגדול נכו' מהקטן כגון דאיתא בש"ס במלוי' זכיר חבוך עפי' ואס הקטן זכיר במלוי' אי' יוהר מהגדול

מאורי ציון

דמי שהוא במכתשין ומרעין אף שהוא עשיר עני מקרי ועני חשוב כמה אי"כ מי שאינו צב"ג ר"ל ואעפ"י הוא לומד או שצב ומניח איזה מו"מ בשביל ציפול חורה קדינן עליי שאין החורה מתקיים אלא במי שממית עצמו עליי כי עני חשוב כמה. אח"כ ראינו דבר זה כמפורש בזוה"ק פי כי תלא דרע"ט ע"א ז"ל אדם כי ימות באהל כו' אין החורה מתקיימת כו' ולית מיחה אלא עניוהא. וכן בזוה"ק פי חרומה דקני"ח ע"ב ובג"ד אוקמוס כו' אין החורה מתקיימת כו' ולית מיחה אלא עניו דעני חשוב כו' וכן הוא בחי' זו"ח ד"ז ע"א דפוס ווילנא עם הגר"א :

יד תורה. אפילו כיפורי החורה שאינו מדבר בדיונים ומשפטים יש בהם סודות עמוקים יותר מחלק החורה שמדבר בענייני המלות והמשפטים. ספר זהר"מ פי' משפטים על דק"י"ד ע"ב וזה"ש פי"ב ע"ג ועיון בצורה בהעלותך קל"ב א' רש"א ווי להאי צ"ג דאמר דהא אורייתא אחא לאחזאה ספורין בעלמא כו' ע"ש היטב : **בו תורה** לשמה. מה יתרון לאדם וגו' שיטמול תחת השמש יכול אף עמלה של חורה ת"ל תחת השמש והוא למעלה משמש. ר"ח אמר אף עמלה של חורה שיטמול בגין יקרא דיליה תחת השמש הוא. זוה"ק ויחי דף רכ"ג ע"ב. ע"ל ערך לי אות כי אם למד בלא דחוי"ר :

שו תורה. כל הפורש עצמו מד"ח נופל בגיהנום ואם אכלתו מסי צ"ב דע"ח : **יו תורה** נמשלה למים ואם ונקראת אור. נראה מרע"מ פי' בהעלותך דק"י"ג ע"א לחורה שבכתב נמשל

י תורה אמר קב"ה כל העוסק בחורה ובגמ"ח ומתפלל עם הליבור מעלה אני עליו כאלו פדאנו לי ולבני מן העכו"ם כו' וכמה צ"ג דמשתדלא באורייתא ועבדי גמ"ח ומלני ולא אפרק כו' אלא דישתדלא באורייתא לחבר יתה בקב"ה וגמ"ח הא אוקמוסו כו' לכל פקודין דעביד למפרק בהו שכינתא כו' זוה"ק פי כי תלא דרפ"א ע"א :

יא תורה אורייתא בלא פקודין התקריאה עקרה. רע"מ דר"י"ח ע"א צפי פינחס וזה מכוון למ"ש בשם הבעש"ט ז"ל על המשנה ומה דוד מלך ישראל שלח למד מאחיתופל אלא בי דברים בלבד שקרק על חיבת בלבד שהי די לומר אלא בי דברים כי החורה שלומד מאיש כשר היא פרה ורבה ולהיפך היא עקרה. ואפשר לפימ"ש צ"ב וישב ריש דק"י"ב מאן דאסתכל במה דאוליק מרבי' וחמי ליי בהוא הכמתא יכיל לאתוספא בהוא רוחא יחיוב"ש דחזינא מאחורי דוד לא רזה נהסתכל צ"י. (ע"י צפי אורח"מ פי וישב על דק"י"ב ע"ב וחראה מעלת הלומד מרב הגון) :

יב תורה. אמרו בני יתרו אכן לריבין לאתעסקא באורי' ואורי' אינה לריבנה חנוגים ניקום מכאן לעורא ונתעסק באורייתא כו' בני יתרו עד כען לא הוי ידעו אורייתא ולריבין לעורא אבל אנא ידענא באורייתא ולריבנא לחותא לשמענא. זו"ח בראשית במדכ"ט ד"י"ג ריש ע"ג ע"י צפי אורח"מ פי תלוי על דקפ"ד א' :

יג תורה. אדם כי ימות באהל ואמרז"ל ברכות דס"ב אין החורה מתקיים אלא במי שממית עצמו עליי וכ"ל לפי מ"ש לעיל בערך עני אות כו'

מאורי ציון

נה

נמשל לאש ותושבע"פ נמשל למים ורזי
 לאורייתא איכו אור דז"ל שם אינון
 דמשחדלי באורייתא דבכתב ובאורייתא
 דבעי"פ לאינון אש ומים ואינון דמשחדלי
 ברזי אורייתא דאיכו אור כו' עכ"ל.
 מלשון זה משמע דתורה שבכתב אש ותורה
 שבעי"פ מים. וכן הוא בזו"ח ריש פ'
 חקת ז"ל מים תושבע"פ. ובח"ז תיקון ע'
 דקס"ז ע"א ותורה אור אור דאורייתא
 דבכתב דאיכו נשמת אדם דנהירח על
 כר ושם ר"פ בהעלותך סוף דקנ"ב תורה
 שבכתב איכו מים. בזוהר עקב דרע"א
 כהמא לאורייתא דבכתב וייכא לאורייתא
 דבעי"פ. ברע"מ לו דכ"ז ריש ע"ב פשטי
 לאורייתא לאינון כעלים יבשים ורזי
 אורייתא אינון כעלים לחים :

כא תפלה. אין להספיל על צ'
 דברים באחד. פ"ק
 דתענית ד' ולמדו מפ' ונלומה על
 זאת ומדרש איכה פ' על אלה אני בוכי'
 ד"ה מעשה בדואג :

כב תפלה שקול ככל פקודין.
 זוה"ק ויקהל סוף
 דר"ב ות"ז תיקון כ"א דכ"א סוף ע"א :

כג תפלה. מאן דקריב קמי מארי'
 ולני ללותי' ולא אשלים
 יחודא ולא חייש על יקרא דמארי'
 לקשרא קשרין כו' טב לוי ללא איברי
 וקב"ה אמר כתבו את האיש הזה עירי
 כו' ולא איכו גוזל אביו ואמו. זוה"ק
 פקודי דרס"ב ע"א. ועיין זוהר בשלח כ"ז
 א' מאן דלתי ליחדא שמא דקודשא ולא
 יתכוון צ"י כו' מי בקש זאת מידכם כו'
 וקודם לזה רמזין לוי ללותי' לבר. וכתב
 שם בארבע"מ דסינו דוקא ביחיד :

כד תפלת יהיד לא עאל קמי
 מלכא קדישא אלא

בחילא הקיפא כו'. זוה"ק פי ויחי דף
 רל"ד ע"א ולשון הזוהר פי וישלח סוף
 דקס"ז ועל דא ללותא דיחיד לאו איכו
 מתחקנא לחתקבלא כו'. ועיין זוהר
 פקודי רמ"ה ע"ב אי ללותא דסגיאין
 אינון פתח פתחא ואעיל הסוא ללותא
 דלחעבדו כללותין דעלמא עטרה ברית
 נדיק חי עלמין ואי ללותא דיחיד כו'
 סלקא כו' אי יאה כו' פתח פתחא כו'
 ואי לא יאה דחי לה לבר כו' אי תב
 לגבי מארי' כו' ולני ללותא אחרת זכאה
 כו' עיי"ש כל הענין ועיי"ש במ"מ מ"ש
 בשם האר"ז"ל :

כה תפלה. אי האי ללותא
 אשחמע לאודנין דב"ג
 לית מאן דליית לה לעילא כו'. ת"ז תי'

יה תורה. מה כוס לאו עטרתי'
 וקדושת' מלגו ומלבר
 בלא מיא אף הכי נשמתה לאו עטרחה
 וקדושתה מלגו ומלבר בלא אורייתא.
 זוה"ק פנחס רמ"ה ע"ב ברע"מ :

יט תפלה. בקדמיתא לבעי צ"ג
 רחמין עלי' ולבתר
 על אחרת דכתיב וכפר בעדו כו'. זוה"ק
 פ' לך סוף דל"ד. ובפ' ויגש סוף דר"ט
 איתא צ"ג דלני ללותא קמי מארי'
 אצטריך ל' לאקדמא ברכאן כו' :

כ תפלה. מזור וישב דקפ"ט
 ע"א נראה דכל ג'
 התפלות לריבין להיות ביום עיי"ש. ועיין
 זו"ח בראשית ד"ז ע"ב עיי"פ ויטע י"א
 גן בעדן דליתא שם וכנגדן ג' תפלות
 ביום כו' משתקע החמה עד שיראו
 ב' כוכבים זמן תפלה האחרונה. עיין זוהר
 לך ל"ב א' לית מאן דפתח פתחא בלא
 משכנין. ועיין זוהר וארא ד"ל ע"א לכן
 בלילה כד לא תחשך כו' :

מאורי ציון

ק"ש קודם תפלה הוא וקחתי שואל ולפי מ"ש לעיל בסברת הזוכר ללאחר ברכו אין איסור לקי"מ ואין התחלה לקושיה ר"ש ולומר דהזוכר מחולק בזה עם הש"ס ויהי לפי סברת הזוכר קולא וחומרא הקולא שאחר ברכו אין איסור בשאינה שלוי וחומרא דאין לחלק בין משכים לפתחו כמו שמוכרח הש"ס לחלק לתוך קושיה ר"ש ולהזוכר דאין התחלה לקושיה אפילו באין משכים לפתחו אסור ולהש"ס יש קולא וחומרא לסיפך באין משכים לפתחו מותר ואחר ברכו אסור דוחק גדול לעשות מחלוקת שלא נזכר בשום מקום. ואף אם נניח לעשות מחלוקת מכ"ל לר"ש להקשות ארבע ממחגי' אפשר שרב ס"ל כסברת הזוכר דאחר ברכו אין איסור בש"ס. ואפשר לומר דלעולם ר"ש גי"ב ס"ל כסברת הזוכר דאחר ברכו אין איסור בש"ס רק דקושיהו הוא דהא מחגי' קחתי סחם דבקי"ש שואל מי לא עסקינן נמי במתפלל ביחיד ולא אמר ברכו אפ"ה שואל ע"כ מוכרח לתוך דאין איסור רק במשכים לפתחו ובחמלע קי"ש לא השכים לפתחו ע"כ קחתי סחם דשואל בשלוי ועולין סברת הזוכר עם הש"ס כאחד ואין כאן שום מחלוקת כמ"ל ע"ד. ועדיין צריך לי עיון שלא מלאתי סברא זו בשום מקום שאחר ברכו מותר בש"ס רק בש"ע סימן פ"ט מקיל אפילו במקצת ברכות ולא דוקא ברכו ועי"ש בעי"ז ס"ק צ' ומג"א ופרי"ח ועיין בספר אשל אברהם מהגאון הקדוש מבוטשאטש דחידש דאם לא אמר רק לפרא עוב ולא אמר למארי אין קפידא כיון דוכל לפרש דמתפלל כן על עצמו או על כלל בניו גם כתב שם בענין מלאכה קודם התפלה אין קפידא רק במלאכה גמורה אבל במלאכת הדיוט

או

י דכ"ה סוף ע"א וזוכר ויגש ריש דר"י וזוכר ויקהל דר"ב ע"א :

בו תפלה. אסור לי לבי"ב לאקדמא שלמא לחברי' עד דילני ללותא כו' ולא איכו אסור עד דמברך לי ברזא דקול גדול וכו' (עיין אוה"מ תלום קפ"ב שמחלק בין לפרא טבא למארא ובין שלום כי שלום איקרי קול גדול. זוה"ק פקודי סוף דרכ"ו ופירושו עיין רמ"ז פ' תלום על דקפ"ב וד"ס ק"ס ע"ב ולשון זוכר פ' ויחי דרמ"ח אסיר לי לבי"ב לברכא לחברי' בלפרא עד דיברך לקב"ה דאיכו בעי לתברכא ברישא כו' ולבתר יתברכון אחרתין וז"ל הזוכר פ' בלק סוף דקי"ז ברכו את די לאמשכא על רישן האי את וכיון דאין משכן להאי את עלנא אית לן למימר ללותא ולשכחא ובגי"ב אסור לברכא לבי"ב עד לא ילני בי"ב ללותא וימשוך על רישוי להאי את ואי יקדים ויברך לבי"ב בקדמיתא הא אמשיך להאי בי"ב במה על רישוי באחר דהאי את עכ"ל. ולפי"ז משמע דאחר ברכו אין איסור בשאינה שלום וכ"כ מזוכר רוח בסופו דאיחא שם דנשמחא דבי"ב נפקת מניי בכל לילה ובפרא אחסדר לי ושיריא בחוטמא דבי"ב ולא אחישבא במעוי עד דמברך לקב"ה כו' ועי"ד אסור לי לאיכא לברכא לחברי' עד דמברך למארי' כו' וסחזן אומר ברכו את די כו' וכיון דמברך למארי' מחמת שרותא ללותא לללאה ועי"ד שריאן קדישאן כו' עכ"ל. אי"כ יאז לנו דין שלא נזכר בפוסקים דקודם התפלה אחר ברכו אין איסור בשאינה שלוי. אבל קשה גי"ב מגמי ברכות דייך ע"א דאיחא שם גי"ב אייר כל הנותן שלוי לחבירו קודם שיתפלל כאלו עשאו במה כו' מתיב ר"ש בפרקיה שואל מפני הכבוד ומשיב פירש"י והא

דסוי לוי מיכלא דהאוי יומא למיכל לא סוי מחקין לוי עד דשאל מזוני כוי וסוד אמר חדיר לא נחקין עד דינחנו מבי מלכא. כתב הרמ"ז פי עקב על דרע"א ודה"ס ק"י"א שהי מחפלה שידמן לו כינן קדוש ושימשוך לתקן ולהחיות את נפשו :

לה תפילה כי כפי זהרמ"ז פי שמות על ד"כ ע"ב ודה"ס י"ג ע"ב ז"ל תיקון אחר יש לזה שאינו יכול להשתנות כמו שבזמן ביהמ"ק קיים היי אדם מקריב קרבן ועשה שנחרב הבית חפלתו מכפר לו ג"כ זה שלא יוכל להשתנות יחפלה ויכוין בחפלתו בענין זה ויטטר :

לו תפילה כי כפי אגרא דכלה ע"פ כי תאמר בלבבך פי עקב קבלה מצעלי רוח"ק כאשר ילטרך אדם לאיזה ישועה כגון לרפואה והללחה ולעבור במזלות ים בלי מכשול אזוי יזכור במו פיו מעין אותן הניסים בזיולא בזה שנעשו ללדיקי הדורות ואפי"י יארע ח"ו דבר חדש הכל היי בל"מ וכ"כ בחסס"ו על התורה בדרושים לפסח דכ"ה ע"א ולדעתי הוא משנה בסוטה פ"ח מ"א אחס באים בנלחנו של הקב"ה כוי מה היי סופו סוף נפל בחרב :

לו תפילה בגלותא לא סוי לשכינתא ולח"י עלמין מזונא אלא בח"י ברכאן לגלותא זוס"ק פי בראשית דכ"ו ע"א ובח"י ח"י עי דקל"ז ע"א ג' לגותין לקבל ג' קרבנין ואינון מאכלין דקב"ה ושכינתוי בהשמטה לזוי ח"א ד"ב ע"ב מזונא דילה לגותא ח"י דילה אורייתא .

לח תפילה בח"י ברכאן לגותא חליא פורקנא ח"י ד"ז ע"ב

או ארעי המותרת בחוסי"מ אין קפידא :
כו תפלה. מה דאסור להחפלה אחורי רבו מפורש הטעם בזוסי"ק פי חיי טרה דקל"ב ע"ב משום דמורא רבך כמורא שמים ובשעת החפלה לא ישוי מורא אחרא לקמ"י אלא מורא דקב"ה. ובזו"ד סימן רמ"ב סע"ז איחא טעמים אחרים ולא מוזכר טעם הזוהר ול"ע :

כח תפלה. בעידנא דיבעון ישראל לגותאן ובעותאן בצחי לגותא דמט"ט כוי נטיל כל לגותאן דישראל וסליק להו ומחה להו בהאי רקיע דאחקרי שמים דחמן בעותאן דישראל ומרחם עלייהו דכתיב ואחה השמט השמים ממני. וכן אמר דוד הללו את ד' מן השמים דחמן הוא חושבנחא דישראל. זו"ה בראשית במדהכ"ע סוף ד"ט עיין זוהר בשלח כ"ה א' וזה"מ שם ללא יקשה דפעם מט"ט קשר כתרין ופעם אומר סנדלפי כוי ע"ש כי כל אחד מניע החפלה עד שידו מגעת. עיין זוהר וישלח דקס"ז ע"ב שם איחא סנדלפי נטיל כל אינון לגותין. וכן שם צפי בשלח הכ"ל וכן צפי ויקהל ר"ב צ' ופי פקודי רמ"ו א' בהוספה שבזוהר ח"ב דערי"ה א' מט"ט מקשר קשרין למארי' ופי פנחס ד"ב צ' סנדלפי קשר :

כט תפלה קודם הסעודה. בזוסי"ק פי בשלח ס"ב א' כל אינון בני מהימנותא בעאן בכל יומא ויומא לשאלה מזונייהו מקב"ה כוי דכל מאן דמללי לגותי לקב"ה גרים דיתברך כל יומא על ידוי הסוא חילנא דמזון דכלא ב"י כוי וע"ד לא לבני לוי לאיכש לבשלח מזונא מיומא ליומא כוי. ובפי מקן דקל"ט ע"ב ר' יוסא טבא דאע"ג

מאורי ציון

דמי"ן סוף ע"א המדור הג' ושם נידונין כל אותן כו' ומי שעושה תפילתו פיסקי פיסקי כגון המספר בתפלתו וחוזר ואומר דבר אחר וחוזר ומפסיק והוא יקרא פיסקי פיסקי:

מג תפילה כל מאן דבעי לשבחה לקב"ה בקלא בעי קלא נעימאח דיערב לאחרנין דשמעין לוי ואם לאו לא יקום לארמא קלא זוכי ויחי דרמי"ט ריש ע"ב:

מד תפלה הסומך גאולה לתפלה אינו ניזוק בכל אותו

היום. דמי"ט פינחס דמי"ב ב' :

מה תפלה עיקר תפלה בא"י ואותן שבחמ"ל שולחין תפלתם לא"י וע"כ ראוי להם להסתפלל בעת שבני א"י מתפללין. ס' פנים יפות סוף פ' עקב עיי"ש שמאריך ועיי' בס' אורח"מ פ' פקודי עלדרמי"ן ע"א ודו"ס ק"ג ב' :

מו תפלה בזמנא דליח לה שכינתא אחר לשירא עלה בקביטו

איכו אזלה במקרה ודא איכו כל הקובע מקום לתפלתו כמה דנשמחין עבדין הכי שריא שכי' עמחון נשמחה דאיכו קביעה בללותא או באורייתא איכי אחר קבוע לשרי בה שכי' אבל נשמחה דל"ל קבועו בללותא או באורייתא אלא אי אזמנת במקרה הכי איכי שרי' עלה במקרה כו' וכן בזו' פינחס דל"ט ע"ב כי יקרא קו' אפור לפניך באורח מקרה ב' ו"ז ח"י ו' דכ"א ע"א :

מז תפילה לריך לעררא שערא מעל (ס"א מגו) אידלין

ולא וכו' סתימין חלעין דשמיעה דללותא דכהון שמע ללותין ח"ז ח"י ע' דק"ב ע"א וכן שם דקב"ד ע"א ושעררא אחרנין דבי"ג לריך לעררא ל"י תחום אודנין בגין דלא יתקריבו ב"י מארי דדינין לבני דרעין דשמעין

ע"ב וכי שם הגאון הקדוש בס' אור ישראל ולכן עשה צסוף הגלות לריך להיות התגברות בתפלה :

מז תפילה איקרי דקה צסוף הקדמה בח"ז ובח"י

ע' דק"א ע"ב וח"י ז"ח דל"ב ריש ע"ד עי"ל ע' ז' אורח ע"ז :

מ תפילה האי מאן דמללי בבקעתא ע"י הטעם דרמי"ט פ'

בשלה דמי"ט ע"ב וכי שם בזוהר"מ כו' ממקום שתחילתו מכוסה אין שליטה ואחריה לחלוטין ואחר שתכסה בביהכ"ס גש בעליותו הולך ומתכסה מעיני החיוטני כו' ובא"י יתקן כשהכל תפלתו ה"י עולה למעלה לא ה"י שום חיוטני מתקרב וע"י כו' אשל אברהם על א"ח מהגאון הקדוש מבוטטטשטשט ס"י ז' מ"ש בזה ועי"ל ע' ב' אורח ל"ח :

מא תפילה מאן דלבי' ערוד ולא יכול לסדרא שבחא דמארי'

דקא יאות כו' ואע"כ ללא יכול לכוונא לבא ורעותא סודרא ושבתא דמרי' אמאי גרע אלא יסדר שבחוי דמרי' אע"כ ללא יכול לכוונא וילגי ללותי כו' עיי"ש באורח"מ שפי' כיון שהוא בלתי א"י לסדר השבח כו' זוסיק ויחי רמי"ג ורמי"ד עיי"ש דמסיים מאן דיכול לסדרא שבחא דמרי' ולא עביד עלי' כחיבגס כי הדבו תפלה אינו שומע ובזו' ויגש סוף דר"ש ב"ג דלגי ללותא קמי מארי אטרך ל"י לאקדמא ל"י ברכאן כ"י וכן בזו' ואחחן רי"ב ע"ב ובזו' ויחי סוף דר"כ :

מב תפלה מי בקש זאת מידכס דמוס חלדי אילין אינון

רשיעיא דהו' מצדין למלכא בללותהון (ס"א) דמנחן למשמע ללותא ופסקין לה על שיחה בעלה ח"ז דל"ג ע"ב ובזו' דות

גב תפלה אינו דומה חפלה לדיק
 בן לדיק לחפילה לדיק
 ב"ר. כ"ל לדקדק למה לא אמר שגדולה
 חפילה לב"ל מחפלה לב"ר או חשוב יותר
 וכ"ל לפי שבאמת אין דומין החפלה שחפלה
 לב"ל הוא בטוח אחר מנוסה לב"ר שב"ל
 מחפלה שהש"י יושיע לו בזכות אבותיו
 אבל לב"ר אינו יכול להחפלה בן רק
 בזכות עצמו וא"כ אין נוסח חפלה דומין
 זל"ז וזה למדתי מפירש"י בחומש ריש
 פי חולדות ויעתר לו די לו ולא לה כ"י
 לפיכך לו ולא לה לכל המפרשים כלאו
 בכוונת סיוס רש"י מאי דסייס לפי לו
 ולא לה דהרי כבר כי בן צדיק דבריו
 ולפי כ"ל איש שכוונת רש"י שאין דומה
 היינו שאין שיהו שבושחם כ"ל וא"כ
 הוא החפלה בזכות אבותיו וכל החולה
 בזכות אחרים חולין לו בזכות עצמו והיא
 החפלה בזכות עצמה וחולין לה בזכות
 אחרים לפיכך לו ולא לה :

נג תפלה. ב"כ כד לזי ללוהי לא יימא
 עלוי זכרתי ופקדני כ"י
 ואחיון לאדכרא חובוי דב"כ ולענשא ל"י
 ב"כ אי איסו זכאה שלים דכד דדקי
 חובוי כ"י לא ישכחון לון כגון עזרא
 דאמר זכרה לי כ"י דהא בכל אחר דב"כ
 לזי ללוהי יכליל קדמ"י בין סגיאין בכללא
 דסגיאין כ"י זכ"ק ויזא ק"ס ריש ע"ב
 וכן ז"י מקץ סוף דקל"ט :

נד תמים. ב"כ זכ"ק ויזא דקס"ח ע"ח
 דכד אחגזר תמים איקרי
 וכי שם בזכר"ח היינו מ"ש צפי לך דל"ה
 שהאדם רשום בגופו שם ש"ד בלבד
 ואחר שימול ומחגלי היו"ד בפום אמה
 נעשה שדי וז"ש כד אחגזר תמים איקרי
 ובמס' נדרים די גדולה מילה כ"י ולא
 נקרא תמים אלא על שם המילה :
 חפילה

דשמעין צהון ללוהין וכן הוא בזו"ח פי
 יתרו ד"ל ע"ג ודל"ג סוף ע"ח ובאד"י
 דר"ג ע"ח :

מט תשובה ב"ר"ה. ע"י ע"י ר' אוח
 י"ד מה שכתב בשם
 נכר שלי. וע"י זוהי בלק ר"ד אי נראה
 שם שכל בוקר עוב העה לחשוף שאיחא
 שם בשעתא דאחי לפרא כל אינון אסירי
 לבי אשכחו נייחא עידן ללוהי איסו
 עליהו וכ"ש אינון דחייבין בחיובתא ובעאלן
 בעותהון כ"י :

נ תחית המתיס. הצדיקים הנשואים
 בירושלים לא ישובו עוד
 לעפרם דכתיב וה"י הנשאר בציון והנוחר
 בירושלים וגו' הנוחר בציון ובירושלים
 דייקי א"ר אחא א"כ זעירין אינון אלא
 כל אינון דאשחארו בארעא קדישא דישראל
 דינא ללוהין כירושלים וכליון לכל דבר
 מלמד דכל א"י בכלל ירושלים כ"י מדהכ"ע
 וירא קיד אי :

נא תפלה א"ר יודא כל עובדוי
 דב"כ כתיבין בספרי הן
 טב הן ביש ועל כלהון עחיד למיתן
 דינא כ"י הלכך יקדים אדם חפלתו תמיד
 ויועיל ל"י מדהכ"ע ריש פי חיי שרה לכאורה
 אין לו הבנה כי נראה מפשטות המאמר
 דאמר ועל כלהון עחיד למיתן דינא משמע
 נמי על מע"ט ומה שייך לידון על מע"ט
 אמנם שמעתי בשם קדוש אי מדבר שאינו
 דואג על העבירות שעשה כמו על המצות
 פי שעל העבירות בודאי עשה חטובה
 או יעשה אבל המצות שעשה שלא בדיוק
 כמאוחס ע"ז דואג יותר כעין שראיתי
 במכתב מהקדוש רמ"ל מסאסיב זל"ה
 שדי לו במאי דמכתיב להבורא ית"ש
 ק' פעמים בכל יום בקי ברכות וזה
 כוונת המאמר כאן על כלהון עחיד
 למיתן דינא. כ"ל בדרך אפשר :

מאורי ציון

כתיבין בספרה כו'. זוסיק ויחי רמ"ג
ע"א ובזוי וישלח דקע"ו ע"א ר"ש אמר
כל מילין דאורייתא וכל הסוא אורייתא
דאשתדל בה ב"י כהסוא עלמא כו'
קיימא קמי קב"ה כו' ולא אשתכח כו'
ע"ש כל הענין:

ס תפילה שרפים דחרין גוויין כו'
ואלין קיימין לאסתכלא
כל אינון דמזלי ללוותיהו דמקדמי לבי
כנישתא ואתמונן מאינון עשרה קדמאי
דדין סלקין וכתיבין לון לעילא בגין דאלין
אקרון חברים לנבייהו כו' זוסיק פקודי
רין ע"א :

סא תפלה בענין להספלה בזמן
התפלה ע"י ז' בלק
קל"ז אי עד לא יתכנסון ישראל לביכ"י
לללאה סע"א קיימא וסגיר כל נסורין
כו' וגי זמין בזומא אזלי סע"א כו'
דאינון אזלי למשעטי צטורי חשך כו'
דדין פתיחין כו' נסורין כו' ופי' שם
בסי אוה"מ כי חרעי גיהנם העליון
שהוא בסיכלות סע"א נפתחין בלילא
וחרעי ג"ע העליון כו' נסתמין וסע"א
קיימין וגברין עליהון כו' ובאשמורת
הצוקר דאחער חסד כו' דדין כל סע"א
אזלו להרי חושך כו' וכן בכל ג' זמני
התפלה ששם ערב וצוקר ולתרים אזלו
חמן ולכך תבין למס נבחרו ג' זמנים
אלו לתפלה והוא התעוררות ג' אבות
הקדושים דדין אזלי סע"א ובורחים
למקומם ואז התפלה עולה ישרה בלתי
פגיעת מקמרגים בעולם : ע"כ טוב
לדקדק להספלה בזמן תפלה שאז התפלה
עולה לרצון :

נה תפילה הסוא שעתא דקדושתא
דלפרא אשתכח אחתא

משחתיא בצעלה כו' ובגין כך לא בעי
לא לבייך למפסק מלייכו (שע"י שהאדם
משכ"י לעסוק בחורה מחזיק הייחוד
ומאיר בה כו' ולכן אין להפסיק אז אפי'
בדברי תפילה כש"כ בשינה שח"ו גורם
פגם. זהר"מ) דמתחברן כחדא ולאעלא
מלה אחרא בינייהו. והשתא דנהיר שמשא
הוא עדן ללוחא כו' ייראוך עם שמש
כו' דהא יראה בהדי שמשא אלמריך
ולא לאפרשא לון כו'. זוסיק פי' וישלח
דקע"ח אי ועי"ש במ"מ בשם הרמ"ז
דדוקא בללוחא הוא דקא אסר אבל לומר
סליחות ובקשות ודאי נאסר ומושבח דאין
זה הפסק ועי"ש בעט"ל. דדעתו דלא
לאפסקא מלייכו רק להחבורד במחשבה
וזכ סוד חסידים הראשונים כו' שהיו
מכוונים השעה ומכוונים עתם ורגעם
כו' אהנוו לריכים ללמוד קודם כו' ויש
שצריך לומר שירות ותשבחות קודם התפלה
כו' בגין דאית גופא דלא יכולא נשמתא
לאנהרא ב"י עד דיבטשון ב"י כמ"ש פי'
שלה קס"ה ע"א עי"ש וכלל הדברים
בזה אחר כוונת הלב הן הן הדברים :
נה תורה כל מאן דאשתדל באורייתא
כדקא יאות וידע למחדי
מלין ולחדותי מלין כדקא יאות אלין
מלין סלקין עד כרסייא דמלכא וכניי
פחח לון חרעין וגניז לון ובשעתא דעאל
קב"ה לאשתעשע עם לדיקייא בגד"ע
אפיקת לון קמ"י וקב"ה מסתכל בהו וחדו
כדין קב"ה מחטער בעטרין עילאין
וחדו במטרוניתא כו' ומסהוא שעתא מלוי

ב"ה שעזרני עד כה וייסיעניו מן השמים לקיים
מ"ש ספרים הקדושים שהובאו פה בזכות זה נזכר
למי שקווינו עד כה הוא משיח צדקינו יגון שמו.

